Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siechnice na lata 2016-2023

INSTYTUT BADAWCZY IPC SPÓŁKA Z O.O.

SPIS TREŚCI

Wstęp ... 3
1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy ... 6
1.1 Strategia Rozwoju Gminy Siechnice 2030+ ... 6
1.2 Zagospodarowanie przestrzenne gminy ... 9
1.3 Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Siechnice ... 12
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych ... 15
2.1 Diagnoza zjawisk społecznych ... 15
2.2 Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej ... 71
2.3 Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej ... 91
2.4 Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej ... 106
2.5 Diagnoza zjawisk w sferze technicznej ... 141
3. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji ... 154
3.1. Stan kryzysowy i obszar zdegradowany ... 154
3.2. Obszar rewitalizacji ... 166
4. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji ... 175
5. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań ... 182
6. Lista podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ... 186
7. Pozostałe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne ... 213
8. Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych ... 219
9. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji ... 225
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji ... 233
11. Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji ... 238
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322) ... 244
13. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji ... 245
14. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania ... 246
15. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego ... 247

15.1 Zakres niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy 247
15.2 Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany 247
Spis map, wykresów i tabel 248
Załączniki 252

Wstęp

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego.

Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jego otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą.

Po drugie proces rewitalizacji powinien być prowadzony w sferach społecznej, przestrzennej i gospodarczej, tj. być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze miasta, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;

2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej,

3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6) organy władzy publicznej;
7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Oznacza to, że sam proces powinien być tak zaplanowany, aby umożliwić czynny udział wybranych grup społecznych i tzw. aktorów rozwoju lokalnego. Udział interesariuszy powinien zostać zaplanowany zarówno na etapie tworzenia programu rewitalizacji, jak również na etapie jego realizacji, w tym ewaluacji. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji wskazany jest udział interesariuszy zarówno na etapie diagnozy, jak również planowania poszczególnych celów i działań rewitalizacyjnych.

Działania rewitalizacyjne Gmina Siechnice zamierza prowadzić w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Siechnice na lata 2016-2023, opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777).

Na mocy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777) przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do wdrożenia i prowadzenia procesu rewitalizacji stanowią jej zadania własne. Zadania te Gmina prowadzić powinna w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna).

Gmina Siechnice przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z wytycznymi ustawy o rewitalizacji, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Proces wskazania tych terytoriów, zgodnie z zapisami w ustawie, jest obwarowany konkretnymi, opisanymi poniżej wymogami.

Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

1) gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
2) środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),

3) gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),

4) środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),

5) przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),

6) technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar cechujący się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym Gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji Rada Miejska w Siechnicach wyznacza w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego.

W celu sporządzenia diagnoz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Burmistrz przeprowadził analizy, w których wykorzystało się obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Sporządzenie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Siechnice na lata 2016 – 2023 jest konieczne do opracowania i przyjęcia Gminnego Program Rewitalizacji dla Gminy Siechnice na lata 2016-2023.

1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

1.1 Strategia Rozwoju Gminy Siechnice 2030+

Głównym dokumentem strategicznym gminy jest ***Strategia Rozwoju Gminy Siechnice 2030+***. Zgodnie w przedstawioną w nim wizją rozwoju, gmina Siechnice to *obszar unikalnej symbiozy z Wrocławiem realizowanej poprzez rozwój oparty o zróżnicowaną gospodarkę, dogodne warunki mieszkaniowe oraz rekreację i kulturę*.

Ramy rozwoju gospodarczego i społecznego gminy Siechnice, służącego osiągnieciu założonej wizji, tworzą sformułowane cele strategiczne oraz przyporządkowane im priorytety i działania:

Cel 1. Stwarzanie warunków do rozwoju gospodarczego:

- Priorytet 1.1 Wspieranie istniejących firm.
- Priorytet 1.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz pozyskiwanie nowych inwestorów.
- Priorytet 1.3 Kształtowanie pożądanej struktury gospodarczej zarówno w układzie branżowym jak i terytorialnym (przestrzennym).

Cel 2. Podnoszenie jakości życia mieszkańców:

- Priorytet 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej.
- Priorytet 2.2 Integracja i rozwój społeczny ze szczególnym uwzględnieniem edukacji, sportu i kultury.
- Priorytet 2.3 Zrównoważona gospodarka mieszkaniowa i przestrzenna.
- Priorytet 2.4 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego.

Cel 3. Zachowanie i kształtowanie walorów środowiska naturalnego:

- Priorytet 3.1 Ochrona walorów środowiska naturalnego.
- Priorytet 3.2 Kształtowanie zrównoważonych form wykorzystania środowiska naturalnego.
- Priorytet 3.3 Promocja walorów środowiskowych ze szczególnym uwzględnieniem edukacji i rekreacji.

- Priorytet 3.4 Integracja i stworzenie systemu spójnych produktów turystyczno-rekreacyjnych.

W konsekwencji przyjętej wizji oraz celów strategicznych i priorytetów rozwoju stworzono listę projektów wpisujących się w założenia *Strategii Rozwoju Gminy Siechnice 2030+*. Znalazły się wśród nich:

- W ramach celu strategicznego *Rozwój gospodarczy gminy*:
  - Przebudowa ulicy Morelowej w Zacharzycach
  - Przebudowa ulicy Gierka i Wesołej w Smardzowie
  - Przebudowa ulicy Sławnej, Podwalnej i Kościelnej w Kotowicach
  - Przebudowa ulicy Akacjowej w Biestrzykowie
  - Przebudowa ulicy Wierzbowej w Sulęcinie
  - Przebudowa ulicy Polnej w Iwinach
  - Przebudowa ulicy Zacisze w Groblicach
  - Przebudowa Folwark w Sulimowie
  - Przebudowa ulicy Cmentarnej w Mokrym Dworze
  - Przebudowa ulicy Polnej w Iwinach
  - Przebudowa ulicy Nowej w Świętej Katarzynie
  - Przebudowa ulicy 1 Maja w Bogusławicach
  - Przebudowa ulicy Polnej w Świętej Katarzynie
  - Przebudowa ulicy Stawowej w Radwanicach
  - Budowa dróg i ulic w miejscowości Siechnice, w tym między innymi: łącznik ul. Polnej z obwodnicą Bielany – Łany – Długołęka, budowa ul. Piłsudskiego, ul. Jana Pawła II, ul. Henryka III, łącznika pomiędzy ul. Henryka III a stadionem lekkoatletycznym, ul. Emila Fieldorfa, ul. Ziemskiej, ul. Św. Krzyża.
  - Budowa dróg i ulic w miejscowości Święta Katarzyna, w tym między innymi: ul. Słonecznej, ul. Wiśniowej, ul. Sadowej, ul. Różnej, ul. Kolejowej, ul. Lipowej.
  - Budowa dróg i ulic gminnych w miejscowości Żerniki Wrocławskie, w tym między innymi: ul. Kanarkowej, ul. Wiosennej, ul. Wierzbowej, ul. Brzozowej, ul. Krótkiej, sięgacz ul. Kolejowej.
  - Budowa dróg i ulic gminnych w miejscowości Radwanice, w tym między innymi: ul. Gałczyńskiego, ul. Broniewskiego, ul. Melioracyjnej, ul. Wyspiańskiego, ul. Ogrodowej, ul. Kościuszki, ul. Piastowskiej, ul. Bzowej, ul. Parkowej, ul. Dębowej.
  - Budowa dróg i ulic w miejscowości Iwiny, w tym między innymi: ul. Słonecznej i ul. Miodowej
  - Budowa dróg i ulic gminnych polepszenie bezpieczeństwa na drogach powiatowych na terenie gminy Siechnice poprzez program budowy chodników.

- Budowa drogi Trestno-Blizanowice
- Budowa dróg i ulic gminnych w miejscowości Sulimów, w tym między innymi: ul. Św. Floriana
- Budowa dróg i ulic gminnych w miejscowości gminnych w miejscowości Zębice, w tym między innymi: połączenia z drogą Prawocin-Sulimów.
- Budowa dróg i ulic gminnych w miejscowości Łukaszowice, w tym między innymi: ul. Kwiatowej.
- Promowanie strategii niskoemisyjnych na terenie gminy Siechnice – budowa multimodalnych centrów przesiadkowych.
- Realizacja małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej budowa zbiornika retencyjnego w Siechnicach wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

- W ramach celu strategicznego *Wysoka jakość warunków życia mieszkańców*:
  - Rewitalizacja i infrastruktura bezpieczeństwa we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym na terenie Gminy Siechnice z uwzględnieniem elementów infrastruktury przeciwpowodziowej cieku Brochówka.
  - Budowa bazy oświatowej w gminie – opracowanie koncepcji i projektu technicznego budowy i rozbudowy szkoły podstawowej w Siechnicach jako budynku pasywnego świadczącego usługi publiczne w zakresie edukacji podstawowej w miejscowości Siechnice z przebudową układu drogowego.
  - Budowa bazy oświatowej w gminie – opracowanie koncepcji, projektu technicznego i rozbudowa kompleksu szkoły podstawowej i budowa oddziału zamiejscowego gimnazjum w Świętej Katarzynie.
  - Budowa bazy oświatowej w gminie – kontynuacja budowy nowej szkoły podstawowej wraz z salą gimnastyczną i modernizacją przedszkola w Żernikach Wrocławskich.
  - Budowa bazy oświatowej w gminie – rozbudowa przedszkola w Świętej Katarzynie.

- W ramach celu strategicznego *Przyjazne środowisko*:
  - Rewitalizacja wsi na terenie gminy – rekultywacja kwatery nr 1 ZUiROK w Sulęcinie.

1.2 Zagospodarowanie przestrzenne gminy

Gmina Siechnice posiada uchwalone *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siechnice* przyjęte Uchwałą Nr XXXIX/291/10 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 19 sierpnia 2010 r. W *Studium* został zawarty opis uwarunkowań wpływających na możliwości gospodarki przestrzennej, wyznaczono również kierunki zagospodarowania przestrzennego w oparciu o obecną strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy. Ustalenia szczegółowe dotyczą szczegółowych kierunków zagospodarowania terenu całej gminy Siechnice, zaś w ramach ustaleń ogólnych zawarte zostały informacje dotyczące następujących zagadnień:

- Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy
  - Kierunki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów
  - Rodzaje zagospodarowania i przeznaczenia terenów: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej rezydencjonalnej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności, tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności z usługami, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami, tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej, tereny wielofunkcyjnego centrum miejskiego, tereny usług, tereny usług oświaty, tereny usług sportu, tereny rezerwy dla rozwoju usług sportu, tereny usług zdrowia, tereny aktywności gospodarczej, tereny rezerwy dla rozwoju aktywności gospodarczej, tereny produkcji, tereny produkcji rolniczej roślinnej, tereny produkcji rolniczej zwierzęcej, tereny oczyszczania ścieków komunalnych i składowania odpadów komunalnych, tereny infrastruktury technicznej, tereny cmentarzy, tereny zieleni parkowej, tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni nieurządzonej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny ogrodów i sadów, tereny komunikacji samochodowej, tereny dróg publicznych, tereny komunikacji kolejowej, tereny wałów przeciwpowodziowych, tereny upraw polowych, tereny leśne i zadrzewione, tereny przeznaczone pod zalesienia i zadrzewienia, tereny użytków ekologicznych, tereny ujęć wody, tereny wód otwartych, tereny wyłączone spod zabudowy
  - Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów
- Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.

- Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
- Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
- Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.
- Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów.
- Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 1000 m^2 oraz obszary przestrzeni publicznej.
- Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.
- Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.
- Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.
- Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.
- Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny
- Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji
- Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Z punktu widzenia niniejszego opracowania szczególnie istotna jest przedstawiona w *Studium* identyfikacja obszarów gminy Siechnice wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Jako obszary wymagające *przekształceń* w gminie wskazano centrum miasta Siechnice i centrum miejscowości Święta Katarzyna. W obydwu przypadkach przekształceń wymagają struktury funkcjonalno-przestrzenne centralnych obszarów tych jednostek w celu wytworzenia ich centrów strukturalnych i funkcjonalnych, centrów administracyjno-usługowo-mieszkaniowych. Obecny brak czytelnego wyodrębnienia centrów powoduje, że struktura tych obszarów jest nieczytelna oraz nie pozwala na jasną i czytelną identyfikację hierarchii zarówno miasta Siechnice, jak i miejscowości Święta Katarzyna.

Jako obszar wymagający *rehabilitacji* zidentyfikowano mocno zdegradowany teren przemysłowy po byłej hucie „Czechnica" w Siechnicach. Przestrzeń, na której zlokalizowana była huta to obszar ruin i gruzowisk po obiektach przemysłowych zagrażających życiu osób,

które potencjalnie mogą na tym terenie przebywać. Z uwagi na lokalizację terenu, przy linii kolejowej 277 Wrocław – Brochów – Jelcz-Laskowice, planowaną w pobliżu drogę wojewódzką Bielany – Łany – Długołęka, niedalekie sąsiedztwo drogi krajowej nr 94 oraz istniejące uzbrojenie terenu, na tym obszarze powinna być prowadzona działalność produkcyjna, produkcyjno-usługowa lub usługowa. Rehabilitacja tego terenu powinna skutkować jego uporządkowaniem, uporządkowaniem jego struktury i stworzeniem nowej tkanki urbanistycznej z przeznaczeniem pod działalność gospodarczą, a także nadaniem temu obszarowi zupełnie nowej, wysokiej jakości przestrzennej.

Obszarami wymagającymi *rekultywacji* w gminie są obszar hałdy pohutniczej po produkcji prowadzonej w byłej hucie „Czechnica" w Siechnicach oraz teren byłego gminnego składowiska odpadów w Sulęcinie. Rekultywacja hałdy żużli powinna polegać na przekształceniu obszaru zajętego przez hałdę w teren przyszłej lokalizacji działalności gospodarczej poprzez jej usunięcie i odzyskanie zawartego w żużlach surowca oraz wykorzystanie pozostałego materiału skalnego. Prace powinny być prowadzone w sposób uniemożliwiający przedostawanie się powstających w procesie rekultywacji zanieczyszczeń poza obszar objęty rekultywacją. Dopuszczono przyrodniczy kierunek rekultywacji, tj. przykrycie hałdy warstwą ziemi i wprowadzenie nasadzeń zieleni. W przypadku rekultywacji terenu gminnego składowiska odpadów w Sulęcinie przewidziano przyrodniczy kierunek rekultywacji poprzez przykrycie odpadów warstwą ziemi i wprowadzenie nasadzeń zieleni.

1.3 Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Siechnice

Na obszarze miasta Siechnice prowadzone były działania w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Siechnice*. Celem ogólnym rewitalizacji jest *przeciwdziałanie marginalizacji obszaru miasta Siechnice poprzez poprawę stanu substancji mieszkaniowej*, zaś celem bezpośrednim – *odnowienie elewacji zewnętrznej, renowacji dachu, czyli poprawa zewnętrznej estetyki i jakość życia mieszkańców oraz działania w ramach oszczędności energetycznej*.

Do wyznaczenia obszaru rewitalizowanego w mieście Siechnice wykorzystano następujące kryteria i wskaźniki:

- Kryterium 1: Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
  - Wskaźnik: Liczba przestępstw na 1 tys. ludności
- Kryterium 2: Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
  - Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób;
- Kryterium 3: Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;
  - Wskaźnik: Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczb budynków (w %).

Diagnoza miasta została przeprowadzona w oparciu o analizę danych statystycznych pochodzących z Urzędu Gminy Święta Katarzyna, Posterunku Policji w Świętej Katarzynie z siedzibą w Siechnicach, Komisariatu Policji Wrocław-Rakowiec oraz Głównego Urzędu Statystycznego we Wrocławiu. Na podstawie zgromadzonych danych wskazano obszar wsparcia przeznaczony do rewitalizacji. Teren rewitalizowany ma powierzchnię 96,31 ha i w momencie opracowywania programu był zamieszkiwany przez 3712 osób, co stanowiło 83,6% ogółu mieszkańców miasta. Obszar rewitalizacji obejmuje teren wyznaczony następującymi ulicami i granicami: ul. Kolejowa – ul. Fabryczna – ul. Polna – linia kolejowa – tereny zielone przy Gimnazjum w Siechnicach – ul. Gimnazjalna – ul. Generała Świerczewskiego – ul. Słoneczna (nie wchodzi w obszar, stanowi jego granicę) – ul. Zacisze – ul. Jarzębinowa – Osiedle Błękitne przy ul. Chabrowej (nie wchodzi w obszar, stanowi jego granicę) – ul. Jarzębinowa – ul. Ciepłownicza – ul. Opolska.

Obszar miasta Siechnice wyznaczony do rewitalizacji przedstawia poniższa mapa:

Mapa 1. Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Siechnice

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Siechnice

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Siechnice został przewidziany do wsparcia w ramach priorytetu „Miasta" Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. Projekt ten był realizowany przez gminę Siechnice jako lidera projektu oraz partnerów – podmioty spoza sektora finansów publicznych: wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe. W ramach projektu nie przewidywano rewitalizacji budynków będących w zasobach komunalnych – wszystkie inwestycje były realizowane w budynkach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych.

Lista podstawowa zadań wchodzących w skład *Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Siechnice* obejmowała remonty i modernizacje budynków w następujących lokalizacjach:

1. „Modernizacja dachu kompleksowo", ul. Jarzębinowa 1-3-5, Siechnice
2. „Wymiana pokrycia dachu, naprawa kominów i ścian, ocieplenie boków lukarn", ul. Fabryczna 22, Siechnice

3. „Wymiana pokrycia dachu, naprawa kominów i ścian, ocieplenie boków lukarn”, ul. Fabryczna 22/5, Siechnice
4. „Wymiana pokrycia dachu, naprawa kominów i ścian, ocieplenie boków lukarn”, ul. Fabryczna 22/2, Siechnice
5. „Wymiana pokrycia dachu, naprawa kominów i ścian, ocieplenie boków lukarn”, ul. Fabryczna 22/3, Siechnice
6. „Wymiana pokrycia dachu, ocieplenie ściany budynku”, ul. Szkolna 9, Siechnice
7. „Wymiana pokrycia dachu w budynku mieszkalnym”, ul. Szkolna 7, Siechnice
8. „Termomodernizacja budynku, elewacja, węzeł cieplny”, ul. Energetyczna 8, Siechnice
9. „Termomodernizacja budynku”, ul. Osiedlowa 19, 21, 23, Siechnice
10. „Modernizacja pokrycia dachu”, ul. Ogrodnicza 1, 3, 5, 7, 9, 11, Siechnice.

Natomiast na liście rezerwowej umieszczono kolejnych 7 projektów:

I. „Modernizacja budynku nr 11”, ul. 1 Maja 11, Siechnice
II. „Wymiana pokrycia dachowego”, ul. 1 Maja 9, Siechnice
III. „Wymiana pokrycia dachowego”, ul. Energetyczna 3, Siechnice
IV. „Rewitalizacja elewacji zewnętrznej”, ul. Energetyczna 1, Siechnice
V. „Wymiana pokrycia dachu, elewacji i wymiana instalacji elektrycznej w budynku nr 13 przy ul. 1-go Maja w Siechnicach”, ul. 1 Maja 13, Siechnice
VI. „Wymiana okien części wspólnych piwnic i drzwi wejściowych”, ul. Osiedlowa 1-23, Kwiatowa 1-17, Ogrodnicza 1-11, Siechnice
VII. „Wymiana instalacji WLZ wraz z osprzętem w budynku”, ul. Jarzębinowa 1, Siechnice.

2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

2.1 Diagnoza zjawisk społecznych

LUDNOŚĆ

Gmina Siechnice jest gminą miejsko-wiejską, położoną w powiecie wrocławskim, we wschodniej części województwa dolnośląskiego. Obszar gminy wynosi 9 871 ha, w tym 1 563 ha zajmuje miasto, a 8 308 ha obszar wiejski. Gmina Siechnice graniczy z miastem Wrocławiem (od północnego zachodu), gminą Czernica (od północnego wschodu), gminą Kobierzyce (od zachodu), gminą Żórawina (od południowego zachodu i od południa), gminą Domaniów (od południa) oraz gminą wiejską Oława (od południowego wschodu i od południa).

Sieć osadniczą gminy Siechnice tworzą miasto Siechnice oraz pozostałe miejscowości, zgrupowane w 15 sołectw i 3 osiedla:

1. miasto Siechnice
2. sołectwo Biestrzyków – Radomierzyce,
3. sołectwo Bogusławice,
4. sołectwo Groblice – Durok,
5. sołectwo Grodziszów,
6. sołectwo Iwiny,
7. sołectwo Kotowice,
8. sołectwo Łukaszowice,
9. sołectwo Mokry Dwór,
10. sołectwo Ozorzyce,
11. sołectwo Smardzów,
12. sołectwo Sulimów,
13. sołectwo Sulęcin – Szostakowice,
14. sołectwo Trestno – Blizanowice,
15. sołectwo Zacharzyce,
16. sołectwo Zębice,
17. osiedle Radwanice,
18. osiedle Święta Katarzyna,
19. osiedle Żerniki Wrocławskie.

Mapa 2. Mapa gminy Siechnice

Źródło: http://siechnice.gmina.pl

Mapa 3. Położenie gminy Siechnice w powiecie wrocławskim

Źródło: http://www.powiatwroclawski.pl/

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego stan liczbowy gminy Siechnice na 31.12.2014 roku wynosił 19 045 mieszkańców. W mieście Siechnice zamieszkiwało 33,5% ludności gminy (6 381 osób), natomiast na obszarze wiejskim – pozostałe 66,5% mieszkańców (12 664 osoby). Dane długookresowe wskazują, iż gmina Siechnice jest jednostką dynamicznie rozwijającą się pod względem demograficznym. Na przestrzeni lat 2004-2014 liczba mieszkańców gminy zwiększyła się niemal o 44%, przy czym w mieście Siechnice wzrost liczby mieszkańców wyniósł ponad 64%, zaś na obszarze wiejskim gminy – ponad 35%.

Wykres 1. Ludność faktycznie zamieszkała w gminie Siechnice w latach 2004-2014

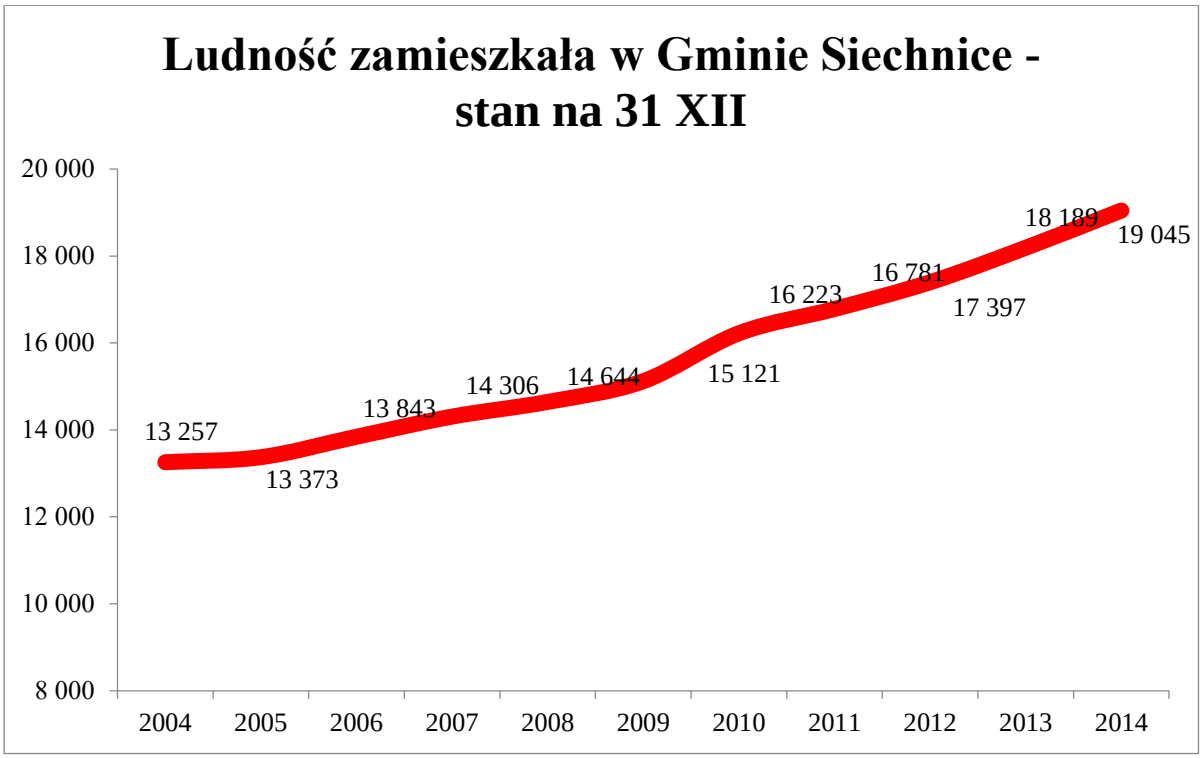

Źródło: GUS/BDL

Natomiast na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Siechnicach liczbę osób zameldowanych w gminie Siechnice w 2015 roku określono na poziomie 19 320 osób, tj. o 24% więcej niż w 2010 roku. W mieście Siechnice zameldowane były 6 553 osoby (33,9%), zaś na obszarze wiejskim gminy – 12 767 osób (66,1%). W obu przypadkach były to wartości wyższe niż w 2010 roku – w mieście zameldowanych było o 31% więcej osób, zaś na obszarze wiejskim – o 21% więcej.

Najludniejszymi miejscowościami gminy, poza miastem Siechnice, są miejscowości Radwanice (2 974 osoby), Święta Katarzyna (2 434 osoby), Żerniki Wrocławskie (1 749 osób) oraz Iwiny (1 121 osób). Łącznie w tych czterech miejscowościach w 2015 roku zameldowanych było 8 278 osób, co stanowiło niemal 65% ludności obszaru wiejskiego gminy Siechnice.

Jak wskazano powyżej liczba ludności gminy w latach 2010-2015 znacznie wzrosła, a tendencje rosnące występowały w zdecydowanej większości miejscowości gminy. Tempo wzrostu było jednak mocno zróżnicowane i wahało się od 4% (Łukaszowice) do 115% (Iwiny). Jedynie w czterech miejscowościach gminy Siechnice liczba zameldowanych osób w 2015 roku okazała się niższa niż w 2010 roku. Były to: Blizanowice (-9%), Trestno (-7%), Sulęcin (-7%) i Grodziszów (-1%).

Tabela 1. Liczba osób zameldowanych w gminie Siechnice w latach 2010-2015

	liczba osób zameldowanych					
	2010	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Zmiana**
Biestrzyków	341	369	365	382	399	17%
Bogusławice	133	129	137	142	149	12%
Groblice	405	557	681	771	846	109%
Grodziszów	95	94	95	96	94	-1%
Iwiny	521	663	757	947	1121	115%
Kotowice	694	710	720	743	748	8%
Łukaszowice	194	191	203	201	202	4%
Mokry Dwór	316	311	307	315	315	0%
Ozorzyce	160	165	176	184	192	20%
Radomierzyce	58	64	72	86	121	109%
Radwanice	2 604	2 791	2880	2954	2974	14%
Smardzów	221	232	246	257	261	18%
Sulęcin	106	107	105	103	99	-7%
Sulimów	230	231	222	233	233	1%
Święta Katarzyna	2 186	2 274	2334	2414	2434	11%
Zacharzyce	149	166	190	207	220	48%
Zębice	360	264	389	393	402	12%
Żerniki Wrocławskie	1 568	1 642	1702	1735	1749	12%
Blizanowice - osada	68	67	61	62	62	-9%
Durok - osada	17	18	20	19	19	12%
Solniki - osada	0	0	0	0	0	
Szostakowice - przysiółek	22	23	24	23	26	18%
Trestno - przysiółek	109	104	98	102	101	-7%
SIECHNICE	**5 013**	**5 496**	**5811**	**6089**	**6553**	**31%**
RAZEM	**15 570**	**16 668**	**17 595**	**18 458**	**19 320**	**24%**

Źródło: dane gminne

W mieście Siechnice najwięcej mieszkańców liczy ulica Ciepłownicza, na której w 2015 roku zameldowanych było 578 osób. Licznymi pod względem liczby mieszkańców są również ulice: Piłsudskiego (426 osób), Jarzębinowa (400 osób), Energetyczna (399 osób), Staszica (381 osób) i Świerczewskiego (352 osoby).

Na poszczególnych ulicach miasta w latach 2010-2015 obserwowane były różne kierunki zmian liczby ludności, choć przeważały te, na których liczba ludności uległa zwiększeniu. Na 13 ulicach liczba zameldowanych w 2015 roku okazała się niższa niż w 2015 roku, przy czym tempo spadku wahało się od -1% (ulica Gimnazjalna) do -50% (ulica Różana). Natomiast na 41 ulicach miasta Siechnice liczba zameldowanych w latach 2010-2015 wzrosła. Tempo tego procesu było bardzo zróżnicowane w zależności od ulicy, w niektórych przypadkach były to pojedyncze osoby, zaś w innych – kilkukrotne zwiększenie liczby zameldowanych. Ogółem przyrost liczby osób zameldowanych kształtował się w przedziale od 2% (ulica Chabrowa) do 1067% (ulica Bolesława Leśmiana). Wśród ulic miasta Siechnice, na których liczba ludności w latach 2010-2015 wzrastała najszybciej, oprócz ulicy Leśmiana, wymienić należy:

Kalinową (o 900%), Piłsudskiego (o 788%), Mieszczańską (o 739%), Św. Floriana (o 500%), Czeremchową (o 400%), Reja (o 300%), Jana Pawła II (o 282%), Henryka III (o 260%), Wiosenną (o 217%), Kochanowskiego (o 175%), Graniczną (o 152%), Św. Katarzyny (o 132%), Bzową (o 120%) oraz Mickiewicza, Sienkiewicza i Tuwima (po 100%).

Osobno należy wskazać ulice nowe, które powstały w analizowanym okresie. Ulice te w 2010 roku nie były zamieszkałe, natomiast w latach kolejnych osób zameldowanych systematycznie przybywało. Sytuacja taka dotyczyła ulic: Kraszewskiego, Słowackiego, Azaliowej, Prusa, Norwida, Fieldorfa, Witosa i Włościańskiej.

Tabela 2. Liczba osób zameldowanych wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010-2015

	liczba osób zameldowanych					
	2010	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Zmiana**
1 Maja	194	200	197	197	193	-1%
Chabrowa	161	159	160	157	165	2%
Cicha	21	18	18	18	18	-14%
Ciepłownicza	640	608	596	586	578	-10%
Cmentarna	0	0	0	0	0	
Czeremchowa	1	4	4	4	5	400%
Energetyczna	415	403	406	386	399	-4%
Fabryczna	256	257	252	249	252	-2%
Gimnazjalna	143	142	142	141	142	-1%
Grabskiego	131	177	197	206	218	66%
Graniczna	87	155	186	208	219	152%
Henryka III	5	7	14	18	18	260%
Jana Pawła II	44	96	109	126	168	282%
Jarzębinowa	292	307	338	369	400	37%
Jaśminowa	0	0	0	0	0	
Jesienna	2	2	2	2	2	0%
Jesionowa	0	0	0	0	0	
Kasztanowa	22	23	28	28	28	27%
Klonowa	0	0	0	0	0	
Kochanowskiego	4	8	10	13	11	175%
Kolejowa	73	74	76	76	73	0%
Kościelna	30	29	31	32	33	10%
Kościuszki	105	94	69	72	72	-31%
Kraszewskiego	0	3	3	3	3	
Kwiatkowskiego	0	0	0	0	0	
Kwiatowa	202	195	196	201	208	3%
Letnia	4	4	4	4	4	0%
Lwowska	0	0	0	0	0	
Mickiewicza	12	14	16	20	24	100%
Modrzewiowa	91	102	101	121	114	25%
Ogrodnicza	205	188	192	198	198	-3%
Opolska	166	161	157	157	159	-4%

Osiedlowa	254	239	226	218	223	-12%
Polna	36	36	38	38	39	8%
Popiełuszki	25	29	30	30	29	16%
Prawocińska	51	56	57	72	85	67%
Sienkiewicza	5	5	5	8	10	100%
Sportowa	0	0	0	0	0	
Staszica	220	323	334	344	381	73%
Stawowa	0	0	0	0	0	
Szkolna	201	201	205	196	197	-2%
Słoneczna	46	56	52	56	52	13%
Słowackiego	0	4	4	4	4	
Św. Floriana	3	11	10	14	18	500%
Św. Katarzyny	22	19	24	39	51	132%
Św. Krzyża	0	0	0	0	0	
Świerczewskiego	351	346	352	352	352	0%
Traugutta	0	0	0	0	0	
Tuwima	10	17	20	19	20	100%
Wileńska	16	17	18	18	19	19%
Wiosenna	30	28	88	98	95	217%
Zachodnia	0	0	0	0	0	
Zacisze	273	274	273	264	262	-4%
Ziemska	54	73	83	86	85	57%
Azaliowa	0	0	3	4	5	
Bolesława Leśmiana	3	23	28	31	35	1067%
Bolesława Prusa	0	4	11	11	11	
Bzowa	5	1	5	9	11	120%
Cypriana Norwida	0	3	3	3	3	
Gen. Emilia Fieldorfa	0	0	0	0	30	
Kalinowa	1	6	9	11	10	900%
Marii Konopnickiej	20	29	32	29	32	60%
Marszałka Józefa Piłsudskiego	48	163	214	335	426	788%
Mieszczańska	23	70	120	102	193	739%
Mikołaja Reja	4	10	14	16	16	300%
Wincentego Witosa	0	4	4	4	4	
Włościańska	0	14	40	75	144	
Różana	2	3	2	2	1	-50%
Stanisława Lema	4	2	3	9	6	50%

Źródło: dane gminne

Gmina Siechnice cechuje się relatywnie wysoką **gęstością zaludnienia**, dodatkowo, w wyniku przyrostu liczby mieszkańców, zwiększającą się na przestrzeni lat. W 2014 roku na 1 km^2 powierzchni gminy przypadały 193 osoby, podczas gdy w 2010 roku były to 164 osoby. Wszystkie pozostałe jednostki charakteryzowała niższa gęstość zaludnienia: 117 osób na 1 km^2 powiatu wrocławskiego, 123 osób na 1 km^2 kraju i 146 osób na 1 km^2 Dolnego Śląska. Różnice dotyczyły również typu obszarów: w miastach gęstość zaludnienia jest

znacząco wyższa niż na obszarach wiejskich. W przypadku miasta Siechnice w 2014 roku na 1 km^2 powierzchni przypadało 408 mieszkańców i choć była to wartość aż o 70 osób wyższa niż w 2010 roku, nadal pozostawała na poziomie znacznie poniżej średniej dla miast kraju (1 074 osoby/1 km^2), województwa (913 osób/1 km^2), a nawet powiatu (489 osób/km^2). W przypadku obszarów wiejskich gminy Siechnice, gęstość zaludnienia w latach 2010-2014 również wzrosła, ze 132 do 152 osób na 1 km^2. Tym samym obszar wiejski gminy cechuje się trzykrotnie wyższą gęstością zaludnienia niż obszary wiejskie kraju (52 osoby/1 km^2) i województwa (50 osób/1 km^2), przewyższając również średnią dla obszarów wiejskich powiatu wrocławskiego (105 osób/1 km^2).

Tabela 3. Ludność na 1 km^2 w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność na 1 km2				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	123	123	123	123	123
POLSKA - MIASTO	1 089	1 084	1 082	1 078	1 074
POLSKA - WIEŚ	52	52	52	52	52
DOLNOŚLĄSKIE	146	146	146	146	146
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	926	922	919	915	913
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	49	50	50	50	50
Powiat wrocławski	106	109	111	114	117
Powiat wrocławski - MIASTO			338	345	353
Powiat wrocławski - WIEŚ			99	102	105
Siechnice	164	170	176	184	193
Siechnice - miasto	338	355	369	388	408
Siechnice - obszar wiejski	132	135	140	146	152

Źródło: GUS/BDL

Gmina Siechnice jest gminą z przewagą kobiet wśród mieszkańców – w całym analizowanym okresie odsetek kobiet kształtował się na poziomie 52%, tj. identycznym jak w kraju i województwie oraz minimalnie wyższym niż w powiecie wrocławskim (51%). Gminę Siechnice na tle pozostałych jednostek wyróżnia natomiast fakt, że odsetek kobiet w ogóle mieszkańców na obszarze wiejskim (52%) jest wyższy niż w mieście (51%). W pozostałych jednostkach administracyjnych sytuacja była odwrotna – wyższy odsetek kobiet stwierdzano wśród ludności miejskiej niż wiejskiej.

Tabela 4. Odsetek kobiet w ludności faktycznie zamieszkałej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek kobiet w ludności ogółem faktyczne miejsce zamieszkania stan na 31 XII kobiety				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	52%	52%	52%	52%	52%
POLSKA - MIASTO	53%	53%	53%	53%	53%

POLSKA - WIEŚ	50%	50%	50%	50%	50%
DOLNOŚLĄSKIE	52%	52%	52%	52%	52%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	53%	53%	53%	53%	53%
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	50%	50%	50%	50%	50%
Powiat wrocławski	51%	51%	51%	51%	51%
Powiat wrocławski - MIASTO			52%	52%	52%
Powiat wrocławski - WIEŚ			51%	51%	51%
Siechnice	52%	52%	52%	52%	52%
Siechnice - miasto	51%	52%	51%	51%	51%
Siechnice - obszar wiejski	52%	52%	52%	52%	52%

Źródło: GUS/BDL

Jak wskazano powyżej udział kobiet w ogóle ludności gminy Siechnice wynosił 52%, a przewaga liczbowa kobiet nad mężczyznami występowała w zdecydowanej większości miejscowości gminy. Najwyższym poziomem feminizacji charakteryzowała się miejscowość Szostakowice, gdzie kobiety stanowiły w 2015 roku aż 62% mieszkańców. Wysoki udział kobiet w ogóle ludności stwierdzono również w Sulęcinie (59%) i Smardzowie (56%). Z kolei najmniej sfeminizowaną miejscowością gminy Siechnice jest Durok, gdzie udział kobiet w ogóle ludności wynosił w 2015 roku 37%. Przewaga mężczyzn nad kobietami wystąpiła również w Ozorzycach (47% mieszkańców to kobiety) i Bogusławicach (49%).

Tabela 5. Liczba kobiet wśród mieszkańców gminy Siechnice w latach 2010 i 2015

	Liczba kobiet			Udział kobiet	
	2010	**2015**	**zmiana**	**2010**	**2015**
Biestrzyków	179	212	18%	52%	53%
Bogusławice	62	73	18%	47%	49%
Groblice	214	448	109%	53%	53%
Grodziszów	52	49	-6%	55%	52%
Iwiny	267	566	112%	51%	50%
Kotowice	356	388	9%	51%	52%
Łukaszowice	101	108	7%	52%	53%
Mokry Dwór	166	166	0%	53%	53%
Ozorzyce	83	91	10%	52%	47%
Radomierzyce	32	63	97%	55%	52%
Radwanice	1 339	1 534	15%	51%	52%
Smardzów	124	147	19%	56%	56%
Sulęcin	62	58	-6%	58%	59%
Sulimów	116	118	2%	50%	51%
Święta Katarzyna	1 192	1 329	11%	55%	55%
Zacharzyce	71	112	58%	48%	51%
Zębice	187	211	13%	52%	52%
Żerniki Wrocławskie	832	929	12%	53%	53%
Blizanowice - osada	31	31	0%	46%	50%
Durok - osada	6	7	17%	35%	37%
Solniki - osada	0	0			
Szostakowice - przysiółek	13	16	23%	59%	62%

Trestno - przysiółek	56	51	-9%	51%	50%
SIECHNICE	**2 606**	**3 399**	**30%**	**52%**	**52%**
RAZEM	**8 147**	**10 106**	**24%**	**52%**	**52%**

Źródło: dane gminne

W mieście Siechnice odsetek kobiet w ogóle zameldowanych w zależności od ulicy okazał się mocno zróżnicowany. Najwyższy udział kobiet w ogóle ludności w 2015 roku stwierdzono na ulicach: Różanej (100%), Reja (69%), Norwida (67%), Kochanowskiego (64%), Fieldorfa (63%), Św. Floriana (61%), Czeremchowej (60%), Sienkiewicza (60%) i Tuwima (60%), ale wysoki był również na ulicach: Konopnickiej (59%), Kościelnej (58%), Wileńskiej (58%), Ziemskiej (58%), Jana Pawła II (57%), Szkolnej (57%), Henryka III (56%), Polnej (56%) oraz Popiełuszki, Piłsudskiego, Mieszczańskiej i Włościańskiej (po 55%).

Natomiast przewaga mężczyzn nad kobietami wśród mieszkańców wystąpiła w 2015 roku na 12 ulicach miasta (w 2010 roku było 10 takich ulic). Najmniej sfeminizowane okazały się ulice: Słowackiego (25%), Kasztanowa (39%), Azaliowa (40%), Kalinowa (40%), Prusa (45%), Słoneczna (46%), Ogrodnicza (48%), Osiedlowa (48%), Chabrowa (49%), Św. Katarzyny (49%), Świerczewskiego (49%) i Leśmiana (49%). Specyficzna sytuacja dotyczyła ponadto ulic Jesiennej i Kraszewskiego, gdzie w 2015 roku wśród mieszkańców w ogóle nie występowały kobiety (po 0%).

Tabela 6. Liczba kobiet wśród mieszkańców wg ulic miasta Siechnice w latach 2010 i 2015

	Liczba kobiet			Udział kobiet	
	2010	**2015**	**zmiana**	**2010**	**2015**
1 Maja	105	101	-4%	54%	52%
Chabrowa	84	81	-4%	52%	49%
Cicha	11	9	-18%	52%	50%
Ciepłownicza	327	293	-10%	51%	51%
Cmentarna	0	0			
Czeremchowa	0	3		0%	60%
Energetyczna	212	205	-3%	51%	51%
Fabryczna	132	126	-5%	52%	50%
Gimnazjalna	76	76	0%	53%	54%
Grabskiego	70	110	57%	53%	50%
Graniczna	44	112	155%	51%	51%
Henryka III	3	10	233%	60%	56%
Jana Pawła II	27	95	252%	61%	57%
Jarzębinowa	160	203	27%	55%	51%
Jaśminowa	0	0			
Jesienna	0	0		0%	0%
Jesionowa	0	0			
Kasztanowa	9	11	22%	41%	39%
Klonowa	0	0			
Kochanowskiego	3	7	133%	75%	64%
Kolejowa	36	37	3%	49%	51%
Kościelna	15	19	27%	50%	58%

Kościuszki	53	36	-32%	50%	50%
Kraszewskiego	0	0			0%
Kwiatkowskiego	0	0			
Kwiatowa	107	113	6%	53%	54%
Letnia	2	2	0%	50%	50%
Lwowska	0	0			
Mickiewicza	9	12	33%	75%	50%
Modrzewiowa	48	57	19%	53%	50%
Ogrodnicza	103	95	-8%	50%	48%
Opolska	88	79	-10%	53%	50%
Osiedlowa	129	108	-16%	51%	48%
Polna	20	22	10%	56%	56%
Popiełuszki	13	16	23%	52%	55%
Prawocińska	26	44	69%	51%	52%
Sienkiewicza	4	6	50%	80%	60%
Sportowa	0	0			
Staszica	120	199	66%	55%	52%
Stawowa	0	0			
Szkolna	111	112	1%	55%	57%
Słoneczna	24	24	0%	52%	46%
Słowackiego	0	1			25%
Św. Floriana	2	11	450%	67%	61%
Św. Katarzyny	10	25	150%	45%	49%
Św. Krzyża	0	0			
Świerczewskiego	168	174	4%	48%	49%
Traugutta	0	0			
Tuwima	5	12	140%	50%	60%
Wileńska	8	11	38%	50%	58%
Wiosenna	17	50	194%	57%	53%
Zachodnia	0	0			
Zacisze	134	134	0%	49%	51%
Ziemska	31	49	58%	57%	58%
Azaliowa	0	2			40%
Bolesława Leśmiana	2	17	750%	67%	49%
Bolesława Prusa	0	5			45%
Bzowa	2	6	200%	40%	55%
Cypriana Norwida	0	2			67%
Gen. Emilia Fieldorfa	0	19			63%
Kalinowa	0	4		0%	40%
Marii Konopnickiej	12	19	58%	60%	59%
Marszałka Józefa Piłsudskiego	26	233	796%	54%	55%
Mieszczańska	13	106	715%	57%	55%
Mikołaja Reja	3	11	267%	75%	69%
Wincentego Witosa	0	2			50%
Włościańska	0	79			55%

Różana	1	1	0%	50%	100%
Stanisława Lema	1	3	200%	25%	50%

Źródło: dane gminne

Dane dotyczące większego udziału kobiet w ogóle ludności znajdują swoje potwierdzenie w wartościach **współczynnika feminizacji**, tj. liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn. W gminie Siechnice wynosił on 108, co oznacza, że na 100 mężczyzn mieszkających w gminie przypada 108 mieszkanek gminy. Średnia dla Dolnego Śląska wynosiła również 108, dla kraju była minimalnie niższa (107), zaś stosunkowo najlepsza sytuacja dotyczyła powiatu wrocławskiego, gdzie współczynnik feminizacji wynosił 104. W tych trzech jednostkach obszary wiejskie były sfeminizowane w znacznie mniejszym stopniu niż miasta ,natomiast w gminie Siechnice sytuacja była odmienna: współczynnik feminizacji w mieście wynosił 106 (najmniej wśród miast innych jednostek), a na obszarze wiejskim był wyższy i kształtował się na poziomie 110. Była to z kolei najwyższa wartość w porównaniu z obszarami wiejskimi pozostałych jednostek.

Tabela 7. Współczynnik feminizacji ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	współczynnik feminizacji ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	107	107	107	107	107
POLSKA - MIASTO	111	111	111	111	111
POLSKA - WIEŚ	101	101	101	101	101
DOLNOŚLĄSKIE	108	108	108	108	108
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	111	111	111	111	111
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	101	101	101	101	101
Powiat wrocławski	104	104	104	104	104
Powiat wrocławski - MIASTO			109	109	109
Powiat wrocławski - WIEŚ			103	103	103
Siechnice	108	108	108	108	108
Siechnice - miasto	106	106	106	106	106
Siechnice - obszar wiejski	109	109	109	108	110

Źródło: GUS/BDL

Struktura ludności gminy Siechnice według ekonomicznych grup wieku jest dość korzystna, tzn. społeczeństwo gminy jest relatywnie młode. Przyrost liczby ludności, szczególnie osób dorosłych z młodszych kategorii wiekowych, zakładających rodziny lub już posiadających małe dzieci spowodował, że gmina nie doświadcza w mocnym stopniu negatywnych zmian struktury ludności, jakie są udziałem m.in. województwa czy kraju (głównie starzenia się społeczeństwa). Na przestrzeni lat 2010-2014 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat włącznie) zwiększyła się w gminie z 3 118 do 3 983, co oznacza wzrost na poziomie 27,7%. Tym samym udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności gminy zwiększył się z 19,2% do 20,9%. W przypadku ludności w wieku produkcyjnym (18-60/65 lat), mimo ogólnego wzrostu liczebności tej kategorii o 13,2% (z 10 979 do 12 424 osób), jej udział w ogóle ludności gminy zmniejszył się z 67,7% do 65,2%. O 24%

zwiększyła się natomiast w latach 2010-2014 liczba mieszkańców gminy Siechnice w wieku poprodukcyjnym (z 2 126 do 2 638 osób), co spowodowało wzrost udziału tej kategorii w ogóle ludności z 13,1% do 13,9%.

Wykres 2. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Siechnice w latach 2010-2014

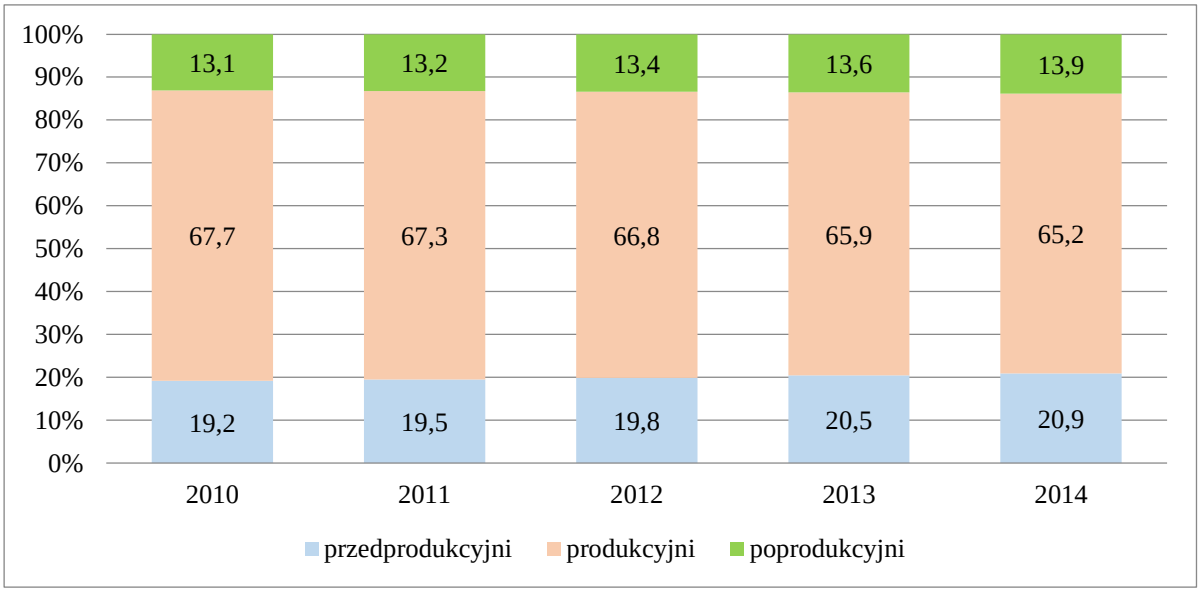

Źródło: GUS/BDL

Relatywnie dobra sytuacja demograficzna gminy uwidacznia się przy porównaniu udziału ludności w wieku **przedprodukcyjnym** w ogóle mieszkańców poszczególnych jednostek. Przede wszystkim gmina Siechnice jest jedyną jednostką, w której odsetek dzieci i młodzieży do 17 lat zwiększył się w latach 2010-2014. W pozostałych przypadkach udział tej kategorii w ogóle ludności zmniejszał się i w 2014 roku wynosił 18% w skali kraju, jedynie 16,7% w skali Dolnego Śląska i 20,9% w skali powiatu wrocławskiego. Co interesujące, w gminie Siechnice wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym występował w mieście (21,2%, tj. najwięcej wśród wszystkich jednostek, niezależnie od obszaru, w latach 2010-2014) niż na obszarze wiejskim (20,8%, tj. więcej niż średnio na obszarach wiejskich kraju i województwa, ale mniej niż na analogicznym obszarze powiatu wrocławskiego). W pozostałych jednostkach administracyjnych to obszary wiejskie cechowały się wyższym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności niż miasta.

Tabela 8. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**ludność w wieku przedprodukcyjnym do ogółu ludności**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	18,8	18,5	18,3	18,2	18,0
POLSKA - MIASTO	17,1	16,9	16,8	16,7	16,7
POLSKA - WIEŚ	21,5	21,1	20,7	20,4	20,1

DOLNOŚLĄSKIE	17,4	17,2	17,0	16,9	16,8
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	16,1	16,0	15,8	15,7	15,7
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	20,4	20,0	19,7	19,4	19,2
Powiat wrocławski	20,9	20,8	20,7	20,8	20,9
Powiat wrocławski - MIASTO			18,8	19,1	19,4
Powiat wrocławski - WIEŚ			21,0	21,1	21,1
Siechnice	19,2	19,5	19,8	20,5	20,9
Siechnice - miasto	18,6	19,1	19,6	20,7	21,2
Siechnice - obszar wiejski	19,5	19,7	19,9	20,4	20,8

Źródło: GUS/BDL

Również w przypadku udziału ludności w wieku **poprodukcyjnym** w ogóle ludności, gmina Siechnice charakteryzuje się relatywnie najlepszą sytuacją w porównaniu do innych jednostek terytorialnych. W 2014 roku najstarsi mieszkańcy stanowili jedynie 13,9% ludności gminy, tj. znacząco mniej niż wynosiła średnia krajowa (19%) i wojewódzka (19,7%), ale także powiatowa (14,5%). W obrębie poszczególnych jednostek obserwowane są różnice udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w zależności od typu obszaru. Również w tym przypadku sytuacja w gminie Siechnice jest inna niż w pozostałych jednostkach. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców miasta Siechnice w 2014 roku kształtował się na poziomie 11,2%, a na obszarze wiejskim był wyższy i wynosił 15,2%. Natomiast w przypadku powiatu, województwa i kraju miasta cechował wyższy udział ludności w wieku poprodukcyjnym niż miało to miejsce na obszarach wiejskich. Dla przykładu można wskazać, iż w 2014 roku w województwie dolnośląskim udział najstarszych mieszkańców w ogóle ludności miejskiej wynosił 21,4% (tj. aż o 10,1% więcej niż w mieście Siechnice), zaś w ogóle ludności wiejskiej – 15,8%.

Tabela 9. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**ludność w wieku poprodukcyjnym do ogółu ludności**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	16,8	17,3	17,8	18,4	19,0
POLSKA - MIASTO	17,6	18,3	19,0	19,8	20,6
POLSKA - WIEŚ	15,4	15,6	15,9	16,2	16,6
DOLNOŚLĄSKIE	16,9	17,5	18,2	19,0	19,7
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	18,2	18,9	19,8	20,6	21,4
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	14,0	14,3	14,7	15,2	15,8
Powiat wrocławski	12,9	13,2	13,6	14,0	14,5
Powiat wrocławski - MIASTO			15,4	16,1	16,7
Powiat wrocławski - WIEŚ			13,3	13,7	14,1
Siechnice	13,1	13,2	13,4	13,6	13,9
Siechnice - miasto	10,4	10,2	10,3	10,8	11,2
Siechnice - obszar wiejski	14,4	14,7	14,9	15,0	15,2

Źródło: GUS/BDL

Struktura wiekowa mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy Siechnice wskazuje, że są to w większości jednostki młode demograficznie, o relatywnie wysokim odsetku ludności w wieku przedprodukcyjnym i niskim udziale ludności w wieku poprodukcyjnym – niemal we wszystkich sołectwach liczba dzieci i młodzieży do 17 lat przewyższa liczbę osób starszych.
W 2015 roku najwyższy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono w Radomierzycach, gdzie wynosił 32%, ale wysoki udział najmłodszych w ogóle ludności wystąpił również w Groblicach (29%), Iwinach (26%), Smardzowie (26%), Łukaszowicach (24%) i Żernikach Wrocławskich (23%). Z kolei zdecydowanie najniższym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym charakteryzowały się miejscowości Groblice i Iwiny, gdzie osoby w wieku 60/65 i więcej lat nie stanowiły nawet 10% populacji – było to odpowiednio 6% i 9%.

Najstarszymi pod względem demograficznym są dwa przysiółki – Szostakowice i Trestno. W 2015 roku ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła tam 31% i 27% zameldowanych, co było wartością znacznie przewyższającą średnią dla całej gminy. Ponadto w Trestnie stwierdzono najniższy w gminie udział dzieci i młodzieży w ogóle ludności (11%), zaś w Szostakowicach – najniższy odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym (50%).

Tabela 10. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Siechnice w latach 2010-2015

	2010			2015		
	przedprodukcyjny	**produkcyjny**	**poprodukcyjny**	**przedprodukcyjny**	**produkcyjny**	**poprodukcyjny**
Biestrzyków	22%	67%	11%	23%	63%	14%
Bogusławice	23%	67%	11%	21%	66%	12%
Groblice	20%	71%	9%	29%	66%	6%
Grodziszów	26%	61%	13%	22%	63%	15%
Iwiny	19%	66%	15%	26%	65%	9%
Kotowice	20%	64%	16%	20%	64%	16%
Łukaszowice	21%	59%	21%	24%	60%	16%
Mokry Dwór	9%	78%	12%	12%	68%	20%
Ozorzyce	16%	65%	19%	21%	66%	14%
Radomierzyce	29%	55%	16%	32%	57%	11%
Radwanice	18%	67%	16%	21%	61%	18%
Smardzów	25%	62%	13%	26%	61%	13%
Sulęcin	22%	62%	16%	18%	63%	19%
Sulimów	17%	63%	19%	21%	59%	19%
Święta Katarzyna	20%	62%	18%	20%	60%	19%
Zacharzyce	17%	68%	15%	21%	68%	11%
Zębice	20%	71%	9%	20%	64%	15%
Żerniki Wrocławskie	22%	66%	12%	23%	62%	16%
Blizanowice - osada	21%	65%	15%	21%	65%	15%
Durok - osada	18%	71%	12%	16%	63%	21%
Solniki - osada						

Szostakowice - przysiółek	14%	55%	32%	19%	50%	31%
Trestno - przysiółek	12%	67%	21%	11%	62%	27%
SIECHNICE	**19%**	**70%**	**11%**	**23%**	**65%**	**12%**

Źródło: dane gminne

Również poszczególne ulice miasta Siechnice są mocno zróżnicowane w zakresie struktury ludności pod względem ekonomicznych grup wieku. W 2015 roku odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym przyjmował wartości od 6% (ulica Cicha) do 67% (ulica Kraszewskiego). Szczególnym przypadkiem jest ulica Różana, gdzie w 2015 roku żaden mieszkaniec nie miał mniej niż 18 lat. Natomiast bardzo wysoki udział dzieci i młodzieży w ogóle mieszkańców, oprócz ulicy Kraszewskiego, stwierdzono także na ulicach: Azaliowej (60%), Bzowej (55%), Jesiennej (50%), Letniej (50%), Słowackiego (50%), Kalinowej (50%), Witosa (50%), Lema (50%), Prusa (45%), Czeremchowej (40%), Tuwima (40%), Henryka III (39%), Ziemskiej (39%), Reja (38%), Jana Pawła II (36%), Grabskiego (35%), Staszica (35%), Granicznej (34%), Konopnickiej (34%), Norwida (33%), Chabrowej (32%), Wiosennej (32%), Mieszczańskiej (31%) i Sienkiewicza (30%).

Na żadnej z ulic miasta Siechnice osoby w wieku poprodukcyjnym nie stanowią większości mieszkańców. Ich udział w ogóle osób zameldowanych wahał się od 0% w przypadku ulic, gdzie w 2015 roku nie zamieszkiwały osoby z tej kategorii (ulice: Czeremchowa, Jesienna, Kochanowskiego, Kraszewskiego, Letnia, Mickiewicza, Słowackiego, Tuwima, Azaliowa, Prusa, Bzowa, Norwida, Kalinowa, Reja, Witosa i Różana), do 33%. Najstarsze pod względem demograficznym okazały się następujące ulice miasta Siechnice: Cicha (33% ludności stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym), Energetyczna (28%), Kościelna (27%), Kolejowa (25%), Szkolna (25%) i Opolska (22%).

Tabela 11. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010-2015

	2010			2015		
	przedprodukcyjny	**produkcyjny**	**poprodukcyjny**	**przedprodukcyjny**	**produkcyjny**	**poprodukcyjny**
1 Maja	11%	68%	22%	11%	67%	21%
Chabrowa	34%	65%	1%	32%	65%	2%
Cicha	14%	43%	43%	6%	61%	33%
Ciepłownicza	15%	78%	8%	13%	72%	15%
Cmentarna						
Czeremchowa	0%	100%	0%	40%	60%	0%
Energetyczna	12%	67%	21%	13%	59%	28%
Fabryczna	23%	60%	17%	23%	61%	16%
Gimnazjalna	15%	72%	13%	13%	73%	14%
Grabskiego	28%	72%	0%	35%	62%	2%
Graniczna	16%	83%	1%	34%	64%	2%
Henryka III	40%	60%	0%	39%	56%	6%
Jana Pawła II	27%	73%	0%	36%	61%	2%
Jarzębinowa	26%	69%	4%	26%	64%	10%

Jaśminowa						
Jesienna	50%	50%	0%	50%	50%	0%
Jesionowa						
Kasztanowa	9%	91%	0%	25%	68%	7%
Klonowa						
Kochanowskiego	50%	50%	0%	18%	82%	0%
Kolejowa	12%	68%	19%	11%	64%	25%
Kościelna	13%	70%	17%	18%	55%	27%
Kościuszki	24%	65%	11%	26%	57%	17%
Kraszewskiego				67%	33%	0%
Kwiatkowskiego						
Kwiatowa	18%	74%	8%	19%	69%	13%
Letnia	50%	50%	0%	50%	50%	0%
Lwowska						
Mickiewicza	33%	33%	33%	25%	75%	0%
Modrzewiowa	31%	68%	1%	28%	65%	7%
Ogrodnicza	14%	84%	2%	15%	79%	7%
Opolska	18%	62%	20%	16%	62%	22%
Osiedlowa	17%	75%	8%	13%	68%	19%
Polna	19%	69%	11%	21%	69%	10%
Popiełuszki	24%	68%	8%	28%	62%	10%
Prawocińska	6%	80%	14%	28%	62%	9%
Sienkiewicza	40%	40%	20%	30%	50%	20%
Sportowa						
Staszica	25%	72%	3%	35%	61%	4%
Stawowa						
Szkolna	19%	60%	21%	21%	54%	25%
Słoneczna	33%	54%	13%	27%	56%	17%
Słowackiego				50%	50%	0%
Św. Floriana	33%	67%	0%	28%	61%	11%
Św. Katarzyny	9%	73%	18%	18%	69%	14%
Św. Krzyża						
Świerczewskiego	19%	68%	14%	17%	66%	16%
Traugutta						
Tuwima	40%	60%	0%	40%	60%	0%
Wileńska	13%	81%	6%	26%	68%	5%
Wiosenna	23%	63%	13%	32%	59%	9%
Zachodnia						
Zacisze	20%	66%	14%	19%	64%	17%
Ziemska	26%	72%	2%	39%	60%	1%
Azaliowa				60%	40%	0%
Bolesława Leśmiana	0%	33%	67%	29%	60%	11%
Bolesława Prusa				45%	55%	0%
Bzowa	40%	20%	40%	55%	45%	0%
Cypriana Norwida				33%	67%	0%

Gen. Emilia Fieldorfa				27%	70%	3%
Kalinowa	0%	100%	0%	50%	50%	0%
Marii Konopnickiej	30%	70%	0%	34%	63%	3%
Marszałka Józefa Piłsudskiego	17%	77%	6%	25%	68%	7%
Mieszczańska	30%	70%	0%	31%	67%	2%
Mikołaja Reja	25%	75%	0%	38%	63%	0%
Wincentego Witosa				50%	50%	0%
Włościańska				27%	66%	7%
Różana	0%	100%	0%	0%	100%	0%
Stanisława Lema	50%	50%	0%	50%	33%	17%

Źródło: dane gminne

Ocenę sytuacji demograficznej uzupełniają **wskaźniki obciążenia demograficznego**. Pierwszy z nich określa liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W przypadku gminy Siechnice, w 2014 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało najmniej, gdyż 53,3 osoby w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Dla powiatu wrocławskiego, województwa i kraju wskaźnik przyjmował wartość wyższą (odpowiednio 54,7, 57,5 i 58,8 osób). Na tle pozostałych jednostek szczególnie wyróżniało się miasto Siechnice, gdzie na 100 osób w wieku nieprodukcyjnym przypadało jedynie 48 osób w wieku produkcyjnym.

Drugi ze wskaźników określa, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. W przypadku tego wskaźnika sytuacja w gminie Siechnice wyróżnia się pozytywnie na tle kraju, województwa i powiatu. Na 100 dzieci i młodzieży do lat 17 w gminie przypadało jedynie 66,2 osób w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy średnia dla Polski wynosiła 105,2 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, a średnia dla Dolnego Śląska – aż 117,4 osób (oznacza to, że w tych jednostkach liczba osób w wieku poprodukcyjnym jest większa niż liczba osób w wieku przedprodukcyjnym). W mieście Siechnice wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przyjmował wartość jeszcze niższą niż średnia gminna (53 osoby, tj. najmniej wśród wszystkich jednostek administracyjnych), zaś na obszarze wiejskim – wyższą (73 osoby, tj. nadal mniej niż wynosiła średnia na obszarów wiejskich kraju i Dolnego Śląska).

Trzeci ze wskaźników określa liczbę osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Również w tym przypadku gmina Siechnice charakteryzuje się relatywnie najkorzystniejszą sytuacją. W 2014 roku na 100 mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym przypadało 21,2 osób w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy w skali kraju było to 30,2 osoby, w skali województwa – 31 osób, a w skali powiatu niewiele więcej niż w gminie, tj. 22,4 osoby. Charakterystyczne jest, iż ponownie na obszarze wiejskim gminy (23,7 osób) wskaźnik przyjmował wartość wyższą niż w mieście Siechnice (16,6 osób), podczas gdy w pozostałych jednostkach sytuacja była odwrotna i wartości na obszarach wiejskich były znacząco niższe niż w miastach.

Tabela 12. Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2014 roku

Jednostka terytorialna	**ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym** 2014 osoba	**ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym** 2014 osoba	**ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym** 2014 osoba
POLSKA	58,8	105,2	30,2
POLSKA - MIASTO	59,4	123,1	32,8
POLSKA - WIEŚ	58	82,6	26,2
DOLNOŚLĄSKIE	57,5	117,4	31,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	59,2	136,3	34,1
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	53,8	82,3	24,3
Powiat wrocławski	54,7	69,3	22,4
Powiat wrocławski - MIASTO	56,7	86,1	26,2
Powiat wrocławski - WIEŚ	54,3	66,5	21,7
Siechnice	53,3	66,2	21,2
Siechnice - miasto	48	53	16,6
Siechnice - obszar wiejski	56,1	73	23,7

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na terenie gminy urodziło się 252 dzieci i odnotowano zgon 122 mieszkańców. Przez cały okres między 2010 a 2014 rokiem więcej dzieci rodziło się na obszarze wiejskim gminy niż w mieście Siechnice. Urodzeni na obszarze wiejskim stanowili od 54% (2011 rok) do 61% (2012 i 2014 rok) wszystkich dzieci, które przyszły na świat w gminie. W przypadku zgonów udział zgonów na obszarze wiejskim gminy zwiększył się z 66% w 2010 roku do 73% w 2014 roku. Natomiast znaczna przewaga urodzeń nad zgonami w gminie Siechnice spowodowała występowanie dodatniego przyrostu naturalnego, który ponadto od 2012 roku wykazuje tendencję rosnącą. W 2014 roku przyrost naturalny w gminie wyniósł 130 osób (tj. najwięcej w analizowanym okresie), w tym 66 w mieście i 64 na obszarze wiejskim gminy.

Tabela 13. Ruch naturalny w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	urodzenia żywe				
Siechnice	207	216	217	213	252
Siechnice - miasto	89	100	85	94	99
Siechnice - obszar wiejski	118	116	132	119	153
	zgony				
Siechnice	116	125	154	127	122
Siechnice - miasto	39	39	54	37	33
Siechnice - obszar wiejski	77	86	100	90	89
	przyrost naturalny				
Siechnice	91	91	63	86	130

Siechnice - miasto	50	61	31	57	66
Siechnice - obszar wiejski	41	30	32	29	64

Źródło: GUS/BDL

Gminę Siechnice cechował wysoki poziom wskaźnika urodzeń żywych na 1000 ludności, przez cały okres 2010-2014 pozostający powyżej średniej w innych jednostkach administracyjnych. W 2014 roku wskaźnik urodzeń żywych dla gminy był najwyższy do 2010 roku i wynosił 13,5, przy czym w mieście Siechnice wzrastał do 15,9, zaś na obszarze wiejskim zmniejszał się do 12,4. W obu przypadkach były to wartości najwyższe wśród uzyskiwanych dla obszarów miejskich i wiejskich, choć w innych jednostkach, odwrotnie niż w gminie Siechnice, wyższy poziom wskaźnika urodzeń żywych na 1000 mieszkańców stwierdzany był na obszarach wiejskich niż w miastach.

Tabela 14. Urodzenia żywe na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1000 ludności				
	2010 -	2011 -	2012 -	2013 -	2014 -
POLSKA	10,7	10,1	10,0	9,6	9,7
POLSKA - MIASTO	10,3	9,6	9,6	9,2	9,4
POLSKA - WIEŚ	11,4	10,8	10,7	10,2	10,3
DOLNOŚLĄSKIE	10,1	9,5	9,3	8,9	9,3
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	9,8	9,2	9,0	8,7	9,1
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	10,8	10,1	10,0	9,3	9,9
Powiat wrocławski	11,7	11,3	11,0	10,7	11,6
Powiat wrocławski - MIASTO			11,1	12,3	12,7
Powiat wrocławski - WIEŚ			11,0	10,4	11,4
Siechnice	13,0	13,1	12,7	12,0	13,5
Siechnice - miasto	17,4	18,4	15,1	15,9	15,9
Siechnice - obszar wiejski	10,9	10,5	11,5	10,0	12,4

Źródło: GUS/BDL

W przypadku wskaźnika zgonów na 1000 ludności gmina Siechnice wyróżniała relatywnie najniższymi wartościami. W 2014 roku na 1000 mieszkańców gminy stwierdzono 6,55 zgonów (najmniej w okresie 2010-2014), podczas gdy w skali powiatu było to ponad 7 zgonów, w skali Dolnego Śląska ponad 10 zgonów, a w skali kraju – ponad 9 zgonów. W mieście Siechnice wskaźnik zgonów na 1000 ludności przyjmował najniższą wartość wśród wszystkich jednostek (5,29), podobnie na obszarach wiejskich gminy, mimo iż wskaźnik był wyższy (7,19), w porównaniu z obszarami wiejskimi kraju, województwa czy powiatu okazał się najniższy.

Tabela 15. Zgony na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	zgony na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	9,83	9,75	9,99	10,06	9,78
POLSKA - MIASTO	9,71	9,64	9,97	10,09	9,88
POLSKA - WIEŚ	10,01	9,92	10,00	10,01	9,63
DOLNOŚLĄSKIE	10,19	10,08	10,44	10,48	10,28
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	10,32	10,25	10,63	10,77	10,60
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	9,89	9,69	10,01	9,80	9,57
Powiat wrocławski	7,89	7,68	7,98	7,30	7,29
Powiat wrocławski - MIASTO			9,22	7,68	7,81
Powiat wrocławski - WIEŚ			7,75	7,24	7,20
Siechnice	7,30	7,57	9,02	7,14	6,55
Siechnice - miasto	7,64	7,16	9,58	6,27	5,29
Siechnice - obszar wiejski	7,13	7,77	8,74	7,57	7,19

Źródło: GUS/BDL

Wskazywane powyżej pozytywne trendy demograficzne będące udziałem gminy Siechnice sprawiają, że na tle innych jednostek administracyjnych gmina wyróżniała się pozytywnie w zakresie przyrostu naturalnego na 1000 ludności. Przez cały okres 2010-2014 przyjmował on wartości dodatnie, podczas gdy w kraju i województwie był bliski zeru lub nawet ujemny. Również w porównaniu do powiatu wrocławskiego, gmina Siechnice uzyskiwała wyższe wartości przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców. Zarówno miasto Siechnice, jak i obszar wiejski cechowały się najwyższymi wartościami wskaźnika na tle analogicznych obszarów innych jednostek, przy czym w 2014 roku w mieście Siechnice przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł 10,6, a na obszarze wiejskim gminy – 5,2. Były to wartości najwyższe w całym analizowanym okresie między 2010 a 2014 rokiem.

Tabela 16. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	przyrost naturalny na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0
POLSKA - MIASTO	0,6	0,0	-0,4	-0,9	-0,5
POLSKA - WIEŚ	1,3	0,8	0,7	0,2	0,7
DOLNOŚLĄSKIE	-0,1	-0,6	-1,1	-1,6	-0,9
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	-0,5	-1,0	-1,6	-2,1	-1,5
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	0,9	0,4	0,0	-0,5	0,3
Powiat wrocławski	3,8	3,6	3,0	3,4	4,3
Powiat wrocławski - MIASTO			1,9	4,7	4,9
Powiat wrocławski - WIEŚ			3,2	3,2	4,2
Siechnice	5,7	5,5	3,7	4,8	7,0
Siechnice - miasto	9,8	11,2	5,5	9,7	10,6
Siechnice - obszar wiejski	3,8	2,7	2,8	2,4	5,2

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na terenie gminy zawarto 82 **małżeństwa**, w tym 35 w mieście (42,7% ogółu) i 47 na obszarze wiejskim (57,3%). Liczba zawieranych małżeństw podlegała rokrocznym zmianom. Maksymalną liczbę, 101 małżeństw, odnotowano w 2010 roku, po czym następował spadek do minimalnej wartości 73 małżeństw w latach 2012-2013, by ponownie wzrosnąć, do wskazanych 82 małżeństw zawartych w 2014 roku.

Wykres 3. Małżeństwa zawarte w gminie Siechnice w latach 2010-2014

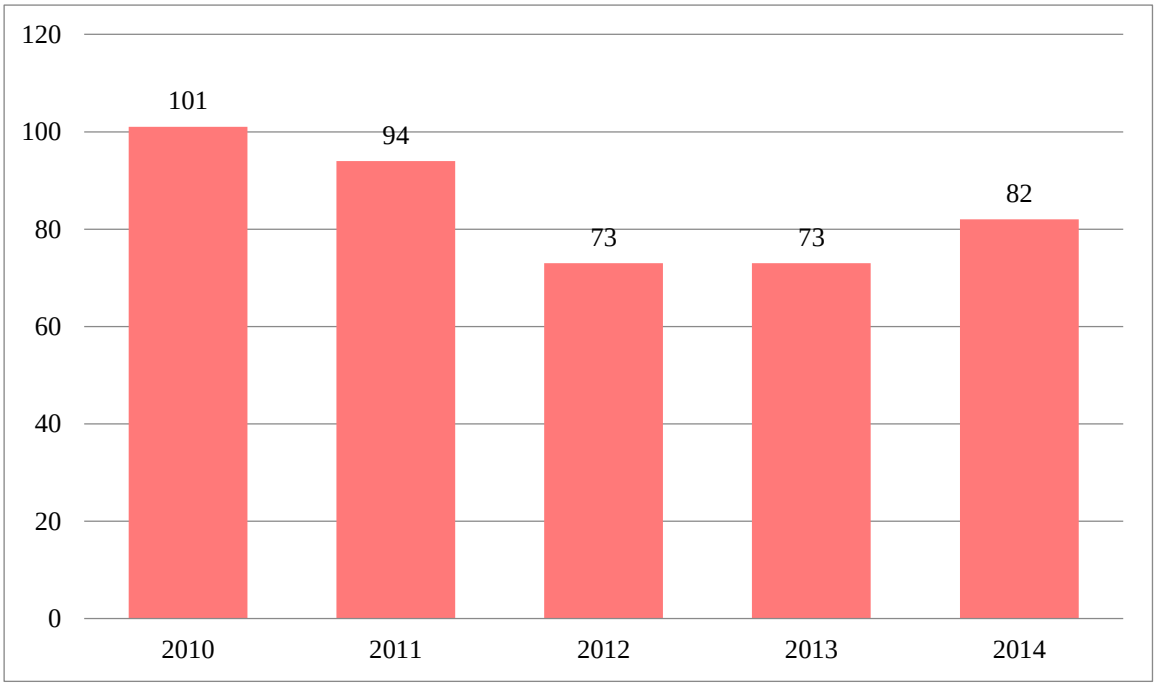

Źródło: GUS/BDL

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w gminie Siechnice zawierano mniej małżeństw niż wynosiła średnia krajowa i wojewódzka. W 2014 roku wskaźnik dla gminy ukształtował się na poziomie 4,4 (tj. tyle samo co w powiecie), przy czym wyższy był w mieście (5,6) niż na obszarze wiejskim (3,8), co ponownie wyróżniało gminę Siechnice na tle pozostałych jednostek, gdzie wskaźnik małżeństw na 1000 ludności przyjmował wyższe wartości na obszarach wiejskich niż w mieście.

Tabela 17. Małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	5,9	5,4	5,3	4,7	4,9
POLSKA - MIASTO	5,9	5,2	5,1	4,5	4,7
POLSKA - WIEŚ	6,0	5,5	5,6	4,9	5,1
DOLNOŚLĄSKIE	5,6	5,2	5,2	4,4	4,7
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	5,7	5,2	5,1	4,4	4,6
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	5,5	5,2	5,3	4,6	4,8
Powiat wrocławski	5,5	4,9	4,8	4,2	4,4
Powiat wrocławski - MIASTO			5,3	4,4	4,7
Powiat wrocławski - WIEŚ			4,7	4,1	4,4
Siechnice	6,4	5,7	4,3	4,1	4,4
Siechnice - miasto	8,4	6,6	5,5	4,6	5,6
Siechnice - obszar wiejski	5,4	5,2	3,7	3,9	3,8

Źródło: GUS/BDL

Dane dotyczące **migracji**, tj. zameldowań i wymeldowań, pozwalają stwierdzić, iż do gminy Siechnice więcej osób przyjeżdża niż z niej wyjeżdża – saldo migracji w gminie jest mocno dodatnie, a ponadto od 2011 roku wykazuje stałą tendencję rosnącą. Dodatnie saldo migracji występowało zarówno w mieście Siechnice (264 osoby w 2014 roku), jak i na obszarze wiejskim (475 osób w 2014 roku).

Wykres 4. Saldo migracji w gminie Siechnice w latach 2010-2014

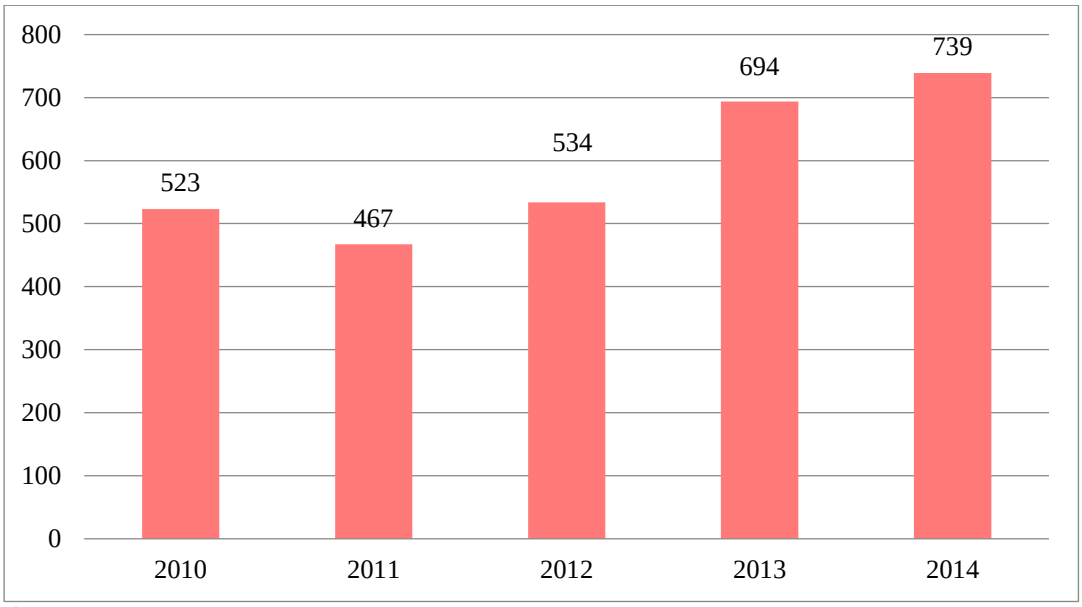

Źródło: GUS/BDL

Na tle pozostałych jednostek administracyjnych gmina Siechnice wyróżnia się na bardzo wysokim saldem migracji na 1000 osób. Przez cały analizowany okres było ono dodatnie, znacznie przewyższając średnią wojewódzką i krajową. W 2014 roku saldo migracji na 1000 mieszkańców w gminie Siechnice wynosiło 39,7 osób, podczas gdy na Dolnym Śląsku było minimalnie dodatnie (0,2 osoby), zaś w skali kraju – minimalnie ujemne (-0,4). Sytuacja w powiecie wrocławskim (21 osób) była znacznie bardziej zbliżona do gminnej, jednak nawet w tym przypadku wskaźnik przyjmował wartości niższe niż dla gminy Siechnice. W samej gminie ponownie wyższy wskaźnik salda migracji na 1000 osób dotyczył miasta (42,3) niż obszaru wiejskiego (38,4). W przypadku powiatu, województwa i kraju sytuacja była odwrotna – więcej osób przybywało na obszary wiejskie niż przeprowadzało się do miast.

Tabela 18. Saldo migracji na 1000 osób w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**saldo migracji na 1000 osób ogółem**				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4
POLSKA - MIASTO	-2,1	-1,9	-1,7	-2,2	-1,8
POLSKA - WIEŚ	3,1	2,6	2,2	2,1	1,6
DOLNOŚLĄSKIE	0,5	0,4	0,3	0,0	0,2
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	-1,9	-1,8	-1,7	-2,0	-1,6
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	6,0	5,3	5,0	4,7	4,3
Powiat wrocławski	22,5	21,9	19,9	23,2	21,0
Powiat wrocławski - MIASTO			17,1	15,8	17,4
Powiat wrocławski - WIEŚ			20,4	24,5	21,6
Siechnice	32,9	28,3	31,3	39,0	39,7
Siechnice - miasto	54,1	38,0	30,3	34,7	42,3

Siechnice - obszar wiejski	22,9	23,5	31,7	41,1	38,4

Źródło: GUS/BDL

Natomiast saldo migracji zagranicznych na 1000 osób od 2013 roku przyjmuje w gminie Siechnice wartości ujemne. W latach poprzednich było ono dodatnie, co wyróżniało gminę na tle kraju, województwa i powiatu. Natomiast w 2014 roku saldo migracji zagranicznych w gminie Siechnice wynosiło -0,38, przy czym w mieście ukształtowało się na poziomie -0,16, zaś na obszarze wiejskim -0,48. Ujemne saldo migracji zagranicznych na 1000 mieszkańców występowało również w skali kraju (-0,41), województwa (-0,64) i powiatu (-0,35), zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich tych jednostek.

Tabela 19. Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**saldo migracji zagranicznych na 1000 osób ogółem**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	-0,05	-0,11	-0,17	-0,52	-0,41
POLSKA - MIASTO	-0,09	-0,16	-0,22	-0,60	-0,51
POLSKA - WIEŚ	0,00	-0,04	-0,09	-0,39	-0,25
DOLNOŚLĄSKIE	-0,07	-0,17	-0,27	-0,81	-0,64
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	-0,05	-0,20	-0,29	-0,91	-0,70
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	-0,10	-0,10	-0,23	-0,60	-0,51
Powiat wrocławski	0,08	-0,03	-0,17	-0,12	-0,35
Powiat wrocławski - MIASTO			-0,05	-0,62	-0,76
Powiat wrocławski - WIEŚ			-0,19	-0,03	-0,27
Siechnice	0,06	0,24	0,18	-0,34	-0,38
Siechnice - miasto	0,39	0,37	0,35	-0,68	-0,16
Siechnice - obszar wiejski	-0,09	0,18	0,09	-0,17	-0,48

Źródło: GUS/BDL

BEZROBOCIE

W dniu 31.12.2015 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu pozostawało 320 mieszkańców gminy Siechnice. Wśród nich znajdowało się 145 mężczyzn (45,3%) i 175 kobiet (54,7%). W porównaniu do 2010 roku liczba bezrobotnych spadła o 21,6%, przy czym szybsze tempo spadku charakteryzowało bezrobotnych płci męskiej (-34,4%) niż bezrobotnych płci żeńskiej (-18,9%).

Wykres 5. Bezrobotni ogółem w gminie Siechnice w latach 2010-2015

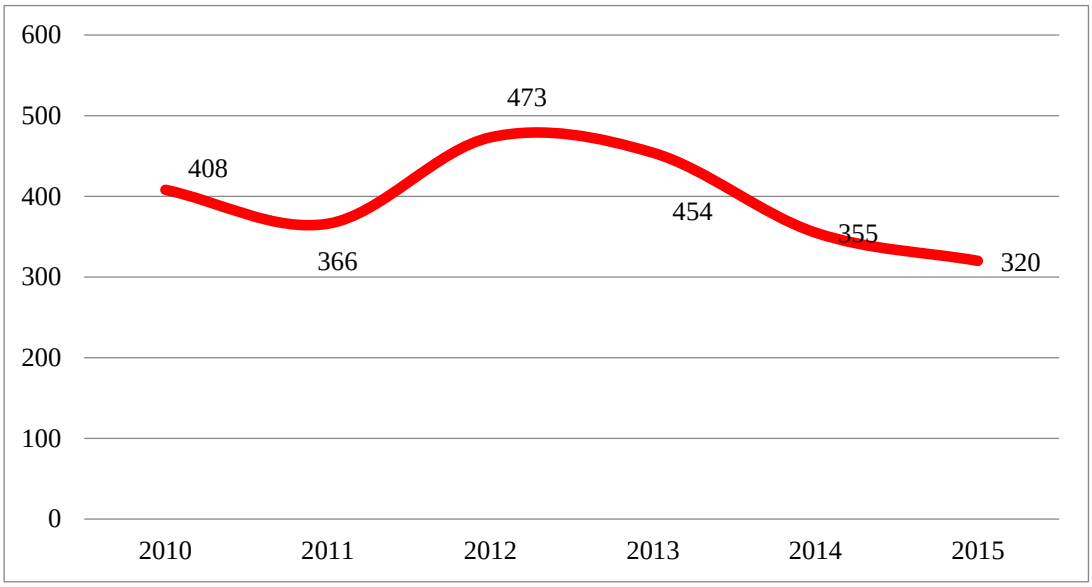

Źródło: GUS/BDL

Wśród miejscowości tworzących obszar wiejski gminy Siechnice największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkiwała w Radwanicach (49 osób, tj. 15,4% ogółu bezrobotnych w gminie) oraz Świętej Katarzynie (44 osoby, tj. 13,8%). Niższy był udział bezrobotnych mieszkających w Żernikach Wrocławskich (22 osoby, 6,9%), Iwinach (19 osób, 6%), Groblicach (16 osób, 5%), Łukaszowicach (14 osób, 4,4%) czy Kotowicach (10 osób, 3,1%). W miejscowościach Bogusławice, Grodziszów, Mokry Dwór, Ozorzyce, Smardzów, Sulęcin, Sulimów, Zacharzyce, Zębice, Blizanowice, Durok i Trestno liczba bezrobotnych nie przekraczała kilku osób, zaś brak mieszkańców zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w 2015 roku stwierdzono w Biestrzykowie, Radomierzycach, Sokolnikach i Szostakowicach.

W latach 2010-2015 ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie uległa zmniejszeniu. Spadek liczby bezrobotnych stwierdzono również w większości miejscowości tworzących obszar wiejski gminy Siechnice: Biestrzykowie (-100%), Sulęcin (-50%), Ozorzyce (-43%), Kotowicach (-33%), Żerniki Wrocławskie (-29%), Radwanice (-27%), Bogusławicach (-25%), Święta Katarzyna (-24%), Sulimów (-20%), Zębice (-20%), Trestno (-17%)
i Blizanowice (-14%). Z kolei wzrost liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne nastąpił w 6 miejscowościach: Zacharzyce (300%), Smardzów (200%), Iwiny (138%), Groblice (45%), Łukaszowice (40%) i Mokry Dwór (20%).

Poszczególne miejscowości gminy Siechnice cechowały się zróżnicowanym udziałem kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych. W 2015 roku wahał się on od 32% (Żerniki Wrocławskie) do 100% (Grodziszów, Ozorzyce, Smardzów, Sulęcin), przy czym średnia dla całej gminy wynosiła 55%.

Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w tym kobiet) i udział w ogóle mieszkańców w gminie Siechnice w latach 2010 i 2015

	Liczba bezrobotnych			Liczba bezrobotnych kobiet			Udział kobiet	
	2010	2015	zmiana	2010	2015	zmiana	2010	2015
Biestrzyków	3		-100%	2		-100%	67%	
Bogusławice	8	6	-25%	5	4	-20%	63%	67%
Groblice	11	16	45%	7	5	-29%	64%	31%
Grodziszów		1			1			**100%**
Iwiny	8	19	138%	7	13	86%	88%	68%
Kotowice	15	10	-33%	5	4	-20%	33%	40%
Łukaszowice	10	14	40%	5	10	100%	50%	71%
Mokry Dwór	5	6	20%	2	4	100%	40%	67%
Ozorzyce	7	4	-43%	2	4	100%	29%	**100%**
Radomierzyce								
Radwanice	67	49	-27%	34	28	-18%	51%	57%
Smardzów	1	3	200%	1	3	200%	100%	**100%**
Sulęcin	2	1	-50%	1	1	0%	50%	**100%**
Sulimów	5	4	-20%	3	3	0%	60%	75%
Święta Katarzyna	58	44	-24%	32	24	-25%	55%	55%
Zacharzyce	1	4	300%		2		0%	50%
Zębice	10	8	-20%	9	6	-33%	90%	75%
Żerniki Wrocławskie	31	22	-29%	14	7	-50%	45%	32%
Blizanowice - osada	7	6	-14%	2	3	50%	29%	50%
Durok - osada		1						0%
Solniki - osada								
Szostakowice - przysiółek								
Trestno - przysiółek	6	5	-17%	4	4	0%	67%	80%
SIECHNICE	**130**	**96**	**-26%**	**71**	**49**	**-31%**	**55%**	**51%**
RAZEM	**385**	**319**	**-17%**	**206**	**175**	**-15%**	**54%**	**55%**

Źródło: dane gminne

W 2015 roku w mieście Siechnice osoby bezrobotne, których łączna liczba wynosiła 96, zamieszkiwały na 29 ulicach miasta. Najwięcej było wśród nich mieszkańców ulicy Ciepłowniczej (15 osób, 15,6%), mniej z ulicy Energetycznej (8 osób, 8,3%), Świerczewskiego (8 osób, 8,3%) czy Piłsudskiego (6 osób, 6,3%). Na pozostałych ulicach miasta zamieszkiwało nie więcej niż 5 osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Liczba bezrobotnych w mieście Siechnice w latach 2010-2015 uległa zmniejszeniu, ale tempo procesu było zróżnicowane na poszczególnych ulicach. W analizowanym okresie zmniejszyła się liczba bezrobotnych mieszkających na ulicach: Mieszczańskiej (-100%), Polnej (-100%), Tuwima (-100%), Gimnazjalnej (-86%), Kwiatowej (-80%), Osiedlowej (-75%), Szkolnej (-63%), Fabrycznej (-50%), Granicznej (-50%), 1-go Maja (-38%), Jarzębinowej (-33%), Ogrodniczej (-20%), Opolskiej (-20%), Świerczewskiego (-20%), Ciepłowniczej (-17%) i Energetycznej (-11%). W 2015 roku większą liczbę bezrobotnych niż w 2010 roku

stwierdzono jedynie na 6 ulicach, tj. Bzowej, Kochanowskiego, Kościelnej, Popiełuszki, Słonecznej i Wiosennej.

Udział kobiet w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkujących na poszczególnych ulicach miasta Siechnice kształtował się na bardzo zróżnicowanym poziomie. Odsetek kobiet wahał się w 2015 roku od 0%, na ulicach, gdzie wszyscy bezrobotni byli płci męskiej (ulice: Gimnazjalna, Jarzębinowa, Kwiatowa, Osiedlowa, Popiełuszki, Słoneczna i Wileńska) do 100%, na ulicach, gdzie wszystkie osoby bezrobotne były płci żeńskiej (ulice: Bzowa, Chabrowa, Grabskiego, Graniczna, Kasztanowa, Kochanowskiego, Kościelna, Modrzewiowa, Ogrodnicza i Staszica).

Tabela 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w tym kobiet) i udział w ogóle mieszkańców wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010 i 2015

	Liczba bezrobotnych			Liczba bezrobotnych kobiet			Udział kobiet	
	2010	2015	zmiana	2010	2015	zmiana	2010	2015
1 Maja	8	5	-38%	3	2	-33%	38%	40%
Bzowa		1			1			100%
Chabrowa	1	1	0%	1	1	0%	100%	100%
Cicha								
Ciepłownicza	18	15	-17%	8	8	0%	44%	53%
Cmentarna								
Czeremchowa								
Energetyczna	9	8	-11%	5	2	-60%	56%	25%
Fabryczna	10	5	-50%	6	4	-33%	60%	80%
Gimnazjalna	7	1	-86%	1		-100%	14%	0%
Grabskiego	3	3	0%	3	3	0%	100%	100%
Graniczna	2	1	-50%		1		0%	100%
Henryka III								
Jana Pawła II								
Jarzębinowa	6	4	-33%	3		-100%	50%	0%
Jaśminowa								
Jesienna								
Jesionowa								
Kasztanowa	1	1	0%	1	1	0%	100%	100%
Klonowa								
Kochanowskiego		1			1			100%
Kolejowa	3	3	0%	2	1	-50%	67%	33%
Konopnickiej								
Kościelna		1			1			100%
Kościuszki								
Kraszewskiego								
Kwiatkowskiego								
Kwiatowa	10	2	-80%	5		-100%	50%	0%
Letnia								

Lwowska								
Mickiewicza								
Mieszczańska	2		-100%	2		-100%	100%	
Modrzewiowa	2	2	0%	2	2	0%	100%	100%
Ogrodnicza	5	4	-20%	4	4	0%	80%	100%
Opolska	5	4	-20%	4	1	-75%	80%	25%
Osiedlowa	8	2	-75%	5		-100%	63%	0%
Piłsudskiego		6			4			67%
Polna	1		-100%	1		-100%	100%	
Popiełuszki		2						0%
Prawocińska	2	2	0%	1	1	0%	50%	50%
Sienkiewicza								
Sportowa								
Staszica	2	2	0%	1	2	100%	50%	100%
Stawowa								
Szkolna	8	3	-63%	6	1	-83%	75%	33%
Słoneczna		1						0%
Słowackiego								
Św. Floriana								
Św. Katarzyny								
Św. Krzyża								
Świerczewskiego	10	8	-20%	4	4	0%	40%	50%
Traugutta								
Tuwima	1		-100%	1		-100%	100%	
Wileńska		1						0%
Wiosenna		2			1			50%
Włościańska								
Zachodnia								
Zacisze	5	5	0%	1	3	200%	20%	60%
Ziemska	1		-100%	1		-100%	100%	

Źródło: dane gminne

Wśród bezrobotnych w gminie Siechnice w 2015 roku 55% stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, 32% osoby bez kwalifikacji, a 10% osoby bez doświadczenia zawodowego. Za zjawisko negatywne należy uznać fakt znacznego wzrostu liczby bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia dłużej niż 24 miesiące. W 2010 roku na terenie gminy zamieszkiwały 43 takie osoby (w tym 11, tj. 26% w mieście), zaś w 2015 roku – już 175 osób (w tym 52, tj. 30% w mieście), co oznacza wzrost udziału bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych w gminie z 11% do 55%. Jedyną miejscowością gminy, w której liczba długotrwale bezrobotnych w 2015 roku okazała się niższa niż w 2010 roku, były Ozorzyce, natomiast wzrost tej kategorii bezrobotnych stwierdzono w Bogusławicach, Groblicach, Iwinach, Kotowicach, Łukaszowicach, Mokrym Dworze, Radwanicach, Smardzowie, Świętej Katarzynie, Zarzycach, Zębicach, Żernikach Wrocławskich, Blizanowicach, Duroku i Siechnicach. Udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych

w poszczególnych miejscowościach gminy był bardzo zróżnicowany i wahał się w 2015 roku od 0% (Grodziszów, Sulęcin, Sulimów) do 100% (Durok).

Odwrotny kierunek zmian dotyczył liczby bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. W latach 2010-2015 ich liczba zmniejszyła się ze 133 do 102 osób (-23%), co spowodowało spadek udziału tej kategorii bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych w gminie z 35% do 32%. W 2015 roku bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych stanowili 30% bezrobotnych z miasta Siechnice, natomiast w miejscowościach wiejskich odsetek ten mieścił się w przedziale od 0% (Grodziszów, Ozorzyce, Sulęcin, Durok) do 67% (Blizanowice, Mokry Dwór).

Natomiast liczba bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w gminie Siechnice zmniejszyła się w latach 2010-2015 o 32%, z 47 do 32 osób. W konsekwencji zmniejszył się udział bezrobotnych nieposiadających doświadczenia zawodowego w ogólnej liczbie zarejestrowanych z 12% do 10%. Brak tej kategorii zarejestrowanych bezrobotnych w 2015 roku stwierdzono w Groblicach, Grodziszowie, Ozorzycach, Smardzowie, Sulęcinie, Sulimowie, Zacharzycach, Duroku i Trestnie, natomiast w pozostałych miejscowościach bezrobotni bez doświadczenia stanowili od 4% (Radwanice) do 21% (Iwiny, Łukaszowice) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela 22. Charakterystyka bezrobotnych w gminie Siechnice w latach 2010 i 2015

	Długotrwale bezrobotni			**Bezrobotni bez kwalifikacji**			**Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego**		
	2010	**2015**	**zmiana**	**2010**	**2015**	**zmiana**	**2010**	**2015**	**zmiana**
Biestrzyków							1		-100%
Bogusławice	1	4	300%	4	1	-75%		1	
Groblice	2	9	350%	3	2	-33%	2		-100%
Grodziszów									
Iwiny		12		4	9	125%		4	
Kotowice	2	7	250%	6	3	-50%	1	1	0%
Łukaszowice	2	6	200%	6	7	17%	3	3	0%
Mokry Dwór		2		2	4	100%	3	1	-67%
Ozorzyce	2	1	-50%	4		-100%	2		-100%
Radomierzyce									
Radwanice	8	29	263%	23	11	-52%	8	2	-75%
Smardzów		1			1				
Sulęcin									
Sulimów				1	2	100%	1		-100%
Święta Katarzyna	7	21	200%	22	16	-27%	4	3	-25%
Zacharzyce		1			1		1		-100%
Zębice	2	7	250%		3			1	
Żerniki Wrocławskie	2	15	650%	7	7	0%	2	3	50%
Blizanowice - osada	1	4	300%	3	4	33%	1	1	0%
Durok - osada		1							
Solniki - osada									
Szostakowice - przysiółek									

Trestno - przysiółek	3	3	0%	3	2	-33%			
SIECHNICE	**11**	**52**	**373%**	**45**	**29**	**-36%**	**18**	**12**	**-33%**
RAZEM	**43**	**175**	**307%**	**133**	**102**	**-23%**	**47**	**32**	**-32%**

Źródło: dane gminne

W mieście Siechnice bezrobotni długotrwale zamieszkiwali na 22 ulicach (łącznie 52 osoby), przy czym największą grupę stanowili wśród nich mieszkańcy ulicy Ciepłowniczej (9 osób), a na pozostałych ulicach liczba długotrwale bezrobotnych nie przekraczała 5 osób. W porównaniu do 2010 roku liczebność tej kategorii bezrobotnych zwiększyła się na wszystkich ulicach, oprócz Fabrycznej, gdzie utrzymała się na tym samym poziomie (1 osoba). Udział bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia wahał się w zależności od ulicy od 0% (Chabrowa, Graniczna, Kościelna, Popiełuszki, Słoneczna, Wileńska i Wiosenna) do 100% (Bzowa, Gimnazjalna, Kasztanowa, Kochanowskiego, Kolejowa, Kwiatowa, Modrzewiowa i Prawocińska).

W przypadku bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych ich liczba w mieście Siechnice w latach 2010-2015 zmniejszyła się o 36%, a w 2015 roku zamieszkiwali oni na 16 ulicach miasta. W porównaniu do 2010 roku liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zmniejszyła się na ulicach: 1-go Maja, Ciepłowniczej, Energetycznej, Fabrycznej, Gimnazjalnej, Kasztanowej, Kwiatowej, Ogrodniczej, Opolskiej, Osiedlowej, Szkolnej, Świerczewskiego i Ziemskiej. Wzrost tej kategorii bezrobotnych dotyczył jedynie 6 ulic: Kolejowej, Piłsudskiego, Popiełuszki, Prawocińskiej, Wileńskiej i Wiosennej.

Natomiast liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w mieście Siechnice w 2015 roku kształtowała się na poziomie 12 osób (o 33% mniej niż w 2010 roku). Osoby te zamieszkiwały na ulicach: Energetycznej, Świerczewskiego (po 3 osoby), Ciepłowniczej, Grabskiego, Kościelnej, Kwiatowej, Ogrodniczej i Piłsudskiego (po 1 osobie).

Tabela 23. Charakterystyka bezrobotnych wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010 i 2015

	Długotrwale bezrobotni			**Bezrobotni bez kwalifikacji**			**Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych**		
	2010	**2015**	**zmiana**	**2010**	**2015**	**zmiana**	**2010**	**2015**	**zmiana**
1 Maja	1	3	200%	3	2	-33%	1		-100%
Bzowa		1							
Chabrowa									
Cicha									
Ciepłownicza	2	9	350%	5	4	-20%	4	1	-75%
Cmentarna									
Czeremchowa									
Energetyczna	2	5	150%	7	4	-43%		3	
Fabryczna	1	1	0%	1		-100%	1		-100%
Gimnazjalna		1		4		-100%	2		-100%
Grabskiego		1						1	
Graniczna									
Henryka III									
Jana Pawła II									

Jarzębinowa		2		1	1	0%	1		-100%
Jaśminowa									
Jesienna									
Jesionowa									
Kasztanowa		1		1		-100%			
Klonowa									
Kochanowskiego		1							
Kolejowa	1	3	200%		2		2		-100%
Konopnickiej									
Kościelna								1	
Kościuszki									
Kraszewskiego									
Kwiatkowskiego									
Kwiatowa		2		4		-100%		1	
Letnia									
Lwowska									
Mickiewicza									
Mieszczańska									
Modrzewiowa	1	2	100%	1	1	0%			
Ogrodnicza	1	3	200%	2		-100%	1	1	0%
Opolska		3		3	1	-67%	1		-100%
Osiedlowa		1		2	1	-50%	2		-100%
Piłsudskiego		2			1			1	
Polna									
Popiełuszki					2				
Prawocińska	1	2	100%		1				
Sienkiewicza									
Sportowa									
Staszica		1							
Stawowa									
Szkolna		2		3	2	-33%	2		-100%
Słoneczna									
Słowackiego									
Św.Floriana									
Św.Katarzyny									
Św.Krzyża									
Świerczewskiego		3		5	2	-60%	1	3	200%
Traugutta									
Tuwima									
Wileńska					1				
Wiosenna					1				
Włościańska									
Zachodnia									
Zacisze	1	3	200%	2	2	0%			
Ziemska				1		-100%			

Źródło: dane gminne

Wskazywany powyżej spadek liczby bezrobotnych w gminie Siechnice w latach 2010-2015 przyczynił się do spadku udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym. W 2010 roku odsetek ten wynosił 3,7%, maksymalną wartość osiągnął w 2012 roku (4,1%), zaś w 2014 roku ukształtował się na poziomie 2,9%. Przez cały analizowany okres udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w gminie Siechnice pozostawał na poziomie znacznie niższym niż wynosiła średnia krajowa (7,5% w 2014 roku) i wojewódzka (6,6% w 2014 roku). Z kolei podobne wartości co w gminie uzyskiwane były w powiecie wrocławskim – obie jednostki wyróżniały się na tle Dolnego Śląska i całego kraju.

Tabela 24. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

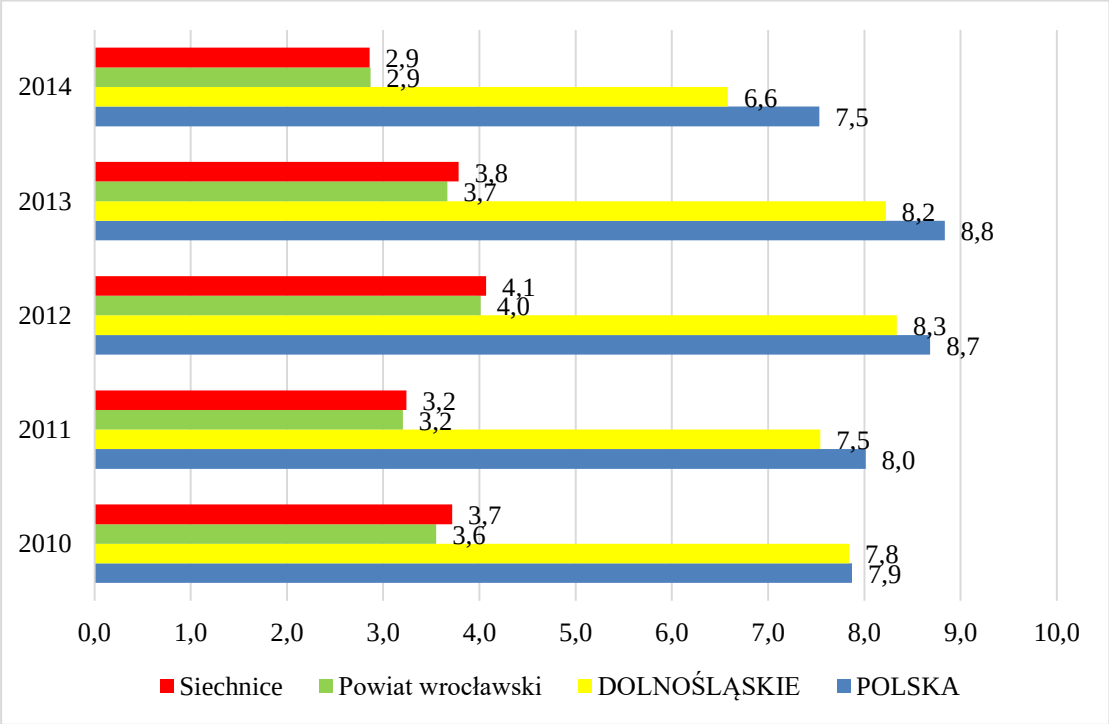

Źródło: GUS/BDL

POMOC SPOŁECZNA

Głównym realizatorem zadań z zakresu polityki społecznej na terenie gminy Siechnice jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach**. Siedziba GOPS znajduje się przy ul. Żernickiej w Świętej Katarzynie, a realizuje on zadania wynikające z: ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 594 ze zmianami), ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zmianami), ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zmianami), ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163 ze zmianami), ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135 ze zmianami), ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006r. Nr 139, poz. 2139 ze zmianami), ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. z 2012r . poz. 1228), ustawy

z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 71, poz. 734 ze zmianami), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami), ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 ze zmianami),ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz.1485 ze zmianami) oraz Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach przyjętego Uchwałą Nr XLIX/304/13 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 19 września 2013 roku.

W strukturze GOPS w Siechnicach funkcjonują: Dział Pracy Środowiskowej (w tym Sekcja Pracy Socjalnej, Sekcja Usług Opiekuńczych, Sekcja Asysty Rodzinnej), Dział Świadczeń Rodzinnych i Świadczeń Alimentacyjnych, Dział Finansowo-Administracyjny i Dział Profilaktyki Uzależnień. Klientami GOPS w Siechnicach są osoby i rodziny otrzymujące wsparcie z tytułu: pomocy społecznej, asystenta rodziny, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, profilaktyki uzależnień oraz pozostałych świadczeń (zdrowotne, interwencyjne, praca socjalna).

Obszar gminy jest podzielony na rejony opiekuńcze, w których swoje zadania realizują pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach:

- Rejon: Siechnice, ulice: Bartla, Chabrowa, Cicha, Ciepłownicza, Gimnazjalna, Grabskiego, Henryka III, Jana Pawła II, Jarzębinowa, Kasztanowa, Klonowa, Kochanowskiego, Kraszewskiego, Kwiatkowskiego, Kwiatowa, Lema, Leśmiana, Mickiewicza, Modrzewiowa, Norwida, Ogrodnicza, Osiedlowa, Popiełuszki, Prusa, Rataja, Reja;
- Rejon: Biestrzyków, Bogusławice, Durok, Groblice, Grodziszów, Kotowice, Łukaszowice, Ozorzyce, Radomierzyce, Siechnice (ulice: 1-go Maja, Fabryczna, Jesionowa, Kościelna, Piłsudskiego, Polna, Szkolna, Św. Floriana, Świerczewskiego), Smardzów, Sulęcin, Sulimów, Szostakowice, Zębice, Żerniki Wrocławskie;
- Rejon: Blizanowice, Mokry Dwór, Radwanice, Trestno;
- Rejon: Iwiny, Siechnice (ulice: Bzowa, Cmentarna, Czeremchowa, Energetyczna, Graniczna, Jaśminowa, Jesienna, Kalinowa, Konopnickiej, Kościuszki, Letnia, Lwowska, Mieszczańska, Opolska, Prawocińska, Różana, Stawowa, Św. Katarzyny, Św. Krzyża, Traugutta, Wileńska, Wiosenna, Witosa, Włościańska, Zachodnia, Zielona), Święta Katarzyna, Zacharzyce[1].

Instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie są również Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminny Zespół Interdyscyplinarny czy Punkt Konsultacyjny (w którym można skorzystać z pomocy prawnika, psychologa-psychoterapeuty ds. uzależnień, psychologa oraz terapeuty rodzin), ale także świetlice środowiskowe (w Siechnicach, Świętej Katarzynie i Smardzowie), placówki

[1] Za: http://gops-siechnice.org.pl/rejony.html (12.05.2016) oraz *Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach za rok 2014*

oświatowe i służby zdrowia, policja, straż miejska, sąd, prokuratura, kuratorzy sądowi czy organizacje pozarządowe.

W gminie Siechnice cyklicznie opracowywane są dokumenty i programy, odnoszące się do działań systemu pomocy społecznej. Gmina dysponuje aktualnie obowiązującymi dokumentami poświęconymi działaniom gminy na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siechnice na lata 2016-2022 jest podstawowym dokumentem określającym społeczną misję gminy Siechnice oraz cele i zadania w sferze społecznej, stanowiąc fundament planowych działań w tym obszarze. Kluczowym celem *Strategii* jest *doprowadzenie do rozwiązania, a przynajmniej złagodzenia, istotnych w lokalnej perspektywie problemów społecznych*. Zgodnie z przyjętymi założeniami misją społeczną gminy Siechnice jest *wsparcie osób i rodzin w rozwiązywaniu problemów społecznych dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców gminy Siechnice*. W celu realizacji powyżej misji wytyczono cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania:

1. Cel strategiczny: Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Siechnice

   Cele operacyjne i zadania:
   - 1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo o niskich kompetencjach społecznych
     - 1.1.1. Realizacja prac społecznie użytecznych
     - 1.1.2. Wdrażanie Programu Aktywizacja i Integracja
   - 1.2. Aktywizacja zawodowa osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych:
     - 1.2.1. Wsparcie informacyjno-edukacyjne osób zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych
     - 1.2.2. Kursy i szkolenia dla osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych

2. Cel strategiczny: Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji

   Cele operacyjne i zadania:
   - 2.1. Wsparcie rodzin o niskich kompetencjach rodzicielskich i społecznych
     - 2.1.1. Warsztaty kompetencji rodzicielskich
     - 2.1.2. Wsparcie asystenta rodziny
     - 2.1.3. Specjalistyczne wsparcie dla rodzin wykazujących trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej
   - 2.2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie
     - 2.2.1. Pomoc specjalistyczna dla osób doświadczających przemocy
     - 2.2.2. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy
     - 2.2.3. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy
   - 2.3. Wsparcie rodzin wielodzietnych w procesie wychowawczym i edukacyjnym
     - 2.3.1. Upowszechnienie informacji o wsparciu dla rodzin wielodzietnych

2.3.2. Wdrożenie lokalnych programów wsparcia rodzin wielodzietnych (lokalna karta dużej rodziny, bon wychowawczy)

3. Cel strategiczny: Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i chorych

Cele operacyjne i zadania:

3.1. Rozwój usług opiekuńczych dla osób chorych, starszych i niepełnosprawnych
- 3.1.1. Rozwój i profesjonalizacja usług opiekuńczych na terenie Gminy Siechnice
- 3.1.2. System usług sąsiedzkich
- 3.1.3. Program dofinansowania zakupu leków dla seniorów

3.2. System wsparcia seniorów w środowisku lokalnym
- 3.2.1. Społeczne i prozdrowotne wsparcie seniorów w środowisku lokalnym
- 3.2.2. Program dofinansowania zakupu leków dla seniorów

3.3. Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin
- 3.3.1. Asystent osoby niepełnosprawnej
- 3.3.2. Warsztaty Terapii Zajęciowej
- 3.3.3. Środowiskowy Dom Samopomocy

4. Cel strategiczny: Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia

Cele operacyjne i zadania:

4.1. Działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie uzależnień i zdrowego stylu życia
- 4.1.1. Rozwój działań profilaktycznych w ramach Punktu konsultacyjnego
- 4.1.2. Profilaktyka w szkołach
- 4.1.3. Kampanie informacyjno-promocyjne na terenie Gminy Siechnice

4.2. Wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin
- 4.2.1. Program świetlic środowiskowych
- 4.2.2. Pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych i ich rodzin

5. Cel strategiczny: Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

Cele operacyjne i zadania:

5.1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji publicznych i sektora pozarządowego działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
- 5.1.1. Edukacja pracowników instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych
- 5.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej

5.2. Współpraca instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych dla lepszego rozwiązywania problemów społecznych
- 5.2.1. Współpraca z instytucjami rynku pracy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców

5.2.2. Współdziałanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych
5.2.3. Integracja i współpraca gminnych służb publicznych działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych
5.2.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami kościołów i związków wyznaniowych
5.2.5. Organizacja wolontariatu dla rozwiązywania problemów społecznych.

W 2015 roku w gminie Siechnice pomocą społeczną objęto 252 osoby, w tym 59 mieszkających w mieście (24,4%) i 183 mieszkańców obszaru wiejskiego gminy (75,6%). Osoby korzystające z pomocy społecznej najczęściej otrzymywały ją z powodu ubóstwa (170 osób, tj. 70,2%), rzadziej bezrobocia (107 osób, tj. 44,2%), niepełnosprawności (81 osób, 33,5%) czy długotrwałej lub ciężkiej choroby (53 osoby, tj. 21,9%).

W latach 2010-2015 liczba osób, którym przyznano świadczenia w gminie Siechnice zmniejszyła się o 33,5%. Spadek dotyczył również poszczególnych powodów korzystania z pomocy społecznej: ubóstwa (-29,2%), niepełnosprawności (-16,5%), długotrwałej lub ciężkiej choroby (-42,4%) oraz bezrobocia (-29,6%).

W 2015 roku pomoc społeczna kierowana była do mieszkańców wszystkich sołectw i osiedli, choć liczba korzystających była mocno zróżnicowana. Osoby korzystające z pomocy najczęściej zamieszkiwały w mieście Siechnice (59 osób) oraz w miejscowości Święta Katarzyna (57 osób), a także w Radwanicach (39 osób), Blizanowicach (19 osób) i Łukaszowicach (14 osób). W pozostałych miejscowościach liczba osób objętych pomocą wahała się od 1 (Radomierzyce, Sulęcin) do 7 (Groblice, Kotowice, Żerniki Wrocławskie).

Tabela 25. Powody przyznania świadczeń w gminie Siechnice w latach 2010 i 2015

	Liczba osób ogółem		ubóstwo		niepełnosprawność		długotrwała lub ciężka choroba		bezrobocie	
	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015
Biestrzyków	3	2	3	0	0	0	3	0	1	
Bogusławice	4	4	3	3	2	2	0	3	2	2
Groblice	12	7	9	1	1	2	3	1	2	1
Grodziszów	3	3	3	3	0	3	1	0	2	
Iwiny	9	4	5	3	5	3	2	0	6	2
Kotowice	39	7	8	0	3	1	3	2	9	4
Łukaszowice	21	14	19	14	9	0	20	0	12	5
Mokry Dwór	3	4	2	3	0	0	0	1	1	2
Ozorzyce	7	2	4	1	3	1	4	1	4	2
Radomierzyce	3	1	3	1	0	0	0	0		1
Radwanice	39	39	19	33	14	14	14	11	12	21
Smardzów	0	3	0	2	0	1	0	1		1
Sulęcin	0	1	0	0	0	1	0	1		

Sulimów	4	3	4	1	0	0	0	0	1	2
Święta Katarzyna	75	57	56	35	25	23	15	7	35	21
Zacharzyce	0	4	0	3	0	2	0	1		1
Zębice	8	2	3	2	0	1	0	1		2
Żerniki Wrocławskie	8	7	5	5	5	4	3	3	3	2
Blizanowice – osada	10	19	10	17	10	6	0	7	7	13
SIECHNICE	**116**	**59**	**84**	**43**	**20**	**17**	**24**	**13**	**55**	**25**
RAZEM	**364**	**242**	**240**	**170**	**97**	**81**	**92**	**53**	**152**	**107**

Źródło: dane gminne

W przypadku miasta Siechnice pomoc społeczna w 2015 roku skierowana była do 59 osób, które były mieszkańcami 15 różnych ulic miasta. Najczęściej pomocą obejmowali były osoby mieszkające na ul. Szkolnej (11 osób), a następnie ulic: Ciepłowniczej i Zacisze (po 7 osób) oraz 1 Maja, Fabryczna i Wiosenna (po 5 osób). Na pozostałych ulicach liczba osób otrzymujących pomoc społeczną nie przekraczała 3 osób. Przyczyną objęcia systemem pomocy społecznej najczęściej było ubóstwo – wsparcie z tego tytułu otrzymały w 2015 roku 43 osoby, co stanowiło 72,9% ogółu korzystających. Z powodu bezrobocia pomoc społeczna kierowana była do 25 osób (42,4%), niepełnosprawności – 17 osób (28,8%), a długotrwałej lub ciężkiej choroby – 13 osób (22%).

W latach 2010-2015 liczba osób korzystających z pomocy społecznej w mieście Siechnice zmniejszyła się o połowę (-49,1%). Spadek dotyczył również poszczególnych przyczyn otrzymywania wsparcia, tj. bezrobocia (-54,5%), ubóstwa (-48,8%), długotrwałej lub ciężkiej choroby (-45,8%) oraz niepełnosprawności (-5,6%).

Tabela 26. Powody przyznania świadczeń wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010 i 2015

	Liczba osób ogółem		**ubóstwo**		**niepełnosprawność**		**długotrwała lub ciężka choroba**		**bezrobocie**	
	2010	**2015**	**2010**	**2015**	**2010**	**2015**	**2010**	**2015**	**2010**	**2015**
1 Maja	10	5	5	5	3	3	3	1	6	4
Chabrowa	1		1						1	
Ciepłownicza	9	7	6	7	1	1	1	1	5	3
Energetyczna	9	3	4	3	5	1	4	2	1	2
Fabryczna	8	5	6	1	2	1	3	4	3	1
Gimnazjalna	9	3	9	3	0	0	2	0	5	1
Grabskiego		2								
Jana Pawła II		1								
Kolejowa	1	2	1	2		1		1		2
Kościuszki	8		8		1		1		2	
Kwiatowa	4		1						4	
Mickiewicza		1								
Modrzewiowa	1		1							

Opolska	7	3	6	3	1	1	2	1	6	2
Osiedlowa	2		2							
Polna	1									
Szkolna	11	11	9	9		3			6	
Słoneczna	1	1	1	1					1	1
Świerczewskiego	15	3	13	2	1	1	1	2	5	
Wileńska	2		2		2				1	
Wiosenna	5	5	1	1	1	1			4	3
Zacisze	12	7	8	6	1	4	7	1	5	6
RAZEM	**116**	**59**	**84**	**43**	**18**	**17**	**24**	**13**	**55**	**25**

Źródło: dane gminne

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/135/15 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 17 grudnia 2015 roku. *Program* jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich, a jednocześnie formą systematycznego udoskonalania jakości działań profilaktycznych na rzecz lokalnej społeczności. Podstawowym celem *Programu* jest *zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami, zmniejszanie rozmiarów tych, które występują oraz tworzenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi*, a w szczególności:

1. inicjowanie działań profilaktycznych i prewencyjnych mających na celu ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy (w tym kontynuacja działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców),
2. podejmowanie działań mających na celu zmianę zachowań i postaw społecznych mieszkańców i instytucji w sytuacjach związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych,
3. wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki adresowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
4. wdrażanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej minimalizujących szkodliwe zachowania osób nadużywających alkohol oraz stosujących przemoc w rodzinie,
5. podejmowanie działań promocyjnych ułatwiających dostęp do różnych form terapii, wzbogaconych nowymi metodami rozwiązywania problemów alkoholowych,
6. zapobieganie naruszeniom prawa w handlu napojami alkoholowymi, promowanie postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień.

Wśród wyznaczonych do realizacji zadań znalazły się:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, a także osób zagrożonych uzależnieniami:

   1.1. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań zmierzających do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione, poprzez motywację, wsparcie lub zastosowanie zobowiązania sądowego.

   1.2. Motywowanie do podjęcia terapii osób współuzależnionych.

1.3. Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie zwiększenia dla mieszkańców gminy niezbędnych oddziaływań terapeutycznych.
1.4. Kierowanie na terapię w systemie otwartym lub zamkniętym osób zmotywowanych do leczenia.
1.5. Finansowanie kosztów związanych z wydaniem opinii psychologicznych i psychiatrycznych.
1.6. Ogólnie dostępna informacja o miejscach udzielania pomocy dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, prowadzona przez jednostki zajmujące się problematyką uzależnień na terenie gminy.
1.7. Udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej osobom uzależnionym, po ukończeniu terapii odwykowej oraz ich rodzinom.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej:

2.1. Zapewnianie przez Punkt Konsultacyjny, działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej, kompleksowej pomocy psychologicznej, psychiatrycznej, terapeutycznej (w tym grupy wsparcia) oraz prawnej.
2.2. Podnoszenie świadomości prawnej dla rodzin i osób z problemem uzależnień, członków ich rodzin oraz osób współuzależnionych.
2.3. Tworzenie i prowadzenie Grupy Wsparcia.
2.4. Finansowanie wybranych usług i programów informacyjno-pomocowych, profilaktyczno-terapeutycznych mających na celu zdiagnozowanie i zapobieganie zjawisku uzależnienia od alkoholu w środowisku lokalnym.
2.5. Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądem – Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, kuratorami rodzinnymi i społecznymi, pedagogami i psychologami szkolnymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.
2.6. Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w działania profilaktyczne na terenie gminy poprzez dofinansowywanie studiów, szkoleń i kursów specjalistycznych (w tym systematyczne szkolenia GKRPA).
2.7. Organizowanie pogadanek, szkoleń, konferencji, debat dotyczących uzależnienia od alkoholu w środowisku lokalnym.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności dla dzieci, młodzieży, rodziców, w tym zajęć integracyjnych sportowo-edukacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozaszkolnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

3.1. Realizowanie na terenie jednostek oświatowych gminy edukacyjnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
3.2. Prowadzenie na terenie jednostek oświatowych gminy programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień skierowanych do rodziców.
3.3. Prowadzenie Grup Wsparcia dla rodziców.

3.4. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież.
3.5. Organizowanie wypoczynku w czasie ferii i wakacji dla dzieci i młodzieży szkolnej z programem profilaktyczno-wychowawczym.
3.6. Organizowanie wyjazdów oraz kolonii letnich z programem profilaktyczno-wychowawczym.
3.7. Dofinansowywanie dożywiania dla dzieci i młodzieży z rodzin biednych i dysfunkcyjnych w ramach realizowanych zajęć profilaktycznych.
3.8. Prowadzenie świetlic środowiskowych z realizacją programów opiekuńczo-wychowawczych.
3.9. Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
3.10. Realizowanie programów służących: zdiagnozowaniu problemu uzależnienia od alkoholu, udzieleniu wsparcia dla rodzin z problemem alkoholowym oraz promujących zdrowy tryb życia.
3.11. Organizowanie festynów, imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, promujących zdrowy tryb życia i integrujących rodziny.
3.12. Realizacja projektów umożliwiających udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych promujących zdrowy tryb życia wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną.
3.13. Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących programy profilaktyczne na terenie gminy (kursy, szkolenia) oraz dla kadry pedagogicznej w jednostkach oświatowych
3.14. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych i pomocy dydaktycznych z zakresu uzależnień od alkoholu
3.15. Organizowanie akcji informacyjno–edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców na drogach (szkolenia, ulotki).

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

4.1. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
4.2. Wspieranie funkcjonowania klubów abstynenckich.
4.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w tym przekazanie do realizacji zadań z zakresu profilaktyki, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz Programu Współpracy Gminy Siechnice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2016.

5. Inicjowanie działań zmierzających do kształtowania polityki lokalnej dotyczącej obrotu napojami alkoholowymi:

5.1. Stanowienie przez Radę Miejską, w formie uchwał, przepisów gminnych w zakresie liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5%

alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

5.2. Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o udzielenie zezwolenia z uwzględnieniem warunków zawartych w uchwale Rady Miejskiej.

5.3. Szkolenia sprzedawców w zakresie obowiązujących przepisów i zasad sprzedaży napojów alkoholowych.

5.4. Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

5.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Przewidywanymi efektami realizacji *Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok* będą: udzielenie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, podniesienie świadomości dzieci, młodzieży i dorosłych – mieszkańców gminy Siechnice o skutkach nadużywania alkoholu oraz wspieranie inicjatyw promujących zdrowy tryb życia.

Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siechnice na lata 2016-2018 został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/136/15 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 17 grudnia 2015 roku. Głównym celem *Programu* jest *ograniczenie dostępności i używania narkotyków oraz poszerzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie uzależnień oraz rozwiązywanie związanych z tym problemów społecznych*, którego realizacja prowadzona jest przez:

1. ograniczenie przyjmowania środków psychoaktywnych przez młodzież i dorosłych na terenie gminy,
2. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
3. budowanie skutecznych form kontroli społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających środki psychoaktywne,
4. motywowanie osób nadużywających środki psychoaktywne do działań zaradczych, w tym do podjęcia terapii odwykowej,
5. monitorowanie problemów narkotycznych na terenie gminy.

Natomiast zdania wyznaczone do realizacji w ramach *Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siechnice na lata 2016-2018* obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:

   1.1. dysponowanie aktualnymi informacjami na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb, które można zaangażować w profesjonalną i systemową pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin,

1.2. nawiązanie współpracy z ośrodkami specjalistycznymi na terenie województwa udzielającymi pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniami,
1.3. udzielania przez Punkt Konsultacyjny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pomocy doraźnej, interwencyjnej i terapeutycznej w zakresie uzależnienia od narkotyków,
1.4. realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od środków odurzających oraz zagrożonych uzależnieniami,
1.5. wspomaganie grup terapeutycznych oraz grup wsparcia dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej w następujący sposób:

2.1. wykrywanie zagrożeń narkotycznych występujących w rodzinach,
2.2. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego i prawnego,
2.3. prowadzenie przez Punkt Konsultacyjny porad dla rodzin, w których występują problemy narkomanii,
2.4. finansowanie wybranych usług i programów informacyjno-pomocowych, profilaktyczno-terapeutycznych mających na celu zdiagnozowanie i zapobieganie problemom narkomanii na terenie gminy,
2.5. uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii poprzez organizowanie szkoleń, konferencji, debat dotyczących problemu narkomanii wśród dzieci i młodzieży.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności skierowanych do dzieci i młodzieży, poprzez prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

3.1. organizowanie i prowadzenie w szkołach i przedszkolach na terenie gminy zajęć i programów profilaktycznych oraz informacyjno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
3.2. prowadzenie na terenie szkół programów edukacyjnych w zakresie problemów oraz profilaktyki narkotycznej skierowanych do rodziców,
3.3. budowanie systemu szybkiej interwencji w szkole,
3.4. finansowanie autorskich programów profilaktycznych realizowanych przez szkoły,
3.5. wspieranie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjum w rozwijaniu działań profilaktycznych,
3.6. prowadzenie programów profilaktycznych i wprowadzanie programów alternatywnych jako element organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek,

3.7. organizowanie zajęć pozaszkolnych w świetlicach środowiskowych z realizacją programów opiekuńczo-wychowawczych,
3.8. informowanie o dostępności do usług terapeutycznych oraz prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie szkodliwości substancji uzależniających,
3.9. zakup materiałów profilaktycznych o tematyce narkomanii (książki, broszury, ulotki),
3.10. organizowanie wyjazdów i kolonii letnich z programem profilaktyczno-wychowawczym,
3.11. organizowanie wypoczynku w czasie ferii i wakacji dla dzieci i młodzieży szkolnej z programem profilaktyczno-wychowawczym,
3.12. dofinansowywanie dożywiania dla dzieci i młodzieży z rodzin biednych i dysfunkcyjnych,
3.13. realizowanie elementów profilaktyki podczas imprez organizowanych na terenie gminy,
3.14. organizowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób zajmujących się problemem narkomanii oraz osób mających styczność z problemem,
3.15. organizowanie festynów, imprez sportowo – rekreacyjnych i kulturalnych promujących zdrowy tryb życia,
3.16. organizowanie spotkań, prelekcji, pogadanek dla osób spotykających się z problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych w pracy zawodowej.

4. Wspieranie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii w następujący sposób:

4.1. współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii, w tym promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych,
4.2. wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów narkomanii,
4.3. współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądem, kuratorami rodzinnymi i społecznymi, pedagogami szkolnymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań,
4.4. wspieranie działalności grup wsparcia powstałych na terenie gminy.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego poprzez:

5.1. udzielanie wsparcia dla osób powracających do środowiska lokalnego z ośrodka terapii uzależnień, socjoterapeutycznego lub karnego ,
5.2. współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi z zakresu zapobiegania narkomanii,
5.3. podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
5.4. pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach (diagnoza sytuacji przeprowadzona przez pracowników socjalnych sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem, udzielenie pomocy w rodzinach gdzie występuje problem uzależnienia z wykorzystaniem kontraktu socjalnego),

5.5. wspieranie zajęć psychoedukacyjnych dla rodzin ukierunkowanych na zmianę nawyków zachowania, które mogą utrudniać reintegrację społeczną osób po ukończeniu leczenia,
5.6. szkolenie realizatorów programu zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siechnice na lata 2015-2017 został przyjęty Uchwałą Nr VII/31/15 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 19 lutego 2015 roku. *Program* jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich, a jednocześnie formą systematycznego udoskonalania jakości działań profilaktycznych na rzecz lokalnej społeczności. Głównym celem *Programu* jest *przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy oraz podniesienie świadomości społecznej przy spójnym działaniu wszystkich służb na terenie gminy*. Realizacja tego celu będzie następowała poprzez:

1. Współdziałanie instytucji w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

   1.1. Działania interwencje podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny mające na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy w środowisku lokalnym.
   1.2. Współpraca z instytucjami działającymi w obszarze interwencji kryzysowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki socjoterapeutyczne).
   1.3. Finansowanie kosztów terapii dla osób doświadczających przemocy .
   1.4. Ogólnie dostępna informacja o miejscach udzielania pomocy dla osób i rodzin doświadczających przemocy (tablica, informacja na stronach www, ulotki).
   1.5. Udzielanie wsparcia i pomocy dla osób doświadczających przemocy w odizolowaniu od sprawcy.

2. Zapewnienie kompleksowej, specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą:

   2.1. Zapewnianie przez Punkt Konsultacyjny, działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej, kompleksowej pomocy psychologicznej, terapeutycznej, psychiatrycznej i prawnej.
   2.2. Podnoszenie świadomości prawnej wśród rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
   2.3. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy.
   2.4. Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądem – Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, kuratorami rodzinnymi i społecznymi, pedagogami i psychologami szkolnymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań na rzecz rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy.
   2.5. Udzielenie wsparcia rodzinom z problemem przemocy w formie pomocy asystenta rodziny.
   2.6. Udzielenie pomocy dla osób doświadczających przemocy w postaci umieszczenia w ośrodkach wsparcia.

2.7. Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doświadczającym przemocy, ofiarom przemocy w wyniku podejmowanych interwencji kryzysowych.
2.8. Kierowanie osoby stosującej przemoc na poradnictwo specjalistyczne i terapię.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży:

   3.1. Realizowanie na terenie jednostek oświatowych gminy edukacyjnych programów profilaktycznych z zakresu przemocy dla dzieci i młodzieży.
   3.2. Prowadzenie na terenie jednostek oświatowych gminy programów edukacyjnych, pogadanek, prelekcji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, rówieśniczej i wobec zwierząt skierowanych do rodziców i nauczycieli.
   3.3. Organizowanie wypoczynku w czasie ferii i wakacji dla dzieci i młodzieży szkolnej z programem profilaktyczno-wychowawczym.
   3.4. Dofinansowywanie dożywiania dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w ramach realizowanych zajęć profilaktycznych.
   3.5. Prowadzenie świetlic środowiskowych z realizacją programów opiekuńczo-wychowawczych.
   3.6. Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
   3.7. Organizowanie festynów, imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, promujących integrację rodzinną.
   3.8. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych i pomocy dydaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar.
   3.9. Stałe informowanie społeczności lokalnej o możliwości skorzystania ze wsparcia wszystkich doświadczających przemocy w rodzinie przez powołany do tego Zespół Interdyscyplinarny.

4. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz służb instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie, w związku z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty”:

   4.1. Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących programy profilaktyczne na terenie gminy (kursy, szkolenia) oraz dla kadry pedagogicznej w jednostkach oświatowych.
   4.2. Szkolenie przedstawicieli instytucji i służb społecznych działających na terenie gminy w zakresie diagnozowania, podejmowania działań i udzielenia wsparcia rodzinom z problemem przemocy w rodzinie oraz wdrażaniem procedury „Niebieskie Karty”.
   4.3. Szkolenia Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie nowych, skutecznych form rozwiązywania problemu przemocy na terenie gminy.

5. Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (Dz.U. z 2011 nr 209 poz. 1245);

6. Monitorowanie problemów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy poprzez prowadzenie na bieżąco statystyki w zakresie diagnozowania problemu przemocy:

   6.1. Przeprowadzenie sondy terenowej oraz badań ankietowych w zakresie zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie.
   6.2. Prowadzenie na bieżąco statystyki w zakresie: diagnozowania problemu przemocy, podejmowania interwencji, udzielania wsparcia i pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy.
   6.3. Edukacja społeczności lokalnej poprzez informacje w formie broszur, ulotek, pogadanek.

Przewidywanymi efektami realizacji *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siechnice na lata 2015-2017* będą: zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Siechnice, udzielanie wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy, objęcie wsparciem dzieci i młodzieży dotkniętej zjawiskiem przemocy oraz efektywna współpraca pomiędzy instytucjami i służbami na terenie gminy stykającymi się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

W gminie Siechnice liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu czy przemocy w rodzinie kształtuje się na bardzo niskim poziomie. W 2015 roku alkoholizm był przyczyną udzielenia pomocy 6 osobom, w tym 2 mieszkańcom miasta Siechnice (ul. Słoneczna i ul. Zacisze) oraz 4 mieszkańcom obszaru wiejskiego gminy (3 osoby ze Świętej Katarzyny i 1 z Radwanic). W 2010 roku pomocą z tytułu alkoholizmu objęto 5 osób, w tym 3 mieszkańców Siechnic i po 1 osobie ze Świętej Katarzyny i Radwanic. Natomiast jeśli chodzi o przemoc w rodzinie, była ona powodem przyznania wsparcia dla 1 osoby w 2010 roku, zaś w 2015 roku taka przyczyna korzystania z pomocy społecznej w ogóle się nie pojawiła.

Tabela 27. Powody przyznania świadczeń w gminie Siechnice w latach 2010 – 2014 (alkoholizm i przemoc)

	Alkoholizm		**Przemoc w rodzinie**	
	2010	**2015**	**2010**	**2015**
Radwanice	1	1	1	
Święta Katarzyna	1	3		
SIECHNICE	**3**	**2**	**0**	
RAZEM	**5**	**6**	**1**	**0**
ul. 1 Maja	1			
ul. Fabryczna	1			
ul. Słoneczna	1	1		
ul. Zacisze		1		

Źródło: dane gminne

Na podstawie dostępnych danych liczbę rodzin z gminy Siechnice, które w 2015 roku posiadały założoną „Niebieską Kartę", określono na poziomie 25 (w 2014 roku – 24 rodziny). Znajdowało się wśród nich 8 rodzin mieszkających na terenie miasta (32%) i 17 rodzin z obszarów wiejskich (68%). „Niebieskie Karty" zostały założone rodzinom z 7 sołectw

i 1 osiedla, przy czym najwięcej zamieszkiwało ich w Radwanicach, gdzie liczba założonych NK wynosiła 5. W przypadku pozostałych sołectw liczba „Niebieskich Kart" była niższa: 4 w Świętej Katarzynie, po 2 w Biestrzykowie i Groblicach oraz po 1 w Bogusławicach, Iwinach, Mokrym Dworze i Żernikach Wrocławskich.

W mieście Siechnice „Niebieskie Karty" zostały założone osobom mieszkającym na 7 ulicach. Na ulicy Grabskiego zamieszkiwały 2 rodziny z NK, natomiast na ulicach: 1-go Maja, Ciepłowniczej, Jana Pawła II, Mickiewicza, Szkolnej i Leśmiana były to pojedyncze przypadki.

Tabela 28. „Niebieskie Karty" założone rodzinom w gminie Siechnice w latach 2014 – 2015

Jednostka terytorialna	2014	2015
Biestrzyków	**2**	**2**
Boguławice		**1**
Groblice	**2**	**2**
Iwiny	**1**	**1**
Mokry Dwór	**1**	**1**
Radwanice	**6**	**5**
Święta Katarzyna	**4**	**4**
Żerniki Wrocławskie	**1**	**1**
Siechnice	**7**	**8**
1 Maja	1	1
Ciepłownicza		1
Grabskiego	2	2
Jana Pawła II	1	1
Mickiewicza	1	1
Szkolna	1	1
Leśmiana	1	1

Źródło: dane gminne

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że w 2014 roku z pomocy społecznej korzystało 214 gospodarstw domowych z gminy Siechnice. W poprzednich latach liczba gospodarstw otrzymujących pomoc społeczną fluktuowała: najmniej było ich w 2012 roku (208), zaś najwięcej w 2010 (235) i 2013 roku (236). Porównując jednak lata skrajne analizowanego okresu, tj. 2010 i 2014 rok, można stwierdzić spadek liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w gminie Siechnice o 8,9%. Podobny kierunek zmian w 2010 i 2014 roku – spadek liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej – obserwowany był również w powiecie wrocławskim (-3%), województwie dolnośląskim (-10,4%) i całym kraju (-4,8%).

Wykres 6. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej według kryterium dochodowego w gminie Siechnice w latach 2010-2014

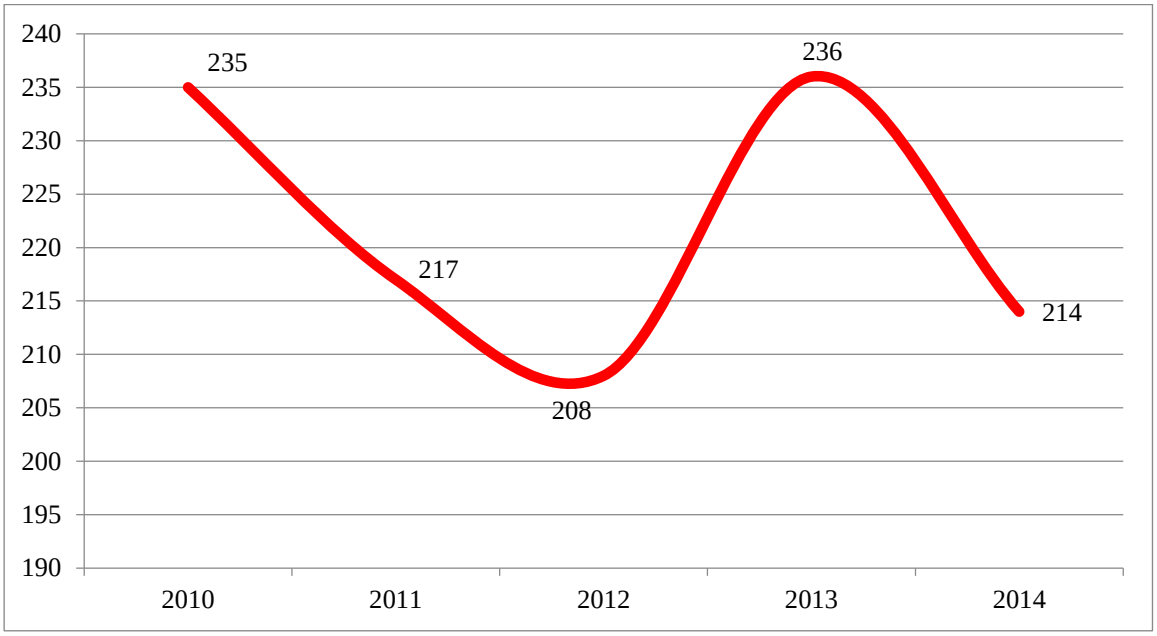

Źródło: GUS/BDL

W siechnickich gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w 2014 roku zamieszkiwało łącznie 527 osób, tj. najmniej w całym analizowanym okresie. Osoby te stanowiły 2,8% ludności gminy. Odsetek ten był znacząco wyższy niż średnia dla kraju (7,7%) czy województwa dolnośląskiego (5,8%), ale przewyższał również średnią powiatową (3,5%).

Wykres 7. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2014 roku

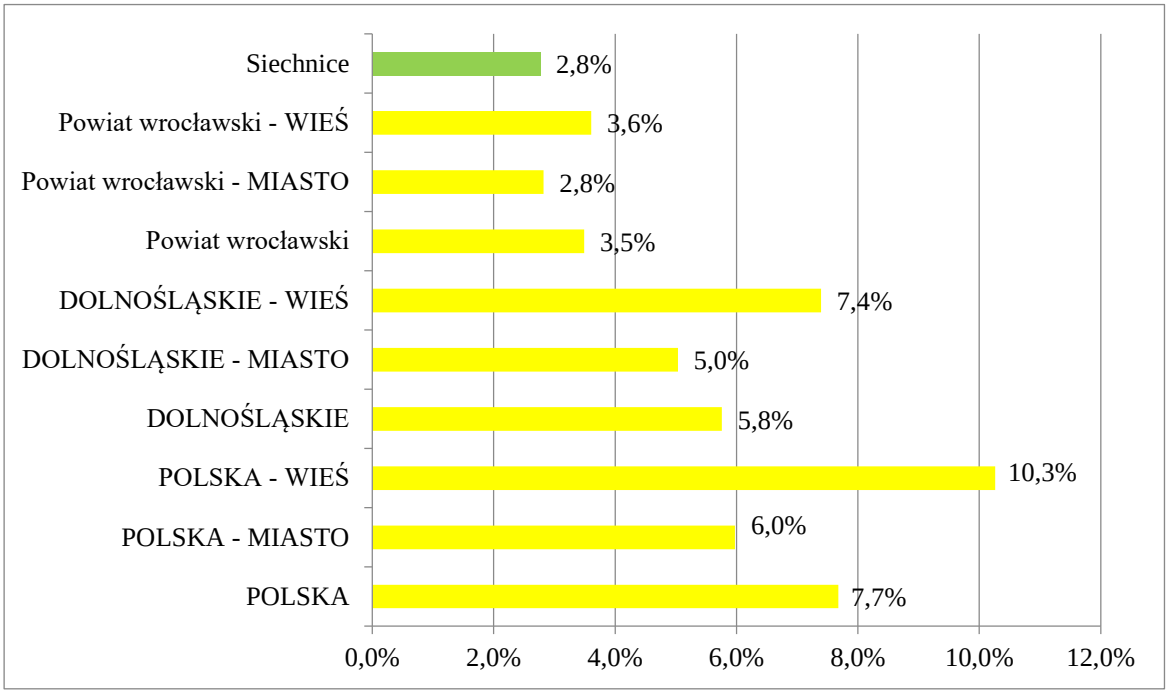

Źródło: GUS/BDL

BEZPIECZEŃSTWO I PRZESTĘPCZOŚĆ

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Siechnice czuwają funkcjonariusze policji, Straży Miejskiej oraz jednostek Straży Pożarnej.

Gmina Siechnice znajduje się w zasięgu działania Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu, Komisariat Policji Wrocław-Rakowiec. W Siechnicach znajduje się **Posterunek Policji**, przy ul. Jana Pawła II 12. Gmina została podzielona na obszary, w których nadzór sprawują dzielnicowi:

- Obszar: Bogusławice, Durok, Groblice, Grodziszów, Kotowice, Łukaszowice, Ozorzyce, Sulęcin, Sulimów, Szostakowice, Św. Katarzyna, Zębice
- Obszar: Biestrzyków, Iwiny, Radwanice, Radomierzyce, Smardzów, Zacharzyce, Żerniki Wrocławskie
- Obszar: Siechnice: Opolska, Kwiatkowskiego, Henryka III, Staszica, Grabskiego, Ciepłownicza, Osiedlowa, Jarzębinowa, Zacisze, Gimnazjalna, Piłsudskiego
- Obszar: Blizanowice, Mokry Dwór, Siechnice: Opolska, Energetyczna, Fabryczna, 1 Maja, Kolejowa, Letnia, Lwowska, Mieszczańska, Wileńska, Wiosenna, Zachodnia, Polna, Ziemska, Trestno.

Siedziba **Straży Miejskiej** w Siechnicach znajduje się w Świętej Katarzynie, przy ul. Żernickiej 17. Straż Miejska w Siechnicach jest samorządową umundurowaną formacją

włączoną w skład Urzędu Miejskiego powołaną do ochrony porządku publicznego na terenie Gminy. W ramach struktur Straży Miejskiej w Siechnicach zatrudnionych jest komendant i 5 strażników miejskich, pod opieką których znajdują się 23 miejscowości gminy.

Gmina Siechnice znajduje się w obszarze działania Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP nr 3 we Wrocławiu, ul. Krakowska 40/42. Natomiast na terenie gminy **straż pożarną** reprezentują 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, wyposażone w specjalne samochody pożarnicze i specjalistyczny sprzęt:

- OSP Siechnice, ul. Gen. K. Świerczewskiego 26 (włączona w struktury Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego)
- OSP Święta Katarzyna, ul. Żernicka 17 (włączona w struktury Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego)
- OSP Sulimów, ul. Jana Kochanowskiego
- OSP Kogeneracja S.A. Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich Elektrociepłownia Czechnica w Siechnicach.

W gminie działa również Grupa Ratowniczo-Poszukiwawcza i Grupa Ratownictwa Wodnego. W celu umożliwienia wczesnego ostrzegania i alarmowania mieszkańców gminy przed zagrożeniami uruchomiono system *Informator SMS*. Umożliwia on przesyłanie ważnych informacji bezpośrednio do mieszkańców (m.in. komunikaty dotyczące awarii wody, prądu, gazu), ostrzeganie przed zagrożeniami (zarządzanie kryzysowe), meteorologicznymi (burze, wichury, śnieżyce) czy powodziowymi (stany wód, alarmy itp.) oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność społeczna mieszkańców gminy Siechnice przedstawiona zostanie na podstawie danych dotyczących sytuacji trzeciego sektora w gminie oraz udziału w wyborach samorządowych.

O zainteresowaniu społeczeństwa sferą polityki w skali mikro oraz aktywności w lokalnym życiu politycznym można wnioskować na podstawie danych dotyczących frekwencji wyborczej, szczególnie zaś udziału w wyborach samorządowych. Są to wybory, podczas których wybierani są przedstawiciele organów samorządowych najbliższych mieszkańcom (wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast, rady gminy, rady powiatów, sejmiki województw), czyli władze, które w bezpośredni sposób wpływają na życie lokalnych społeczności.

Dane dotyczące **frekwencji wyborczej** w wyborach samorządowych wskazują na wzrost zainteresowania mieszkańców podczas ostatnich wyborów w 2014 roku. W 2006 roku w I turze wyborów uczestniczyło 48,01% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy Siechnice, tj. więcej niż wynosiła średnia dla kraju (45,99%), województwa dolnośląskiego (44,72%) i powiatu wrocławskiego (47,15%). W 2010 roku frekwencja wyborcza w gminie okazała się nieznacznie niższa niż w 2006 roku i wynosiła 46,21% i tym razem przewyższała

jedynie frekwencję na Dolnym Śląsku (45,22%). W 2014 roku zainteresowanie mieszkańców gminy Siechnice wyborami samorządowym nieznacznie wzrosło – odsetek uczestniczących w wyborach w I turze (49,36%) był wyższy niż średnia krajowa (47,34%) i wojewódzka (44,75%). Natomiast w przypadku II tury wyborów samorządowych frekwencja wyborcza w gminie Siechnice w 2006 i 2010 roku była najniższa wśród analizowanych jednostek, dopiero w 2014 roku w niewielkim stopniu (40,02%) przewyższyła frekwencję w Polsce (39,97%) i na Dolnym Śląsku (37,70%).

Tabela 29. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w latach 2006, 2010 i 2014.

Jednostka terytorialna	I tura frekwencja wyborcza			II tura frekwencja wyborcza		
	2006 %	2010 %	2014* %	2006 %	2010 %	2014* %
POLSKA	45,99	47,32	47,34	39,56	35,31	39,97
DOLNOŚLĄSKIE	44,72	45,22	44,75	38,75	34,80	37,70
Powiat wrocławski	47,15	49,84	52,70	49,84	44,20	40,79
Siechnice	48,01	46,21	49,36	36,26	30,78	40,02

** wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast*
Źródło: PKW

Na terenie gminy Siechnice zarejestrowanych jest kilkadziesiąt **organizacji pozarządowych** (łącznie 62 jednostki), zarówno podmiotów nowoutworzonych (np. w 2016 roku), jak i jednostek z długoletnią już tradycją, sięgającą 1991 roku. Najwięcej podmiotów funkcjonuje w formie prawnej stowarzyszenia (26 jednostek) lub stowarzyszenia kultury fizycznej (18 jednostek), a mniej jest fundacji (14 jednostek). Nieliczne organizacje pozarządowe na terenie gminy mają formę stowarzyszenia zwykłego (3 jednostki) czy spółdzielni socjalnej (1 jednostka).

Wśród podmiotów NGO zarejestrowanych w gminie Siechnice status OPP (organizacji pożytku publicznego), uprawniający do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, posiadają cztery jednostki: Fundacja „Kobieta i Natura", Narodowe Stowarzyszenie Aktywności Społecznej, Stowarzyszenie EKS Kolektyw oraz Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Osób Niepełnosprawnych w Siechnicach. Poniżej przedstawiono wykaz organizacji pozarządowych zarejestrowanych i działających w gminie Siechnice:

Tabela 30. Organizacje pozarządowe zarejestrowane w gminie Siechnice

Nazwa	Miejscowość	Adres	Rok powstania	Status OPP
Fundacje:				
Fundacja Go'n'act	Biestrzyków	ul. Parkowa 17	2015	
Fundacja „Skrzydła"	Bogusławice	ul. Dębowa 15	2010	
Fundacja Internowani i Więźniowie Polityczni w PRL	Iwiny	ul. Bukszpanowa 27	2014	
Fundacja Ekologiczna „Pro Natura"	Kotowice	ul. Główna 2	2012	
Fundacja Efektywni	Radwanice	ul. Jaśminowa 10	2013	
Fundacja „Swoją Drogą"	Radwanice	ul. Gwiaździsta 21/1/2	2015	

Fundacja Innowacyjnych Technologii Edukacyjnych	Siechnice	ul. Staszica 2d lok. 11	2013	
Fundacja „Bezpieczna Przestrzeń”	Siechnice	ul. Wiosenna 7	2005	
Fundacja „Omikami”	Siechnice	ul. Ziemska 4 lok. 2	2012	
Fundacja „Słoneczna Przystań”	Smardzów	ul. Polna 14	2014	
Fundacja "Ojczyzna, Rodzina, Własność"	Święta Katarzyna	ul. Główna 86	2015	
Fundacja „Wspierajmy Razem”	Święta Katarzyna	ul. Wiśniowa 3 lok. 1	2014	
Fundacja "Biznesowa Idea Partnerstwa"	Żerniki Wrocławskie	ul. Polna 5	2014	
Fundacja „Kobieta i Natura”	Żerniki Wrocławskie	ul. Dębowa 31	2006	OPP
Stowarzyszenia:				
Narodowe Stowarzyszenie Aktywności Społecznej	Groblice	ul. Łąkowa 17	2005	OPP
Stowarzyszenie Pozytyw na rzecz Rozwoju Gminy Siechnice	Grodziszów	ul. Parkowa 43	2010	
Stowarzyszenie Centrum Sztuki, Kultury i Tradycji	Iwiny	ul. Kościuszki 21/2	2016	
Stowarzyszenie „Przyjazne Iwiny”	Iwiny	ul. Kościuszki 4	2010	
Stowarzyszenie Instytut Edukacyjno-Badawczy	Iwiny	ul. Kościuszki 20	2012	
Stowarzyszenie „Chcemy się uczyć”	Kotowice	ul. Podwalna 1	2012	
Stowarzyszenie „Akcja Polska”	Radwanice	ul. Poprzeczna 8	2015	
Stowarzyszenie „EKS Kolektyw”	Radwanice	ul. Kolejowa 8	2003	OPP
Stowarzyszenie „Sim-Aks”	Radwanice	ul. Radosna 26 lok. 1	2009	
Społeczny Komitet Samopomocy Powodzian w Radwanicach	Radwanice	ul. Żymierskiego 22	2001	
Stowarzyszenie Europejski Wolontariat Ekologiczny Odra XXI Wieku	Radwanice	ul. 1-go Maja 4	2003	
Stowarzyszenie „Twoja Gmina Siechnice”	Siechnice	ul. Włościańska 23 lok. 6	2014	
Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Osób Niepełnosprawnych w Siechnicach	Siechnice	ul. Jana Pawła II 12	1998	OPP
Stowarzyszenie Sportu i Rekreacji Arawashi	Siechnice	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8 lok. 16	2012	
Stowarzyszenie „Dla Gminy Siechnice”	Siechnice	ul. Cicha 12	2013	
Stowarzyszenie „Silesiaci - Przyszłość z Przeszłości - Wspólne Dziedzictwo”	Siechnice	ul. Świerczewskiego 40	2005	
Ochotnicza Straż Pożarna w Siechnicach	Siechnice	ul. Świerczewskiego 26	1991	
Stowarzyszenie Rozwoju Miasta Siechnice	Siechnice	ul. Stanisława Lema 6	2009	
Stowarzyszenie Osób Niezależnych „S. O. N.”	Siechnice	ul. Wiosenna 7	2004	
Stowarzyszenie Sołtysów Ziemi Wrocławskiej	Smardzów	ul. Kwiatowa 12	2009	

Ochotnicza Straż Pożarna w Sulimowie	Sulimów	ul. Św. Floriana 1	1991
Stowarzyszenie U-rodziny 3+	Święta Katarzyna	ul. Topolowa 9a	2015
Ochotnicza Straż Pożarna w Świętej Katarzynie	Święta Katarzyna	ul. Żernicka 17	1995
Stowarzyszenie „Teraz Gmina”	Zębice	ul. Bolesława Prusa 40	2010
Vario Club	Żerniki Wrocławskie	ul. Parkowa 32	2015
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Żernik Wrocławskich	Żerniki Wrocławskie	ul. Parkowa 2	2008
Stowarzyszenia kultury fizycznej:			
Katolicki Uczniowski Klub Sportowy „Samson”	Kotowice	ul. Podwalna 1	2003
Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Odra” Kotowice	Kotowice	ul. Ogrodowa 1	2002
Towarzystwo Sportowe MPWiK	Mokry Dwór		2005
Siechnicki Klub Kyokushin Karate	Mokry Dwór	ul. Sadowa 5 lok. 2	1999
Klub Sportowy „Ultra Tenis”	Radomierzyce	ul. Wspólna 64a	2010
Gminne Towarzystwo Sportowe „Siechnice”	Radwanice	ul. Kościuszki 1	2000
Klub Sportowy „Energetyk”	Siechnice	ul. Zacisze 26/1	1996
Międzyszkolny Uczniowski Klub Tańca Sportowego „Stardance”	Siechnice	ul. Szkolna 4	2013
Koszykarski Klub Sportowy	Siechnice	ul. Świerczewskiego 40	2011
Uczniowski Klub Sportowy „Relax”	Siechnice	ul. Świerczewskiego 40	2000
Klub Travel-Bike	Święta Katarzyna	ul. Główna 32 lok. 2	2013
KS Futsal Siechnice	Święta Katarzyna	ul. Główna 1a	2010
Klub Sportowy „Orzeł”	Święta Katarzyna	ul. Powstańców Śląskich 23	2004
Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Święta Katarzyna	Święta Katarzyna	ul. Główna 94	2003
Uczniowski Klub Sportowy „Olimp”	Święta Katarzyna	ul. Główna 94	1994
Ludowy Klub Sportowy „Szaluna – 1970” Zębice	Zębice	ul. Bolesława Prusa 23a	2002
Ludowy Klub Sportowy Olimpia Żerniki Wrocławskie	Żerniki Wrocławskie	ul. Kasztanowa 12	2000
Uczniowski Klub Piłkarski „Olimpiakos Żerniki Wrocławskie”	Żerniki Wrocławskie	ul. Kolejowa 21a	2013
Stowarzyszenia zwykłe:			
Stowarzyszenie Maratończyków Polskich	Łukaszowice	ul. Stefana Okrzei 29 lok. 5	2014
Stowarzyszenie Psów i Kotów Rasowych „Obok Nas”	Radwanice	ul. Władysława Broniewskiego 7	2014
Stowarzyszenie na rzecz Budowy Szkoły Podstawowej	Żerniki Wrocławskie	ul. Kolejowa 1b	1995
Spółdzielnia socjalna:			
Spółdzielnia Socjalna „Nowa Szansa”	Siechnice	ul. Ogrodnicza 11 lok. 1	2012

Źródło: www.bazy.ngo.pl oraz Krajowy Rejestr Sądowy

Gmina Siechnice dysponuje rokrocznie uchwalanym przez Radę Miejską *Programem Współpracy Gminy Siechnice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*. Celem głównym *Programu* jest *kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami,* natomiast cele szczegółowe sformułowano w następujący sposób:

1) zwiększenie aktywności mieszkańców dla pełniejszego zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej,
2) stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych,
3) umacnianie w świadomości lokalnej poczucia odpowiedzialności za otoczenie, wspólnotę lokalną oraz tradycję,
4) stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego.

Współpraca gminy Siechnice z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności, zaś jej obszar obejmuje sferę zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, w zakresie odpowiadającym zadaniom własnym gminy, a w szczególności: ochrony i promocji zdrowia, działania na rzecz osób niepełnosprawnych, kultury, oświaty i wychowania, upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym.

W *Programie* na 2016 rok ustalono następujące priorytetowe zadania gminy, które mogą być zlecone do realizacji organizacjom w zakresie:

- ochrony i promocji zdrowia poprzez wspieranie realizacji zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz akcji profilaktycznych dla mieszkańców Gminy Siechnice,
- działań na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez wspieranie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- kultury, oświaty i wychowania poprzez organizację ogólnodostępnych przedsięwzięć kulturalnych integrujących lokalną społeczność oraz wspieranie realizacji innowacyjnych projektów artystycznych,
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu poprzez organizację ogólnodostępnych imprez sportowych dla mieszkańców gminy,
- porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym poprzez organizację zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie gminy oraz promocję zdrowego stylu życia,
- inne, mieszczące się w zakresie zadań własnych gminy i zadań, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, mających znaczenie dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Siechnice.

Aktywność społeczną mieszkańców gminy Siechnice w relacji do innych jednostek administracyjnych można porównać za pomocą wskaźnika liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców. W 2014 roku w gminie Siechnice wynosił on 27,3, przy czym znacznie wyższy był na obszarze wiejskim (31,6) niż w mieście (18,8). Osiągnięte wartości nadal pozostawały niższe niż wynosiła w tym okresie średnia krajowa (33 podmioty NGO na 10 tys. mieszkańców), wojewódzka (36 podmiotów na 10 tys. mieszkańców) czy powiatowa (31,3 podmioty na 10 tys. ludności). Pozytywnym jest natomiast fakt, że gminę cechowała najwyższa dynamika zmian wskaźnika w latach 2010-2014. Między 2010 a 2014 rokiem wartość wskaźnika fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. ludności wzrosła w gminie o 34,2%, w tym o 24% w mieście i aż o 38,3% na obszarze wiejskim. Wzrosty wskaźnika w kraju i województwie, a nawet w powiecie, choć również występowały, były niższe, co świadczy o dynamiczniejszym rozwoju trzeciego sektora właśnie na obszarze gminy Siechnice.

Tabela 31. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	27,1	28,4	30,0	31,5	33,1
POLSKA - MIASTO	29,7	31,1	32,9	34,8	36,8
POLSKA - WIEŚ	23,1	24,2	25,4	26,5	27,4
DOLNOŚLĄSKIE	28,3	30,1	32,1	34,2	36,1
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	29,7	31,4	33,4	35,5	37,6
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	25,0	27,1	29,2	31,2	32,7
Powiat wrocławski	24,5	26,5	28,4	29,7	31,3
Powiat wrocławski - MIASTO			32,0	33,9	34,2
Powiat wrocławski - WIEŚ			27,7	29,0	30,8
Siechnice	20,3	22,6	22,4	24,7	27,3
Siechnice - miasto	15,2	16,2	17,4	19,8	18,8
Siechnice - obszar wiejski	22,8	25,8	24,9	27,2	31,6

Źródło: GUS/BDL

2.2 Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej

GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W 2014 roku na terenie gminy Siechnice działalność prowadziło 2 617 podmiotów gospodarczych. Większość podmiotów gospodarczych zarejestrowało swoją działalność na obszarze wiejskim gminy – w 2014 roku ich liczba wynosiła 1 886 podmiotów, co stanowiło 72,1% wszystkich przedsiębiorstw w gminie Siechnice. Pozostałe 731 podmiotów gospodarczych swoją siedzibę miało w mieście Siechnice (27,9%). Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że liczba podmiotów gospodarczych w gminie Siechnice w latach 2010-2014 wykazywała stałą tendencję rosnącą. W analizowanym okresie liczba przedsiębiorstw w gminie zwiększyła się o ok. 40%, przy czym w mieście o ponad połowę (51,7%), zaś na obszarze wiejskim – o 36,3%.

Zasoby podmiotów gospodarczych w gminie tworzą przede wszystkim jednoosobowe działalności gospodarcze oraz firmy mikro, tj. podmioty zatrudniające od 0 do 9 pracowników. W 2010 roku stanowiły one 96% wszystkich przedsiębiorstw, zaś w 2014 roku ich udział wzrósł do 97,1%. Dynamiczny był również przyrost liczby przedsiębiorstw z tej kategorii w latach 2010-2014 – ich liczba zwiększyła się w gminie o 41,9% (w tym o 55% w mieście i o 37,5% na obszarze wiejskim). Kolejną kategorię przedsiębiorstw stanowią firmy zatrudniające od 10 do 49 pracowników. W 2014 roku ich liczba wynosiła w gminie 61 i choć była to wartość najwyższa od 2012 roku, nadal pozostawała na poziomie niższym niż w latach 2010-2011. Ponadto na terenie gminy Siechnice w 2014 roku działalność prowadziło 12 podmiotów gospodarczych zatrudniających od 50 do 249 pracowników (o 2 więcej niż w 2010 roku, przy czym w mieście liczba takich podmiotów zwiększyła się w latach 2010-2014 o 3 jednostki, zaś na obszarze wiejskim – zmniejszyła o 1 jednostkę) oraz 2 podmioty zatrudniające 250 i więcej pracowników (liczba ta pozostawała niezmienna w całym analizowanym okresie).

Tabela 32. Podmioty gospodarcze wg liczby pracowników w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ogółem				
Siechnice	1 866	1 981	2 152	2 381	2 617
Siechnice - miasto	482	523	583	656	731
Siechnice - obszar wiejski	1 384	1 458	1 569	1 725	1 886
	0-9 pracowników				
Siechnice	1 792	1 904	2 083	2 310	2 542
Siechnice - miasto	452	495	555	627	700
Siechnice - obszar wiejski	1 340	1 409	1 528	1 683	1 842
	10-49 pracowników				
Siechnice	62	65	55	58	61
Siechnice - miasto	24	22	20	21	22

Siechnice - obszar wiejski	38	43	35	37	39
			50-249 pracowników		
Siechnice	10	10	12	11	12
Siechnice - miasto	4	4	6	6	7
Siechnice - obszar wiejski	6	6	6	5	5
			250-999 pracowników		
Siechnice	2	2	2	2	2
Siechnice - miasto	2	2	2	2	2
Siechnice - obszar wiejski	0	0	0	0	0

Źródło: GUS/BDL

Wśród podmiotów gospodarczych w gminie Siechnice zdecydowanie dominują jednostki sektora prywatnego. Prywatne firmy stanowiły w 2014 roku ok. 99% wszystkich podmiotów gospodarczych w gminie. Wśród nich 1 877 zarejestrowanych było na obszarze wiejskim (72,3% sektora prywatnego), zaś 720 w mieście (27,7%). W latach 2010-2014 sektor prywatny w gminie Siechnice zwiększył się o 40,4%, przy czym szybsze tempo wzrostu stwierdzano w mieście (o 51,9%) niż na obszarze wiejskim (o 36,4%). Natomiast liczba podmiotów sektora publicznego w gminie wynosiła w 2014 roku 20 jednostek i była o 25% wyższa niż w 2010 roku. Wzrost dotyczył zarówno obszaru miasta (o 37,5%), jak i terenów wiejskich (o 12,5%).

Tabela 33. Podmioty gospodarcze wg sektora własności w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
			sektor publiczny		
Siechnice	16	16	17	19	20
Siechnice - miasto	8	8	11	11	11
Siechnice - obszar wiejski	8	8	6	8	9
			sektor prywatny		
Siechnice	1 850	1 965	2 135	2 362	2 597
Siechnice - miasto	474	515	572	645	720
Siechnice - obszar wiejski	1 376	1 450	1 563	1 717	1 877

Źródło: GUS/BDL

Na podstawie danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Siechnice w 2016 roku określono na poziomie 1 631. Najwięcej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zamieszkiwało w Siechnicach (430 osób), mniej było ich w Radwanicach (328 osób), Świętej Katarzynie (197 osób), Żernikach Wrocławskich (188 osób) i Iwinach (135 osób). Natomiast mniej niż 10 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą stwierdzono w Sulęcinie (4 osoby), Blizanowicach (2 osoby) i Szostakowicach (2 osoby), zaś brak zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych wystąpił w Duroku, Solnikach i Trestnie.

Ogółem liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Siechnice wzrosła w latach 2013-2016 o 10%, przy czym największy wzrost nastąpił w Iwinach (o 80%), a także Bogusławicach (o 71%) i Ozorzycach (o 63%).

Tabela 34. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w miejscowościach gminy Siechnice w 2013 i 2016 roku

	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą		
	2013	**2016**	**zmiana**
Biestrzyków	58	54	-7%
Bogusławice	7	12	71%
Groblice	54	82	52%
Grodziszów	10	11	10%
Iwiny	75	135	80%
Kotowice	39	38	-3%
Łukaszowice	7	8	14%
Mokry Dwór	29	26	-10%
Ozorzyce	8	13	63%
Radomierzyce	15	23	53%
Radwanice	324	328	1%
Smardzów	13	14	8%
Sulęcin	4	4	0%
Sulimów	10	10	0%
Święta Katarzyna	200	197	-2%
Zacharzyce	19	18	-5%
Zębice	35	36	3%
Żerniki Wrocławskie	174	188	8%
Blizanowice - osada	0	2	
Durok - osada	1	0	-100%
Solniki - osada	0	0	
Szostakowice - przysiółek	3	2	-33%
Trestno - przysiółek	9	0	-100%
SIECHNICE	**390**	**430**	**10%**
RAZEM	**1 484**	**1 631**	**10%**

Źródło: dane gminne

W mieście Siechnice najwięcej działalności gospodarczych zarejestrowanych jest na ulicach: Jarzębinowej (38 podmiotów), Staszica i Świerczewskiego (po 36 podmiotów) oraz Piłsudskiego (33 podmioty). Natomiast żadna osoba fizyczna w 2016 roku nie prowadziła zarejestrowanej działalności na 15 ulicach miasta Siechnice: Cichej, Cmentarnej, Jaśminowej, Jesiennej, Jesionowej, Kasztanowej, Klonowej, Kochanowskiego, Kwiatkowskiego, Sienkiewicza, Sportowej, Stawowej, Słowackiego, Traugutta i Lema.

Tabela 35. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg ulic miasta Siechnice w 2013 i 2016 roku

	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą		
	2013	**2016**	**zmiana**
1 Maja	15	6	-60%
Chabrowa	11	10	-9%
Cicha	0	0	
Ciepłownicza	23	23	0%
Cmentarna	0	0	
Czeremchowa	0	1	
Energetyczna	10	9	-10%
Fabryczna	13	8	-38%
Gimnazjalna	3	4	33%
Grabskiego	13	18	38%
Graniczna	19	20	5%
Henryka III	2	2	0%
Jana Pawła II	6	19	217%
Jarzębinowa	27	38	41%
Jaśminowa	0	0	
Jesienna	0	0	
Jesionowa	0	0	
Kasztanowa	2	0	-100%
Klonowa	0	0	
Kochanowskiego	1	0	-100%
Kolejowa	3	4	33%
Kościelna	10	10	0%
Kościuszki	6	7	17%
Kraszewskiego	0	1	
Kwiatkowskiego	2	0	-100%
Kwiatowa	6	6	0%
Letnia	2	1	-50%
Lwowska	2	1	-50%
Mickiewicza	1	2	100%
Modrzewiowa	10	9	-10%
Ogrodnicza	6	2	-67%
Opolska	15	15	0%
Osiedlowa	36	21	-42%
Polna	4	2	-50%
Popiełuszki	1	1	0%
Prawocińska	5	7	40%
Sienkiewicza	0	0	
Sportowa	0	0	
Staszica	36	36	0%

Stawowa	0	0	
Szkolna	10	5	-50%
Słoneczna	3	2	-33%
Słowackiego	0	0	
Św. Floriana	3	6	100%
Św. Katarzyny	2	8	300%
Św. Krzyża	1	1	0%
Świerczewskiego	39	36	-8%
Traugutta	0	0	
Tuwima	2	1	-50%
Wileńska	0	1	
Wiosenna	2	2	0%
Zachodnia	0	1	
Zacisze	2	3	50%
Ziemska	10	10	0%
Piłsudskiego	10	33	230%
Lema	1	0	-100%
Włościańska	2	11	450%
Mieszczańska	9	21	133%
Konopnickiej	3	2	-33%
Kalinowa	0	1	
Fieldorfa	1	3	200%

Źródło: dane gminne

Struktura podmiotów gospodarczych ze względu na podstawowe profile działalności wskazuje na zdecydowaną przewagę przedsiębiorstw prowadzących pozostałą działalność, tj. tych, których główny obszar działalności według PKD 2007 mieści się w sekcjach od G do U. Rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem w gminie Siechnice zajmowało się w 2014 roku 30 podmiotów, co stanowiło 1% ogólnej liczby firm. Taki sam odsetek dla tego rodzaju działalności stwierdzono dla Dolnego Śląska (1%), a nieznacznie wyższy był dla kraju i powiatu wrocławskiego (po 2%). Udział podmiotów z sekcji A w mieście Siechnice kształtował się na poziomie 1%, tożsamym z wartościami dla miast kraju, województwa i powiatu. Taki sam okazał się udział podmiotów rolniczych wśród przedsiębiorstw na obszarze wiejskim gminy (1%), co było wartością niższą niż średnie dla gmin wiejskich całego kraju (5%) i Dolnego Śląska (4%), ale także powiatu wrocławskiego (2%).

Siechnice cechują się relatywnie niskim odsetkiem przedsiębiorstw działających w sferze przemysłu i budownictwa. W 2014 roku wynosił on 20%, podczas gdy średnia dla kraju kształtowała się na poziomie 21%, dla powiatu – 22%, a dla województwa również 20%. Szczególnie wyraźna okazała się różnica dla obszarów wiejskich. Na wsiach gminy Siechnice udział podmiotów z branży przemysłowej i budowniczej wynosił 21%, co było wartością niższą niż średnia dla obszarów wiejskich kraju (28%), województwa (27%) i powiatu (22%).

We wszystkich jednostkach administracyjnych przeważają podmioty prowadzące pozostałą działalność. W Siechnicach ich udział wynosił 78%, w tym 80% w mieście i 78% na obszarze wiejskim. W skali kraju odsetek ten kształtował się na poziomie 77% (w tym 81% w miastach i 67% na wsiach), na Dolnym Śląsku – 79% (w tym 82% w miastach i 69% na wsiach), zaś w powiecie wrocławskim – 76% (zarówno w miastach, jak i na obszarze wiejskim).

Wykres 8. Podmioty gospodarcze według podstawowych profili działalności – stan na 31.XII.2014

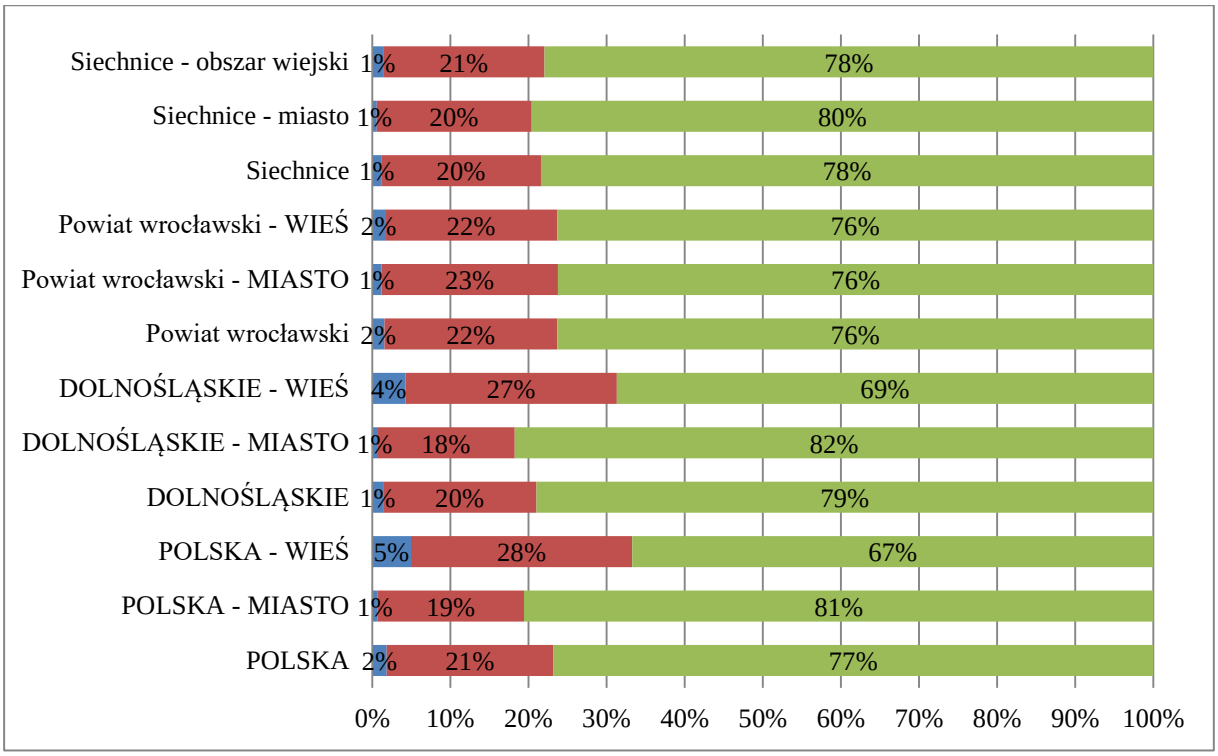

Źródło: GUS/BDL

Wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w gminie Siechnice dominują jednostki z sekcji G, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. W 2014 roku ich liczba wynosiła 641, co stanowiło 24% wszystkich podmiotów w gminie. Kolejne pod względem liczebności okazały się sekcje: M, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (337 podmiotów, 13%) oraz F, budownictwo (300 podmiotów, 11%). Z kolei najmniej licznymi są sekcje B, górnictwo i wydobywanie (1 podmiot), O, administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (6 podmiotów) i E, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (9 podmiotów).

Jak wskazano we wcześniejszych analizach liczba podmiotów gospodarczych w gminie Siechnice w latach 2010-2014 zwiększyła się o 40%. Wzrost nastąpił niemal we wszystkich sekcjach PKD 2007, choć tempo tego procesu było zróżnicowane. W analizowanym okresie najszybciej przybywało podmiotów z sekcji D (wzrost o 550%), a także N (o 175%), P (o 109%) oraz J i L (o 105%). W pozostałych sekcjach wzrosty wahały się od 5% (sekcja H) do 86% (sekcja M). Jedyną sekcją PKD 2007, której liczebność w gminie uległa w latach

2010-2014 zmniejszeniu, jest sekcja A, rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, gdzie spadek wyniósł 38%. Natomiast w sekcji B od lat działalność prowadzi jeden podmiot i jej liczebność nie podlegała zmianom w latach 2010-2014.

Tabela 36. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Sekcje wg PKD 2007		2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana
Sekcja A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	48	50	41	41	30	-38%
Sekcja B	górnictwo i wydobywanie	1	1	1	1	1	0%
Sekcja C	przetwórstwo przemysłowe	166	172	187	197	212	28%
Sekcja D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	1	1	1	13	550%
Sekcja E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7	8	7	9	9	29%
Sekcja F	budownictwo	253	260	271	281	300	19%
Sekcja G	**handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**	**537**	**557**	**586**	**608**	**641**	**19%**
Sekcja H	transport i gospodarka magazynowa	136	137	134	142	143	5%
Sekcja I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	40	43	43	46	50	25%
Sekcja J	informacja i komunikacja	66	82	95	112	135	105%
Sekcja K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	58	52	65	76	80	38%
Sekcja L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	58	65	71	94	119	105%
Sekcja M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	181	205	241	288	337	86%
Sekcja N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	36	42	58	78	99	175%
Sekcja O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	5	5	6	6	20%
Sekcja P	edukacja	43	44	61	79	90	109%
Sekcja Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	101	117	137	150	162	60%
Sekcja R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27	30	34	42	44	63%
Sekcja S, T	pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	101	110	114	130	146	45%
		1 866	**1 981**	**2 152**	**2 381**	**2 617**	**40%**

Źródło: GUS/BDL

Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD 2007 wskazuje na istnienie pewnych różnic między gminą Siechnice a innymi jednostkami administracyjnymi, zwłaszcza województwem i krajem. Gmina wyróżnia się szczególnie w przypadku sekcji M, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. W 2014 roku podmioty prowadzące działalność w tym obszarze stanowiły 13% przedsiębiorstw w gminie, podczas gdy w skali województwa i kraju

było to 9%. Relatywnie niższy niż w średnia krajowa i wojewódzka okazał się natomiast udział podmiotów z sekcji G. W gminie odsetek ten wynosił 24%, podczas gdy w kraju – 26%, a na Dolnym Śląsku – 25%. Na tle wszystkich jednostek szczególnie województwo dolnośląskie wyróżniało się znacznym udziałem podmiotów z sekcji L w ogóle przedsiębiorstw (na poziomie 11%), podczas gdy w gminie Siechnice stwierdzono poziom zbliżony do średniej powiatowej i krajowej (4-5%).

W przypadku pozostałych sekcji PKD odsetki uzyskane dla Siechnic nie odbiegały w sposób znaczący do wartości osiąganych w pozostałych jednostkach administracyjnych. Nie nastąpiły również istotne zmiany w strukturze podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 na przestrzeni lat 2010-2014. Dominująca pozostaje rola podmiotów prowadzących działalność w sekcji G, M i F, choć ich udział w ogóle przedsiębiorstw nieco się zmienił. W 2010 roku podmioty zajmujące się handlem stanowiły 29% siechnickich przedsiębiorstw, podczas gdy w 2014 roku ich udział zmniejszył się do wskazanych powyżej 24%. W przypadku sekcji M nastąpił wzrost udziału z 10% do 13%, natomiast w przypadku sekcji F – spadek z 14% do 11%. Zmniejszył się także udział sekcji A w ogóle przedsiębiorstw w gminie – z 3% do 1%, a spadki odsetka nastąpiły również w sekcjach: C (z 9% do 8%) i H (z 7 do 5%).

Tabela 37. Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w latach 2010-2014

Sekcje wg PKD 2007	2010 **struktura sekcji podmiotów gospodarczych**				2014 **struktura sekcji podmiotów gospodarczych**			
	POLSKA	DOLNOŚLĄSKIE	Powiat wrocławski	Siechnice	POLSKA	DOLNOŚLĄSKIE	Powiat wrocławski	Siechnice
Sekcja A	2%	2%	3%	3%	2%	1%	2%	1%
Sekcja B	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja C	9%	8%	9%	9%	9%	7%	8%	8%
Sekcja D	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja E	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja F	**12%**	**12%**	**14%**	**14%**	**12%**	**12%**	**13%**	**11%**
Sekcja G	**28%**	**27%**	**27%**	**29%**	**26%**	**25%**	**24%**	**24%**
Sekcja H	7%	6%	7%	7%	6%	5%	6%	5%
Sekcja I	**3%**	**3%**	**3%**	**2%**	**3%**	**3%**	**2%**	**2%**
Sekcja J	2%	2%	3%	4%	3%	3%	4%	5%
Sekcja K	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Sekcja L	**5%**	**10%**	**4%**	**3%**	**5%**	**11%**	**4%**	**5%**
Sekcja M	8%	9%	10%	10%	9%	9%	12%	13%
Sekcja N	2%	2%	2%	2%	3%	3%	3%	4%
Sekcja O	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%
Sekcja P	3%	3%	3%	2%	4%	3%	3%	3%
Sekcja Q	**5%**	**4%**	**4%**	**5%**	**5%**	**5%**	**5%**	**6%**
Sekcja R	2%	2%	2%	1%	2%	2%	2%	2%
Sekcje S, T	**6%**	**6%**	**5%**	**5%**	**6%**	**6%**	**6%**	**6%**
Sekcje U	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Źródło: GUS/BDL

Szczególne możliwości rozwoju działalności gospodarczej w obrębie gminy Siechnice stwarza **Gminna Strefa Aktywności Gospodarczej** (GSAG). Strefa to obszar o powierzchni 80 ha wyznaczony w mieście Siechnice, przeznaczony pod inwestycje produkcyjne, usługowe i handlowe. Na powierzchnię GSAG składają się uzbrojone przez gminę działki dla inwestorów, drogi wewnętrzne oraz tereny zielone. Strefa posiada także bezpośredni wjazd z drogi krajowej nr 94 Wrocław – Opole. Na obszarze Gminnej Strefy Aktywności Gospodarczej w Siechnicach swoją działalność prowadzą następujące przedsiębiorstwa:

- Parker Hannifin (producent złączy hydraulicznych),
- Centrum Logistyczne „Phoenix",
- TIM SA (handel artykułami elektrycznymi - magazyn centralny),
- Paragon Siechnice Sp. z o.o. (dawniej Michael Bubolz – zakład obróbki metali dla przemysłu medycznego),
- Hasco-Lek S.A. (zakład produkcji farmaceutyków),
- Bickhardt Bau Polska Sp. z o.o. (budowa dróg),
- Inter-Flora Sp. z o.o. (producent urządzeń na place zabaw),
- Narzędzia Skrawające Tools Sp. z o.o. ,
- Hancars Sp. z o.o. (profesjonalna obsługa pojazdów),
- Freezer System (produkcja urządzeń i instalacji chłodniczych i klimatyzacyjnych),
- Al-land (produkcja i dystrybucja płyt PCV)[2].

Natomiast do największych zakładów pracy zlokalizowanych na terenie gminy Siechnice należą:

- w Siechnicach:
  - Elektrociepłownia „Czechnica" (zakład należący do Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A.),
  - Przedsiębiorstwo Produkcji Ogrodniczej „Siechnice" (produkcja pomidorów i ogórków),
  - TIM S.A. (dystrybutor materiałów elektrotechnicznych),
  - Parker Hannifin (produkcja złączy hydraulicznych),
  - Hasco-Lek S.A. (produkcja leków),
  - Paragon Siechnice Sp. z o.o. (dawniej Michael Bubolz Sp. z o.o. – obróbka metali dla przemysłu medycznego),
  - Narzędzia Skrawające Tools Sp. z o.o. (produkcja, sprzedaż i usługi związane ze skrawaniem),
  - Przedsiębiorstwo Energetyczne ESV S.A. (przesyłanie, dystrybucja i obrót energią elektryczną),
  - Konfexim 2 (produkcja skafandrów i akcesoria marki Eques do uprawiania sportów wodnych),
  - Colos Complex Logistics Solutions (centrum logistyczne),

[2] Za: http://siechnice.gmina.pl/strona-627-gminna_strefa_aktywnosci_gospodarczej.html (17.05.2016)

  - Carina Silicones Sp. z o.o. (produkcja silikonów i mas uszczelniających),
  - Lux-Truck (sprzedaż pojazdów, naczep i maszyn budowlanych),
  - Kalizea Polska Sp. z o.o. (produkcja mączki kukurydzianej),
  - Hancars Sp. z o.o. (profesjonalna obsługa pojazdów),
  - Abet Sp. z o.o. (betoniarnia),

- w Świętej Katarzynie:
  - Peter Lacke Polska Sp. z o.o. (produkcja farb i lakierów),
  - Ośrodek „OIKOS" (badania stanowisk pracy, badania komponentów środowiska),
  - KOKO (produkcji maszyn i urządzeń),
  - Techno (produkcja i dystrybucja folii),
  - ATIC (szyldy, grawerowanie, materiały promocyjne),
  - Thermocold (projektowanie, produkcja, montaż instalacji chłodniczych i klimatyzacyjnych),

- w Radwanicach:
  - Indukta Amatec Polska (sprzedaż maszyn i urządzeń szwalniczych),
  - EMPLAST (obróbka i sprzedaż tworzyw sztucznych),

- w Mokrym Dworze:
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. – Zakład Uzdatniania Wody w Mokrym Dworze, zaopatrujący w wodę Wrocław oraz Gminy Siechnice i Oława),

- w Smardzowie:
  - Ocean Pro Systemy Nurkowe (hurtownia sprzętu nurkowego),

- w Biestrzykowie:
  - Zakład Metalowy „Siwek" (obróbka metalu),

- w Iwinach:
  - Umet Systemy Kominowe (produkcja wkładów kominowych i kominów ze stali szlachetnej),
  - Metal Kłos (produkcja ogrodzeń),

- w Żernikach Wrocławskich:
  - Wedan Jeans (produkcja wyrobów z jeansu),
  - JAS (maszyny budowlane – sprzedaż, naprawa, wynajem),

– Masterprint (drukarnia)[3].

Bardzo ważnym aspektem gospodarki gminy Siechnice jest **rolnictwo**. Wynika to z typowo rolniczego charakteru gminy, w której większość obszaru stanowią grunty rolne. W 2014 roku użytki rolne zajmowały 6 629 ha powierzchni gminy, tj. 67,2% jej obszaru. Przeważają w nich grunty orne, których powierzchnia wynosiła 5 346 ha, ale występują również łąki i pastwiska czy sady. Struktura użytków rolnych w gminie Siechnice w 2014 roku przedstawiała się następująco:

- grunty orne – 5 346 ha (tj. 80,6% powierzchni użytków rolnych w gminie)
- sady – 32 ha
- łąki trwałe – 564 ha
- pastwiska trwałe – 295 ha
- grunty rolne zabudowane – 288 ha
- grunty pod stawami – 20 ha
- grunty pod rowami – 84 ha

O przydatności rolniczej terenów gminy Siechnice decyduje wysoka jakość gleb występujących w obrębie gminy. Bardzo dobre gleby w klasach I-II stanowią 20,6% powierzchni gminy, zaś kolejne ponad 20% obszaru zajmują gleby średnie, klasy III. Łącznie grunty rolne klas I-III stanowią ok. 45% powierzchni gminy, natomiast gleby słabsze i najsłabsze, IV-VI klasy zajmują jedynie 3,4% obszaru gminy. Najlepsze gleby położone są w zachodniej i południowo-zachodniej części gminy, zaś gleby słabsze zajmują dominującą powierzchnię w południowo-wschodniej i środkowej części gminy. Z kolei trwałe użytki zielone lokalizowane są prawie wyłącznie w północno-wschodniej części gminy, a występujące tam grunty orne są przeważnie okresowo nadmiernie uwilgotnione.

Z uwagi na wysokie klasy bonitacyjne gruntów występujących na terenie gminy Siechnice w produkcji rolniczej dominująca jest rola produkcji roślinnej. Uprawiane są przede wszystkim: pszenica, pszenżyto, jęczmień, kukurydza, buraki cukrowe i rzepak, ale także warzywa (m.in. kapusta, cebula) i owoce (m.in. truskawki, jabłka)[4].

Analiza wskaźników dotyczących podmiotów gospodarczych wskazuje, że na tle pozostałych jednostek administracyjnych gmina Siechnice charakteryzuje się wysokim poziomem przedsiębiorczości. W 2014 roku na 10 tys. mieszkańców gminy przypadały 1 374 podmioty wpisane do rejestru REGON i była to wartość najwyższa, zarówno dla gminy w okresie 2010-2014, jak i w porównaniu z wartościami dla innych jednostek w tym samym czasie. W 2014 roku wskaźnik dla powiatu wrocławskiego ukształtował się na poziomie 1 261 podmiotów, nieznacznie niższy był dla Dolnego Śląska (1 207 podmiotów), a najniższy dla całego kraju (1 071 podmiotów). Interesujący jest fakt, że miasto Siechnice na tle obszarów miejskich pozostałych jednostek wypadało mniej korzystnie, natomiast na obszarze wiejskim gminy

[3] Za: http://siechnice.gmina.pl/strona-140-najwieksze_firmy_na_terenie_gminy.html *(17.05.2016)*
[4] Za: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siechnice*

sytuacja okazała się korzystniejsza niż na wsiach powiatu, województwa i kraju. Charakterystyczne jest również, iż w gminie Siechnice wyższą wartość wskaźnika podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności stwierdzano na obszarze wiejskim (1 489 w 2014 roku), a nie w mieście (1 146 podmiotów). W przypadku kraju i województwa sytuacja na obszarach wiejskich była mniej korzystna niż w miastach.

Tabela 38. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	1 015	1 004	1 032	1 057	1 071
POLSKA - MIASTO	1 244	1 225	1 257	1 285	1 297
POLSKA - WIEŚ	660	663	686	710	726
DOLNOŚLĄSKIE	1 135	1 123	1 156	1 194	1 207
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	1 302	1 285	1 320	1 362	1 373
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	748	749	782	814	833
Powiat wrocławski	1 053	1 094	1 158	1 214	1 261
Powiat wrocławski - MIASTO			1 186	1 225	1 257
Powiat wrocławski - WIEŚ			1 152	1 212	1 262
Siechnice	1 150	1 181	1 237	1 309	1 374
Siechnice - miasto	914	943	1 012	1 082	1 146
Siechnice - obszar wiejski	1 264	1 297	1 349	1 423	1 489

Źródło: GUS/BDL

Kolejny wskaźnik gospodarczy również wskazuje na korzystniejszą sytuację w gminie Siechnice. Wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2014 roku kształtował się na poziomie 171 i była to wartość najwyższa w całym analizowanym okresie. Tym razem wyższy poziom wskaźnika wystąpił w mieście Siechnice (189) niż na obszarze wiejskim (162), co oznacza, że na terenie miasta rejestrowanych jest relatywnie więcej nowych podmiotów gospodarczych. Pozytywnym zjawiskiem jest również fakt, że wartość wskaźnika dla gminy, zarówno ogółem, jak i w mieście oraz na obszarze wiejskim, sukcesywnie wzrasta. Dla porównania można wskazać, iż w skali kraju w 2014 roku na 10 tys. ludności przypadały 93 nowo zarejestrowane jednostki (w tym 106 w miastach i 73 na obszarze wiejskim), zaś w skali województwa – 101 (w tym 108 w miastach i 86 na obszarach wiejskich). W obu przypadkach były to wartości niższe niż w 2010 roku (104 w kraju i 114 na Dolnym Śląsku).

Tabela 39. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	104	90	93	95	93
POLSKA - MIASTO	122	104	109	110	106
POLSKA - WIEŚ	77	67	68	71	73
DOLNOŚLĄSKIE	114	103	104	113	101
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	125	111	112	124	108
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	91	83	85	87	86
Powiat wrocławski	125	129	127	128	132
Powiat wrocławski - MIASTO			121	117	129
Powiat wrocławski - WIEŚ			128	130	133
Siechnice	138	127	135	147	171
Siechnice - miasto	123	128	147	149	189
Siechnice - obszar wiejski	145	126	129	146	162

Źródło: GUS/BDL

Niestety gmina Siechnice odznacza się również najwyższym wskaźnikiem jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców co oznacza, że na terenie gminy likwidowanych było relatywnie więcej przedsiębiorstw niż w większych jednostkach.. W 2014 roku na 10 tys. ludności gminy przypadało 90 wykreślonych jednostek, podczas gdy w skali kraju było to 79 podmiotów, w województwie – 88 jednostek, a w powiecie – 82 jednostki. Wskaźnik podmiotów wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców we wszystkich jednostkach terytorialnych podlegał w latach 2010-2014 licznym fluktuacjom, przyjmując wartości niższe i wyższe – wyraźnie widoczne jest jednak maksimum przypadające na 2011 rok, w którym z rejestru REGON wykreślano najwięcej podmiotów, następnie spadek w latach 2012-2013 i kolejny wzrost wartości wskaźnika w 2014 roku. Niezależnie od lokalizacji wskaźnik jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności przyjmował w 2014 roku wartości wyższe niż w 2010 roku.

Tabela 40. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	62	100	65	70	79
POLSKA - MIASTO	74	121	77	83	94
POLSKA - WIEŚ	42	67	48	50	57
DOLNOŚLĄSKIE	66	115	72	76	88
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	72	128	78	84	96
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	50	85	58	59	71
Powiat wrocławski	55	85	70	72	82
Powiat wrocławski - MIASTO			69	75	86
Powiat wrocławski - WIEŚ			70	71	81
Siechnice	55	84	75	78	90
Siechnice - miasto	47	84	66	80	99
Siechnice - obszar wiejski	58	84	80	77	85

Źródło: GUS/BDL

Na podstawie powyższych danych określono saldo jednostek nowych i wykreślonych na 10 tys. ludności. Krytycznym był rok 2011, gdy saldo przyjmowało najniższe wartości, o ile jednak w skali kraju i województwa były to wartości ujemne, w przypadku gminy Siechnice i powiatu wrocławskiego saldo miało wciąż wartości dodatnie. Znaczna przewaga jednostek nowo zarejestrowanych nad wyrejestrowanymi sprawia, że gmina Siechnice przez niemal cały okres między 2010 a 2014 rokiem charakteryzowała się najwyższym saldem jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności. Dotyczyło to zarówno salda dla całej gminy, jak i miasta oraz obszaru wiejskiego. W 2014 roku ukształtowało się ono dla gminy na poziomie 81, podczas gdy saldo dla powiatu wynosiło 50, dla Dolnego Śląska – 13, a dla kraju – 14.

Tabela 41. Saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	43	-10	28	25	14
POLSKA - MIASTO	48	-16	32	27	12
POLSKA - WIEŚ	35	1	20	21	16
DOLNOŚLĄSKIE	49	-12	32	37	13
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	52	-17	34	40	11
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	41	-1	28	29	16
Powiat wrocławski	70	44	57	56	50
Powiat wrocławski - MIASTO			51	42	44
Powiat wrocławski - WIEŚ			58	59	51

Siechnice	83	42	60	70	81
Siechnice - miasto	76	44	82	69	90
Siechnice - obszar wiejski	86	42	50	70	77

Źródło: GUS/BDL

Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wskazuje na wyższy poziom przedsiębiorczości mieszkańców gminy Siechnice (ale też całego powiatu wrocławskiego) w porównaniu z województwem i krajem. W 2014 roku na 100 mieszkańców gminy Siechnice w wieku produkcyjnym przypadało 16,6 osób prowadzących działalność gospodarczą, przy czym więcej takich osób było wśród mieszkańców obszaru wiejskiego (18,8) niż mieszkańców miasta (12,6). W skali kraju na 100 osób w wieku produkcyjnym działalność gospodarczą prowadziło średnio 12 osób, w skali województwa – niemal 13 osób, a w skali powiatu – 15 osób. W powiecie wrocławskim, podobnie jak w gminie Siechnice, bardziej przedsiębiorczy okazali się mieszkańcy wsi niż mieszkańcy miast, natomiast na Dolnym Śląsku i w całym kraju to w miastach stwierdzano wyższe wartości wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 42. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	11,9	11,6	11,9	12,1	12,2
POLSKA - MIASTO	13,9	13,6	13,8	14,1	14,2
POLSKA - WIEŚ	8,6	8,5	8,8	9,1	9,2
DOLNOŚLĄSKIE	12,3	12,0	12,3	12,6	12,7
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	13,6	13,2	13,6	13,8	13,9
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	9,2	9,1	9,5	9,9	10,1
Powiat wrocławski	12,5	13,0	13,8	14,6	15,2
Powiat wrocławski - MIASTO			13,0	13,6	14,0
Powiat wrocławski - WIEŚ			14,0	14,8	15,4
Siechnice	13,8	14,1	14,9	15,9	16,6
Siechnice - miasto	10,0	10,4	11,2	12,0	12,6
Siechnice - obszar wiejski	15,7	16,1	16,9	18,0	18,8

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na terenie gminy Siechnice znajdowało się 2 046 podmiotów gospodarczych zatrudniających 0-9 pracowników w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. Ponownie wyższe wartości wskaźnika występowały na obszarze wiejskim gminy (2 270,7) niż w mieście Siechnice (1 623,4 podmioty). Wskaźnik dla gminy przyjmował rokrocznie wyższe wartości, wykazując stałą tendencję rosnącą, a ponadto przewyższając średnie uzyskiwane w powiecie (1 882,9), województwie (1 831,6) i kraju (1 625,5). Warto dodać, iż na tle obszarów miejskich pozostałych jednostek miasto Siechnice

odznaczało się najniższym wskaźnikiem podmiotów gospodarczych zatrudniających 0-9 pracowników na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym, natomiast odwrotna sytuacja dotyczyła obszaru wiejskiego gminy, gdzie powyższy wskaźnik przyjmował wartości znacznie wyższe niż na obszarach wiejskich kraju, województwa i powiatu.

Tabela 43. Podmioty gospodarcze zatrudniające 0-9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**podmioty gospodarcze zatrudniające 0 - 9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	1 495,6	1 485,5	1 542,1	1 593,1	1 625,5
POLSKA - MIASTO	1 808,5	1 795,0	1 867,7	1 932,8	1 973,8
POLSKA - WIEŚ	993,8	996,1	1 035,6	1 073,9	1 100,3
DOLNOŚLĄSKIE	1 658,2	1 650,9	1 717,8	1 793,0	1 831,6
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	1 902,0	1 895,0	1 971,1	2 060,3	2 104,7
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	1 090,4	1 092,7	1 148,6	1 202,3	1 236,8
Powiat wrocławski	1 514,2	1 582,3	1 694,7	1 795,6	1 882,9
Powiat wrocławski - MIASTO			1 720,5	1 810,2	1 887,1
Powiat wrocławski - WIEŚ			1 690,1	1 793,0	1 882,1
Siechnice	1 632,2	1 686,6	1 792,6	1 926,0	2 046,0
Siechnice - miasto	1 206,6	1 263,7	1 375,8	1 510,1	1 623,4
Siechnice - obszar wiejski	1 852,6	1 911,3	2 014,2	2 146,1	2 270,7

Źródło: GUS/BDL

W przypadku podmiotów gospodarczych zatrudniających 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym sytuacja w gminie Siechnice jest mniej korzystna niż w powiecie, województwie i kraju. W 2014 roku wskaźnik dla gminy ukształtował się na poziomie 49,1 podmiotów, podczas gdy średnia dla kraju wynosiła 60,6 podmiotów, średnia dla Dolnego Śląska – 56,1 podmiotów, a średnia dla powiatu – 55,4 podmiotów. Ponownie miasto Siechnice charakteryzowało się najniższą wartością wskaźnika (51) na tle miast kraju (73,9), województwa (64,2) i powiatu (59). Natomiast na obszarze wiejskim gminy (48,1) uzyskano wartość wyższą niż wynosiła średnia krajowa (40,6) i wojewódzka (38,7) dla obszarów wiejskich, a jednocześnie niższą niż na obszarach wiejskich powiatu wrocławskiego (54,8).

Tabela 44. Podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające 10 - 49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010 -	2011 -	2012 -	2013 -	2014 -
POLSKA	65,1	65,0	59,5	59,5	60,6
POLSKA - MIASTO	76,8	76,9	71,4	72,1	73,9
POLSKA - WIEŚ	46,3	46,3	41,1	40,3	40,6
DOLNOŚLĄSKIE	57,2	57,5	54,2	54,9	56,1
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	63,2	63,7	61,3	62,5	64,2
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	43,0	43,4	38,3	38,1	38,7
Powiat wrocławski	61,1	60,2	54,4	54,9	55,4
Powiat wrocławski - MIASTO			59,8	59,5	59,0
Powiat wrocławski - WIEŚ			53,4	54,1	54,8
Siechnice	56,5	57,6	47,3	48,4	49,1
Siechnice - miasto	64,1	56,2	49,6	50,6	51,0
Siechnice - obszar wiejski	52,5	58,3	46,1	47,2	48,1

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na 10 tys. mieszkańców gminy Siechnice w wieku produkcyjnym przypadało 9,7 podmiotów gospodarczych zatrudniających od 50 do 249 pracowników. Była to wartość niższa niż wskaźniki dla powiatu (10,3), województwa (11,6 podmiotów) i kraju (12,2 podmiotów). W przypadku wskaźnika podmiotów gospodarczych zatrudniających 50-249 pracowników na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w gminie Siechnice stwierdzane były takie same tendencje jak w innych jednostkach, tj. przewaga miasta nad obszarami wiejskimi. W 2014 roku w mieście Siechnice wskaźnik przyjął wartość 16,2 (tj. więcej niż w miastach województwa, ale mniej niż w miastach kraju i powiatu), podczas gdy na obszarze wiejskim gminy był ponad dwukrotnie niższy i wynosił 6,2 (tj. mniej niż na obszarach wiejskich powiatu, ale więcej niż na obszarach wiejskich województwa i kraju).

Tabela 45. Podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające 50 - 249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010 -	2011 -	2012 -	2013 -	2014 -
POLSKA	12,0	11,9	12,1	12,1	12,2
POLSKA - MIASTO	16,4	16,3	16,7	16,8	17,0
POLSKA - WIEŚ	4,9	4,8	5,0	4,9	4,9
DOLNOŚLĄSKIE	11,2	10,9	11,5	11,5	11,6
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	14,0	13,7	14,5	14,6	14,8
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	4,8	4,7	4,6	4,6	4,6

Powiat wrocławski	11,2	11,5	10,3	10,1	10,3
Powiat wrocławski - MIASTO			19,1	19,0	19,7
Powiat wrocławski - WIEŚ			8,7	8,5	8,6
Siechnice	9,1	8,9	10,3	9,2	9,7
Siechnice - miasto	10,7	10,2	14,9	14,5	16,2
Siechnice - obszar wiejski	8,3	8,1	7,9	6,4	6,2

Źródło: GUS/BDL

Ostatni z analizowanych wskaźników określa liczbę podmiotów gospodarczych zatrudniających ponad 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. W 2014 roku wynosił on w gminie 1,6 i był o 0,2 niższy niż w 2010 roku. Korzystniejsza okazała się sytuacja w powiecie (2,2 podmioty o zatrudnieniu powyżej 250 osób na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym), województwie (1,9) i kraju (1,8). Na obszarze wiejskim gminy Siechnice nie funkcjonował żaden zakład o tak dużym zatrudnieniu, stąd wskaźnik wynosił 0,0, z kolei miasto Siechnice wyróżniało się na tle miast pozostałych jednostek najwyższymi wartościami wskaźnika podmiotów zatrudniających powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym: 4,6 wobec 2,8 w miastach kraju ,2,5 w miastach województwa i 3,1 w miastach powiatu wrocławskiego.

Tabela 46. Podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym**				
	2010 -	2011 -	2012 -	2013 -	2014 -
POLSKA	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8
POLSKA - MIASTO	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
POLSKA - WIEŚ	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
DOLNOŚLĄSKIE	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Powiat wrocławski	2,5	2,5	2,4	2,3	2,2
Powiat wrocławski - MIASTO			3,2	3,2	3,1
Powiat wrocławski - WIEŚ			2,3	2,1	2,1
Siechnice	1,8	1,8	1,7	1,7	1,6
Siechnice - miasto	5,3	5,1	5,0	4,8	4,6
Siechnice - obszar wiejski	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: GUS/BDL

Liczba osób **pracujących**[5] na terenie gminy Siechnice wynosiła w 2014 roku 3 987 osób, z czego 2 441 zamieszkiwało w mieście (61,2% ogółu pracujących), a 1 546 – na obszarze

[5] *Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób, (dla*

wiejskim (38,8%). W porównaniu z 2010 rokiem liczba osób pracujących w gminie wzrosła o 32%, przy czym w mieście wzrost wyniósł 55,4%, a na obszarze wiejskim – jedynie 6,6%. Nierównomierne tempo przyrostu liczby pracujących w zależności od typu obszaru sprawiło, że zmieniła się struktura pracujących: w 2010 roku mieszkańcy miasta stanowili 52% ogółu pracujących, natomiast w 2014 roku ich udział zwiększył się do wskazanych powyżej 61,2%.

Przez cały analizowany okres między 2010 a 2014 rokiem wśród pracujących w gminie Siechnice przeważali mężczyźni. Ich odsetek wahał się od 56% (w 2011 roku) do 60% (w 2012 roku), zaś w 2014 roku mężczyźni stanowili 59% ogółu pracujących. Liczba pracujących mężczyzn, podobnie jak ogólna liczba pracujących, wykazuje stałą tendencję rosnącą od 2011 roku. Ogółem w latach 2010-2014 liczba pracujących mężczyzn zwiększyła się o 35%, przy czym w mieście wzrost wyniósł aż 68%. Natomiast na obszarze wiejskim gminy obserwowane były odmienne zjawiska – liczba pracujących mężczyzn po osiągnięciu maksimum w 2012 roku, na poziomie 952 pracujących, stale się zmniejszała, by w 2014 roku przyjąć wartość 869 osób, tj. niewiele więcej niż w 2010 roku (o 0,8%). Również w przypadku pracujących kobiet w gminie Siechnice można stwierdzić tendencję wzrostową. Mimo iż w 2014 roku liczba pracujących (1 620 kobiet) była niższa niż w 2013 roku (1 653 osoby), to ogółem w latach 2010-2014 nastąpił wzrost o 27,9%. W mieście Siechnice liczba pracujących kobiet wzrasta nieprzerwanie od 2011 roku i w 2014 roku była o 38,9% wyższa niż w 2010 roku. Z kolei liczba pracujących kobiet na obszarze wiejskim w analizowanym okresie zwiększyła się o 15,1%, chociaż w 2014 roku (677 kobiet) okazała się niższa niż w 2013 roku, gdy osiągnięto maksimum z 751 pracującymi kobietami.

Tabela 47. Liczba pracujących w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	pracujący ogółem				
Siechnice	3 021	2 940	3 749	3 935	3 987
Siechnice - miasto	1 571	1 335	2 181	2 298	2 441
Siechnice - obszar wiejski	1 450	1 605	1 568	1 637	1 546
	pracujący mężczyźni				
Siechnice	1 754	1 654	2 245	2 282	2 367
Siechnice - miasto	892	702	1 331	1 396	1 498
Siechnice - obszar wiejski	862	952	914	886	869
	pracujący kobiety				
Siechnice	1 267	1 286	1 504	1 653	1 620
Siechnice - miasto	679	633	850	902	943
Siechnice - obszar wiejski	588	653	654	751	677

Źródło: GUS/BDL

lat 1995-1998); bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób (dla 1999 r.); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób (od 2000 r.). W 2004 i 2005 r. dla gmin miejsko-wiejskich sporządzane jest jedno sprawozdanie, brak informacji dla części miejskiej i części wiejskiej. Wg faktycznego miejsca pracy (dla lat 1995-2003); wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.) – wyjaśnienie GUS.

Wskaźnik pracujących na 1000 ludności pozwala porównać sytuację w gminie oraz innych jednostkach administracyjnych. Wskazuje on, iż mimo stałego wzrostu liczby pracujących, gminę Siechnice cechuje relatywnie najniższy wskaźnik pracujących na 1000 ludności. W 2014 roku na 1000 mieszkańców gminy przypadało 209 pracujących, podczas gdy w kraju było to 230 osób, na Dolnym Śląsku – 251 osób, zaś w powiecie wrocławskim – aż 323 osoby. Znaczna dysproporcja występowała między miastami a obszarami wiejskimi: w mieście Siechnice wskaźnik pracujących na 1000 mieszkańców wzrastał do 383 osób (wyższy był jedynie w miastach powiatu wrocławskiego), natomiast na obszarze wiejskim zmniejszał się do 122 osób (niższy był jedynie na obszarach wiejskich kraju).

Na przestrzeni lat 2010-2014 w gminie Siechnice nastąpił wzrost wskaźnika pracujących na 1000 ludności, choć w tym okresie obserwowane były fluktuacje wartości: początkowo spadek do poziomu minimalnego w 2011 roku (175 pracujących na 1000 mieszkańców), następnie wzrost do maksimum w latach 2012-2013 (215-216 pracujących na 1000 mieszkańców) i kolejny spadek w 2014 roku do poziomu 209 pracujących na 1000 ludności. Ogółem w 2014 roku wskaźnik przyjął jednak wartość o 12,4% wyższą niż w 2010 roku. W mieście Siechnice wzrost wskaźnika wyniósł 28,5%, natomiast na obszarze wiejskim stwierdzono odwrotne zjawisko: od 2011 roku, gdy osiągnięto maksimum na poziomie 143 osób, wskaźnik pracujących na 1000 mieszkańców wykazuje tendencję malejącą (ogółem - 7,8% w latach 2010-2014). O ile miasto Siechnice doświadczyło najszybszego tempa wzrostu analizowanego wskaźnika w porównaniu z innymi jednostkami, to obszar wiejski gminy Siechnice był z kolei jedynym, w którym nastąpił spadek w latach 2010-2014.

Tabela 48. Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	pracujący ogółem na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	223	224	223	226	230
POLSKA - MIASTO	304	304	302	304	310
POLSKA - WIEŚ	99	102	102	105	109
DOLNOŚLĄSKIE	240	241	239	244	251
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	289	289	287	294	302
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	126	129	128	130	137
Powiat wrocławski	324	322	306	299	323
Powiat wrocławski - MIASTO			358	361	425
Powiat wrocławski - WIEŚ			297	288	305
Siechnice	186	175	215	216	209
Siechnice - miasto	298	241	379	379	383
Siechnice - obszar wiejski	132	143	135	135	122

Źródło: GUS/BDL

2.3 Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej

WARUNKI NATURALNE I ŚRODOWISKO

Budowa geologiczna i surowce mineralne[6]

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski wg J. Kondrackiego, obszar gminy Siechnice położony jest w obrębie makroregionu Nizina Śląska i mezoregionów: Równina Wrocławska i Pradolina Wrocławska.

Pod względem geologicznym jest to obszar bloku przedsudeckiego, monokliny śląsko-krakowskiej i monokliny przedsudeckiej, pokryty osadami plejstoceńskimi i holoceńskimi – iłami, piaskami, żwirami, glinami oraz lessami. Cały obszar Gminy Siechnice stanowią utwory czwartorzędowe, pochodzące ze zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego oraz będące holoceńskimi osadami rzecznymi. Osady te wypełniają tzw. Nieckę Wrocławską, a ich miąższość jest na ogół stała, średnio 40-50 m.

Do surowców mineralnych[7] występujących na terenie gminy Siechnice należą kruszywa naturalne, zaś udokumentowanymi złożami są:

- złoże Jankowice – o powierzchni 36,8 ha, położone na terenie gmin Siechnice i Oława; złoże rozpoznane szczegółowo (kopalina: kruszywa naturalne, piasek ze żwirem),
- złoże Mokry Dwór – o powierzchni 252 ha, położone na terenie gminy Siechnice i miasta Wrocław; złoże rozpoznane wstępnie (kopalina: kruszywa naturalne, piasek ze żwirem),
- złoże Siedlce – o powierzchni 436,9 ha, położone na terenie gmin Siechnice i Oława; złoże rozpoznane wstępnie (kopalina: kruszywa naturalne, piasek ze żwirem).

Rzeźba terenu[8]

Rzeźba terenu w gminie Siechnice jest mało urozmaicona. Północno-wschodnią naturalną granicę gminy stanowi rzeka Odra, której dolina rozciąga się, po przekątnej, przez wschodnią część gminy wraz z systemem teras akumulacyjnych. W środkowej części gminy znajduje się mniej widoczna w morfologii dolina rzeki Oławy, a pozostały teren gminy położony jest na terenie wysoczyzny morenowej płaskiej.

[6] Za: *Strategia Rozwoju Gminy Siechnice 2030+*
[7] Za: *Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na 31 XII 2014 r.*, (red.) M. Szuflicki, A. Malon, M. Tymiński, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015 oraz http://igs.pgi.gov.pl/zloza.asp (11.05.2016)
[8] Cyt. za: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siechnice*

Doliny rzeczne jedynie miejscami są oddzielone od wysoczyzny wyraźną granicą morfologiczną, czasami kilkumetrową skarpą, jednak na znacznej części terenu granice są mało wyraźne. Spadki terenu w gminie nie przekraczają 2%, w przeważającej części jest to teren otwarty, tylko wzdłuż Odry znajdują się większe kompleksy leśne. Najniżej położony teren w gminie znajduje się w jej północnej części, na wysokości 118 m n.p.m., zaś najwyżej położone grunty wyniesione na wysokość ok. 135 m n.p.m. zlokalizowane są w południowej części gminy Siechnice.

Gleby[9]

Na terenie gminy Siechnice występują następujące typy gleb:

- gleby bielicowe i pseudobielicowe
- gleby brunatne wyługowane
- czarne ziemie zdegradowane
- gleby brunatne właściwe
- czarne ziemie właściwe
- mady.

Największy udział procentowy wśród gleb w gminie Siechnice mają mady i ziemie czarne właściwe. Mady występują w północnej części gminy, w której znajduje się dolina rzeki Odry i Oławy, stanowią one kompleks pszenny dobry i wadliwy, a także kompleks żytni miejscami bardzo dobry i dobry, jak również kompleks zbożowo – pastewny mocny. W większości są to mady wytworzone z glin, iłów i pyłów, często na piaskowym podłożu, co jest powodem występowania stosunkowo często wadliwych stosunków wodnych. Z tego powodu gleby te powinny być użytkowane jako łąki i pastwiska; Ziemie czarne właściwe znajdują się w części południowej i południowo-zachodniej gminy. Stanowią one kompleks pszenny bardzo dobry i dobry. Gleby te są predysponowane do intensyfikacji rolnictwa jak również do warzywnictwa i sadownictwa. Należy dodać, iż w przypadku największych miejscowości na terenie gminy, czyli Siechnic, Radwanic, Świętej Katarzyny czy Żernik Wrocławskich występują gleby częściowo zdegradowane przez zabudowę zagrodową.

Wody podziemne

Część gminy Siechnice (jej północno-wschodnie fragmenty) położona jest na terenie należącym do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 320 Pradolina Rzeki Odry.

Natomiast podział kraju na jednolite części wód podziemnych wskazuje, że niemal cały obszar gminy należy do JCWPd nr 109. Jedynie północno-zachodnie skrawki (Biestrzyków, Radomierzyce) położone są w obrębie JCWPd nr 108. JCWPd nr 109 ma powierzchnię 4 258,3 km^2 i obejmuje region Środkowej Odry z wodami słodkimi występującymi na

[9] Cyt. za: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siechnice*

głębokości do 300 m (szacunkowo)[10]. Według dotychczas obowiązującego podziału JCWPd gmina Siechnice położona była w obrębie jednostek nr 93 i 114. W wyniku przeprowadzonego monitoringu jakości wód podziemnych stan wód JCWPd nr 93 i 114 oceniany był jako dobry chemicznie i dobry ilościowo[11].

Wody powierzchniowe

W ujęciu hydrograficznym gmina Siechnice jest położona w obszarze stanowiącym dorzecze Odry, odprowadzane są do niej wody z całego terenu gminy. Rzeka Odra przepływa przez gminę na odcinku 14,5 km, stanowiąc naturalną północno-wschodnią granicę gminy. Oprócz Odry, wody płynące w gminie Siechnice reprezentowane są przez jej lewobrzeżne dopływy. Do największych z nich należą: rzeka Oława (12 km w granicach gminy), rzeka Szalona (in. Zielona, 10,8 km w granicach gminy), rzeka Ślęza, potok Brochówka, potok Kuna, potok Miłoszowska Struga, Koci Rów i Katarzynka.

Rzeka Oława i Odra od XIX wieku stanowią źródło wody pitnej dla miasta Wrocławia, w związku z czym na obszarze 1000 ha (leżących w dużej mierze na terenie gminy Siechnice) stworzona została odpowiednia infrastruktura terenów wodonośnych: gęsta sieć rowów, kanałów, stawów infiltracyjnych, pompowni (Czechnica, Radwanice, Świątniki i Bierzany) czy Zakład Uzdatniania Wody „Mokry Dwór".

Sieć wodną na terenie gminy uzupełniają jeziora, stanowiące starorzecza Odry: jezioro Czarna Łacha (w pobliżu Siechnic) oraz jeziora Stara Odra (in. Panieńskie, z mostem kolejowym na trasie Wrocław – Jelcz-Laskowice przeprowadzonym nad wschodnim krańcem jeziora) i Dziewicze (w pobliżu Kotowic). Są one miejscem rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców i turystów gminy Siechnice, a także rajem dla wędkarzy[12]. Wody powierzchniowe reprezentowane są również przez zbiorki małej retencji, których liczba na terenie gminy wynosi 53, oraz rowy melioracyjne, których najwięcej jest zlokalizowanych w północno-wschodniej części gminy, ze szczególnym zagęszczeniem w obrębie Kotowic.

Klimat

Gmina Siechnice jest położona w obrębie Niziny Śląskiej, której klimat charakteryzuje się stosunkowo wysoką średnią temperaturą roczną, krótkotrwałą zimą, wczesną wiosną i ciepłym latem. Sprawia to, że gminę cechują korzystne warunki atmosferyczne. Należą do nich:

- średnia temperatura roczna wynosi 8,0-8,7^{0}C
- w ciągu roku notuje się około 255-263 dni z temperaturą powyżej 5^{0}C

[10] Według nowej wersji podziału JCWPd na 172 części oraz subczęści. Za: http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd/charakterystyka-zweryfikowanych-jcwpd.html (11.05.2016)
[11] Za: http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/ (11.05.2016)
[12] Za: http://siechnice.gmina.pl/strona-120-nad_woda_i_w_lesie_przyroda_w_naszej.html (15.05.2016)

- czas trwania bezzimia wynosi około 300 dni
- roczna suma opadów wynosi około 500-600 mm
- okres wegetacji trwa ok. 62-65% roku

Dobre warunki klimatyczne panujące na terenie gminy Siechnice sprawiają, że jest to obszar wyjątkowo korzystny dla rozwoju rolnictwa.

Powietrze

Pod względem stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim, gmina Siechnice należy do strefy dolnośląskiej, o kodzie PL0204.

Ocena jakości powietrza prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Ocena uwzględnia dwie grupy kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

W dokumencie *Ocena poziomu substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2015 rok* wskazano, iż największym problemem województwa pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym, zarówno PM10, jak i PM2,5 oraz benzo(a)pirenem.

W odniesieniu do kryterium ochrony zdrowia strefa dolnośląska wykazała następujące klasy:

- klasa A: SO_2, NO_2, benzen, CO, Pb, Ni, Cd,
- klasa C: PM10, PM2.5, As, benzo(a)piren
- ozon: klasa C według poziomu docelowego i klasa D2 według celu długoterminowego.

Natomiast w odniesieniu do kryterium ochrony roślin:

- Klasa A: SO_2, NO_X
- ozon: klasa C według poziomu docelowego i klasa D2 według celu długoterminowego

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2015 stwierdzono potrzebę działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla wszystkich czterech stref województwa, a tym strefy dolnośląskiej w zakresie: PM10, PM2.5, arsen, benzo(a)piren oraz ozon.

Ponadto ocena jakości powietrza w 2015 roku wykazała, że w gminie Siechnice stwierdzono przekroczenie poziomów dopuszczalnych stężenia średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 oraz stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu[13].

[13] Za: *Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2015 roku* oraz *Ocena poziomu substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2015 rok*, http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/powietrze/oceny/ (05.05.2016)

Hałas

Hałas jest jednym z czynników zanieczyszczających środowisko. Do oceny akustycznej stosuje się poziom równoważny dźwięku (L_{Aeq}), tj. uśredniony poziom dźwięku w funkcji czasu, mierzony w decybelach, natomiast dopuszczalny poziom hałasu uzależniony jest od źródła hałasu, pory dnia i przeznaczenia terenu. Na terenach zabudowy zagrodowej, terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenach rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenach mieszkaniowo-usługowych dopuszczalny poziom hałasu wzdłuż dróg wynosi 65dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej, a w przypadku pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasów – 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej. Natomiast na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poziom hałasu wzdłuż dróg nie może przekraczać 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej, a w pozostałych przypadkach – 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej[14].

Badanie klimatu akustycznego w gminie Siechnice, podobnie jak w całym województwie dolnośląskim, prowadzone jest cyklicznie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Na terenie gminy ostatni pomiar został zrealizowany w 2015 roku, a punkty pomiarowe znajdowały się w 3 lokalizacjach: w Siechnicach, Świętej Katarzynie i Żernikach Wrocławskich:

- Punkt pomiarowy w Siechnicach znajdował się na ul. Opolskiej 3, przy drodze krajowej nr 94 na trasie Wrocław-Opole, o nawierzchni asfaltowej w bardzo dobrym stanie technicznym. Występuje tam zabudowa luźna, jednorodzinna, obustronna, usytuowana ok. 8,0-10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 40 budynków jednorodzinnych. W 2015 roku średni poziom równoważny dźwięku odpowiadał 74,1 dB przy natężeniu ruchu 1162 poj/h i udziale pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu sięgającym 9,0%.

- Punkt pomiarowy w Świętej Katarzynie znajdował się na ul. Głównej 40, przy drodze wylotowej w kierunku Siechnic, z ruchem dwukierunkowym, o bardzo dobrym stanie nawierzchni. Występuje tam zabudowa mieszana, wielokondygnacyjna, zlokalizowana 8,0-10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajdują się 53 budynki jedno- i wielorodzinne. Stwierdzony poziom dźwięku odpowiadał 64,7 dB przy natężeniu ruchu 302 poj/h i 4,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu.

- Punkt pomiarowy w Żernikach Wrocławskich znajdował się na ul. Strzelińskiej 20, przy drodze wojewódzkiej nr 395, na drodze o nawierzchni asfaltowej w dobrym stanie technicznym. Występuje tam zabudowa obustronna luźna, zlokalizowana 16,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 16 budynków jednorodzinnych. Stwierdzony poziom dźwięku odpowiadał 69,8 dB przy natężeniu ruchu 728 poj/h i 10,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu.

[14] Za: *Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego teksu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*, Dz.U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112.

Oznacza to, że niedotrzymana była wartość dopuszczalna hałasu dla pory dnia (61,0-65,0 dB) w punkcie w Siechnicach (najwyższe przekroczenie wśród wszystkich 57 przebadanych przez WIOŚ w 2015 roku odcinków dróg w powiecie wrocławskim, milickim, złotoryjskim, strzelińskim, wałbrzyskim i ząbkowickim) oraz w punkcie w Żernikach Wrocławskich. Wartość w punkcie w Świętej Katarzynie była na granicy normy[15].

Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne jest promieniowaniem występującym w otoczeniu urządzeń elektrycznych. Źródłami pól elektromagnetycznych (promieniowania niejonizującego), są m.in. stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne, stacje radiolokacyjne czy linie wysokiego napięcia, ale również urządzenia wykorzystywane w gospodarstwach domowych czy zakładach pracy, np. mikrofalowe czy indukcyjne.

Pomiary poziomów pól elektroenergetycznych realizowane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Na terenie gminy Siechnice badania poziomu pól elektroenergetycznych nie były wykonywane. Należy jednak podkreślić, iż żadnej z badanych miejscowości województwa dolnośląskiego w latach 2005-2014 pomiary stężeń pól elektromagnetycznych nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych[16].

Odpady[17]

Organizacją i nadzorem odbioru **odpadów komunalnych** na terenie gminy Siechnice zajmuje się Związek Międzygminny Ślęza-Oława (ZMSO), skupiający również gminy: Borów, Ciepłowody, Czernica, Domaniów, Miasto Oława, Przeworno i Żórawina. Odpady komunalne z terenu gminy, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania są kierowane są poza jej obszar, do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla rejonu wschodniego województwa dolnośląskiego w miejscowości Gać (powiat oławski, gmina Oława). Na terenie gminy znajduje się nieczynne składowisko odpadów komunalnych, zlokalizowane w obrębie Sulęcin-Szostkowice. Na byłym wysypisku prowadzone są obecnie prace rekultywacyjne.

Odpady komunalne z terenu gminy Siechnice odbierane są jako odpady zmieszane i selektywne. Odpady komunalne zbierane w sposób selektywny obejmują odpady segregowane w pojemnikach: zielonym – szkło, brązowym – bioodpady (odpady zielone i inne biodegradowalne) oraz szarym – pozostałe odpady suche (papier, tworzywa sztuczne,

[15] Za: *Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w 2015 roku*, http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/halas/stan-klimatu-akustycznego/ (15.05.2016)
[16] Za: *Badania poziomów pól elektromagnetycznych w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w latach 2009-2014*, http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/promieniowanie-elektromagnetyczne/pomiary-i-oceny/ (05.05.2016)
[17] Za: http://www.sleza-olawa.pl/ (11.05.2016)

opakowania wielomateriałowe, metal, popiół, pozostałe suche zmieszane). Ponadto dwa razy do roku organizowane są zbiórki objazdowe, podczas których odbierane są odpady wielkogabarytowe, opony czy odpady elektryczne i elektroniczne, natomiast przeterminowane i niepotrzebne leki można bezpłatnie oddać do wybranych aptek na terenie ZMSO.

Do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK, ul. Stalowa 12, Godzikowice) i Mobilnych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (w 2016 roku MPSZOK będzie w określonych terminach stacjonował w 4 punktach w gminie: w Siechnicach przy ul. Wiosennej, w Świętej Katarzynie przy ul. Bukowej, w Żernikach Wrocławskich przy ul. Wrocławskiej 16 i w Radwanicach przy ul. Gwiaździstej) mieszkańcy gminy Siechnice mogą nieodpłatnie przekazać łącznie 43 frakcje odpadów, w tym: odpady niebezpieczne, w tym przeterminowane leki, zużyte baterie, farby, lakiery, rozpuszczalniki, środki ochrony roślin, aerozole, środki czyszczące, wywabiacze plam, środki do konserwacji drewna oraz opakowań po tych substancjach, a także lampy fluorescencyjne i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, odpady rozbiórkowe i budowlane, odpady zielone oraz inne.

Zasoby przyrodnicze

Szata **roślinna** gminy Siechnice jest dość urozmaicona, z występującymi gatunkami chronionymi i cennymi przyrodniczo obszarami. Rozmieszczenie lasów w gminie jest nierównomierne, znajdują się one przede wszystkim w północno-wschodniej części gminy, w rejonie Kotowic i Siechnic. Jest to kompleks lasów położonych w dolinie Odry obejmujący dawne olsy, łęgi, grądy oraz lasy mieszane świeże. Drzewostan lasów siechnicko-kotowickich składa się głównie z dębu szypułkowego, jesionu wyniosłego, jaworu, lipy drobnolistnej, olszy czarnej, topoli białej, wiązu polnego i górskiego oraz różnych gatunków wierzb, ale spotyka się także sosnę pospolitą i świerk zwyczajny. W podszyciu lasów występują natomiast m.in. czeremcha zwyczajna, dereń świdwa, kalina koralowa, kruszyna pospolita, leszczyna oraz różne gatunki wierzb. W runie lasów łęgowych spotkać można śnieżyczkę przebiśnieg (gatunek objęty ochroną częściową), czosnek niedźwiedzi, szczyr trwały, konwalię majową, kokorycz pustą i paprotnik pospolity. Część lasów została jednak zmieniona w jednogatunkowe bory sosnowe lub mieszane. Obszar gminy położony wśród lasów starorzecza Odry, oprócz walorów rekreacyjno-wypoczynkowych, stwarza doskonałe warunki do uprawiania wędkarstwa.

Bogactwem i różnorodnością cechuje się **fauna** występująca na obszarze gminy Siechnice. Stwierdzono występowania niemal 30 gatunków ryb, w tym m.in.: suma, okonia, sandacza, węgorza, szczupaka, płoci, jazia, wzdręgi, amura, uklei, leszcza, lina czy karpia. Płazy i gady reprezentują przede wszystkim gatunki występujące w północnej części gminy: traszka zwyczajna, żaba moczarowa, żaba trawna, żaba wodna, żaba jeziorkowa, ropucha zwyczajna, kumak zwyczajny, rzekotka drzewna, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna czy zaskroniec zwyczajny. Powszechnie występują w gminie również ssaki z gatunków: zające,

sarny i dziki, stwierdzono również występowanie przedstawicieli kilku gatunków nietoperzy (mroczek późny, borowiec wielki, karlik malutki). Wśród gatunków ssaków objętych ochroną częściową na terenie gminy stwierdzono występowanie jeża zachodniego, popielicy, gronostaja, kreta (przy czym ochronie podlegają osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych), łasicy czy wydry. Ponadto na terenie gminy Siechnice występuje około siedemdziesięciu gatunków ptaków[18].

Najcenniejsze pod względem przyrodniczym obszary gminy Siechnice zostały objęte ochroną prawną. Wśród występujących w Polsce **form ochrony przyrody** na terenie gminy znajdują się: obszary Natura 2000 oraz pomniki przyrody.

Na terenie Gminy znajdują się dwa obszary chronione w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, jedna ostoja siedliskowa i jedna ostoja ptasia[19]:

- Obszar *Grądy w Dolinie Odry* o powierzchni całkowitej 8 756,34 ha (kod obszaru PLH020017), położony w gminach: Lubsza, Czernica, Wrocław, Oława (gmina wiejska i gmina miejska), Jelcz-Laskowice i Siechnice. Obszar obejmuje kilka kompleksów leśnych w dolinie Odry pomiędzy Wrocławiem a Oławą. Obszar o dużej mozaice siedlisk – od suchych muraw przez łęgi i grądy po fragmenty borów na wydmach piaszczystych po roślinność wodną i szuwarową starorzeczy i oczek wodnych. Do obszaru włączono również fragmenty samej doliny rzecznej. Ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych (z Zał. I Dyr. Siedliskowej), w tym siedliska priorytetowe(*) jakie stwierdzono na tym obszarze to: wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*), starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*, ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)*, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), łąki selernicowe (*Cnidion dubii*), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*), łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy żródliskowe)* oraz łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Wśród ważnych dla Europy gatunków zwierząt występujących na tym obszarze można wymienić następujące gatunki z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe(*): ptaki: bączek, bocian biały, bocian czarny, kania czarna, kania ruda, bielik, błotniak stawowy, zielonka, derkacz, żuraw, lelek, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny,

[18] Za: http://siechnice.gmina.pl/strona-765-fauna_i_flora.html (11.05.2016) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 7 października 2014 r. poz. 1348) i Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 16 października 2014 r. poz. 1409)
[19] Za: http://natura2000.gdos.gov.pl/datafiles, http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=lista, http://obszary.natura2000.pl/ (12.05.2016)

dzięcioł średni, lerka, jarzębatka, muchołówka mała, muchołówka białoszyja, gąsiorek, ortolan, rybołów; ssaki: mopek, nocek łydkowłosy, nocek duży, bóbr europejski, wydra; płazy: traszka grzebieniasta, kumak nizinny; ryby: kiełb białopłetwy, różanka, piskorz, koza złotawa, koza, boleń; bezkręgowce: przeplatka maturna, modraszek telejus, czerwończyk nieparek, modraszek nausitous, barczatka kataks, pachnica dębowa*, kozioróg dębosz.

- Obszar *Grądy Odrzańskie* (kod obszaru PLB020002) o powierzchni całkowitej 20 906,62 ha, położony w gminach: Lubsza, Skarbimierz, Brzeg, Dobrzeń Wielki, Czernica, Wrocław, Popielów, Oława (gmina wiejska i gmina miejska), Dabrowa, Lewin Brzeski, Jelcz-Laskowice i Siechnice. Obszar obejmuje 70-cio kilometrowy odcinek doliny Odry w jej środkowym biegu, stanowiący fragment Pradoliny Wrocławskiej. Na obszarze znajdują się 4 niewielkie rezerwaty przyrody (Grodzisko Ryczyńskie, Kaniogóra, Łacha Jelcz, Zwierzyniec) oraz 1 park krajobrazowy (Stobrawski Park Krajobrazowy). Grądy Odrzańskie to obszar bardzo istotny dla ochrony ptaków na Dolnym Śląsku, stwierdzono tu występowanie 113 gatunków lęgowych ptaków, w tym 22 zagrożonych gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej: ortolan, gąsiorek, muchołówka mała, muchołówka białoszyja, jarzębatka, lerka, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, zimorodek, lelek, derkacz, zielonka, żuraw, błotniak stawowy, kania czarna, kania ruda, trzmielojad, bielik, bocian czarny, bocian biały oraz bączek. Ponadto na obszarze stwierdzono występowanie 13 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej – bóbr, wydra, żółw błotny (reintrodukowany), kumak nizinny, traszka grzebieniasta, kiełb białopłetwy, piskorz, boleń, koza, różanka, przeplatka maturna, jelonek rogacz, kozioróg dębosz.

Na terenie gminy Siechnice znajduje się również 5 **pomników przyrody**, zarówno przyrody ożywionej (drzewa), jak i nieożywionej (głazy). Są one zlokalizowane w Sulęcinie i Świętej Katarzynie:

1. Głaz narzutowy o wym. 300 x 250 x 100 cm, znajdujący się na zieleńcu przy ul. Klonowej naprzeciw nieruchomości ul. Klonowa 3a (Sulęcin).
2. Grupa 5 głazów narzutowych o wymiarach: od 80 x 60 x 40 cm do 90 x 70 x 60 cm, znajdująca się na zieleńcu przy ul. Klonowej naprzeciw nieruchomości ul. Klonowa 3a (Sulęcin.)
3. Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), rosnący na skwerze obok obelisku i pawilonu handlowego, u zbiegu ulic Głównej i Powstańców Śląskich (Święta Katarzyna).
4. Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), rosnący na skwerze obok obelisku i pawilonu handlowego, u zbiegu ulic Głównej i Powstańców Śląskich (Święta Katarzyna).

5. Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), rosnący w pasie drogi powiatowej nr 1938D przy ulicy Żernickiej w pobliżu skrzyżowania z ulicą Zacharzycką (Święta Katarzyna)[20].

UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWE: WYBRANE WSKAŹNIKI

Powierzchnia gminy Siechnice wynosi 99 km^2, co stanowi 8,9% powierzchni powiatu wrocławskiego i 0,5% powierzchni województwa dolnośląskiego. Miasto Siechnice położone jest na obszarze o powierzchni 16 km^2 (16,2%), natomiast powierzchnia obszaru wiejskiego gminy wynosi 83 km^2 (83,8%).

Grunty zabudowane i zurbanizowane w 2014 roku zajmowały w gminie Siechnice 1 646 ha, z czego 338 ha znajdowało się w mieście, a 1 308 ha na obszarze wiejskim. Tym samym grunty zabudowane i zurbanizowane stanowiły aż 16,7% powierzchni gminy, znacznie przewyższając średnią krajową (5,2%), wojewódzką (6,9%), a także powiatową (8,9%). Różnice w zabudowie powodują, że miasta cechuje wyższy udział analizowanych gruntów niż obszary wiejskie: w przypadku gminy Siechnice odsetki te wynosiły 21,6% dla miasta i 15,7% dla terenów wiejskich. Należy jednak podkreślić, że w przypadku gminy Siechnice różnica między miastem a obszarem wiejskim nie była tak znaczna jak w pozostałych jednostkach – np.w skali kraju w miastach grunty zabudowane i zurbanizowane zajmowały 27,8% powierzchni, podczas gdy na obszarach wiejskich – jedynie 3,6%. W porównaniu do 2012 roku powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie zwiększyła się aż o 70 ha, co oznacza wzrost na poziomie 4,4%. W mieście Siechnice w latach 2012-2014 przybyło 15 ha gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (tj. wzrost o 4,6%), natomiast na obszarze wiejskim – 55 ha (tj. o 4,4%).

Tabela 49. Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem – udział w powierzchni ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem - udział w powierzchni ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	5,0%	5,0%	5,1%	5,2%	5,2%
POLSKA - MIASTO					27,8%
POLSKA - WIEŚ					3,6%
DOLNOŚLĄSKIE	6,7%	6,7%	6,8%	6,9%	6,9%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO					24,5%
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ					4,7%
Powiat wrocławski			8,4%	8,6%	8,9%
Powiat wrocławski - MIASTO			17,7%	16,9%	17,1%
Powiat wrocławski - WIEŚ			7,9%	8,2%	8,5%
Siechnice			16,0%	16,4%	16,7%
Siechnice - miasto			20,7%	21,3%	21,6%
Siechnice - obszar wiejski			15,1%	15,5%	15,7%

[20] Za: *Rejestr pomników przyrody województwa dolnośląskiego*, http://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody (24.02.2016)

Źródło: GUS/BDL

Tereny mieszkaniowe w gminie Siechnice zajmowały w 2014 roku obszar o powierzchni 296 ha, tj. o 21 ha więcej niż w 2012 roku (przyrost na poziomie 7,6%). W wyniku tego udział terenów mieszkaniowych w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych w gminie zwiększył się z 17,4% do 18%. Była to wartość przewyższająca średnią wojewódzką (15,3%), ale niższa niż średni udział terenów mieszkaniowych w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych w kraju (19,3%) i powiecie wrocławskim (22,1%). Większość terenów mieszkaniowych zlokalizowana jest na obszarze wiejskim gminy Siechnice. Ich powierzchnia wynosiła 243 ha, co stanowiło 82% wszystkich tego rodzaju gruntów w gminie. Tempo wzrostu powierzchni terenów mieszkaniowych na obszarze wiejskim gminy w latach 2012-2014 wyniosło 8% (przybyło 18 ha terenów mieszkaniowych), a nieznacznie niższy, na poziomie 6%, był przyrost w mieście Siechnice (wzrost o 3 ha).

Co natomiast interesujące, w przypadku gminy Siechnice odsetek terenów mieszkaniowych na obszarze wiejskim (18,6%) był wyższy niż w mieście Siechnice (15,7%). W powiecie, województwie i kraju sytuacja była odwrotna – miasta znacznie przewyższały obszary wiejskie pod względem udziału terenów mieszkaniowych w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych.

Tabela 50. Odsetek terenów mieszkaniowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów mieszkaniowych				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	18,0%	18,3%	18,7%	19,0%	19,3%
POLSKA - MIASTO					30,7%
POLSKA - WIEŚ					12,7%
DOLNOŚLĄSKIE	15,0%	15,1%	15,2%	15,2%	15,3%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO					24,0%
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ					9,7%
Powiat wrocławski			22,1%	22,1%	22,1%
Powiat wrocławski - MIASTO			25,1%	23,9%	23,9%
Powiat wrocławski - WIEŚ			21,7%	21,9%	21,9%
Siechnice			17,4%	17,9%	18,0%
Siechnice - miasto			15,5%	16,2%	15,7%
Siechnice - obszar wiejski			18,0%	18,4%	18,6%

Źródło: GUS/BDL

Obszary przemysłowe w 2014 roku zajmowały w gminie Siechnice obszar o powierzchni 740 ha, co stanowiło aż 45% gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Tym samym odsetek terenów przemysłowych w powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie kształtował się na poziomie znacznie przewyższającym średnią krajową (7,1%), wojewódzką (10,3%) i powiatową (13,4%), także dla obszarów miejskich i wiejskich tych jednostek. Zdecydowana większość obszarów przemysłowych gminy Siechnice zlokalizowana jest na

terenach wiejskich (604 ha, tj. 82%), niewielka ich część leży w obrębie miasta (136 ha, tj. 18%), ale różnica udziału terenów przemysłowych w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych tych obszarów nie jest tak znaczna. Tereny przemysłowe w mieście Siechnice zajmowały 40,2% powierzchni, natomiast na terenie wiejskim było to 46,2%.

Tabela 51. Odsetek terenów przemysłowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów przemysłowych				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	7,2%	7,2%	7,2%	7,2%	7,1%
POLSKA - MIASTO					13,5%
POLSKA - WIEŚ					3,4%
DOLNOŚLĄSKIE	10,4%	10,3%	10,3%	10,3%	10,3%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO					13,9%
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ					8,0%
Powiat wrocławski			14,0%	13,6%	13,4%
Powiat wrocławski - MIASTO			20,6%	20,3%	20,6%
Powiat wrocławski - WIEŚ			13,2%	12,9%	12,7%
Siechnice			47,1%	45,4%	45,0%
Siechnice - miasto			42,4%	39,6%	40,2%
Siechnice - obszar wiejski			48,3%	46,9%	46,2%

Źródło: GUS/BDL

Tereny rekreacji i wypoczynku w gminie Siechnice znajdują się niemal po połowie w mieście (18 ha) i na obszarze wiejskim (19 ha). Łącznie zajmowały one w 2014 roku powierzchnię 37 ha, tj. o 5,7% więcej niż w 2012 roku. Analizowane tereny stanowiły zatem 2,2% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Siechnice, co oznacza, że było ich statystycznie mniej niż w kraju (4%), województwie (5,7%) i powiecie (3,7%). We wszystkich jednostkach udział terenów rekreacji i wypoczynku w ogólnej powierzchni był zróżnicowany w zależności od typu obszaru – w miastach ich odsetek był wyższy niż na obszarach wiejskich. W mieście Siechnice grunty rekreacji i wypoczynku stanowiły 5,3% powierzchni, natomiast na obszarze wiejskim gminy – jedynie 1,5%. W obu przypadkach były to wartości niższe niż dla analogicznych terenów w powiecie, województwie i kraju.

Tabela 52. Odsetek terenów rekreacji i wypoczynku – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów rekreacji i wypoczynku				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	4,2%	4,2%	4,1%	4,0%	4,0%
POLSKA - MIASTO					6,1%
POLSKA - WIEŚ					2,7%
DOLNOŚLĄSKIE	5,9%	5,9%	5,8%	5,7%	5,7%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO					8,6%
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ					3,9%
Powiat wrocławski			3,8%	3,7%	3,7%
Powiat wrocławski - MIASTO			5,7%	5,5%	5,4%
Powiat wrocławski - WIEŚ			3,6%	3,5%	3,5%
Siechnice			2,2%	2,3%	2,2%
Siechnice - miasto			5,9%	5,4%	5,3%
Siechnice - obszar wiejski			1,3%	1,5%	1,5%

Źródło: GUS/BDL

Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej zajmowały w 2014 roku obszar o powierzchni 7,13 ha (w tym 5,53 ha zieleni osiedlowej i 1,6 ha zieleńców), co stanowiło 0,07% gminy Siechnice. Średnia gminna w zakresie udziału terenów zieleni w powierzchni ogółem pozostawała poniżej poziomu występującego w kraju (0,18%), powiecie wrocławskim (0,19%) czy na Dolnym Śląsku (0,27%).

Wykres 9. Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem w 2014 roku

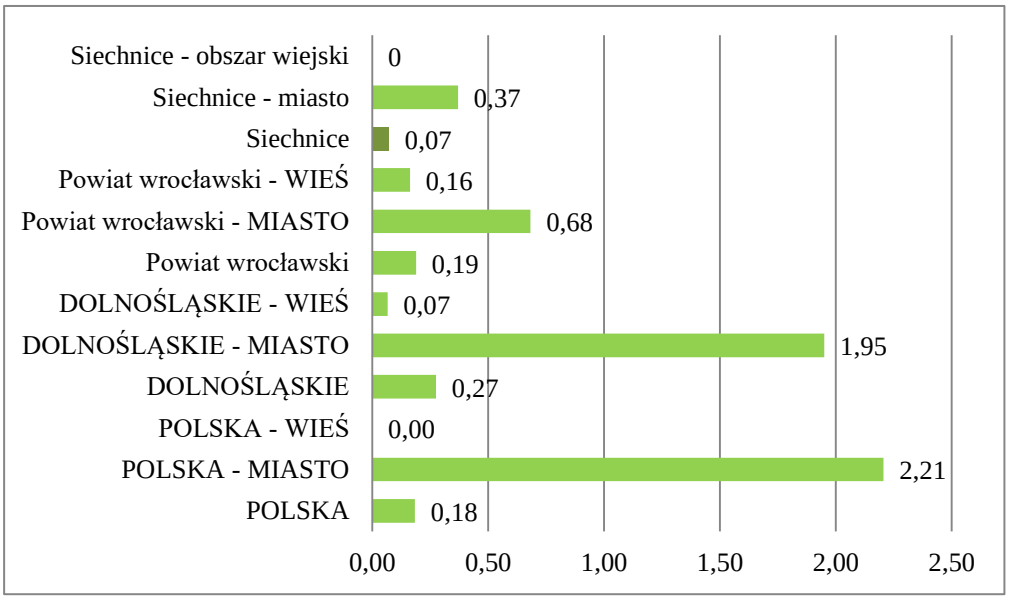

Źródło: GUS/BDL

Tereny zielone zajmowały w 2014 roku 11,43 ha powierzchni gminy. Wśród nich znajdowało się 5,53 ha zieleni osiedlowej, 3,8 ha cmentarzy, 1,6 ha zieleńców i 0,5 ha zieleni ulicznej. Zieleń osiedlowa zajmowała 0,06% powierzchni gminy, niższy był udział cmentarzy (0,04%), zieleńców (0,02%) i zieleni osiedlowej (0,01%). Udział poszczególnych terenów zielonych na obszarze wiejskim gminy był niższy niż w mieście. Na obszarze wiejskim znajdowało się 2,7 ha cmentarzy (0,03% powierzchni) i 1,36 ha zieleni ulicznej (0,02%). W mieście Siechnice zieleń osiedlowa zajmowała 0,27% powierzchni, zieleńce – 0,1%, cmentarze – 0,07%, a zieleń uliczna – 0,03%.

Tabela 53. Tereny zielone – stan na 31.12.2014 roku

Jednostka terytorialna	**tereny zielone wg stanu na 31.12.2014 udział do powierzchni ogółem**				
	parki	zieleńce	zieleń uliczna	zieleń osiedlowa	cmentarze
	%	%	%	%	%
POLSKA	0,07%	0,03%	0,05%	0,08%	0,06%
POLSKA - MIASTO	0,80%	0,35%	0,62%	1,06%	0,38%
POLSKA - WIEŚ	0,02%	0,01%	0,00%	0,00%	0,03%
DOLNOŚLĄSKIE	0,13%	0,05%	0,06%	0,09%	0,07%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	0,90%	0,32%	0,49%	0,73%	0,32%
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	0,04%	0,02%	0,01%	0,01%	0,03%
Powiat wrocławski	0,10%	0,06%	0,03%	0,03%	0,05%
Powiat wrocławski - MIASTO	0,09%	0,47%	0,20%	0,13%	0,09%
Powiat wrocławski - WIEŚ	0,10%	0,04%	0,03%	0,02%	0,05%
Siechnice	0,00%	0,02%	0,01%	0,06%	0,04%
Siechnice - miasto	0,00%	0,10%	0,03%	0,27%	0,07%
Siechnice - obszar wiejski	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,03%

Źródło: GUS/BDL

Gmina Siechnice odznacza się stosunkowo niskim poziomem **lesistości** w porównaniu do innych jednostek administracyjnych, szczególnie województwa i kraju. W 2014 roku lesistość gminy kształtowała się na poziomie 10,3%, będąc najbardziej zbliżoną do średniej dla powiatu wrocławskiego wynoszącej 10,8%. Tymczasem lasy zajmowały 29,7% powierzchni Dolnego Śląska, a lesistość kraju wynosiła 29,4%. Jak wskazano w poprzednich podrozdziałach większość lasów w gminie Siechnice jest zlokalizowana we wschodniej części gminy i jest związana z pasmem doliny Odry. Są to lasy wodochronne, pełniące ważne zadania w funkcjonowaniu przyrodniczym ekosystemu, ale służące również celom rekreacyjnym, zarówno mieszkańcom gminy Siechnice, jak i pobliskiego Wrocławia.

Wykres 10. Lesistość obszarów w 2014 roku

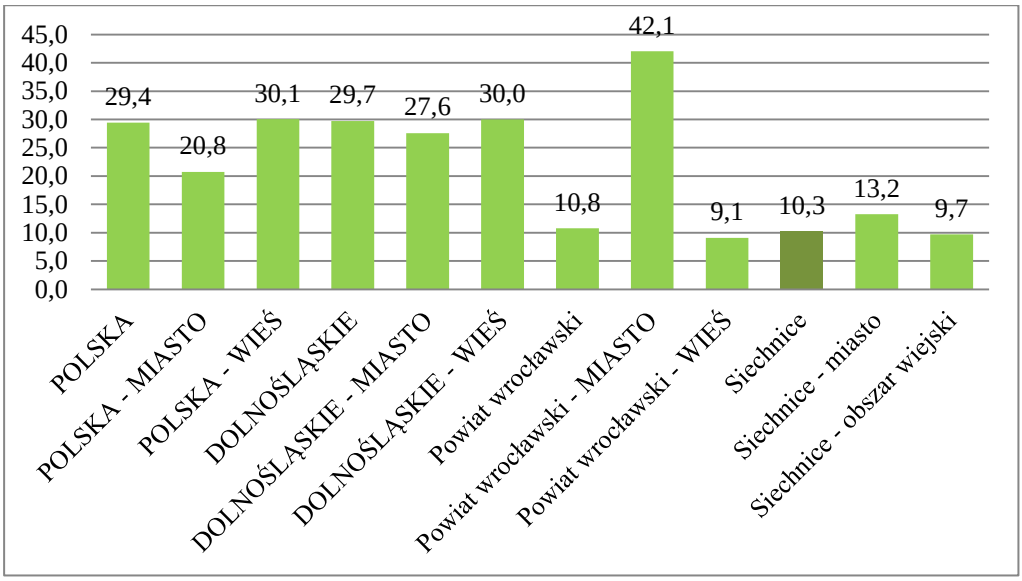

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na 1 mieszkańca gminy Siechnice przypadało 291,4 kg odpadów zmieszanych. Oznacza to, że przeciętny mieszkaniec gminy produkował mniej odpadów niż mieszkaniec powiatu wrocławskiego (304,3 kg), ale jednocześnie więcej niż statystyczny mieszkaniec Dolnego Śląska (269 kg) i całej Polski (215,2 kg). Znacznie więcej śmieci przypadało na mieszkańców miasta niż obszarów wiejskich – w gminie Siechnice w 2014 roku było to odpowiednio 418,6 kg i 227,3 kg. W porównaniu do 2010 roku wysokość odpadów zmieszanych przypadających na 1 mieszkańca gminy zmniejszyła się o 9,3%, przy czym spadek dotyczył jedynie obszaru wiejskiego (-27,9%), natomiast w mieście w 2014 roku odebrano o 25,6% odpadów na 1 osobę więcej niż w 2010 roku.

Tabela 54. Odpady zmieszane na 1 mieszkańca w kg w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odpady zmieszane na 1 mieszkańca				
	2010	2011	2012	2013	2014
	kg	kg	kg	kg	kg
POLSKA	238,3	229,5	222,5	212,9	215,2
POLSKA - MIASTO	316,9	302,3	291,5	272,9	266,3
POLSKA - WIEŚ	116,3	116,9	116,4	121,1	137,3
DOLNOŚLĄSKIE	316,7	291,3	284,3	261,1	269,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	376,2	342,2	334,7	300,6	304,1
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	177,6	173,3	168,6	171,2	189,7
Powiat wrocławski	296,4	308,0	265,2	268,6	304,3
Powiat wrocławski - MIASTO			369,0	384,4	433,8
Powiat wrocławski - WIEŚ			246,3	247,7	281,1
Siechnice	321,1	339,2	268,6	325,6	291,4
Siechnice - miasto	333,3	433,5	354,5	438,9	418,6
Siechnice - obszar wiejski	315,4	292,8	226,4	269,4	227,3

Źródło: GUS/BDL

2.4 Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

INFRASTRUKTURA OPIEKI ZDROWOTNEJ

Opiekę zdrowotną dla mieszkańców gminy Siechnice zabezpieczają placówki medyczne oraz apteki. Podmioty wykonujące działalność leczniczą na terenie gminy skoncentrowane są w Świętej Katarzynie, Siechnicach i Żernikach Wrocławskich, gdzie realizowane są świadczenia w ramach podstawowej opieki zdrowotnej czy ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne. Usługi z zakresu ochrony zdrowia w gminie Siechnice realizowane są przez następujące podmioty lecznicze[21]:

- Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie:
  - Ośrodek Zdrowia w Świętej Katarzynie, ul. Stefana Żeromskiego 1, Święta Katarzyna: poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej dla dorosłych, poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej dla dzieci, poradnia położniczo-ginekologiczna, poradnia stomatologiczna, poradnia otolaryngologiczna, poradnia chirurgii ogólnej, poradnia dermatologiczna, poradnia okulistyczna, poradnia kardiologiczna, poradnia neurologiczna, poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej, poradnia rehabilitacyjna, poradnia medycyny pracy, poradnia diabetologiczna, poradnia logopedyczna, poradnia medycyny sportowej, planowanie rodziny i poradnictwo rodzinne, ośrodek rehabilitacji dziennej, pracownia rentgenodiagnostyki ogólnej, pracownia diagnostyki laboratoryjnej, gabinet pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet położnej środowiskowej-rodzinnej, gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej dla dzieci, Dział (pracownia) fizjoterapii, gabinet diagnostyczno-zabiegowy, punkt szczepień
  - Ośrodek Zdrowia w Siechnicach, ul. Kolejowa 15, Siechnice: poradnia podstawowej opieki zdrowotnej, poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej dla dzieci, poradnia higieny szkolnej, poradnia stomatologiczna, poradnia położniczo-ginekologiczna, poradnia dermatologiczna, poradnia otolaryngologiczna, poradnia okulistyczna, poradnia chorób płuc, pracownia USG, gabinet pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet diagnostyczno-zabiegowy, punkt szczepień, pielęgniarska opieka długoterminowa domowa
  - Gabinet stomatologiczny ul. Szkolna 4,
  - Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w Szkole Podstawowej w Radwanicach, ul. Szkolna 14a, Radwanice,

[21] Za: https://rpwdl.csioz.gov.pl/RPM/Search oraz https://zip.nfz.gov.pl/GSL/ (stan na 12.05.2016)

- Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w Szkole Podstawowej w Siechnicach ul. Szkolna 4, Siechnice,
- Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w Szkole Podstawowej w Świętej Katarzynie, ul. Główna 94,
- Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w Szkole Podstawowej w Żernikach Wrocławskich, ul. Kolejowa 7a, Żerniki Wrocławskie,
- Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w Gimnazjum w Siechnicach z Oddziałem zamiejscowym w Świętej Katarzynie, ul. Gen Karola Świerczewskiego 40, Siechnice;

- BLUMED Praktyka Lekarza Rodzinnego Małgorzata Rzepka, ul. Kolejowa 22, Żerniki Wrocławskie: poradnia podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet położnej podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet diagnostyczno-zabiegowy, punkt szczepień;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej LAR-MED Janina Koźmińska, ul. Wiosenna 6, Siechnice: poradnia laryngologiczna, poradnia chorób wewnętrznych;
- Integrative Medical Center Sp. z o.o., ul. Strzelińska 41, Żerniki Wrocławskie (IMC): poradnia pediatryczna, poradnia onkologiczna, poradnia psychologiczna, poradnia chirurgiczna, poradnia endokrynologiczna, poradnia neonatologiczna, poradnia żywieniowa, poradnia położniczo-ginekologiczna, pracownia laseroterapii i akupunktury, punkt poboru materiału do badań, pracownia USG, gabinet diagnostyczno-zabiegowy, gabinet masażu leczniczego,
- ILLUMIDENT, ul. Kolejowa 22, Żerniki Wrocławskie: poradnia stomatologiczna, poradnia otolaryngologiczna, poradnia diabetologiczna, poradnia kardiologiczna, poradnia chirurgii szczękowo-twarzowej, pracownia protetyki dentystycznej, gabinet diagnostyczno-zabiegowy, gabinet diagnostyczno-zabiegowy dla poradni specjalistycznych;
- Przychodnia Specjalistyczna Humanus, ul. Gen Emila Fieldorfa 1, Siechnice: poradnia proktologiczna, poradnia chirurgii ogólnej, gabinet diagnostyczno-zabiegowy
- „Magia Uśmiechu" Prywatna Praktyka Stomatologiczna Aleksandra Czapska-Janczura, ul. Opolska 5h/1c, Groblice: poradnia stomatologiczna, poradnia chirurgii stomatologicznej, poradnia stomatologiczna dla dzieci, poradnia protetyki stomatologicznej, poradnia neurologii dziecięcej, poradnia alergologii dziecięcej, poradnia pediatryczna, poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej;
- „Mój Dentysta", ul. Jarzębinowa 7-13/3, Siechnice: poradnia stomatologii ogólnej;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Marta Gołębiewska STOMATOLOGIA, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 2a, Siechnice: poradnia stomatologiczna;

- Duodental Gabinet Stomatologiczny, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 22/1, Siechnice: poradnia stomatologiczna, periodontologia, endodoncja, chirurgia stomatologiczna;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej, ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 8, Święta Katarzyna: Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, Dział Farmacji Szpitalnej.

Dane dotyczące liczby przychodni wskazują na łatwiejszy dostęp do opieki lekarskiej w gminie Siechnice niż w innych jednostkach. W 2014 roku na 1 przychodnię lekarską przypadało bowiem 6 348,3 mieszkańców gminy i była to wartość znacznie niższa niż wynosiła średnia krajowa (niemal 16 tys. mieszkańców na 1 przychodnię), wojewódzka (ponad 13,5 tys. osób) i powiatowa (ponad 16 tys. osób). Zarówno w powiecie wrocławskim, jak i gminie Siechnice, łatwiejszy dostęp do przychodni posiadali mieszkańcy miast niż obszarów wiejskich. W mieście Siechnice na 1 przychodnię przypadało 3 190,5 osób (w miastach powiatu – 6,6 tys. osób), podczas gdy na obszarach wiejskich były to 12 664 osoby (na obszarach wiejskich powiatu – ponad 22 tys. osób). W skali całego kraju różnica między miastami (16 tys. mieszkańców na 1 przychodnię) a obszarami wiejskimi (15,7 tys.) nie była tak znaczna, natomiast w skali Dolnego Śląska sytuacja była zupełnie odmienna – na obszarze wiejskim województwa na 1 przychodnię przypadało mniej mieszkańców (9, 6 tys.) niż w miastach (16,5 tys.).

Warto również zauważyć znaczący wzrost wskaźnika liczby mieszkańców na 1 przychodnię w gminie Siechnice w latach 2010-2014. Tempo wzrostu wyniosło 17,4% (w tym 20,9% w mieście i 15,7% na obszarach wiejskich), a wyższe okazało się jedynie w przypadku powiatu wrocławskiego – 51,8%.

Tabela 55. Liczba mieszkańców na 1 przychodnię w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	liczba mieszkańców na 1 przychodnię				
	2010	2011	2012	2013	2014
	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.
POLSKA	14 842,0	14 765,7	15 315,3	15 802,8	15 906,8
POLSKA - MIASTO	15 705,2	15 611,4	15 578,3	15 995,8	16 044,5
POLSKA - WIEŚ	13 677,2	13 626,5	14 928,3	15 517,1	15 701,9
DOLNOŚLĄSKIE	14 370,7	13 954,9	12 895,4	13 472,2	13 527,7
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	20 610,2	18 839,4	15 970,5	16 422,6	16 515,1
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	8 431,1	8 731,9	8 950,6	9 570,1	9 608,7
Powiat wrocławski	10 781,2	9 357,8	10 375,8	15 987,0	16 371,0
Powiat wrocławski - MIASTO			6 358,7	6 492,0	6 636,0
Powiat wrocławski - WIEŚ			11 714,8	21 684,0	22 212,0
Siechnice	5 407,7	5 593,7	5 799,0	6 063,0	6 348,3
Siechnice - miasto	2 638,0	2 772,0	2 881,0	3 031,5	3 190,5
Siechnice - obszar wiejski	10 947,0	11 237,0	11 635,0	12 126,0	12 664,0

Źródło: GUS/BDL

W placówkach medycznych w gminie Siechnice w 2014 roku udzielono łącznie 68 282 porady lekarskie, w tym 36 488 w mieście (53,4%) i 31 794 na obszarze wiejskim gminy (46,6%). Liczba udzielanych porad lekarskich w gminie podlegała w latach 2010-2014 stałemu wzrostowi, zarówno w mieście, jak i na obszarze wiejskim. W całej gminie Siechnice liczba udzielonych porad lekarskich zwiększyła się o 27,2%, w tym o 27,8% w mieście i 26,4% na obszarze wiejskim.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Siechnice w 2014 roku udzielono 3 585 porad lekarskich, tj. mniej niż miało to miejsce w województwie dolnośląskim (4 169 porad) czy całym kraju (4 151 porad), a jednocześnie nieznacznie więcej niż powiecie wrocławskim (3 509 porad). Niniejszy wskaźnik uwidacznia również znaczną różnicę między mieszkańcami obszaru miejskiego i wiejskiego gminy w zakresie korzystania z porad lekarskich. Na 1000 mieszkańców miasta Siechnice w 2014 roku udzielono 5 718 porad lekarskich, podczas gdy w przypadku obszaru wiejskiego gminy wskaźnik był ponad dwukrotnie niższy i wynosił jedynie 2 511 porad. Zjawisko to, tj. przewaga miast na obszarami wiejskimi w zakresie porad lekarskich na 1000 mieszkańców, występowało również w większych jednostkach administracyjnych.

Tabela 56. Porady lekarskie na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	porady lekarskie na 1000 mieszkańców				
	Ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	3 951	4 073	4 005	4 104	4 151
POLSKA - MIASTO	4 865	5 024	4 989	5 117	5 202
POLSKA - WIEŚ	2 534	2 605	2 494	2 557	2 553
DOLNOŚLĄSKIE	4 083	4 413	4 283	4 184	4 169
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	4 878	5 325	5 189	5 077	5 053
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	2 232	2 308	2 208	2 156	2 175
Powiat wrocławski	3 575	3 861	3 503	3 531	3 509
Powiat wrocławski - MIASTO			7 597	8 110	7 622
Powiat wrocławski - WIEŚ			2 762	2 709	2 772
Siechnice	3 309	3 621	3 588	3 562	3 585
Siechnice - miasto	5 410	5 777	5 813	5 747	5 718
Siechnice - obszar wiejski	2 297	2 556	2 487	2 469	2 511

Źródło: GUS/BDL

Sieć **placówek aptecznych** na terenie gminy tworzą apteki zlokalizowane przede wszystkim w Siechnicach i Świętej Katarzynie, a także Żernikach Wrocławskich. Jest to 7 placówek, w tym 6 ogólnodostępnych[22]:

- Apteka „Ziółko”, ul. Jana Pawła II 26, Siechnice
- Apteka „Miła”, ul. Kolejowa 15, Siechnice
- Apteka „Pod Modrzewiem”, ul. Modrzewiowa 19, Siechnice

[22] Za: http://ra.rejestrymedyczne.csioz.gov.pl/_layouts/15/RA/glowna.aspx (stan na 22.02.2016)

- Apteka, ul. Główna 86, Święta Katarzyna
- Apteka „Herba”, ul. Żeromskiego 1, Święta Katarzyna
- Apteka „Melisa”, ul. Wrocławska 14, Żerniki Wrocławskie
- Dział farmacji szpitalnej w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej, ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 8, Święta Katarzyna.

Mimo rozwoju sieci aptek na terenie gminy Siechnice, liczba ludności przypadającej na 1 aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny rokrocznie się zwiększała. W efekcie bardzo szybkiego przyrostu liczby mieszkańców gminy, wskaźnik ludności na 1 placówkę apteczną wzrósł z 3 245 w 2010 roku do 3 809 w 2014 roku, tj. wartości wyższej niż wynosiła średnia krajowa (2 799 osób), wojewódzka (2 693 osoby) i powiatowa (3 447 osób). Wzrost wskaźnika w latach 2010-2014 wystąpił również w powiecie wrocławskim, był on jednak wolniejszy (o 4,6%), natomiast w skali kraju i Dolnego Śląska na 1 aptekę przypadało rokrocznie coraz mniej osób. Łatwiejszy dostęp do placówek aptecznych mają mieszkańcy miast niż obszarów wiejskich: w 2014 roku na 1 aptekę w mieście Siechnice przypadało 3 191 mieszkańców (najwięcej w porównaniu z innymi jednostkami), natomiast na obszarach wiejskich było to 4 221 osób (tj. mniej niż wynosiła średnia krajowa i wojewódzka dla obszarów wiejskich).

Tabela 57. Ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	3 093	2 988	2 915	2 850	2 799
POLSKA – MIASTO	2 471	2 373	2 315	2 267	2 227
POLSKA – WIEŚ	5 072	4 981	4 841	4 696	4 592
DOLNOŚLĄSKIE	2 891	2 810	2 797	2 725	2 693
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	2 367	2 302	2 297	2 234	2 200
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	5 965	5 727	5 573	5 427	5 449
Powiat wrocławski	3 294	3 288	3 277	3 366	3 447
Powiat wrocławski - MIASTO			2 120	2 164	2 212
Powiat wrocławski - WIEŚ			3 636	3 739	3 830
Siechnice	3 245	3 356	3 479	3 638	3 809
Siechnice - miasto	2 638	2 772	2 881	3 032	3 191
Siechnice - obszar wiejski	3 649	3 746	3 878	4 042	4 221

Źródło: GUS/BDL

INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Infrastrukturę edukacyjną na terenie gminy Siechnice tworzą placówki przedszkolne, szkoły podstawowe oraz gimnazjum, nie jest natomiast prowadzone nauczanie na poziomie ponadgimnazjalnym. W zależności od jednostki organem prowadzącym jest gmina Siechnice lub osoba prywatna. Poniżej przedstawiono ogólną charakterystykę przedszkoli i szkół

znajdujących się na terenie gminy, dodatkowo uwzględniono w tym miejscu żłobki/kluby dziecięce.

Opiekę instytucjonalną nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie gminy Siechnice realizuje 8 jednostek – 6 **żłobków** i 2 **kluby dziecięce**. Jedna placówka jest jednostką publiczną, prowadzoną przez gminę, pozostałe zaś są placówkami prywatnymi:

1. Samorządowy Żłobek w Siechnicach, ul. Adama Mickiewicza 16, Siechnice,
2. Żłobek „Skrzacik", ul. Leśna 16, Zębice,
3. Żłobek „Żyrafka", ul. Gen. Emila Fieldorfa 3, Siechnice,
4. Żłobek „Dróżka Maluszka", ul. Włościańska 25/4, Siechnice,
5. Żłobek „Stokrotka", ul. Św. Katarzyny 15, Siechnice,
6. Żłobek „Słoneczna Kraina", ul. Słoneczna 6, Siechnice,
7. Klub dziecięcy „Bajkowo", ul. Wrocławska 77, Radwanice,
8. Klub Dziecięcy „Tuptusie", ul. Piastowska 2, Radwanice[23].

Gmina Siechnice bardzo pozytywnie wyróżnia się na tle pozostałych jednostek administracyjnych pod względem odsetka dzieci objętych opieką w żłobkach. W 2014 roku do żłobków uczęszczało więcej niż co piąte dziecko w wieku do 3 lat zamieszkałe w gminie (21,1%), podczas gdy w skali kraju było to 5,9%, na Dolnym Śląsku – 10%, a powiecie wrocławskim – 9,9%. Znaczna dysproporcja występowała również w samej gminie, ponieważ na obszarach wiejskich opieka żłobkowa obejmowała jedynie 3,4% dzieci w wieku 0-3 lata, natomiast w mieście do żłobków uczęszczało niemal co drugie dziecko w tym wieku (46,7%). Warto zauważyć, że dostęp do opieki żłobkowej i zainteresowanie taką formą opieki w gminie znacząco się poprawiło w ostatnich latach, a odsetki dzieci uczęszczających do żłobków przewyższają obecnie średnią krajową, wojewódzką i powiatową, zarówno ogółem, jak w zależności od obszaru zamieszkania (miasto i wieś).

Tabela 58. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach**				
	Ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	2,6	3,0	3,8	4,8	5,9
POLSKA – MIASTO	4,5	5,1	6,4	7,8	9,5
POLSKA – WIEŚ	0,0	0,0	0,2	0,5	0,9
DOLNOŚLĄSKIE	4,5	5,3	6,6	8,1	10,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	6,7	7,9	9,7	11,6	13,7
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	0,0	0,0	0,3	0,7	2,0
Powiat wrocławski	0,0	0,0	0,7	2,8	9,9
Powiat wrocławski - MIASTO			0,0	7,5	19,4
Powiat wrocławski - WIEŚ			0,8	1,8	8,0
Siechnice	0,0	0,0	4,1	7,7	21,1
Siechnice - miasto	0,0	0,0	0,0	17,8	46,7

[23] Za: https://empatia.mpips.gov.pl/dla-swiadczeniobiorcow/rodzina/d3/rejestr-zlobkow-i-klubow (11.05.2016)

Siechnice - obszar wiejski	0,0	0,0	7,3	0,0	3,4

Źródło: GUS/BDL

Sieć **placówek przedszkolnych** w gminie tworzą jednostki funkcjonujące w mieście Siechnice oraz na obszarze wiejskim gminy, w miejscowościach: Święta Katarzyna, Żerniki Wrocławskie, Radwanice, Zębice, Biestrzyków, Kotowice i Iwiny. Łącznie na terenie gminy zarejestrowaną działalność w zakresie wychowania przedszkolnego prowadzi 13 placówek, w tym 3 przedszkola publiczne i 10 jednostek niepublicznych (7 przedszkoli i 3 punkty przedszkolne):

1. Przedszkole Publiczne w Siechnicach im. Świętego Jana Pawła II, ul. Osiedlowa 23A, Siechnice
2. Przedszkole Publiczne w Świętej Katarzynie, ul. Dąbrowskiego 3, Święta Katarzyna
3. Przedszkole Publiczne w Żernikach Wrocławskich z integracyjnym oddziałem zamiejscowym w Iwinach, ul. Kolejowa 2, Żerniki Wrocławskie
4. Przedszkole Niepubliczne „Happy Kids", ul. Jarzębinowa 23, Siechnice
5. Przedszkole Niepubliczne z oddziałem żłobkowym „Leśne Skrzaty", ul. Leśna 2, Zębice
6. Przedszkole Niepubliczne „Tuptusie", ul. Piastowska 2, Radwanice
7. Przedszkole Niepubliczne „Kolorowy Kącik", ul. Broniewskiego 4, Radwanice
8. Przedszkole Niepubliczne „Wspólny Świat", ul. Sadowa 8, Biestrzyków
9. Przedszkole Niepubliczne „Bajkowo", ul. Wrocławska 77, Radwanice
10. Przedszkole Niepubliczne „Biedronka", ul. Podwalna 1, Kotowice
11. Punkt Przedszkolny „Jagodowe Przedszkole", ul. F.P. Schuberta 19, Iwiny
12. Punkt Przedszkolny „Pimpuś Sadełko", ul. Św. Judy Tadeusza 66, Iwiny
13. Punkt Przedszkolny Centrum Edukacyjno-Terapeutyczne „Supełek", ul. Jana Pawła II 25/1, Siechnice.

W 2014 roku wychowaniem przedszkolnym w gminie Siechnice objęto 92,2% dzieci w wieku 3-5 lat, co oznacza, że sytuacja w gminie była korzystniejsza niż w powiecie wrocławskim (85%), na Dolnym Śląsku (80%) i w całym kraju (79,4%). Co warto podkreślić w samej gminie Siechnice nie występowała dysproporcja między miastami a obszarami wiejskimi – w pozostałych jednostkach odsetki dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wykazywały znaczne różnice w zależności od typu obszaru, z korzyścią dla miast, gdzie dostęp do placówek przedszkolnych był łatwiejszy. Natomiast w mieście Siechnice w 2014 roku do przedszkoli uczęszczało 91,1% dzieci w wieku 3-5 lat, podczas gdy na obszarze wiejskim gminy odsetek ten wynosił 93,1%. Przewaga gminy Siechnice nad pozostałymi jednostkami administracyjnymi w zakresie odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest efektem dynamicznego rozwoju bazy instytucjonalnej zapewniającej opiekę dla dzieci w tym wieku. Dzięki temu odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie wzrósł w latach 2010-2014 kilkukrotnie, z 25,3% do 92,2%. Co ważne poprawa nastąpiła zarówno w mieście (z 17,2% do 91,%), jak i na obszarze wiejskim gminy (z 28,7% do 93,1%).

Tabela 59. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	62,6	69,2	69,7	74,1	79,4
POLSKA - MIASTO	78,8	84,0	83,7	87,6	92,9
POLSKA - WIEŚ	41,0	49,3	50,8	55,7	60,8
DOLNOŚLĄSKIE	63,0	70,0	70,2	75,0	80,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	76,7	83,1	82,6	87,1	91,7
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	36,1	44,1	45,9	51,1	56,4
Powiat wrocławski	47,4	66,4	70,6	77,0	85,0
Powiat wrocławski - MIASTO			108,1	108,8	114,5
Powiat wrocławski - WIEŚ			64,4	71,3	79,3
Siechnice	25,3	93,5	90,8	89,2	92,2
Siechnice - miasto	17,2	108,7	102,6	91,7	91,1
Siechnice - obszar wiejski	28,7	85,1	83,8	87,5	93,1

Źródło: GUS/BDL

Istniejąca baza przedszkolna w gminie Siechnice nie zaspokaja w pełni zapotrzebowania mieszkańców, o czym świadczy wskaźnik dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego. W 2014 roku wynosił on dla gminy 1,38, co było wartością wyższą od średniej krajowej (1,17 dzieci na 1 miejsce przedszkolne), wojewódzkiej (1,11 dzieci) i powiatowej (1,14 dzieci). Choć sytuacja w zakresie liczby miejsc w przedszkolach znacząco się poprawiła w ostatnich latach, zarówno w mieście Siechnice, jak na obszarze wiejskim gminy liczba dzieci w wieku 3-5 lat nadal jest wyższa niż liczba miejsc dostępnych w placówkach wychowania przedszkolnego. W 2014 roku w mieście na 1 miejsce w przedszkolach przypadało 1,42 dzieci (w miastach pozostałych jednostek wskaźnik przyjmował wartości mniejsze od 1, co oznacza, że miejsc było więcej niż dzieci w wieku 3-5 lat), natomiast na obszarze wiejskim gminy – 1,36 dzieci (więcej niż na obszarach wiejskich powiatu, ale jednocześnie mniej niż na obszarach wiejskich kraju i województwa).

Tabela 60. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	Osoba	osoba
POLSKA	1,35	1,34	1,31	1,24	1,17
POLSKA – MIASTO	1,01	1,01	1,00	0,95	0,91
POLSKA – WIEŚ	2,49	2,39	2,28	2,08	1,93
DOLNOŚLĄSKIE	1,31	1,28	1,27	1,18	1,11

DOLNOŚLĄSKIE – MIASTO	1,02	1,01	1,01	0,96	0,91
DOLNOŚLĄSKIE – WIEŚ	2,98	2,74	2,60	2,18	1,94
Powiat wrocławski	2,26	1,58	1,55	1,35	1,14
Powiat wrocławski – MIASTO			0,84	0,82	0,81
Powiat wrocławski – WIEŚ			1,79	1,52	1,24
Siechnice	24,48	1,31	1,42	1,42	1,38
Siechnice – miasto	0,00	1,21	1,37	1,42	1,42
Siechnice - obszar wiejski	17,28	1,38	1,45	1,42	1,36

Źródło: GUS/BDL

Sieć **szkół podstawowych** w gminie Siechnice tworzy 5 placówek, w tym 4 publiczne, prowadzone przez gminę oraz 1 prowadzona przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej. Publiczne szkoły podstawowe zlokalizowane są w Siechnicach, Świętej Katarzynie, Radwanicach i Żernikach Wrocławskich, natomiast szkoła niepubliczna – w Kotowicach:

1. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Siechnicach, ul. Szkolna 4, Siechnice
2. Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia w Świętej Katarzynie, ul. Główna 94, Święta Katarzyna
3. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Radwanicach, ul. Szkolna 14a, Radwanice
4. Szkoła Podstawowa im. Św. Jadwigi Śląskiej w Żernikach Wrocławskich, ul. Kolejowa 7a, Żerniki Wrocławskie
5. Katolicka Szkoła Podstawowa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Kotowicach im. Ks. Jana Twardowskiego, ul. Podwalna 1, Kotowice.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego do szkół podstawowych w gminie Siechnice w 2014 roku uczęszczało łącznie 1 370 uczniów, zaś ukończyło je 145 absolwentów. Liczniejsze są szkoły wiejskie niż szkoła w mieście. W 2014 roku w placówce w Siechnicach uczyło się 516 dzieci (co stanowiło 37,7% ogólnej liczby uczniów szkół podstawowych w gminie), natomiast w szkołach na obszarze wiejskim – 854 dzieci. Również większość absolwentów to osoby, które ukończyły szkoły podstawowe zlokalizowane na obszarze wiejskim gminy (105 dzieci, tj. 72,4%). Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Siechnice podlega stałemu wzrostowi. W latach 2010-2014 liczba dzieci uczęszczających do siechnickich placówek zwiększyła się aż o 45,3%, przy czym znacznie szybciej przybywało dzieci w szkole miejskiej (wzrost o 61,3%) niż w jednostkach wiejskich (37,1%).

Wykres 11. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych w gminie Siechnice w latach 2010-2014

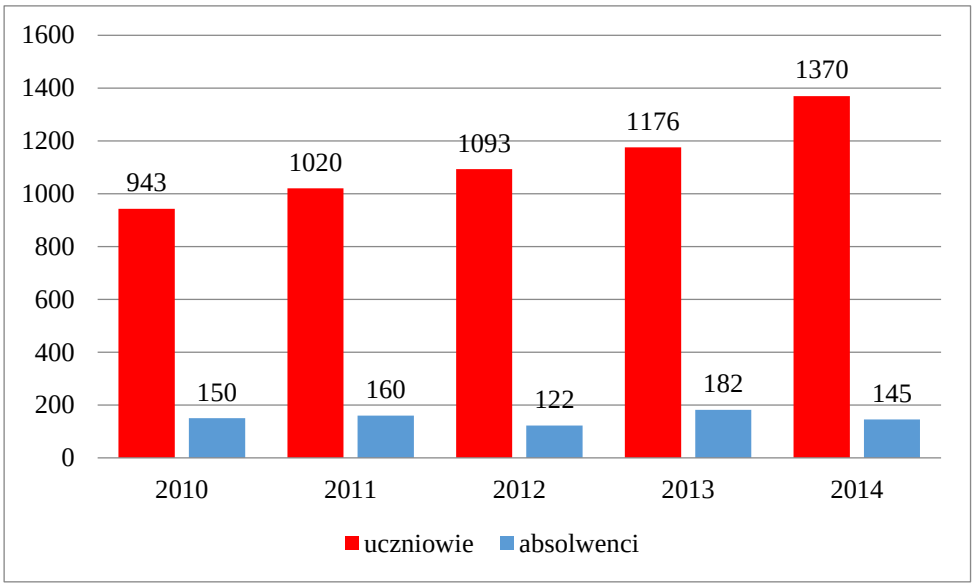

Źródło: GUS/BDL

Na jeden oddział w szkołach podstawowych w gminie Siechnice w 2014 roku przypadało niemal 21 uczniów i była to wartość najwyższa w całym analizowanym okresie oraz wśród wszystkich jednostek terytorialnych. W 2014 roku do przeciętnego oddziału w szkole podstawowej w skali kraju uczęszczało bowiem 18,1 uczniów, zaś na Dolnym Śląsku i w powiecie wrocławskim było to 19,3 uczniów. Dostępne dane pozwalają stwierdzić również, iż oddziały miejskich szkół podstawowych są liczniejsze niż oddziały na obszarach wiejskich. W przypadku gminy Siechnice na 1 klasę w szkole w mieście przypadało 23,5 uczniów (tj. najwięcej w porównaniu z miastami Polski, Dolnego Śląska i powiatu wrocławskiego, gdzie liczba ta wynosiła 21-22 uczniów), podczas gdy w szkołach na obszarach wiejskich gminy do jednej klasy uczęszczało przeciętnie 19 uczniów (również najwięcej w porównaniu z obszarami wiejskimi pozostałych jednostek).

Tabela 61. Uczniowie szkoły podstawowej przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie szkoły podstawowe przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	9,2	18,0	18,1	18,1	18,1
POLSKA – MIASTO	11,0	20,9	21,0	20,9	20,7
POLSKA – WIEŚ	7,5	15,0	15,0	14,9	15,1
DOLNOŚLĄSKIE	9,8	19,2	19,3	19,3	19,3
DOLNOŚLĄSKIE – MIASTO	11,1	21,3	21,3	21,3	21,2
DOLNOŚLĄSKIE – WIEŚ	7,7	15,6	15,7	15,6	15,9
Powiat wrocławski	9,2	18,2	18,5	18,8	19,3
Powiat wrocławski - MIASTO			21,0	21,9	22,2
Powiat wrocławski - WIEŚ			18,0	18,2	18,7
Siechnice	9,4	19,6	19,5	20,3	20,8
Siechnice – miasto	10,7	21,9	22,3	22,8	23,5
Siechnice - obszar wiejski	8,9	18,7	18,4	19,2	19,4

Źródło: GUS/BDL

W gminie Siechnice funkcjonuje jedna **szkoła gimnazjalna**, zlokalizowana w mieście Siechnice. Placówka posiada oddział zamiejscowy w Świętej Katarzynie:

1. Gimnazjum im. Ks. Anny z Przemyślidów w Siechnicach, ul. Gen. Karola Świerczewskiego 40, Siechnice, z Oddziałem Zamiejscowym w Świętej Katarzynie, ul. Główna 94, Święta Katarzyna.

W 2014 roku do siechnickiego gimnazjum uczęszczało 356 uczniów, zaś edukację na tym poziomie ukończyło 109 osób. W latach poprzednich liczba uczniów w gimnazjum fluktuowała, przyjmują wartość minimalną w 2012 roku (340 dzieci), zaś maksymalną w 2013 roku (358 dzieci). Ogółem w 2014 roku była ona o 2% wyższa niż w 2010 roku. Rokroczne fluktuacje dotyczyły również liczby absolwentów, przy czym minimum stwierdzono w 2010 roku (92 uczniów), zaś maksimum również w 2013 roku (120 uczniów).

Wykres 12. Uczniowie i absolwenci szkół gimnazjalnych w gminie Siechnice w latach 2010-2014

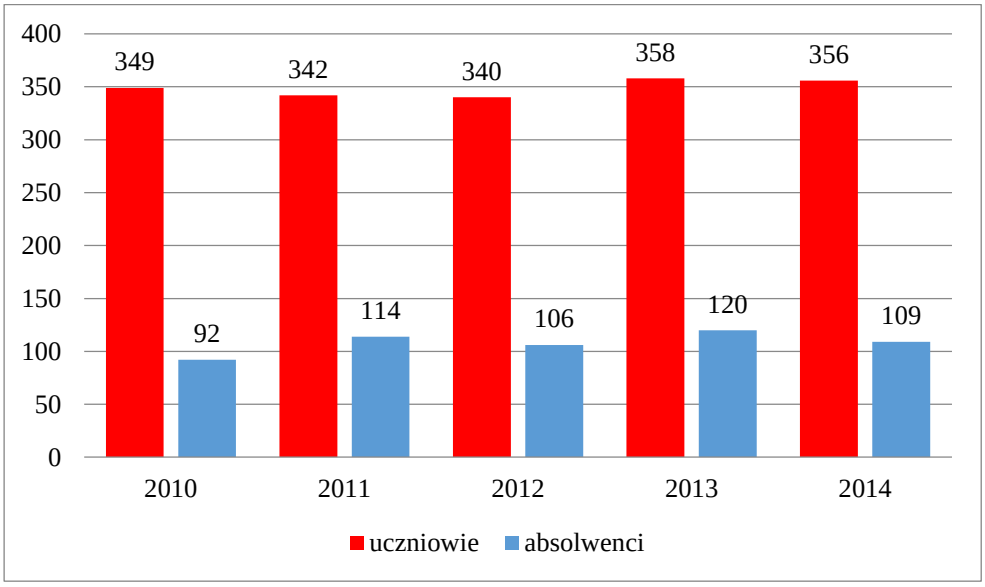

Źródło: GUS/BDL

Siechnickie gimnazjum, podobnie jak gimnazja powiatu wrocławskiego, cechują się stosunkowo niższą liczebnością klas w porównaniu ze średnią krajową (21,3 dzieci na 1 oddział) i wojewódzką (21,5 dzieci na 1 oddział). W 2014 roku wskaźnik dla gminy wynosił 19,8 uczniów na 1 oddział gimnazjalny, a nieznacznie niższy był w przypadku powiatu wrocławskiego (19,4 uczniów na 1 oddział).

Tabela 62. Uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę)**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	21,7	21,6	21,6	21,5	21,3
POLSKA - MIASTO	22,4	22,3	22,3	22,2	22,0
POLSKA - WIEŚ	20,6	20,5	20,4	20,2	19,9
DOLNOŚLĄSKIE	21,9	22,0	22,0	21,8	21,5
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	22,6	22,6	22,6	22,4	22,2
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	19,6	19,9	20,1	19,7	19,1
Powiat wrocławski	19,2	19,6	19,8	20,1	19,4
Powiat wrocławski - MIASTO			19,5	19,7	19,7
Powiat wrocławski - WIEŚ			19,9	20,3	19,3
Siechnice	19,4	19,0	18,9	19,9	19,8
Siechnice - miasto	19,4	19,0	18,9	19,9	19,8
Siechnice - obszar wiejski	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: GUS/BDL

INFRASTRUKTURA CZASU WOLNEGO (KULTURA, SPORT, REKREACJA)

Głównym organizatorem życia kulturalnego na terenie gminy jest **Centrum Kultury w Siechnicach**[24], ul. Fabryczna 15. Ponadto działalność prowadzą kluby i świetlica, dysponujące szeroką ofertą zajęć ruchowych, muzycznych, plastycznych, teatralnych, kreatywnych i językowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy:

- Klub „Relaks", ul. Fabryczna 15, Siechnice (zajęcia: nauka gry na pianinie, plastyka, profesjonalna sekcja wokalna, balet, szachy, otwarta pracownia ceramiczna, zumba, cheerleaderki, matematyka, taniec towarzyski, gimnastyka ogólnousprawniająca, Mały Edison, robotyka, kółko twórcze, zespół muzyczny Kantata, Klub Podróżnika),
- Klub „Tęcza", ul. Główna 82, Święta Katarzyna (zajęcia: teatr plastyczny, cheerleaderki, szachy, joga, aerobik, ceramika, matematyka, teatr, zumba, taniec towarzyski, robotyka, matematyka, rękodzieło, mały Edison, Kitchen Science, szermierka, język angielski, logopeda, Klub Malucha: Teatr, Nauka wczesnego czytania, Pędzelkowo, Rytmika, Klub Seniora),
- Klub „Słońce", ul. Kolejowa 8, Radwanice (zajęcia: ceramika, balet, język angielski, aerobik, robotyka, Mały Edison, hip-hop, tai chi, gitara, szachy, zumba, plastyka, zajęcia wokalne, Niteczka, gimnastyka seniora, teatr seniorów, Klub Seniora Sami Swoi, Zespół śpiewaczy Sami Swoi),
- Klub „Kuźnia", ul. Parkowa 2, Żerniki Wrocławskie (zajęcia: teatr plastyczny, plastyka, język angielski, język francuski, taniec towarzyski, zumba, latino solo, joga, robotyka, cheerleaderki, tenis, Kitchen Science, Klub Malucha Pędzelkowo, Klub Seniora, Zespół Wrzos),
- Świetlica w Iwinach, ul. Miodowa 12, Iwiny (zajęcia: język angielski, Mały Edison, zumba, taniec towarzyski, Kitchen Science, joga, plastyka, aerobik).

Oprócz ww. zajęć jednostki kultury w gminie Siechnice organizują liczne wydarzenia i uroczystości cykliczne, w tym okolicznościowe (m.in. rocznice historyczne, mikołajki, andrzejki, kiermasze wielkanocne, walentynki, i in.), bale i zabawy taneczne, Gminne Dożynki, festyny, imprezy plenerowe, konkursy plastyczne, przeglądy, wystawy, koncerty, recitale, spotkania z interesującymi ludźmi czy zajęcia dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji letnich i ferii zimowych („Akcja Lato", „Akcja Zima").

Liczba dzieci i dorosłych korzystających z usług oferowanych przez instytucje kultury w gminie Siechnice znacząco wzrosła na przestrzeni lat 2010-2015. W 2015 roku z oferty klubu Relaks skorzystało 11 769 dzieci (o 73% więcej niż w 2010 roku), w klubie Słońce – 8 869 dzieci (o 94%), w klubie Tęcza – 7 113 dzieci (o 259% więcej), w klubie Kuźnia – 3 494 dzieci (o 620% więcej), zaś w świetlice w Iwinach – 3 237 dzieci (o 412% więcej). Natomiast w bezpłatnych i płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury w gminie Siechnice w 2015 roku uczestniczyło łącznie 39 214 osób, tj. o 97% więcej

[24] Za: http://www.kultura-siechnice.pl/ (11.05.2016)

niż w 2010 roku. Najwięcej uczestników stwierdzono w klubie Relaks – 12 378 osób (o 71% więcej), mniej w klubie Słońce – 9 443 osoby (o 39% więcej), klubie Tęcza – 7 417 osób (o 237% więcej), w klubie Kuźnia – 4 724 osoby (o 492% więcej) oraz w świetlicy w Iwinach – 3 237 osób (o 297% więcej).

Tabela 63. Liczba dzieci i dorosłych korzystających z usług oferowanych przez instytucje kultury w gminie Siechnice w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	**Liczba dzieci korzystających z usług oferowanych przez domy kultury, świetlice**		**Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury**	
	2010	2015	2010	2015
Iwiny - świetlica	632	3 237	816	3 237
Radwanice - klub Słońce	4 567	8 869	6 797	9 443
Święta Katarzyna - klub Tęcza	1 980	7 113	2 200	7 417
Żerniki Wrocławskie - klub Kuźnia	485	3 494	798	4 724
Siechnice - klub Relaks	6 800	11 769	7 250	12 378

Źródło: dane gminne

Jak wskazano powyżej na terenie gminy Siechnice działalność prowadzi łącznie 5 placówek kultury. Oznacza to, że na 1 jednostkę w gminie przypadało w 2014 roku 3 809 mieszkańców. Była to wartość najniższa wśród analizowanych jednostek terytorialnych: w powiecie wrocławskim na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę przypadało 8 731 mieszkańców, w województwie dolnośląskim – 9 760 mieszkańców, zaś w całym kraju – 9 574 mieszkańców. Przewaga gminy Siechnice nad pozostałymi jednostkami terytorialnymi utrzymuje się od lat, mimo tego, że w gminie wskaźnik przyjmował rokrocznie wartości wyższe (wzrost o 13,5% w latach 2010-2014), a w kraju i województwie niższe (spadek o 7,9% i 12,3%). Warto dodać, że korzystna sytuacja w zakresie dostępu do placówek kultury w gminie dotyczyła zarówno miasta, jak i obszaru wiejskiego, gdzie wskaźniki mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę były niższe niż dla analogicznych obszarów w kraju, województwie, a także powiecie.

Tabela 64. Liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	**liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę**			
	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	10 393	9 957	9 868	9 574
POLSKA - MIASTO	15 887	15 694	15 704	15 592
POLSKA - WIEŚ	6 777	6 377	6 297	6 033
DOLNOŚLĄSKIE	11 132	10 446	10 283	9 760
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	16 277	16 625	16 290	16 249

DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	6 437	5 644	5 598	5 136
Powiat wrocławski	8 110	8 301	8 526	8 731
Powiat wrocławski - MIASTO		6 359	6 492	6 636
Powiat wrocławski - WIEŚ		8 786	9 035	9 255
Siechnice	3 356	3 479	3 638	3 809
Siechnice - miasto	5 544	5 762	6 063	6 381
Siechnice - obszar wiejski	2 809	2 909	3 032	3 166

Źródło: GUS/BDL

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, iż w 2014 roku na terenie gminy Siechnice działalność prowadziło 13 zespołów artystycznych, w tym 2 w mieście i 11 na obszarze wiejskim. Liczba działających zespołów artystycznych zwiększyła się w gminie na przestrzeni lat 2011-2014 ponad trzykrotnie (w 2011 roku było ich 4), co przełożyło się bezpośrednio na wzrost wartości wskaźnika zespołów artystycznych na 10 tys. mieszkańców w tym okresie. W 2011 roku wynosił on dla gminy Siechnice 2,4, natomiast w 2014 – już 6,8. Niższe wartości osiągano w tym czasie w powiecie wrocławskim (4,0), województwie dolnośląskim (3,2) oraz całym kraju (4,1). Szczególnie duży wzrost dotyczył obszarów wiejskich gminy – w 2011 roku na 10 tys. mieszkańców przypadało jedynie 2,7 zespołów artystycznych, natomiast w 2014 aż 8,7. Byłą to wartość najwyższa wśród wszystkich jednostek, także na obszarach wiejskich.

Tabela 65. Zespoły artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	**zespoły artystyczne na 10 tys. mieszkańców**			
	2011	2012	2013	2014
	szt.	szt.	szt.	szt.
POLSKA	3,7	4,0	4,0	4,1
POLSKA - MIASTO	3,8	4,1	4,1	4,1
POLSKA - WIEŚ	3,4	3,8	3,9	4,0
DOLNOŚLĄSKIE	3,2	3,5	3,3	3,2
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	3,3	3,6	3,2	3,0
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	2,8	3,3	3,6	3,7
Powiat wrocławski	3,5	4,5	3,5	4,0
Powiat wrocławski - MIASTO		7,9	7,7	7,5
Powiat wrocławski - WIEŚ		3,9	2,8	3,3
Siechnice	2,4	2,9	4,9	6,8
Siechnice - miasto	1,8	1,7	1,6	3,1
Siechnice - obszar wiejski	2,7	3,4	6,6	8,7

Źródło: GUS/BDL

Liczba imprez artystycznych odbywających się na terenie gminy Siechnice w latach 2011-2014 wykazywała się zmiennością, choć od 2012 roku obserwowany jest trend rosnący. Najmniej imprez odbyło się właśnie w 2012 roku – 80 imprez (w tym 26 w mieście i 54 na obszarze wiejskim), zaś najwięcej w 2014 roku – 95 imprez (w tym 22 w mieście i 73 na obszarze wiejskim). Oznacza to, że na 10 tys. mieszkańców gminy w 2014 roku przypadało niemal 50 imprez artystycznych i choć była to wartość wyższa niż w latach 2012-2013,

pozostawała ona równocześnie poniżej średniej krajowej (57,5 imprez na 10 tys. ludności), wojewódzkiej (54,7 imprez) i powiatowej (54,1 imprez). Należy dodać, iż obszar wiejski gminy Siechnice wyróżniał się na tle obszarów wiejskich innych jednostek wyższą wartością wskaźnika imprez artystycznych na 10 tys. mieszkańców (57,6 w 2014 roku), podczas gdy miasto Siechnice cechowała najniższa liczba imprez na 10 tys. mieszkańców (34,5) w porównaniu z miastami kraju (62,3), województwa (54,2) i powiatu (aż 126,1).

Tabela 66. Imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	**imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców**			
	2011	2012	2013	2014
	szt.	szt.	szt.	szt.
POLSKA	48,2	50,6	53,5	57,5
POLSKA – MIASTO	53,4	55,9	57,6	62,3
POLSKA – WIEŚ	40,2	42,5	47,4	50,2
DOLNOŚLĄSKIE	49,9	49,6	53,0	54,7
DOLNOŚLĄSKIE – MIASTO	51,7	51,5	51,5	54,2
DOLNOŚLĄSKIE – WIEŚ	45,7	45,2	56,4	55,8
Powiat wrocławski	36,2	37,7	50,3	54,1
Powiat wrocławski – MIASTO		117,4	116,6	126,1
Powiat wrocławski – WIEŚ		23,3	38,4	41,1
Siechnice	50,1	46,0	47,3	49,9
Siechnice – miasto	34,3	45,1	21,4	34,5
Siechnice - obszar wiejski	57,8	46,4	60,2	57,6

Źródło: GUS/BDL

Nad rozwojem czytelnictwa na terenie gminy czuwają placówki biblioteczne, funkcjonujące w strukturach Gminnego Centrum Kultury w Siechnicach: **Miejska Biblioteka Publiczna w Siechnicach** oraz jej filie usytuowane na obszarze wiejskim gminy[25]:

- Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej w Siechnicach, ul. Fabryczna 15, z Oddziałem dla Dorosłych oraz Oddziałem dla Dzieci (1 233 czynnych czytelników
  w 2015 roku),
- Biblioteka Publiczna im. Andrzeja Waligórskiego w Świętej Katarzynie, ul. Główna 82, przy której funkcjonuje Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego „Grota" (413 czynnych czytelników w 2015 roku),
- Biblioteka Publiczna w Radwanicach, ul. 1 Maja 7 (522 czynnych czytelników w 2015 roku),
- Biblioteka Publiczna w Żernikach Wrocławskich, ul. Kolejowa 7a (616 czynnych czytelników w 2015 roku),

[25] Za: http://www.bm.gora.com.pl/index.html oraz http://www.gora.com.pl/content.php?sid=79bc58ac1ec8ffb476ae7d3735a3da7e&tr=cl&cms_id=7968&p=&lang=pl (23.03.2016)

- Biblioteka Publiczna w Groblicach, ul. Kotowicka 5 (396 czynnych czytelników w 2015 roku),
- Biblioteka Publiczna w Kotowicach, ul. Podwalna 1 (253 czynnych czytelników w 2015 roku).

Głównym zadaniem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siechnicach jest prowadzenie działalności czytelniczej i promocyjnej w zakresie czytelnictwa. Ponadto biblioteki gminne prowadzą działalność edukacyjną i pozaczytelniczą, organizując spotkania autorskie, wystawy tematyczne dla dzieci i młodzieży, lekcje biblioteczne, lekcje historyczne, wykłady i odczyty, gry terenowe, czytania familijne, kiermasze książek, konkursy literackie i czytelnicze, spotkania z poezją, publiczne czytanie czy spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki.

W latach 2013-2014 na terenie gminy w ramach PROGRAMU WIELOLETNIEGO KULTURA + Priorytet „Biblioteka + Infrastruktura bibliotek" realizowany był projekt Remont i wyposażenie 4 bibliotek z terenu Gminy Siechnice o łącznej wartości 295 488,35 zł (w tym dotacja w wysokości: 196 670,00 zł). W ramach projektu wykonano remont w trzech bibliotekach oraz zakupiono wyposażenie do czterech bibliotek z terenu Gminy Siechnice.

Na 1 placówkę biblioteczną w gminie Siechnice w 2014 roku przypadało 3 174 mieszkańców. Wyższa wartość wskaźnika występowała w mieście (6 381 osób) niż na obszarze wiejskim gminy (2 533 osoby). W latach 2010-2014, w wyniku stałego wzrostu liczby ludności gminy, następował również wzrost liczby mieszkańców przypadających na 1 placówkę biblioteczną – w 2010 wskaźnik wynosił 2 704 osoby, co oznacza, że w 2014 roku był aż o 17,4% wyższy (przy czym w mieście wzrost wyniósł 20,9%, zaś na obszarze wiejskim – 15,7%). Należy dodać, iż w gminie Siechnice dostęp do placówek bibliotecznych okazał się relatywnie najłatwiejszy, ponieważ na 1 placówkę w gminie przypadało najmniej osób. Średnia dla kraju w 2014 roku wynosiła 4 100 mieszkańców na 1 bibliotekę, średnia dla Dolnego Śląska – 4 234 osoby, zaś średnia dla powiatu wrocławskiego – 3 447 mieszkańców.

Tabela 67. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej)**				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	3 940	3 990	4 072	4 103	4 100
POLSKA - MIASTO	7 000	7 061	7 139	6 801	6 733
POLSKA - WIEŚ	2 349	2 387	2 454	2 555	2 571
DOLNOŚLĄSKIE	3 926	3 968	4 157	4 169	4 234
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	8 162	8 271	8 522	8 178	8 360
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	1 779	1 804	1 914	1 973	2 004
Powiat wrocławski	2 893	2 896	3 193	3 197	3 447
Powiat wrocławski - MIASTO			4 769	4 869	4 977
Powiat wrocławski - WIEŚ			3 012	3 012	3 266

Siechnice	2 704	2 797	2 900	3 032	3 174
Siechnice - miasto	5 276	5 544	5 762	6 063	6 381
Siechnice - obszar wiejski	2 189	2 247	2 327	2 425	2 533

Źródło: GUS/BDL

Gminne biblioteki dysponowały stosunkowo największym księgozbiorem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, choć różnica nie była znaczna. W 2014 roku na 1000 mieszkańców gminy Siechnice przypadało ok. 3,7 tys. woluminów, tymczasem księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców Polski wynosił 3,4 tys. woluminów, na 1000 mieszkańców Dolnego Śląska – 3,2 tys. woluminów, a powiatu wrocławskiego – 3,4 tys. woluminów. Negatywnym zjawiskiem jest malejący wskaźnik księgozbiorów bibliotek na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014. W przypadku kraju spadek wartości wskaźnika był minimalny i wynosił -1,8%, szybciej ubywało woluminów przypadających na 1000 mieszkańców województwa (-7,1%) i powiatu (-117,3%), jednak najszybciej proces ten postępował w gminie Siechnice. W latach 2010-2014 wskaźnik księgozbiorów bibliotek na 1000 ludności zmniejszył się w gminie aż o 24,7%, przy czym w mieście Siechnice spadek wyniósł -30,1%, zaś na obszarze wiejskim: -22,1%.

Tabela 68. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**księgozbiór bibliotek na 1000 ludności**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	wol.	wol.	wol.	wol.	wol.
POLSKA	3 458	3 439	3 416	3 402	3 398
POLSKA - MIASTO	3 385	3 379	3 378	3 378	3 396
POLSKA - WIEŚ	3 573	3 531	3 473	3 440	3 399
DOLNOŚLĄSKIE	3 411	3 351	3 270	3 215	3 171
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	2 885	2 853	2 828	2 786	2 758
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	4 637	4 497	4 282	4 189	4 103
Powiat wrocławski	4 083	4 067	3 641	3 660	3 378
Powiat wrocławski - MIASTO			4 642	4 539	4 311
Powiat wrocławski - WIEŚ			3 460	3 502	3 211
Siechnice	4 869	4 397	4 065	3 770	3 669
Siechnice - miasto	4 587	4 214	3 541	3 133	3 207
Siechnice - obszar wiejski	5 005	4 487	4 325	4 088	3 901

Źródło: GUS/BDL

O znacznym zainteresowaniu mieszkańców gminy Siechnice ofertą placówek bibliotecznych świadczy najwyższy w porównaniu z innymi jednostkami wskaźnik czytelników bibliotek na 1000 mieszkańców. W 2014 roku wynosił on dla gminy 176, przy czym na 1000 mieszkańców miasta przypadało 187 czytelników, a na 1000 mieszkańców obszaru wiejskiego – 171 czytelników. Wartości wskaźnika dla miasta i obszaru wiejskiego gminy wskazują na różną sytuację tych obszarów w porównaniu z innymi jednostkami. W przypadku obszarów wiejskich wskaźnik czytelników bibliotek na 1000 mieszkańców znacznie przewyższał średnią dla obszarów wiejskich kraju (105 czytelników), województwa (111 czytelników) czy powiatu (127 czytelników). Natomiast miasto Siechnice wyróżniało się

negatywnie na tle kraju (202 czytelników na 1000 mieszkańców) i województwa (188 czytelników), ale pozytywnie w porównaniu z miastami powiatu (170 czytelników).

Tabela 69. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	169	168	168	167	164
POLSKA - MIASTO	207	206	207	207	202
POLSKA - WIEŚ	110	109	108	106	105
DOLNOŚLĄSKIE	172	173	173	169	164
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	195	197	199	194	188
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	120	118	115	112	111
Powiat wrocławski	133	137	133	133	133
Powiat wrocławski - MIASTO			154	171	170
Powiat wrocławski - WIEŚ			130	127	127
Siechnice	174	174	182	175	176
Siechnice - miasto	207	185	202	197	187
Siechnice - obszar wiejski	158	168	172	164	171

Źródło: GUS/BDL

Mimo wskazanego powyżej większego rozpowszechnienia czytelnictwa w gminie Siechnice niż w pozostałych jednostkach, wyrażanego wyższymi wartościami wskaźnika czytelników bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców, siechniccy czytelnicy okazali się znacznie mniej aktywni. W 2014 roku przeciętny czytelnik w gminie Siechnice wypożyczył jedynie 14,4 woluminów, tj. ok. 4 mniej niż statystyczny czytelnik w skali kraju (18,3 woluminów), województwa i powiatu (po 18,6 woluminów). Negatywnym zjawiskiem jest ponadto zmniejszanie się wartości wskaźnika wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w latach 2010-2014. W przypadku gminy Siechnice spadek był relatywnie najszybszy i wyniósł -23,3% (w tym -24,6% w mieście i -23,4% na obszarze wiejskim). W powiecie wrocławskim odnotowano spadek wartości wskaźnika o 12,7%, natomiast znacznie wolniej postępował ten proces na Dolnym Śląsku (-5,4%) oraz w całym kraju (-0,8%).

Tabela 70. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach				
	2010	2011	2012	2013	2014
	wol.	wol.	wol.	wol.	wol.
POLSKA	18,4	18,6	18,9	18,5	18,3
POLSKA - MIASTO	18,0	18,2	18,6	18,2	18,0
POLSKA - WIEŚ	19,8	19,7	19,7	19,4	19,1
DOLNOŚLĄSKIE	19,7	20,0	19,5	19,1	18,6
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	19,6	20,1	19,5	19,2	18,6
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	20,0	19,7	19,4	18,9	18,7
Powiat wrocławski	21,3	20,7	19,6	18,9	18,6
Powiat wrocławski - MIASTO			24,3	22,2	20,5

Powiat wrocławski - WIEŚ			18,6	18,1	18,2
Siechnice	18,8	18,7	16,5	16,0	14,4
Siechnice - miasto	16,4	16,2	14,5	14,8	12,3
Siechnice - obszar wiejski	20,3	20,0	17,7	16,7	15,6

Źródło: GUS/BDL

Zadania z zakresu wspierania i popularyzacji sportu na terenie gminy Siechnice realizuje **Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Siechnicach**[26], ul. Świerczewskiego 40. Do podstawowych zadań Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji należy:

1. popularyzacja walorów rekreacji ruchowej;
2. organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych oraz turystycznych;
3. zapewnienie kadry instruktorów do prowadzenia zajęć rekreacyjnych;
4. rozwijanie usług w zakresie rekreacji ruchowej;
5. tworzenie i udostępnienie bazy sportowo-rekreacyjnej;
6. prowadzenie wypożyczalni sprzętu sportowo-rekreacyjnego i turystycznego;
7. stwarzanie bezpiecznych i higienicznych warunków prowadzonych zajęć;
8. współdziałanie w upowszechnianiu sportu, turystyki i rekreacji z organizacjami i stowarzyszeniami sportu, kultury fizycznej i rekreacji oraz szkołami;
9. promocja gminy w zakresie sportu i rekreacji;
10. obsługa turystyczna i prowadzenie informacji turystycznej;
11. prowadzenie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
12. wykonywanych zleconych przez Gminę prac związanych z utrzymaniem gminnej zieleni publicznej i terenów parkowych[27].

Działalność sportowa i rekreacyjna w gminie Siechnice możne być prowadzona na licznych obiektach sportowych zlokalizowanych na terenie gminy, w tym zarządzanych przez GOSiR:

- Hala sportowa i tereny rekreacyjno-sportowe w Siechnicach, ul. Świerczewskiego 40 (przy Gimnazjum im. Ks. Anny z Przemyślidów): pełnowymiarowa hala sportowa im. Huberta Wagnera z trybuną na kilkaset miejsc, siłownią, salką fitness, ścianką wspinaczkową i zapleczem socjalnym (szatnie, natryski oraz pokoje trenerów), boisko do piłki nożnej ze sztuczną murawą i oświetleniem, kompleks boisk tartanowych i korty tenisowe (do uprawiania takich dyscyplin jak: tenis, koszykówka, siatkówka itp.), bieżnia, plac zabaw oraz siłownia outdoor, a także park i tereny zielone;

- Hala sportowa i tereny sportowo-rekreacyjne w Świętej Katarzynie, ul. Główna (przy Szkole Podstawowej w Świętej Katarzynie): hala sportowa wraz z zapleczem, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią i oświetleniem, boisko do piłki nożnej wraz z oświetleniem, plac zabaw, ścieżka zdrowia na terenie parku;

[26] Za: *Strategia Rozwoju Gminy Siechnice 2030+*. Obecnie trwają zmiany związane z zarządzaniem infrastrukturą sportową oraz rekreacją i wypoczynkiem w gminie. Planowana jest likwidacja GOSiR, którego zadania mają przejąć: Siechnicka Inwestycyjna Spółka Komunalna (w zakresie zarządzania infrastrukturą) oraz nowy Wydział Urzędu Miejskiego w Siechnicach.
[27] Za: http://siechnice.gmina.pl/strona-77-gminny_osrodek_sportu_i_rekreacji.html (11.05.2016)

- Kompleks sportowo-rekreacyjny stadionu lekkoatletycznego w Siechnicach, powstały w ramach projektu „Odra Velo – system turystyki aktywnej w gminie Siechnice”
- Kompleks sportowo-rekreacyjny w Żernikach Wrocławskich ul. Parkowa: dwa trawiaste boiska piłkarskie, w tym jedno z trybuną dla kibiców, tartanowe boiska wielofunkcyjne, boiska do koszykówki, budynek socjalny z szatniami; hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Żernikach Wrocławskich;
- Kompleks sportowo-rekreacyjny w Radwanicach ul. Kolejowa: pełnowymiarowe boisko trawiaste do piłki nożnej wraz z oświetleniem, kort tenisowy, boisko asfaltowe do koszykówki, skatepark, bulodrom, hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Radwanicach;
- Obiekt sportowo-rekreacyjny „Orlik 2012” w Siechnicach, ul. Szkolna (przy Szkole Podstawowej w Siechnicach): boisko ze sztuczną murawą przeznaczone do gry w piłkę nożną, boisko ze sztuczną nawierzchnią do gry w koszykówkę lub siatkówkę, budynek zaplecza (pokój trenera, szatnie, toalety, magazynek);
- Obiekt sportowo-rekreacyjny „Orlik 2012” w Radwanicach ul. Lazurowa: boisko do piłki nożnej z nawierzchnią z trawy syntetycznej i oświetleniem, boisko wielofunkcyjne (koszykówka, piłka ręczna, tenis) z nawierzchnią pól gry z tartanu i oświetleniem, boisko do piłki plażowej, budynek zaplecza szatniowo-sanitarnego (toalety, szatnie z prysznicami, pokój trenera, magazyn);
- Kompleks rekreacyjny przy świetlicy wiejskiej w Zębicach z boiskiem trawiastym i plażowym do siatkówki;
- Kompleks sportowo-rekreacyjny w Groblicach z płytą boiska;
- Obiekt rekreacyjno-sportowy i obrony cywilnej w Iwinach;
- Kąpieliska otwarte: zbiornik koło Elektrowni, Odra-Trestno
- Tereny rekreacyjne i parkowe zarządzane przez gminę:
  - park w Siechnicach (ul. Zacisze),
  - park w Siechnicach wokół Gimnazjum (ul. Świerczewskiego 40),
  - park w Świętej Katarzynie (ul. Parkowa),
  - park w Radwanicach (ul. Parkowa),
  - park w Żernikach Wrocławskich (ul. Parkowa);
- Place zabaw w miejscowościach: Biestrzyków, Bogusławice, Groblice, Grodziszów, Iwiny (2 obiekty), Kotowice (2 obiekty), Łukaszowice, Mokry Dwór, Ozorzyce, Radwanice, Smardzów, Sulęcin, Sulimów, Szostakowice, Święta Katarzyna (2 obiekty), Zacharzyce, Zębice (2 obiekty) i Żerniki Wrocławskie oraz Siechnice (3 obiekty – ul. Gimnazjalna, Osiedlowa, Szkolna).

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że w 2014 roku na terenie gminy Siechnice działalność prowadziło 12 **klubów sportowych**, zrzeszających 944 członków i 901 osób ćwiczących. W porównaniu do 2010 roku liczba klubów sportowych w gminie zwiększyła się o 5 podmiotów, odnotowano także znaczny wzrost liczby członków i osób ćwiczących w klubach. Większość klubów (9 jednostek) funkcjonuje na obszarze wiejskim gminy, co bezpośrednio przekłada się na większą liczbę członków (685 osób) i ćwiczących (520 osób) właśnie na tym terenie. Rozwój ilościowy klubów sportowych w gminie Siechnice spowodował wzrost liczby osób związanych ze sportem – ogółem liczba członków klubów sportowychw gminie w latach 2010-2014 zwiększyła się o 95% (w tym o 41,5% w mieście i aż o 127,6% na obszarze wiejskim), natomiast liczba osób ćwiczących – o 109% (w tym o 68,7% w mieście i o 129,3% na obszarze wiejskim).

Tabela 71. Kluby sportowe, członkowie oraz ćwiczący w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2012	2014
	kluby sportowe		
Siechnice	7	11	12
Siechnice - miasto	2	3	3
Siechnice - obszar wiejski	5	8	9
	członkowie klubów sportowych		
Siechnice	484	872	944
Siechnice - miasto	183	238	259
Siechnice - obszar wiejski	301	634	685
	ćwiczący w klubach sportowych		
Siechnice	431	766	901
Siechnice - miasto	144	193	243
Siechnice - obszar wiejski	287	573	658

Źródło: GUS/BDL

Przedstawiony powyżej wzrost liczby klubów sportowych w gminie Siechnice jest zjawiskiem pozytywnym, wpływającym również pozytywnie na poprawę wartości wskaźnika klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców. W 2010 roku wynosił on dla gminy 4,3, natomiast w 2014 roku wzrósł do poziomu 6,3. Znacznie korzystniejsza jest sytuacja na obszarze wiejskim gminy, gdyż na 10 tys. mieszkańców tych terenów przypadało 7,1 klubów sportowych (najwięcej w okresie 2010-2014 wśród wszystkich analizowanych jednostek, niezależnie od typu obszaru). Dla miasta Siechnice w 2014 roku wskaźnik przyjął wartość 4,7 klubów na 10 tys. mieszkańców, co okazało się wartością wyższą niż średnia dla miast kraju (3,3) i województwa (3,5), ale niższą niż średnia w miastach powiatu wrocławskiego (6,0).

Tabela 72. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców		
	2010	2012	2014
	szt.	szt.	szt.
POLSKA	3,4	3,7	3,6
POLSKA – MIASTO	3,1	3,3	3,3
POLSKA – WIEŚ	4,0	4,3	4,1
DOLNOŚLĄSKIE	3,4	4,1	4,3
DOLNOŚLĄSKIE – MIASTO	2,9	3,4	3,5
DOLNOŚLĄSKIE – WIEŚ	4,4	5,9	6,0
Powiat wrocławski	4,7	6,7	6,0
Powiat wrocławski – MIASTO		6,8	6,0
Powiat wrocławski - WIEŚ		6,7	6,0
Siechnice	4,3	6,3	6,3
Siechnice - miasto	3,8	5,2	4,7
Siechnice - obszar wiejski	4,6	6,9	7,1

Źródło: GUS/BDL

Podobna sytuacja dotyczyła wskaźnika członków klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców. W latach 2010-2014 jego wartość dla gminy Siechnice zwiększyła się z 298 do 496 osób, co oznacza wzrost na poziomie 66,1% (w tym 17% w mieście i 96,7% na obszarze wiejskim). Tym samym wskaźnik dla gminy przyjmował wartości znacznie powyżej średniej ogólnopolskiej (245 członków klubów na 10 tys. mieszkańców), wojewódzkiej (260 członków) i powiatowej (318 członków). Widoczna jest również dysproporcja między miastem a obszarem wiejskim gminy Siechnice. Na terenach wiejskich wskaźnik ukształtował się w 2014 roku na poziomie 541 członków klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców, podczas gdy w mieście wynosił 406.

Tabela 73. Członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców		
	2010	2012	2014
	osoba	osoba	Osoba
POLSKA	232	239	245
POLSKA - MIASTO	251	262	273
POLSKA - WIEŚ	203	205	202
DOLNOŚLĄSKIE	201	241	260
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	210	242	262
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	179	240	255
Powiat wrocławski	209	298	318
Powiat wrocławski - MIASTO		316	344
Powiat wrocławski - WIEŚ		294	313
Siechnice	298	501	496
Siechnice - miasto	347	413	406

Siechnice - obszar wiejski	275	545	541

Źródło: GUS/BDL

Przewagę gminy Siechnice nad powiatem, województwem i całym krajem oraz dysproporcje wewnątrzgminne potwierdza również następny wskaźnik: ćwiczących w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców. W przypadku gminy Siechnice nastąpił wzrost wartości wskaźnika z 266 w 2010 roku do 473 osób w 2014 roku, o ile jednak w 2010 roku wyższy był w mieście (273) niż na obszarze wiejskim gminy (262), to w 2014 roku nastąpiła zmiana i sytuacja na obszarze wiejskim (520) okazała się znacznie bardziej korzystna niż w mieście Siechnice (381). W obu przypadkach wartości wskaźnika ćwiczących w klubach sportowych przyjmowały wartości najwyższe w porównaniu z obszarami miejskimi i wiejskimi Polski, Dolnego Śląska i powiatu wrocławskiego.

Tabela 74. Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców**		
	2010	2012	2014
	osoba	osoba	osoba
POLSKA	223	235	239
POLSKA - MIASTO	244	259	269
POLSKA - WIEŚ	192	199	194
DOLNOŚLĄSKIE	212	242	259
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	225	248	267
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	182	229	242
Powiat wrocławski	199	289	310
Powiat wrocławski - MIASTO		299	315
Powiat wrocławski - WIEŚ		288	309
Siechnice	266	440	473
Siechnice - miasto	273	335	381
Siechnice - obszar wiejski	262	492	520

Źródło: GUS/BDL

INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA

Gmina Siechnice jest miejscem atrakcyjnym pod względem turystycznym, głównie ze względu na warunki naturalne (lasy, rzeki i jeziora zlokalizowane przede wszystkim w północno-wschodniej części gminy), ale rozwojowi turystyki na tym terenie sprzyja również położenie w bliskości geograficznej ze stolicą województwa dolnośląskiego. Mieszkańcy Wrocławia, obok mieszkańców gminy Siechnice, są naturalnymi odbiorcami oferty turystycznej gminy.

Rozwojowi turystyki na obszarze gminy sprzyja gęsta i zróżnicowana sieć szlaków turystycznych, przeznaczonych zarówno do rekreacji i wypoczynku, jak i uprawiania różnych form turystyki aktywnej. Swoje miejsce w gminie Siechnice mogą znaleźć m.in. amatorzy pieszych wędrówek, jazdy na rowerze, nordic walkingu, żeglugi kajakowej (rzeki Odra

i Oława), wędkarstwa (łowiska komercyjne oraz naturalne zbiorniki i cieki wodne) czy jazdy konnej (Ranczo Groblice Ośrodek rekreacji konnej, Stadnina koni Durok).

Wśród szlaków i tras turystycznych, których przebieg prowadzi przez tereny gminy Siechnice, można wyróżnić[28]:

- Szlak turystyczny wokół Wrocławia im. dr Bronisława Turonia – szlak o długości ponad 100 km przeznaczony do turystyki pieszej i rowerowej poprowadzony wokół miasta Wrocławia. W obrębie gminy Siechnice na ok. 20 km odcinku szlaku można zobaczyć i zwiedzić: urządzenia hydrotechniczne (zespołu śluz na Odrze) w pobliżu wsi Kotowice, lasy kotowickie i siechnickie (teren planowanego Parku Krajobrazowego Doliny Odry i Oławy), miasto Siechnice (krzyż pokutny), Świętą Katarzynę (kościół), Smardzów, Żerniki Wrocławskie, Biestrzyków (wieża rycerska).
- Szlak pieszo-rowerowy (żółty) – szlak oznakowany w ramach projektu *ODRA VELO system turystyki aktywnej w gminie Siechnice wraz z budową stadionu w Siechnicach* współfinansowanym Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. W ramach projektu zrealizowano również inne inwestycje mające na celu uatrakcyjnienie uprawiania turystyki aktywnej w gminie Siechnice, obejmujące m.in. budowę Punktów Informacji Turystycznej w Trestnie oraz Mokrym Dworze, kompleksu stadionu lekkoatletycznego wraz z terenami rekreacyjno-sportowymi w mieście Siechnice, utworzenie ścieżek edukacji ekologicznej oraz turystyczno-kulturowej.
- Rowerowy Szlak Odry (niebieski) – ponadregionalny szlak rowerowy. Biegnie doliną Odry, od miejsca w którym rzeka wpływa na terytorium Polski, do ujścia Warty (z Chałupek w powiecie raciborskim do Kostrzyna nad Odrą.
- Szlak Droga św. Jakuba Via Regia – wiodący w Polsce od granicy z Ukrainą w Korczowej, przez Przemyśl, Kraków, Górę Św. Anny i Wrocław do Zgorzelca. W obrębie gminy prowadzi przez miejscowości: Grodziszów, Zębice, Prawocin, Świętą Katarzynę, Siechnice, Blizanowice, Trestno. Szlak jest oznakowany muszlą św. Jakuba i wchodzi w skład szlaków św. Jakuba powstających w całej Europie. Choć jest pierwotnie przeznaczony dla pielgrzymów, skorzystać z niego może również każdy turysta, ponieważ szlak wiedzie przez miejsca atrakcyjne pod względem historycznym, religijnym i kulturowym.
- Szlak wodny Odry – przez gminę Siechnice wiedzie 16,5 km odcinek szlaku. Odra, jako rzeka skanalizowana, stwarza możliwości uprawiania żeglugi i żeglarstwa, jednak jej potencjał turystyczny nadal nie jest w pełni wykorzystywany (m.in. brak odpowiedniej infrastruktury).

[28] Za: *Strategia Rozwoju Gminy Siechnice 2030+*, http://www.siechnice.gmina.pl/strona-105-turystyczne_atrakcje_gminy_siechnice.html (17.05.2016),

- Szlak kajakowy Oławy – przez gminę wiedzie 8 km odcinek szlaku, poprowadzonego rzeką Oławą z gminy wiejskiej Oława, przez miasto Oława i gminę Siechnice do Wrocławia, gdzie rzeka uchodzi do Odry. Na szlaku można podziwiać m.in. lasy łęgowe w okolicach Siechnic czy faunę i florę występującą na terenach wodonośnych Wrocławia.

Infrastruktura noclegowa na terenie gminy Siechnice nie jest rozbudowana. Dane statystyki publicznej wskazują, że w 2014 roku na terenie gminy dostępny był jeden obiekt noclegowy, a liczba całorocznych miejsc noclegowych kształtowała się na poziomie 249. Z noclegów w gminie w analizowanym roku skorzystało 3 930 turystów, którym udzielono łącznie 40 359 noclegów.

Brak rozbudowanej infrastruktury noclegowej w gminie sprawia, że Siechnice wyróżniają się negatywnie na tle kraju i województwa, jeśli chodzi o obiekty noclegowe według stanu na 31 VII w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Od 2013 roku wskaźnik dla gminy wynosi 0,05 i jest o 0,01 niższy niż w latach poprzednich. Tymczasem średnia liczba obiektów noclegowych na 1000 mieszkańców Polski wzrasta rokrocznie i w 2014 roku osiągnęła poziom 0,18 obiektu. Wzrost nastąpił również w przypadku województwa dolnośląskiego (z 0,23 do 0,30 obiektu), natomiast w powiecie wrocławskim po maksymalnych wartościach w latach 2012-2013 (0,13) wskaźnik obiektów noclegowych na 1000 mieszkańców powrócił do poziomu 0,11.

Tabela 75. Obiekty noclegowe na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	obiekty noclegowe wg stanu na 31 VII - razem na 1000 mieszkańców				
	2010 obiekt	2011 obiekt	2012 obiekt	2013 obiekt	2014 obiekt
POLSKA	0,14	0,14	0,17	0,17	0,18
POLSKA - MIASTO	0,16	0,15	0,18	0,18	0,18
POLSKA - WIEŚ	0,11	0,11	0,16	0,16	0,17
DOLNOŚLĄSKIE	0,23	0,22	0,31	0,29	0,30
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	0,27	0,26	0,33	0,32	0,32
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	0,15	0,15	0,24	0,24	0,23
Powiat wrocławski	0,11	0,11	0,13	0,13	0,11
Powiat wrocławski - MIASTO			0,21	0,21	0,20
Powiat wrocławski - WIEŚ			0,11	0,11	0,10
Siechnice	0,06	0,06	0,06	0,05	0,05
Siechnice - miasto	0,19	0,18	0,17	0,16	0,16
Siechnice - obszar wiejski	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: GUS/BDL

Znacznie lepiej przedstawia się natomiast sytuacja gminy Siechnice pod względem liczby całorocznych miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców. W 2014 roku wskaźnik wynosił 13,1 i jedynie w skali województwa (19,5) jego poziom okazał się wyższy niż w gminie. Wyróżniało się również miasto Siechnice, w którym w 2014 roku na 1000 mieszkańców przypadało 39 całorocznych miejsc noclegowych – najwięcej wśród wszystkich analizowanych jednostek. Istotny jest również fakt, iż na przestrzeni lat 2010-2014 wartości

wskaźnika miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców gminy Siechnice wzrastały, ale tempo tego procesu (17,8%) było wolniejsze niż przyrost w skali Dolnego Śląska (o 25,8%) czy powiatu wrocławskiego (o 22,1%).

Tabela 76. Miejsca noclegowe na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	miejsca noclegowe całoroczne - wg stanu na 31 VII na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	10,6	10,7	11,8	12,1	12,4
POLSKA - MIASTO	12,6	12,8	13,9	14,1	14,6
POLSKA - WIEŚ	7,6	7,6	8,7	9,0	9,2
DOLNOŚLĄSKIE	15,5	15,8	18,8	18,7	19,5
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	18,5	19,1	22,5	22,3	23,5
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	8,6	8,3	10,3	10,5	10,6
Powiat wrocławski	5,6	6,6	6,8	6,6	6,8
Powiat wrocławski - MIASTO			18,3	18,5	19,7
Powiat wrocławski - WIEŚ			4,7	4,4	4,5
Siechnice	11,1	13,1	12,6	12,1	13,1
Siechnice - miasto	34,1	39,7	38,2	36,3	39,0
Siechnice - obszar wiejski	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: GUS/BDL

Gminę Siechnice charakteryzuje najniższy poziom wskaźnika turystów w okresie I-XII w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Choć w 2014 roku był on najwyższy w całym analizowanym przedziale czasowym i wynosił 206 turystów na 1000 mieszkańców gminy, nadal pozostał na poziomie kilkukrotnie niższym niż wynosiła średnia krajowa (652 turystów) czy wojewódzka (831 turystów), a nawet poniżej średniej powiatowej (229 turystów).

Tabela 77. Turyści w okresie I-XII na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	turyści w okresie I-XII na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	531	557	587	608	652
POLSKA - MIASTO	678	712	748	781	839
POLSKA - WIEŚ	304	319	341	344	367
DOLNOŚLĄSKIE	650	695	750	754	831
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	808	863	928	939	1 038
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	281	308	342	334	364
Powiat wrocławski	227	254	227	183	229
Powiat wrocławski - MIASTO			241	245	415
Powiat wrocławski - WIEŚ			224	171	196
Siechnice	196	176	68	60	206
Siechnice - miasto	500	460	205	179	616

Siechnice - obszar wiejski	50	36	0	0	0

Źródło: GUS/BDL

Mimo stosunkowo niewielkiej liczby turystów odwiedzających gminę Siechnice, są to osoby, które korzystają z wielu noclegów. Wskaźnik udzielonych noclegów na 1000 mieszkańców gminy wynosił w 2014 roku 2 119, tj. o 345% więcej niż w 2010 roku, natomiast dla miasta Siechnice wzrastał on do poziomu 6 325, najwyższego w całym analizowanym okresie wśród wszystkich jednostek administracyjnych. Dla porównania można wskazać, iż w 2014 roku na 1000 mieszkańców Polski turystom udzielono 1 730 noclegów, a na 1000 mieszkańców powiatu wrocławskiego – zaledwie 685 noclegów. Jedynie w przypadku Dolnego Śląska wskaźnik przyjął wartość wyższą niż w gminie Siechnice, ponieważ udzielono 2 200 noclegów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Tabela 78. Noclegi udzielone w okresie I-XII na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**udzielone noclegi w okresie I-XII na 1000 mieszkańców**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	1 448	1 483	1 609	1 635	1 730
POLSKA - MIASTO	1 738	1 798	1 947	2 006	2 127
POLSKA - WIEŚ	999	996	1 090	1 069	1 127
DOLNOŚLĄSKIE	1 650	1 714	1 962	2 035	2 200
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	2 006	2 088	2 437	2 557	2 772
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	823	851	874	850	908
Powiat wrocławski	390	458	400	321	685
Powiat wrocławski - MIASTO			401	398	2 516
Powiat wrocławski - WIEŚ			399	307	356
Siechnice	476	353	97	98	2 119
Siechnice - miasto	1 264	938	294	294	6 325
Siechnice - obszar wiejski	97	64	0	0	0

Źródło: GUS/BDL

ZABYTKI I DZIEDZICTWO KULTUROWE

Obszar gminy Siechnice nie wyróżnia się znacznym nagromadzeniem zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego, ale w kilku miejscowościach gminy zlokalizowane są cenne historycznie budowle oraz obiekty zabytkowe, wśród których znajdują się zabytki objęte ochroną prawną.

Ochroną na podstawie wpisu do rejestru zabytków objęte są w gminie głównie obiekty sakralne (kościoły w Kotowicach, Radwanicach, Świętej Katarzynie i Trestnie), ale również zespół klasztorno-szpitalny w Świętej Katarzynie, wieża mieszkalna w Biestrzykowie czy

park pałacowy w Żernikach Wrocławskich. Do rejestru zabytków zostały wpisane następujące obiekty nieruchome zlokalizowane w gminie Siechnice[29]:

Biestrzyków

- wieża mieszkalna, k. XVI, 2 poł. XIX, nr rej.: A/3915/421 z 1.04.1957

Kotowice

- kościół par. pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, 1923, nr rej.: A/1261/733/W z 24.11.1997

Radwanice

- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. MB Różańcowej, ul. Kościelna 8, 1937, nr rej.: A/1262/732/W z 24.11.1997

Święta Katarzyna

- kościół par. pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej, XV, 1743-48, nr rej.: A/1263/197 z 31.05.1950
- zespół klasztorno-szpitalny ss. pasterek od Opatrzności Bożej, ul. Dąbrowskiego 8, pocz. XX, 1925, nr rej.: A/1264/655/W z 5.07.1991:
  - kaplica I pw. Dobrego Pasterza
  - kaplica II północna
  - dom mieszkalny sióstr
  - budynek szpitalny
  - 6 budynków mieszkalno-gospodarczych
  - cmentarz
  - kaplica na cmentarzu
  - zespół kapliczek drogi krzyżowej

Trestno

- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil. pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, 1934, nr rej.: A/1265/731/W z 20.11.1997
- d. cmentarz grzebalny, nr rej.: j.w.

Żerniki Wrocławskie

- park pałacowy, XVII, 3 ćw. XIX, nr rej.: A/3916/690/W z 23.08.1994

Oprócz obiektów wpisanych do rejestru zabytków, na terenie gminy Siechnice znajduje się wiele innych zabytkowych budowli[30], występują zabytki archeologiczne (w Biestrzykowie,

[29] Za: http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/ (12.05.2016)
[30] Wykaz zabytków w gminie Siechnice stanowi Załącznik nr 1

Bogusławicach, Groblicach, Grodziszowie, Iwinach, Kotowicach, Łukaszowicach, Mokrym Dworze, Ozorzycach, Radomierzycach, Radwanicach, Siechnicach, Smardzowie, Sulęcinie, Sulimowie, Świętej Katarzynie, Trestnie, Zacharzycach, Zębicach, Zębowicach i Żernikach Wrocławskich) oraz obszary zabytkowe:

- historyczny układ ruralistyczny wsi: Biestrzyków, Bogusławice, Groblice, Grodziszów, Kotowice, Łukaszowice, Ozorzyce, Radwanice, Siechnice, Sulęcin, Sulimów, Święta Katarzyna, Trestno, Zacharzyce, Zębice, Żerniki Wrocławskie;
- historyczny układ zabudowań folwarcznych: Durok.

Wśród najciekawszych miejsc i obiektów, które warto odwiedzić w gminie Siechnice znajdują się[31]:

- Kościół Świętej Katarzyny Aleksandryjskiej (Sanktuarium Maryjne) w Świętej Katarzynie – po raz pierwszy wzmiankowany w 1257 roku. Świątynia była wielokrotnie przebudowywana i odbudowywana, a w przeszłości służyła nie tylko katolikom, ale także protestantom. Obecnie istniejąca budowla kościoła reprezentuje architekturę późnoromańską, z elementami gotyckimi zauważalnymi w konstrukcji świątyni. Na wyposażeniu kościoła pozostaje m.in. XIX-wieczny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, przywieziony w 1946 roku z Kresów Wschodnich przez pierwszego proboszcza parafii w Świętej Katarzynie.
- Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kotowicach – zbudowany w 1924 roku. Kościół w Kotowicach jest budowlą murowaną i otynkowaną, z dwuspadowym dachem. Świątynia posiada również kilkumetrową wieżę.
- Kościół Najświętszej Maryi Panny Różańcowej w Radwanicach – zbudowany w 1939 roku przez protestantów, a obecnie świątynia rzymskokatolicka. Kościół w Radwanicach to kościół jednonawowy (zwany też salowym), murowany o czterospadowym dachu.
- Kościół św. Franciszka z Asyżu w Sulimowie – pierwotnie ewangelicki, zbudowany w latach 1805-1806 z inicjatywy ówczesnego właściciela wsi pod kierunkiem architekta Jana Karola Krystiana Leysera. Liczne przebudowy i remonty spowodowały, że kościół utracił swój pierwotny wygląd. Od 1945 roku jest to świątynia rzymskokatolicka.
- Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP w Trestnie – wybudowany w 1934 roku jako świątynia ewangelicka. Jest to budynek murowany, a na zewnątrz można znaleźć zabytkowe płyty epitafijne.
- Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa w Żernikach Wrocławskich – pierwotnie budynek kościoła pełnił rolę składu amunicji na terenie zakładów zbrojeniowych na wrocławskich Karłowicach. W 1923 roku budowla została odkupiona przez

[31] Charakterystyka zabytków na podstawie: http://www.siechnice.gmina.pl/strona-112-8_zabytki_ciekawe_miejsca_i_budowle.html (17.05.2016)

ewangelików i przeniesiona do Żernik Wrocławskich. Mury kościoła zostały wzniesione w technice ryglowej, co przypomina budowle protestanckie powstające na Śląsku podczas wojny 30-letniej i po wojnie siedmioletniej.

- Zespół klasztorno-szpitalny sióstr ze Zgromadzenia Chrystusa Dobrego Pasterza w Świętej Katarzynie – wybudowany z inicjatywy sióstr ze Zgromadzenia Chrystusa Dobrego Pasterza na przełomie XIX i XX wieku. Budowa pierwszej części kompleksu mieszkalno-opiekuńczego w Świętej Katarzynie zakończyła się w 1907 roku. Na całokształt obecnych zabudowań składa się: kaplica Dobrego Pasterza, kaplica północna, dom mieszkalny sióstr, budynek szpitalny, 6 budynków mieszkalno-gospodarczych, cmentarz, kaplica na cmentarzu, zespół kapliczek drogi krzyżowej. Obecnie w klasztorze znajduje się Zakład Opiekuńczo-Leczniczy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

- Rycerska Wieża Mieszkalna w Biestrzykowie – budowla pochodząca z połowy XIV wieku jest przykładem dworu o charakterze wieżowym, które w chwili jego powstawania były dość powszechne na ziemiach otaczających Wrocław. Wieże mieszkalne pełniące funkcje bezpiecznego domostwa wznoszone były przez bogatych właścicieli ziemskich, których obowiązywał książęcy zakaz budowy własnych zamków. O charakterze obronnym wieży w Biestrzykowie świadczy częściowo istniejąca do dziś fosa. Budowla była wielokrotnie przebudowywana, a w trakcie II wojny światowej uległa pożarowi, z którego została odbudowana dopiero na początku XXI wieku przez prywatnego właściciela.

- Wieża widokowa w Kotowicach – wieża o wysokości 40 m jest położona tuż przy brzegu Odry, w przysiółku Utrata w miejscowości Kotowice. Z wieży można podziwiać panoramę terenów obszaru Natura 2000 (gmina Siechnice, Czernica i Wrocław), a przy dobrej pogodzie także panoramę aglomeracji wrocławskiej i znacznej części Dolnego Śląska (Masyw Ślęży, Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie, zarys Sudetów).

- Obelisk w Świętej Katarzynie – usytuowany przy skrzyżowaniu ulicy Głównej i ulicy Dąbrowskiego poniemiecki pomnik, poświęcony ofiarom wojen: prusko-austriackiej (w 1866 roku) oraz prusko-francuskiej (w latach 1870-1871). W 2007 roku pomnik został odrestaurowany.

- Pomnik lwa w Kotowicach – usytuowany na rogu ulic Spacerowej i Kolejowej pomnik poświęcony jest parafianom z Kotowic, którzy polegli w trakcie I wojny światowej. Na prostopadłościennym cokole spoczywa rzeźba z piaskowca, przedstawiająca leżącego lwa. Pomnik został odrestaurowany, uporządkowano również teren wokół niego.

- Krzyże pokutne w Siechnicach i Groblicach – kamienne krzyże zwane krzyżami pojednania wznoszone były jako pokuta mordercy po dokonanej zbrodni. W Siechnicach krzyż odnaleziony w 1986 roku znajduje się przy bramie cmentarza, natomiast krzyż z Groblic usytuowany jest na polu na łuku polnej drogi pomiędzy

Groblicami a Jankowicami Wrocławskimi, w odległości około 100 metrów od drogi krajowej Oława – Wrocław.

- Stare cmentarze w Grodziszowie i Trestnie – cmentarze z grobami nawet sprzed 100 lat, sprzyjające refleksji nad ciekawą i skomplikowaną historią Dolnego Śląska.
- Kapliczki i krzyże przydrożne – zlokalizowane w kilku miejscowościach gminy, o różnym wyglądzie i stylistyce. Najstarsze kapliczki mają po kilkadziesiąt lat.
- Obiekty hydrotechniczne – na terenie gminy znajduje się wiele urządzeń hydrotechnicznych pozostających w administracji Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu (m.in. w Siechnicach, Blizanowicach, Kotowicach). Pełnią one znaczącą rolę w gospodarce wodnej powiatu, w tym w trakcie takich sytuacji kryzysowych jak powodzie.
- Obiekty kolejowe – najciekawsze pod względem inżynieryjnym obiekty to mosty kolejowe o długości kilkudziesięciu metrów znajdujące się na trasie linii kolejowej Wrocław – Czernica – Jelcz-Laskowice. Jako ciekawostkę można wskazać, że przez obszar dzisiejszej gminy Siechnice poprowadzono pierwszą na ziemiach polskich linię kolejową: powstała ona 1842 roku na trasie Wrocław – Oława.

SYSTEM DROGOWY I KOLEJOWY, KOMUNIKACJA

System **drogowy** gminy Siechnice tworzony jest przez drogi krajowe (9,134 km), wojewódzkie (17,9 km), powiatowe (58,86 km) i gminne (208,385 km). Do najważniejszych drogowych szlaków komunikacyjnych gminy należą:

- Droga krajowa nr 94 (Zgorzelec-Wrocław-Opole-Bytom-Kraków)
- Droga wojewódzka nr 395 (Chałupki-Ziębice-Strzelin-Wrocław)
- Odcinki Wschodniej Obwodnicy Wrocławia, docelowo łączącej autostradę A4 z drogą S8: odcinek Siechnice-Łany w gminie Czernica, odcinek Siechnice-Żerniki Wrocławskie. Obecnie trwają prace przygotowawcze związane z budową południowego odcinka WOW Żerniki Wrocławskie-Bielany Wrocławskie.

Do nadania numeru planowany jest również odcinek Łany (k/Kamieńca Ząbkowickiego) – Siechnice (DK94) – Iwiny (k/Żernik Wrocławskich) (DW395). Ponadto w niewielkiej odległości od granic gminy Siechnice poprowadzona jest autostrada A4.

System kolejowy w gminie Siechnice jest reprezentowany przez trzy linie kolejowe:

- Linia kolejowa nr 132, łącząca Bytom z Wrocławiem, przez m.in. Opole, Brzeg, Oławę, *Zębice* i *Świętą Katarzynę*. Na odcinku Opole-Wrocław linia kolejowa nr 132 jest fragmentem linia kolejowej E-30, należącej do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę. Na obszarze Polski E-30

prowadzi od granicy z Niemcami przez Zgorzelec, Bolesławiec, Legnicę, Wrocław, Opole, Kędzierzyn-Koźle, Gliwice, Zabrze, Katowice, Jaworzno, Trzebinię, Kraków, Tarnów, Rzeszów i Przemyśl do granicy z Ukrainą w Medyce;

- Linia kolejowa nr 276, łącząca Wrocław z Międzylesiem (a dalej z czeską linią kolejową nr 024 rozpoczynającą się na stacji Lichkov), przez m.in. *Smardzów Wrocławski*, Strzelin, Ziębice, Kamieniec Ząbkowicki, Kłodzko (trasa stanowi część ciągu transportowego C-E 59);
- Linia kolejowa nr 277, łącząca Opole z Wrocławiem, przez m.in. *Zakrzów Kotowice* i *Siechnice*.

Infrastrukturę kolejową gminy Siechnice uzupełniają stacje kolejowe zlokalizowane w Świętej Katarzynie, Zębicach, Siechnicach, Smardzowie i Kotowicach.

Mapa 4. Układ transportowy w gminie Siechnice

Źródło: http://www.siechnice.gmina.pl/strona-1-gmina_siechnice.html

Gmina Siechnice jest dobrze skomunikowana ze stolicą województwa i pobliskimi miejscowościami. Usługi publicznej komunikacji zbiorowej oferują:

- kolej[32]:
  - ze stacji w Siechnicach w kierunku: Jelcz-Laskowice, Wrocław
  - ze stacji w Świętej Katarzynie w kierunku: Wrocław, Opole, Racibórz, Gliwice, Kędzierzyn-Koźle, Brzeg
  - ze stacji w Zębicach w kierunku: Opole, Wrocław, Racibórz, Gliwice, Kędzierzyn-Koźle, Brzeg

[32] Za: http://rozklad-pkp.pl/pl/sq (11.05.2016)

  - ze stacji w Smardzowie w kierunku: Wrocław, Kłodzko, Międzylesie, Leszno
  - ze stacji w Kotowicach w kierunku: Jelcz-Laskowice, Wrocław

- komunikacja autobusowa miejska (MPK Wrocław Sp. z o.o.)[33]:
  - linia 100 (Tarnogaj – Mokry Dwór)
  - linia 110 (Wrocław Dworzec Główny PKP – Iwiny)
  - linia 120 (Galeria Dominikańska – Trestno)

- komunikacja autobusowa podmiejska (konsorcjum DLA Sp. z o.o. i Sevibus S.A.)[34]:
  - linia 900L (Galeria Dominikańska – Dworzec Główny PKP – Iwiny – Żerniki Wrocławskie – Smardzów – Święta Katarzyna – Siechnice),
  - linia 900P (Galeria Dominikańska – Księże Małe – Radwanice – Siechnice),
  - linia 901 (Galeria Dominikańska – Księże Małe – Radwanice – Siechnice),
  - linia 910 (Galeria Dominikańska – Dworzec Główny PKP – Iwiny – Żerniki Wrocławskie – Smardzów – Święta Katarzyna),
  - linia 920 (Zębice – Sulimów – Bogusławice – Ozorzyce – Łukaszowice – Święta Katarzyna – Siechnice – Groblice – Kotowice)

- komunikacja autobusowa obsługiwana przez Polbus PKS Sp. z o.o. oraz przewoźników prywatnych: głównie kursy do Oławy i Wrocławia (m.in. przez Groblice, Durok, Kotowice, Radwanice, Sulimów, Siechnice), a także Strzelina (m.in. przez Żerniki Wrocławskie)[35].

Infrastrukturę komunikacyjną w gminie Siechnice uzupełniają ścieżki rowerowe. Wskaźniki ścieżek rowerowych na 10 tys. km^2 i na 10 tys. ludności wskazują na znaczną przewagę gminy Siechnice nad pozostałymi jednostkami terytorialnymi. W gminie są one przynajmniej trzykrotnie wyższe niż w kraju, województwie i powiecie.

W 2014 roku na 10 tys. km^2 gminy przypadało 1 312,1 km ścieżek rowerowych. W tym samym czasie na Dolnym Śląsku było to zaledwie 390,8 km, w kraju – 298,9 km, a w powiecie – 223,6 km. Przewaga gminy Siechnice wynikała ze znacznego zwiększenia długości ścieżek rowerowych w latach 2010-2014, natomiast sam wskaźnik ścieżek rowerowych na 10 tys. km^2 wzrósł z 80,8 km w 2010 do wskazanych powyżej ponad 1,3 tys. km w 2014 roku. Również w pozostałych jednostkach analizowany wskaźnik przyjmował rokrocznie wyższe wartości, jednak tempo wzrostu okazało się znacznie wolniejsze niż w gminie Siechnice.

[33] Za: http://www.wroclaw.pl/rozklady-jazdy (11.05.2016)
[34] Za: http://dla.com.pl/stara/autobusy/rozklad-jazdy/ (11.05.2016)
[35] Za: http://www.e-podroznik.pl/ (11.05.2016)

Tabela 79. Ścieżki rowerowe na 10 tys. km² w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	ścieżki rowerowe na 10 tys. km2			
	2011	2012	2013	2014
	Km	km	km	km
POLSKA	184,9	222,4	247,1	298,9
DOLNOŚLĄSKIE	255,2	295,1	304,4	390,8
Powiat wrocławski	42,0	48,3	104,7	223,6
Siechnice	80,8	80,8	303,0	1 313,1

Źródło: GUS/BDL

Również w przypadku kolejnego wskaźnika – ścieżek rowerowych na 10 tys. mieszkańców w gminie osiągano wartości znacznie wyższe niż w większych jednostkach. W 2014 roku na 10 tys. ludności gminy przypadało aż 6,8 km ścieżek rowerowych, podczas gdy na Dolnym Śląsku było to 2,7 km, w Polsce – 2,4 km, a w powiecie wrocławskim – 1,9 km. Również ten wskaźnik pozwalał zaobserwować poprawę sytuacji w zakresie dostępności ścieżek rowerowych, gdyż rokrocznie przyjmował wyższe wartości. Ponownie największa dynamika wzrostu dotyczyła gminy Siechnice. W 2010 roku na 10 tys. mieszkańców gminy przypadało 0,5 km ścieżek rowerowych, tj. trzykrotnie mniej niż wynosiła średnia krajowa (1,5 km) i wojewódzka (1,7 km), podczas gdy w 2014 roku to w gminie wskaźnik przyjął wartość niemal trzykrotnie wyższą niż w kraju i województwie.

Tabela 80. Ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności			
	2011	2012	2013	2014
	km	Km	km	Km
POLSKA	1,5	1,8	2,0	2,4
DOLNOŚLĄSKIE	1,7	2,0	2,1	2,7
Powiat wrocławski	0,4	0,4	0,9	1,9
Siechnice	0,5	0,5	1,6	6,8

Źródło: GUS/BDL

2.5 Diagnoza zjawisk w sferze technicznej

SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Usługi z zakresu dostarczania wody i odbioru ścieków dla mieszkańców gminy Siechnice realizowane są przez **Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.**, z siedzibą przy ul. Żernickiej 17 w Świętej Katarzynie. ZGK Sp. z o.o. zarządza m.in. 3 stacjami uzdatniania wody (w Świętej Katarzynie, Suchym Dworze i Łukaszowicach), 2 oczyszczalniami ścieków w Siechnicach, 53 przepompowniami ścieków oraz siecią wodociągową i kanalizacyjną na terenie gminy Siechnice[36].

Długość rozdzielczej czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy Siechnice w 2014 roku wynosiła 129,6 km, z czego 112 km (86,4%) znajdowało się na obszarze wiejskim. Od 2010 roku rokrocznie się ona zwiększa – między 2010 a 2014 rokiem w mieście przybyło 0,7 km rozdzielczej sieci wodociągowej, a na terenach wiejskich gminy – 4,8 km. Na terenie gminy w 2014 roku znajdowało się 3 819 przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, w tym 3 275 na obszarach wiejskich (85,8%) i 544 w mieście (14,2%). Z sieci wodociągowej korzystało 17 594 mieszkańców gminy, tj. o 18,3% więcej niż w 2010 roku. Rosnąca na przestrzeni lat 2010-2014 liczba ludności gminy korzystającej z sieci wodociągowej jest wynikiem zwiększenia dostępu do wody z sieci na obszarze miejskim i wiejskim. Między 2010 a 2014 rokiem liczba mieszkańców siechnickich wsi korzystających z sieci wodociągowej wzrosła o 16,8%, natomiast w mieście wzrost wyniósł 21,1%.

Tabela 81. Charakterystyka sieci wodociągowej w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	długość czynnej sieci rozdzielczej w km				
Siechnice	124,1	124,5	126,3	128,2	129,6
Siechnice - miasto	16,9	16,9	17,2	17,5	17,6
Siechnice - obszar wiejski	107,2	107,6	109,1	110,7	112,0
	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania				
Siechnice	3 534	3 699	3 758	3 758	3 819
Siechnice - miasto	516	530	539	539	544
Siechnice - obszar wiejski	3 018	3 169	3 219	3 219	3 275
	woda dostarczona gospodarstwom domowym w dam3				
Siechnice	564,4	604,0	642,8	680,1	718,7
Siechnice - miasto	189,9	207,3	215,9	232,7	237,2
Siechnice - obszar wiejski	374,5	396,7	426,9	447,4	481,5
	ludność korzystająca z sieci wodociągowej				
Siechnice	14 876	15 453	16 044	16 778	17 594
Siechnice - miasto	5 199	5 466	5 682	5 979	6 294

[36] Za: http://zgksiechnice.pl/index.php/o-nas (15.05.2016)

Siechnice - obszar wiejski	9 677	9 987	10 362	10 799	11 300

Źródło: GUS/BDL

Dostęp do sieci wodociągowej na terenie gminy Siechnice jest powszechny – gmina jest zwodociągowana niemal w całości[37]. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w gminie ukształtował się w 2014 roku na poziomie 92,4% i był wyższy niż wynosiła średnia krajowa (91,6%). Natomiast jeszcze wyższe odsetki osób posiadających dostęp do wody z wodociągów stwierdzono w skali województwa (94,8%) czy powiatu wrocławskiego (96,8%). Z reguły dostęp do sieci wodociągowej w miastach jest powszechniejszy niż na obszarach wiejskich i zjawisko to dotyczyło również gminy Siechnice. W mieście z wodociągów korzystało 98,6% mieszkańców (wyższy odsetek, na poziomie 99,2%, odnotowano jedynie w miastach powiatu wrocławskiego), natomiast na obszarach wiejskich – 89,2% mieszkańców (wyższy odsetek, na poziomie 96,4%, również stwierdzono w powiecie wrocławskim).

Tabela 82. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**odsetek ludności korzystającej z sieci Wodociągowej**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6
POLSKA – MIASTO	95,3	95,4	95,4	95,5	96,4
POLSKA – WIEŚ	75,2	75,7	76,2	76,6	84,3
DOLNOŚLĄSKIE	91,5	91,6	91,9	92,1	94,8
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	96,7	96,7	96,8	96,9	97,5
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	79,4	79,9	80,8	81,2	88,5
Powiat wrocławski	88,7	89,7	90,1	90,5	96,8
Powiat wrocławski - MIASTO			97,9	98,0	99,2
Powiat wrocławski - WIEŚ			88,7	89,1	96,4
Siechnice	91,7	92,1	92,2	92,2	92,4
Siechnice – miasto	98,5	98,6	98,6	98,6	98,6
Siechnice - obszar wiejski	88,4	88,9	89,1	89,1	89,2

Źródło: GUS/BDL

Na terenie gminy Siechnice funkcjonuje system zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych za pośrednictwem systemu **kanalizacji sanitarnej**, jednak stopień skanalizowania poszczególnych obszarów jest zróżnicowany. Dostęp do sieci kanalizacyjnej posiadają mieszkańcy większości ulic Siechnic[38], a także miejscowości: Groblice, Iwiny, Mokry Dwór, Radomierzyce, Radwanice, Sokolniki, Święta Katarzyna, Zacharzyce, Zębice i Żerniki Wrocławskie.

Na terenach gminy nieobjętych systemem kanalizacji sanitarnej ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szambach), ale wykorzystywane są również przydomowe

[37] Wg stanu na początek 2016 roku brak jest wodociągu na ul. Jaśminowej w Siechnicach.
[38] Brak kanalizacji występuje w Siechnicach na ulicach: Chabrowa, Cmentarna, Czeremchowa, Grabskiego, Jaśminowa, Jesionowa, Klonowa, Ogrodnicza, Polna, Prawocińska, Stawowa i Traugutta.

oczyszczalnie ścieków. W 2014 roku na terenie gminy znajdowało się 1 780 zbiorników bezodpływowych i 59 przydomowych oczyszczalni oraz 1 stacja zlewna.

Sieć kanalizacyjną na terenie gminy Siechnice w 2014 roku tworzyło 93,6 km czynnej sieci i 2 494 przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Na przestrzeni lat 2010-2014 dostęp do kanalizacji w gminie znacznie się poprawił. Długość czynnej sieci wzrosła o 57,8% (w tym jedynie o 2,7% w mieście i aż o 90,3% na obszarze wiejskim), a liczba przyłączy kanalizacyjnych o 30,2% (w tym o 8,9% w mieście i o 37,3% na obszarze wiejskim). W tym samym okresie liczba ludności korzystającej w gminie z sieci kanalizacyjnej wzrosła z 9 309 do 14 004 osób, tj. o połowę (50,4%). W przypadku miasta Siechnice wzrost liczby mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014 wyniósł 22,4%, natomiast na obszarze wiejskim – aż 81%.

Tabela 83. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	długość czynnej sieci w km				
Siechnice	59,3	59,8	70,5	71,1	93,6
Siechnice - miasto	22,0	22,0	22,4	22,4	22,6
Siechnice - obszar wiejski	37,3	37,8	48,1	48,7	71,0
	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania				
Siechnice	1 915	2 005	2 326	2 407	2 494
Siechnice - miasto	474	528	509	509	516
Siechnice - obszar wiejski	1 441	1 477	1 817	1 898	1 978
	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej				
Siechnice	9 309	9 905	11 008	11 658	14 004
Siechnice - miasto	4 851	5 165	5 355	5 635	5 936
Siechnice - obszar wiejski	4 458	4 740	5 653	6 023	8 068

Źródło: GUS/BDL

W porównaniu z dostępem do sieci wodociągowej, sytuacja w zakresie korzystania z kanalizacji w gminie jest trudniejsza. Wartość uzyskana dla całej gminy w 2014 roku wynosiła 73,5%, tj. więcej niż w powiecie wrocławskim (58%) i w kraju (68,7%), a nieznacznie mniej niż na Dolnym Śląsku (75%). Na tle pozostałych jednostek wyróżnia się miasto Siechnice, gdzie dostęp do sieci kanalizacyjnej jest najbardziej powszechny – korzysta z niej 93% mieszkańców. Również obszary wiejskie gminy wyróżniały się pozytywnie na tle analogicznych rejonów większych jednostek, gdyż odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2014 roku wynosił 63,7%. Pozytywnym zjawiskiem jest ponadto poprawiający się dostęp do sieci kanalizacyjnej – w latach 2010-2014 odsetek wzrósł w gminie o 28%, w tym o 56,5% na obszarach wiejskich. W skali powiatu wrocławskiego tempo wzrostu było szybsze i wynosiło 32,4%, natomiast wolniej wzrastał odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w kraju (o 10,8%) czy na Dolnym Śląsku (o 10,1%).

Tabela 84. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystającej z sieci Kanalizacyjnej				
	2010	2011	2012j	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7
POLSKA – MIASTO	86,1	86,7	87,0	87,4	89,3
POLSKA – WIEŚ	24,8	27,8	29,4	30,9	37,3
DOLNOŚLĄSKIE	68,1	69,3	70,1	70,8	75,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	85,5	86,3	86,7	87,2	90,0
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	27,7	30,1	32,2	33,5	41,1
Powiat wrocławski	43,8	47,1	49,5	50,9	58,0
Powiat wrocławski - MIASTO			84,4	84,7	90,4
Powiat wrocławski - WIEŚ			43,2	44,8	52,2
Siechnice	57,4	59,0	63,3	64,1	73,5
Siechnice – miasto	91,9	93,2	92,9	92,9	93,0
Siechnice - obszar wiejski	40,7	42,2	48,6	49,7	63,7

Źródło: GUS/BDL

Ścieki komunalne z terenu gminy Siechnice są odprowadzane do dwóch oczyszczalni ścieków: Oczyszczalni Ścieków SBR w Siechnicach i Oczyszczalni Ścieków BIOBLOK w Siechnicach. Na terenie gminy znajdują się również 53 przepompownie ścieków.

W 2014 roku z oczyszczalni ścieków korzystało 12 352 mieszkańców gminy Siechnice, w tym 5 632 w mieście (45,6% wszystkich korzystających w gminie) i 6 720 na obszarze wiejskim (54,4%). W latach 2010-2014 liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w gminie Siechnice wzrosła o 42%, przy czym szybciej proces ten postępował w mieście (o 33,1%) niż na obszarze wiejskim (o 50,4%). Wielkość ścieków odprowadzanych z terenu gminy Siechnice fluktuowała w latach 2010-2014, przyjmując ostatecznie wartość 715 dam^3 w 2014 roku, tj. o 43,6% więcej niż w 2010 roku, ale jednocześnie o 6,9% mniej niż w 2013 roku.

Tabela 85. Oczyszczalnie ścieków w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ścieki odprowadzone w dam^3				
Siechnice	498	637	576	768	715
Siechnice - miasto	240	227	322	365	283
Siechnice - obszar wiejski	258	410	254	403	432
	ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków				
Siechnice	8 700	10 400	10 800	11 963	12 352
Siechnice - miasto	4 231	3 200	5 200	5 490	5 632
Siechnice - obszar wiejski	4 469	7 200	5 600	6 473	6 720

Źródło: GUS/BDL

Rokrocznie zwiększa się odsetek mieszkańców gminy korzystających z oczyszczalni ścieków. W 2010 roku ścieki odbierane były od 54% mieszkańców, podczas gdy w 2014 roku – już od

65%. Mimo widocznej poprawy w zakresie odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków oraz korzystniejszej sytuacji w gminie Siechnice niż w powiecie wrocławskim (59% korzystających), nadal wyższe odsetki korzystających w oczyszczalni ścieków występowały w skali kraju (71%) oraz Dolnego Śląska (79%). Zgodnie z powszechną tendencją, łatwiejszy dostęp do oczyszczalni ścieków mają mieszkańcy miast – w mieście Siechnice odsetek korzystających wynosił 88%, pozostając na najniższym poziomie w porównaniu z miastami kraju (94%), województwa (95%) i powiatu (91%). Na obszarze wiejskim gminy z oczyszczalni ścieków korzystało 53% mieszkańców, tj. więcej niż wynosiła średnia krajowa (37%) i wojewódzka (42%) i minimalnie mniej niż średnia powiatowa dla obszarów wiejskich (54%).

Tabela 86. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**odsetek ludności korzystający z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich ogółem**				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
POLSKA	65%	66%	69%	70%	71%
POLSKA – MIASTO	88%	88%	92%	93%	94%
POLSKA – WIEŚ	28%	31%	33%	35%	37%
DOLNOŚLĄSKIE	76%	77%	77%	78%	79%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	95%	95%	95%	95%	95%
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	31%	34%	37%	39%	42%
Powiat wrocławski	44%	46%	50%	55%	59%
Powiat wrocławski - MIASTO			94%	92%	91%
Powiat wrocławski - WIEŚ			43%	49%	54%
Siechnice	54%	62%	62%	66%	65%
Siechnice – miasto	80%	58%	90%	91%	88%
Siechnice - obszar wiejski	41%	64%	48%	53%	53%

Źródło: GUS/BDL

SYSTEM CIEPŁOWNICZY[39]

Na przełomie XIX i XX wieku w miejscowości Siechnice powstała elektrociepłownia „Czechnica", która obecnie wchodzi w skład Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. Moc elektryczna elektrociepłowni wynosi 100 MW, a cieplna 247 MWt. W jej skład wchodzą 3 kotły OP-130 każdy o mocy cieplnej równej 98,5 MWt, 1 kocioł fluidalny BFB na biomasę (76,5 MWt mocy cieplnej) oraz 2 turbozespoły (każdy

[39] Za: *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego wykonano na podstawie umowy nr 2/2014. Dokument ten jest zgodny z zakresem określonym w umowie oraz ze Szczegółowymi zaleceniami dotyczącymi struktury planu gospodarki niskoemisyjnej, w ramach działania 9.3 konkursu nr 2/POIiŚ/9.3/2013 - Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - plany gospodarki niskoemisyjnej – PGN*

o mocy elektrycznej równej 50 MW i 123,5 MWt mocy cieplnej). Elektrociepłownia „Czechnica" pokrywa ok. 90% potrzeb cieplnych budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej oraz drobnego przemysłu w gminie (w tym PPO Siechnice).

Infrastrukturę ciepłowniczą w gminie tworzą:

- Magistrala Ciepłownicza do miasta Wrocławia (2 x Dn 900). Dystrybutorem sieci ciepłowniczych jest FORTUM, który dostarcza ciepło do odbiorców we Wrocławiu. Sieć ta należy do FORTUM i poprowadzona jest od granicy elektrociepłowni „Czechnica", poprzez Radwanice w kierunku południowych rejonów miasta Wrocławia;
- Sieć Ciepłownicza Nr 1 (SC1), którą tworzą rurociągi technologiczne 3 x Dn 500, będąca własnością Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. Sieć ta jest siecią mieszaną (częściowo napowietrzną, posadowioną na estakadzie, a częściowo podziemną, w kanale i częściowo preizolowaną). Jej długość wynosi 2,7 km. Dostarcza ona ciepło do Przedsiębiorstwa Produkcji Ogrodniczej Siechnice Sp. z o.o. – energia jest tam wykorzystywana do celów technologicznych i socjalno-bytowych;
- Sieć Ciepłownicza Nr 2 (SC2), którą tworzą dwie lokalne magistrale ciepłownicze (M1 i M2). Jej długość wynosi 26,0 km. Sieć SC2 jest wyłącznie siecią podziemną preizolowaną. Zaopatruje ona w ciepło sieciowe odbiorców instytucjonalnych i indywidualnych w gminie Siechnice. Magistrala Ciepłownicza Nr 1 (M1), 2 x Dn 200/250, dostarcza ciepło do odbiorców na zachodzie i centrum Siechnic (głównie stara część miasta) oraz do odbiorców w Świętej Katarzynie. Magistrala Ciepłownicza Nr 2 (M2), 2 x Dn 200, dostarcza natomiast ciepło sieciowe do odbiorców na wschodzie
  i centrum Siechnic (głównie nowa część miasta) oraz w rejonie Gminnej Strefy Aktywności Gospodarczej (GSAG).

KOGENERACJA S.A. posiada aktualny *Plan Rozwoju Sieci Ciepłowniczej w Gminie Siechnice na lata 2014-2016*. Stanowi on kontynuację analogicznych dokumentów, które są redagowane cyklicznie od roku 2005 i obejmuje zamierzenia inwestycyjne, remontowe i modernizacyjne, które są zaplanowane do realizacji w zakresie sieci ciepłowniczej KOGENERACJI S.A. posadowionej na nieruchomościach w aglomeracjach Siechnice i Święta Katarzyna.

Dostęp do sieci ciepłowniczej w gminie Siechnice posiadają mieszkańcy Radwanic i Świętej Katarzyny oraz większości ulic w Siechnicach (1-go Maja, Cicha, Ciepłownicza, Energetyczna, Fabryczna, Gimnazjalna, Henryka III, Jana Pawła II, Jarzębinowa, Jesionowa, Kasztanowa, Klonowa, Kochanowskiego, Kolejowa, Kościelna, Kraszewskiego, Kwiatkowskiego, Kwiatowa, Mickiewicza, Ogrodnicza, Osiedlowa, Polna, Popiełuszki, Sienkiewicza, Sportowa, Staszica, Szkolna, Słoneczna, Słowackiego, Św. Katarzyny, Św. Krzyża, Tuwima, Wiosenna, Zacisze i Ziemska).

SYSTEM GAZOWNICZY[40]

Gmina Siechnice zasilana jest gazem ziemnym wysokometanowym. Przez obszar Gminy przebiegają stalowe gazociągi wysokiego ciśnienia:

- Relacji Ołtaszyn – Kiełczów: DN 350 6,3 MPa od granicy Gminy do Iwin, DN 300 6,3 MPa od Iwin, DN 100 6,3 MPa do stacji Żerniki Wrocławskie;
- Relacji Ołtaszyn – Brzeg Opolski: DN 350 4,0 MPa, DN 80 4,0 MPa do stacji Żerniki Wrocławskie.

Zaopatrzenie gminy w gaz następuje poprzez: stację redukcyjno-pomiarową Iº w Żernikach Wrocławskich oraz stacje redukcyjno-pomiarowe IIº w Radwanicach, w Siechnicach, w Świętej Katarzynie oraz w Żernikach Wrocławskich. Stacje IIº w Radwanicach, Siechnicach i Świętej Katarzynie zasilane są gazem średniopręźnym z gazociągu relacji Stanowice – Tarnogaj, stacja IIº w Żernikach Wrocławskich zasilana jest ze stacji Iº w Żernikach Wrocławskich.

Wg stanu na 2016 rok dostęp do sieci gazowej w gminie Siechnice posiadają mieszkańcy następujących miejscowości: Biestrzyków, Groblice, Iwiny, Mokry Dwór, Radomierzyce, Radwanice, Smardzów, Święta Katarzyna, Zacharzyce i Żerniki Wrocławskie. W Siechnicach sieć gazowa doprowadzona została do poniższych ulic: 1-go Maja, Cicha, Ciepłownicza, Czeremchowa, Energetyczna, Fabryczna, Gimnazjalna, Henryka III, Jana Pawła II, Jarzębinowa, Jesienna, Kasztanowa, Klonowa, Kochanowskiego, Kolejowa, Kościelna, Kościuszki, Kraszewskiego, Kwiatkowskiego, Kwiatowa, Letnia, Lwowska, Mickiewicza, Modrzewiowa, Ogrodnicza, Opolska, Osiedlowa, Polna, Popiełuszki, Sienkiewicza, Sportowa, Staszica, Stawowa, Szkolna, Słoneczna, Słowackiego, Św. Floriana, Św. Katarzyny, Świerczewskiego, Tuwima, Wileńska, Wiosenna, Zachodnia, Zacisze, Ziemska.

Sieć gazową na terenie gminy Siechnice w 2014 roku tworzyło 109 180 m czynnej sieci ogółem, w tym 31 238 m sieci przesyłowej i 77 942 m sieci rozdzielczej. Wraz z rozbudową sieci rozdzielczej w latach 2010-2014 długość czynnej sieci gazowej w gminie wzrosła o 16,6%, przy czym nieznacznie szybciej rozwijała się sieć rozdzielcza usytuowana na obszarze wiejskim gminy (o 17,3%) niż w mieście (o 13,8%). Ponadto na terenie gminy Siechnice znajdowały się 1 932 przyłącza gazowe do budynków, w tym 1 733 przyłącza do budynków mieszkalnych. Zdecydowana większość przyłączy zlokalizowana była na obszarze wiejskim (1 649 przyłączy, tj. 85,3% ogólnej liczby), natomiast w mieście znajdowały się 283 przyłącza gazowe (14,7%).

[40] Za: *Plan gospodarki niskoemisyjnej…*

Tabela 87. Charakterystyka sieci gazowej w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	długość czynnej sieci ogółem w m				
Siechnice	98 094	100 661	103 444	106 100	109 180
Siechnice - miasto	13 181	13 286	13 521	13 941	14 995
Siechnice - obszar wiejski	84 913	87 375	89 923	92 159	94 185
	długość czynnej sieci przesyłowej w m				
Siechnice	31 238	31 238	31 238	31 238	31 238
Siechnice - miasto	0	0	0	0	0
Siechnice - obszar wiejski	31 238	31 238	31 238	31 238	31 238
	długość czynnej sieci rozdzielczej w m				
Siechnice	66 856	69 423	72 206	74 862	77 942
Siechnice - miasto	13 181	13 286	13 521	13 941	14 995
Siechnice - obszar wiejski	53 675	56 137	58 685	60 921	62 947
	czynne przyłącza do budynków				
Siechnice	1 503	1 591	1 718	1 802	1 932
Siechnice - miasto	267	272	272	275	283
Siechnice - obszar wiejski	1 236	1 319	1 446	1 527	1 649

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku liczba odbiorców gazu w gminie Siechnice kształtowała się na poziomie 4 054 osób, z czego 73% stanowili mieszkańcy obszaru wiejskiego (2 956 osób). Natomiast z sieci gazowej w gminie korzystało łącznie 11 098 mieszkańców, w tym 8 159 zamieszkałych na obszarze wiejskim (73,5%). W porównaniu do 2010 roku liczba ludności korzystającej z sieci gazowej wzrosła o 9,5%, o ile jednak w mieście nastąpił spadek (-8,2)%, w przypadku obszarów wiejskich wzrost liczby korzystających z sieci gazowej wyniósł 1 220 osób, tj. 17,6%. Mieszkańcy gminy Siechnice zużyli w 2014 roku 3 216 tys. m^3 gazu z sieci, tj. o 1,6% mniej niż w 2010 roku.

Tabela 88. Korzystanie z sieci gazowej w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	odbiorcy gazu				
Siechnice	3 166	3 370	3 540	3 954	4 054
Siechnice - miasto	1 080	1 084	1 080	1 093	1 098
Siechnice - obszar wiejski	2 086	2 286	2 460	2 861	2 956
	zużycie gazu w tys. m3				
Siechnice	3 268,20	2 954,20	3 320,9	3 430,6	3 215,8
Siechnice - miasto	380,4	365,0	686,6	328,0	295,4
Siechnice - obszar wiejski	2 887,80	2 589,20	2 634,3	3 102,6	2 920,4
	ludność korzystająca z sieci gazowej				
Siechnice	10 139	10 257	10 159	10 948	11 098
Siechnice - miasto	3 200	3 169	2 921	2 937	2 939
Siechnice - obszar wiejski	6 939	7 088	7 238	8 011	8 159

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku dostęp do gazu sieciowego posiadało 58,3% mieszkańców gminy Siechnice. Była to wartość wyższa niż przeciętnie w powiecie (37,4%) czy kraju (52,2%), ale niższa niż w województwie (61,4%). Również w przypadku poziomu gazyfikacji obserwowane były różnice między miastami a obszarami wiejskimi. Należy jednak podkreślić odwrotną sytuację w gminie niż w innych jednostkach. W przypadku powiatu wrocławskiego, województwa dolnośląskiego i kraju odsetki korzystających z sieci gazowej w miastach były znacznie wyższe niż na obszarach wiejskich (różnica była dwu, a nawet trzykrotna na korzyść miast), natomiast sytuacja w gminie Siechnice była odmienna. W 2014 roku w mieście Siechnice z gazu sieciowego korzystało 46,1% mieszkańców (najmniej wśród miast innych jednostek administracyjnych), podczas gdy na obszarach wiejskich gminy odsetek wynosił 64,4% (tym razem była to wartość najwyższa w porównaniu z obszarami wiejskimi kraju, województwa i powiatu).

Tabela 89. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	52,5	52,5	52,4	52,4	52,2
POLSKA - MIASTO	72,9	72,7	72,4	72,3	71,7
POLSKA - WIEŚ	20,8	21,2	21,7	22,0	22,4
DOLNOŚLĄSKIE	62,8	62,7	61,8	61,7	61,4
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	84,6	84,4	83,1	82,9	82,4
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	12,1	12,6	12,9	13,6	14,1
Powiat wrocławski	32,3	33,3	33,3	35,7	37,4
Powiat wrocławski - MIASTO			64,6	64,0	63,1
Powiat wrocławski - WIEŚ			27,6	30,6	32,8
Siechnice	62,5	61,1	58,4	60,2	58,3
Siechnice - miasto	60,7	57,2	50,7	48,4	46,1
Siechnice - obszar wiejski	63,4	63,1	62,2	66,1	64,4

Źródło: GUS/BDL

SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY[41]

Gmina Siechnice zaopatrywana jest w energię elektryczną z krajowego systemu elektroenergetycznego, głównie poprzez lokalnego dystrybutora: EnergiaPro GRUPA TAURON S.A. Podstawowe zasilanie odbywa się ze stacji transformatorowo-rozdzielczej 110/20 kV GPZ R-104 „Zacharzyce", która należy do EnergiaPro. Energia elektryczna jest również dostarczana przez Elektrociepłownię „Czechnica" o mocy 100 MW, która wchodzi w skład Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A.

Głównym punktem zasilania jest GPZ „Zacharzyce" (składa się z dwóch transformatorów 110/20 kV, każdy o mocy wynoszącej 16 MVA) i GPZ „Siechnice" (składający się z dwóch

[41] *Plan gospodarki niskoemisyjnej…*

transformatorów 110/20 kV, każdy o mocy wynoszącej 31,5 MVA). Ponadto gmina Siechnice jest pokryta sieciami średniego i niskiego napięcia, a na jej terenie znajduje się kilkadziesiąt stacji transformatorowych (we wszystkich miejscowościach gminy).

Gmina Siechnice posiada 2 907 punktów oświetlenia ulicznego. Oświetlenie uliczne stanowią źródła światła sodowe (2 875 szt.) i rtęciowe (32 szt.), o mocy od 70 do 250 W. Zużycie energii w 2013 r. na oświetlenie uliczne wyniosło 1 104 577 kWh, dając łączny koszt 1 018 144,71 zł. Na terenie gminy znajdują się 4 sygnalizatory świetlne wykorzystujące moduły LED o mocy 15-20 W. Zużycie energii w 2013 roku wyniosło 6 450 kWh, co dało łączny koszt 5 160 zł.

Mieszkańcy miasta Siechnice zużywają znacznie mniej energii elektrycznej niż mieszkańcy innych jednostek administracyjnych. W 2014 roku na 1 mieszkańca miasta przypadało 542,3 kWh energii elektrycznej, co było wynikiem znacznie niższym niż średnia w miastach powiatu (686,6 kWh), województwa (692 kWh) czy kraju (aż 735 kWh). Na przestrzeni lat 2010-2014 zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca analizowanych obszarów spadało – jest to proces obserwowany we wszystkich jednostkach.

Tabela 90. Zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca ogółem				
	2010 kWh	2011 kWh	2012 kWh	2013 kWh	2014 kWh
POLSKA - MIASTO	785,4	773,7	768,6	761,4	735,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	765,8	758,7	784,1	752,6	692,0
Powiat wrocławski - MIASTO			764,3	731,6	686,6
Siechnice - miasto	616,9	571,0	643,2	559,3	542,3

Źródło: GUS/BDL

STAN ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

W 2014 roku na terenie gminy Siechnice znajdowały się 4 053 budynki mieszkalne. Zdecydowana większość z nich (3 475 budynków; 85,7%) zlokalizowana była na obszarze wiejskim gminy. Pozostałe 14,3% budynków mieszkalnych usytuowanych było w mieście (578 budynków). Zasoby mieszkaniowe gminy tworzyło 7 577 mieszkań, o łącznej powierzchni użytkowej 759 850 m^2, składające się z 35 336 izb. Podobnie jak w przypadku budynków mieszkalnych, większość mieszkań znajdowała się na obszarze wiejskim, jednak ich udział był tym razem niższy: 60,5% mieszkań zlokalizowanych było na terenie wiejskim, zaś 39,5% w mieście Siechnice. Analiza danych dotyczących zasobów mieszkaniowych w latach 2010-2014 wskazuje na dynamiczny rozwój mieszkalnictwa w gminie – liczba budynków mieszkalnych w tym okresie wzrosła o jedną trzecią (33,3%), liczba mieszkań o 31,1%, a liczba izb o 23%. Rozwój następował zarówno w mieście, jak i na terenie wiejskim gminy – w obu przypadkach rokrocznie zwiększała się liczba budynków

mieszkalnych, mieszkań i izb, przy czym nieznacznie szybciej proces ten postępował w mieście.

Tabela 91. Budynki mieszkalne i zasoby mieszkaniowe w gminie Siechnice w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	budynki mieszkalne				
Siechnice	3 040	3 341	3 593	3 827	4 053
Siechnice - miasto	428	506	537	559	578
Siechnice - obszar wiejski	2 612	2 835	3 056	3 268	3 475
	mieszkania				
Siechnice	5 781	6 145	6 611	7 099	7 577
Siechnice - miasto	2 254	2 419	2 558	2 770	2 993
Siechnice - obszar wiejski	3 527	3 726	4 053	4 329	4 584
	izby				
Siechnice	28 724	30 212	32 035	33 791	35 336
Siechnice - miasto	9 895	10 488	10 898	11 447	12 009
Siechnice - obszar wiejski	18 829	19 724	21 137	22 344	23 327
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2				
Siechnice	585 249	622 259	671 079	719 552	759 850
Siechnice - miasto	149 755	162 196	171 128	184 804	198 173
Siechnice - obszar wiejski	435 494	460 063	499 951	534 748	561 677

Źródło: GUS/BDL

Na 1000 mieszkańców gminy Siechnice przypadały w 2014 roku niemal 400 mieszkania. Była to wartość znacznie wyższa niż średnia dla powiatu wrocławskiego (324 mieszkania na 1000 ludności), województwa dolnośląskiego (357,3 mieszkania na 1000 ludności) i całego kraju (363,4 mieszkania na 1000 ludności). Sytuacja w zakresie mieszkalnictwa stopniowo się poprawia we wszystkich jednostkach, czego wyrazem są rosnące wskaźniki mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców – najszybciej proces ten postępował właśnie w gminie Siechnice, gdzie w latach 2010-2014 wartość analizowanego wskaźnika wzrosła o 11,6%, podczas gdy w pozostałych jednostkach tempo wzrostu okazało się dwu-, a nawet trzykrotnie niższe. Nadal jednak potrzeby mieszkaniowe na obszarach wiejskich są zaspokojone w mniejszym stopniu niż w miastach i jest to trend obserwowany we wszystkich jednostkach administracyjnych. W 2014 roku na 1000 mieszkańców wsi w gminie Siechnice przypadały 362 mieszkania, podczas gdy w mieście było to 469 mieszkań. W obu przypadkach wskaźnik osiągał wyższą wartość niż na obszarach miejskich i wiejskich kraju, województwa i powiatu.

Tabela 92. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**mieszkania na 1000 mieszkańców**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	349,6	352,6	356,1	359,9	363,4
POLSKA - MIASTO	388,1	391,9	396,5	401,4	405,9

POLSKA - WIEŚ	290,0	291,8	294,1	296,4	298,7
DOLNOŚLĄSKIE	367,7	371,0	375,9	381,6	386,2
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	394,4	398,7	404,8	411,9	417,3
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	305,6	307,1	309,7	312,9	316,2
Powiat wrocławski	338,5	340,3	347,0	351,5	357,3
Powiat wrocławski – MIASTO			395,2	403,4	409,2
Powiat wrocławski – WIEŚ			338,3	342,2	348,0
Siechnice	356,3	366,2	380,0	390,3	397,8
Siechnice – miasto	427,2	436,3	443,9	456,9	469,0
Siechnice - obszar wiejski	322,2	331,6	348,3	357,0	362,0

Źródło: GUS/BDL

Gmina Siechnice, podobnie jak cały powiat wrocławski wyróżnia się na tle województwa i kraju, znacznie wyższym wskaźnikiem przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania. W 2014 roku przeciętne mieszkanie w powiecie miało powierzchnię niemal 105 m^2, natomiast nieznacznie mniejsze, bo średnio 100 m^2, były mieszkania w gminie Siechnice. Znacznie mniejszymi mieszkaniami dysponowali mieszkańcy kraju (73,4 m^2) czy Dolnego Śląska (72,2 m^2). Większe mieszkania znajdują się na obszarach wiejskich niż w miastach – jest to prawidłowość występująca we wszystkich analizowanych jednostkach terytorialnych. W przypadku gminy Siechnice różnica między przeciętną powierzchnią użytkową 1 mieszkania w mieście (66,2 m^2) a na obszarach wiejskich (122,5 m^2) była największa i wynosiła ponad 56 m^2.

Tabela 93. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	m2	m2	m2	m2	m2
POLSKA	72,3	72,6	72,8	73,1	73,4
POLSKA – MIASTO	63,6	63,8	63,9	64,1	64,2
POLSKA – WIEŚ	90,3	90,8	91,3	91,8	92,3
DOLNOŚLĄSKIE	71,5	71,7	71,9	72,0	72,2
DOLNOŚLĄSKIE – MIASTO	65,3	65,4	65,4	65,4	65,4
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	90,0	90,6	91,2	91,8	92,3
Powiat wrocławski	102,6	103,4	103,9	104,6	104,7
Powiat wrocławski - MIASTO			82,0	81,7	81,3
Powiat wrocławski - WIEŚ			108,6	109,5	109,7
Siechnice	101,2	101,3	101,5	101,4	100,3
Siechnice - miasto	66,4	67,1	66,9	66,7	66,2
Siechnice - obszar wiejski	123,5	123,5	123,4	123,5	122,5

Źródło: GUS/BDL

Przeciętny mieszkaniec gminy Siechnice ma do swojej dyspozycji niemal 40 m^2 powierzchni użytkowej mieszkania. Wskaźnik dla gminy ponownie pozostawał na poziomie znacznie wyższym niż średnia krajowa i wojewódzka (po 27-28 m^2 na 1 osobę), ale w tym przypadku

przewyższał również wartość wskaźnika dla powiatu wrocławskiego (37,4 m^2 na 1 osobę). Korzystniejsza sytuację stwierdzano na obszarach wiejskich, gdzie wskaźniki przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę, okazywały się wyższe niż w miastach poszczególnych jednostek. Ponownie również właśnie w gminie Siechnice obserwowana była największa różnica między powierzchnią mieszkania przypadającą na 1 mieszkańca miasta (31,1 m^2) a 1 mieszkańca obszaru wiejskiego (44,4 m^2).

Tabela 94. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	**przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę**				
	2010	2011	2012	2013	2014
	m2	m2	m2	m2	m2
POLSKA	25,3	25,6	25,9	26,3	26,7
POLSKA - MIASTO	24,7	25,0	25,4	25,7	26,1
POLSKA - WIEŚ	26,2	26,5	26,8	27,2	27,6
DOLNOŚLĄSKIE	26,3	26,6	27,0	27,5	27,9
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	25,7	26,1	26,5	26,9	27,3
DOLNOŚLĄSKIE - WIEŚ	27,5	27,8	28,2	28,7	29,2
Powiat wrocławski	34,7	35,2	36,1	36,8	37,4
Powiat wrocławski - MIASTO			32,4	32,9	33,3
Powiat wrocławski - WIEŚ			36,7	37,5	38,2
Siechnice	36,1	37,1	38,6	39,6	39,9
Siechnice - miasto	28,4	29,3	29,7	30,5	31,1
Siechnice - obszar wiejski	39,8	40,9	43	44,1	44,4

Źródło: GUS/BDL

3. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

3.1. Stan kryzysowy i obszar zdegradowany

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym *z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,* ***można wyznaczyć jako obszar zdegradowany*** *w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:*

- *gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub*
- *środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub*
- *przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub*
- *technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.*

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych (Rozdział 2) polegała na szerokim przeanalizowaniu sytuacji społeczno-gospodarczej w oparciu o możliwe i dostępne dane źródłowe.

Istotnym elementem diagnozy było obiektywne stwierdzenie czy za pomocą dostępnych danych można uznać, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska problemowego (stanu kryzysowego). Temu właśnie służyła analiza porównawcza, tj. odniesienie skali zjawisk do występujących na innych poziomach statystycznych (zobiektywizowanie czy coś jest realnie problemem). Takie podejście rzutuje na całą logię dokumentu. Program rewitalizacji ma bowiem pomóc rozwiązywać **KLUCZOWE PROBLEMY**, w sposób **NAJEFEKTYWNIEJSZY**. To jakie działania rewitalizacyjne gmina zamierza prowadzić

zależy od rzetelności diagnozy, w tym rzetelności zdefiniowania problemów. Jeśli dostępność lub jakość danych, opisujących potencjalne problemy nie była zadowalająca, to takie dane nie były ujmowane w dalszej analizie.

Szczegółowa diagnoza, a także badania z mieszkańcami pozwoliły na określenie stanów kryzysowych.

Na obszarze gminy Siechnice zdiagnozowano następujące negatywne zjawiska społeczne:

Wysokie wskaźniki obciążenia demograficznego – widoczne w wysokim udziale osób w wieku nieprodukcyjnym w ludności w wieku produkcyjnym.

Ocenę sytuacji demograficznej uzupełniają **wskaźniki obciążenia demograficznego**. Pierwszy z nich określa liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W przypadku gminy Siechnice, w 2014 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało najmniej, gdyż 53,3 osoby w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Dla powiatu wrocławskiego, województwa i kraju wskaźnik przyjmował wartość wyższą (odpowiednio 54,7, 57,5 i 58,8 osób). Na tle pozostałych jednostek szczególnie wyróżniało się miasto Siechnice, gdzie na 100 osób w wieku nieprodukcyjnym przypadało jedynie 48 osób w wieku produkcyjnym.

Starzenie się społeczeństwa – widoczne w istotnym przyroście osób w wieku poprodukcyjnym w analizowanych latach 2015/2010

Na przestrzeni lat 2010-2014 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat włącznie) zwiększyła się w gminie z 3 118 do 3 983, co oznacza wzrost na poziomie 27,7%. Tym samym udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności gminy zwiększył się z 19,2% do 20,9%. W przypadku ludności w wieku produkcyjnym (18-60/65 lat), mimo ogólnego wzrostu liczebności tej kategorii o 13,2% (z 10 979 do 12 424 osób), jej udział w ogóle ludności gminy zmniejszył się z 67,7% do 65,2%. O 24% zwiększyła się natomiast w latach 2010-2014 liczba mieszkańców gminy Siechnice w wieku poprodukcyjnym (z 2 126 do 2 638 osób), co spowodowało wzrost udziału tej kategorii w ogóle ludności z 13,1% do 13,9%.

Długotrwałe bezrobocie - widoczne w znacznym i rosnącym odsetku osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem

W 2015 roku w mieście Siechnice osoby bezrobotne, których łączna liczba wynosiła 96, zamieszkiwały na 29 ulicach miasta. Najwięcej było wśród nich mieszkańców ulicy Ciepłowniczej (15 osób, 15,6%), mniej z ulicy Energetycznej (8 osób, 8,3%),

Świerczewskiego (8 osób, 8,3%) czy Piłsudskiego (6 osób, 6,3%). Na pozostałych ulicach miasta zamieszkiwało nie więcej niż 5 osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Wśród miejscowości tworzących obszar wiejski gminy Siechnice największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkiwała w Radwanicach (49 osób, tj. 15,4% ogółu bezrobotnych w gminie) oraz Świętej Katarzynie (44 osoby, tj. 13,8%). Niższy był udział bezrobotnych mieszkających w Żernikach Wrocławskich (22 osoby, 6,9%), Iwinach (19 osób, 6%), Groblicach (16 osób, 5%), Łukaszowicach (14 osób, 4,4%) czy Kotowicach (10 osób, 3,1%). W miejscowościach Bogusławice, Grodziszów, Mokry Dwór, Ozorzyce, Smardzów, Sulęcin, Sulimów, Zacharzyce, Zębice, Blizanowice, Durok i Trestno liczba bezrobotnych nie przekraczała kilku osób, zaś brak mieszkańców zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w 2015 roku stwierdzono w Biestrzykowie, Radomierzycach, Sokolnikach i Szostakowicach.

Wśród bezrobotnych w gminie Siechnice w 2015 roku 55% stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, 32% osoby bez kwalifikacji, a 10% osoby bez doświadczenia zawodowego. Za zjawisko negatywne należy uznać fakt znacznego wzrostu liczby bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia dłużej niż 24 miesiące. W 2010 roku na terenie gminy zamieszkiwały 43 takie osoby (w tym 11, tj. 26% w mieście), zaś w 2015 roku – już 175 osób (w tym 52, tj. 30% w mieście), co oznacza wzrost udziału bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych w gminie z 11% do 55%. Jedyną miejscowością gminy, w której liczba długotrwale bezrobotnych w 2015 roku okazała się niższa niż w 2010 roku, były Ozorzyce, natomiast wzrost tej kategorii bezrobotnych stwierdzono w Bogusławicach, Groblicach, Iwinach, Kotowicach, Łukaszowicach, Mokrym Dworze, Radwanicach, Smardzowie, Świętej Katarzynie, Zarzycach, Zębicach, Żernikach Wrocławskich, Blizanowicach, Duroku i Siechnicach. Udział bezrobotnych długotrwale w ogólnej liczbie bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy był bardzo zróżnicowany i wahał się w 2015 roku od 0% (Grodziszów, Sulęcin, Sulimów) do 100% (Durok).

Ubóstwo – widoczne w istotnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej oraz znacznym udziale w tej liczbie osób, którym przyznano świadczenia z powodu ubóstwa.

W 2015 roku w gminie Siechnice pomocą społeczną objęto 252 osoby, w tym 59 mieszkających w mieście (24,4%) i 183 mieszkańców obszaru wiejskiego gminy (75,6%). Osoby korzystające z pomocy społecznej najczęściej otrzymywały ją z powodu ubóstwa (170 osób, tj. 70,2%), rzadziej bezrobocia (107 osób, tj. 44,2%), niepełnosprawności (81 osób, 33,5%) czy długotrwałej lub ciężkiej choroby (53 osoby, tj. 21,9%).

W 2015 roku pomoc społeczna kierowana była do mieszkańców wszystkich sołectw i osiedli, choć liczba korzystających była mocno zróżnicowana. Osoby korzystające z pomocy najczęściej zamieszkiwały w mieście Siechnice (59 osób) oraz w miejscowości Święta Katarzyna (57 osób), a także w Radwanicach (39 osób), Blizanowicach (19 osób) i Łukaszowicach (14 osób). W pozostałych miejscowościach liczba osób objętych pomocą wahała się od 1 (Radomierzyce, Sulęcin) do 7 (Groblice, Kotowice, Żerniki Wrocławskie).

Przemoc w rodzinie – widoczna w istotnej liczbie wydanych „niebieskich kart".

Na podstawie dostępnych danych liczbę rodzin z gminy Siechnice, które w 2015 roku posiadały założoną „Niebieską Kartę", określono na poziomie 25 (w 2014 roku – 24 rodziny). Znajdowało się wśród nich 8 rodzin mieszkających na terenie miasta (32%) i 17 rodzin z obszarów wiejskich (68%). „Niebieskie Karty" zostały założone rodzinom z 7 sołectw i 1 osiedla, przy czym najwięcej zamieszkiwało ich w Radwanicach, gdzie liczba założonych NK wynosiła 5.

W przypadku pozostałych sołectw liczba „Niebieskich Kart" była niższa: 4 w Świętej Katarzynie, po 2 w Biestrzykowie i Groblicach oraz po 1 w Bogusławicach, Iwinach, Mokrym Dworze i Żernikach Wrocławskich.

W mieście Siechnice „Niebieskie Karty" zostały założone osobom mieszkającym na 7 ulicach. Na ulicy Grabskiego zamieszkiwały 2 rodziny z NK, natomiast na ulicach: 1-go Maja, Ciepłowniczej, Jana Pawła II, Mickiewicza, Szkolnej i Leśmiana były to pojedyncze przypadki.

KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że obszar zdegradowany można wyznaczyć dla miejsc koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfer gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Obszar można uznać za zdegradowany w przypadku współwystępowania minimum jednego problemu ze sfery społecznej oraz problemów z pozostałych sfer. Uznanie danego zjawiska ze stan kryzysowy ma miejsce, jeśli dane negatywne zjawisko charakteryzuje się wartością wskaźników je oceniających, przekraczających średnią wartość notowaną w skali gminy. Istotne jest także obiektywne stwierdzenie, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska kryzysowego (np. poprzez odniesienie poziomu zjawiska do średnich notowanych na innych poziomach statystycznych).

W celu jednoznacznego wskazania na jakim obszarze gminy Siechnice występuje **największe natężenie negatywnych zjawisk**, poszczególnym zjawiskom problemowym przypisano odpowiadające im wskaźniki. Punktem odniesienia terytorialnego był podział gminy na miejscowości (sołectwa). Uznanie danego zjawiska za problemowe, w przypadku danych statystycznych opisujących zjawiska w sferze społecznej, następowało w przypadku stwierdzenia wartości wskaźnika (natężenia i skali) powyżej średniej dla gminy. Zdefiniowanie istnienia problemu w sferach gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej następowało w przypadku części danych (np. dot. sfery gospodarczej) także w odniesieniu do średniej gminnej lub obiektywnego stwierdzenia występowania lub braku występowania danego zjawiska (np. hałas komunikacyjny).

Poniżej zaprezentowano zestawienie problemów oraz wskaźników je oceniających.

Tabela 95. Wskaźniki użyte do oceny współwystępowania i natężenia negatywnych zjawisk społecznych w gminie Siechnice.

Lp.	Negatywne zjawisko	Wskaźnik pomiaru
Sfera społeczna		
1.	Wysokie wskaźniki obciążenia demograficznego	• Wskaźnik obciążenia demograficznego – ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 roku
2.	Starzenie się społeczeństwa	• Dynamika zmian udziału ludności w wieku poprodukcyjnym od ogółu w latach 2015/2010
3.	Ubóstwo	• Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w 2015 roku
4.	Długotrwałe bezrobocie	• Udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 roku
5.	Przemoc rodzinie	• Liczba niebieskich kart w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015 roku

Tabela 96. Wystandaryzowane wskaźniki użyte do oceny koncentracji i współwystępowania negatywnych zjawisk społecznych w gminie Siechnice

Lp	Gmina Siechnice	SPOŁECZNE		SPOŁECZNE		SPOŁECZNE		SPOŁECZNE		SPOŁECZNE		Sfera SPOŁECZNA	Sfera SPOŁECZNA	Sfera SPOŁECZNA
		średnie	**58,2**	*średnie*	**5,3%**	*średnie*	**1,3%**	*średnie*	**1,4%**	*średnie*	**1,3**	**GMINA**	**GMINA**	**GMINA**
		wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	**GMINA** (1 - powyżej średniej; 0- poniżej średniej)	dynamika zmian udziału ludności w wieku poprodukcyjnym do ogółu 2015/2010	**GMINA** (1 - powyżej średniej; 0- poniżej średniej)	odsetek osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego 2015	**GMINA** (1 - powyżej średniej; 0- poniżej średniej)	udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym 2015	**GMINA** (1 - powyżej średniej; 0- poniżej średniej)	NIEBIESKIE KARTY na 1000 mieszkańców 2015	**GMINA** (1 - jeśli wystepuje; 0- brak)	**WYSTĘPOWANIE PROBLEMÓW suma pkt. (max. 5)**	**STANDARYZACJA PROBLEMÓW (waga ludność) suma pkt. (max. 5)**	**STANDARYZACJA KOŃCOWA (waga ludność) suma pkt. (max. 1)**
	MIEJSCOWOŚCI													
1	Radwanice	63,9	1	16%	1	1,3%	1	1,6%	1	1,7	1	**5**	**0,1222**	**1,00**
2	Święta Katarzyna	65,6	1	6%	1	2,3%	1	1,4%	0	1,6	1	**4**	**0,1001**	**0,82**
3	**SIECHNICE**	54,2	0	10%	1	0,9%	0	1,2%	0	1,2	1	**2**	**0,0891**	**0,73**
4	Żerniki Wrocławskie	62,5	1	27%	1	0,4%	0	1,4%	0	0,6	1	**3**	**0,0636**	**0,52**
5	Zębice	55,2	0	66%	1	0,5%	0	2,7%	1	0,0	0	**2**	**0,0257**	**0,21**
6	Biestrzyków	58,3	1	28%	1	0,5%	0	0,0%	0	5,0	1	**3**	**0,0235**	**0,19**
7	Mokry Dwór	47,2	0	62%	1	1,3%	1	0,9%	0	3,2	1	**3**	**0,0231**	**0,19**
8	Blizanowice - Trestno	58,3	1	18%	1	11,7%	1	6,8%	1	0,0	0	**4**	**0,0188**	**0,15**
9	Groblice	52,0	0	-35%	0	0,8%	0	1,8%	1	2,3	1	**2**	**0,0181**	**0,15**
10	Łukaszowice	66,9	1	-21%	0	6,9%	1	5,0%	1	0,0	0	**3**	**0,0179**	**0,15**
11	Bogusławice	50,5	0	15%	1	2,7%	1	4,0%	1	6,7	1	**4**	**0,0137**	**0,11**
12	Iwiny	52,7	0	-40%	0	0,4%	0	1,6%	1	0,9	1	**2**	**0,0099**	**0,08**
13	Sulimów	68,8	1	1%	0	1,3%	1	0,0%	0	0,0	0	**2**	**0,0075**	**0,06**
14	Radomierzyce	75,4	1	-31%	0	0,8%	0	0,0%	0	0,0	0	**1**	**0,0063**	**0,05**
15	Sulęcin	66,7	1	15%	1	0,8%	0	0,0%	0	0,0	0	**2**	**0,0043**	**0,03**
16	Smardzów	63,1	1	0%	0	1,1%	0	0,6%	0	0,0	0	**1**	**0,0039**	**0,03**
17	Grodziszów	59,3	1	18%	1	3,2%	1	0,0%	0	0,0	0	**3**	**0,0023**	**0,02**
18	Zacharzyce	47,7	0	-23%	0	1,8%	1	0,7%	0	0,0	0	**1**	**0,0006**	**0,01**
19	Kotowice	56,8	0	2%	0	0,9%	0	1,5%	1	0,0	0	**1**	**0,0003**	**0,00**
20	Ozorzyce	52,4	0	-30%	0	1,0%	0	0,8%	0	0,0	0	**0**	**0,0000**	**0,00**

Źródło: opracowanie własne

Analiza potencjalnych zjawisk kryzysowych, która została przeprowadzona za pomocą analizy danych zastanych, wykazała, że obszarami, na których szczególnie koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, ze względu na ich skalę, są miejscowości: Radwanice, Święta Katarzyna, Siechnice, Żerniki Wrocławskie. Obszary te należy uznać za zdegradowane.

Mapa 5. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy Siechnice.

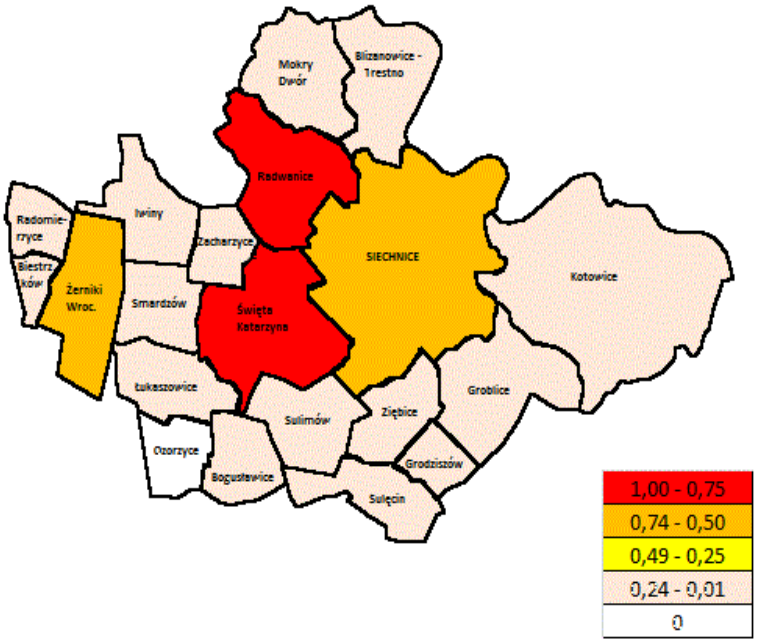

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM

Obszar ten charakteryzuje się współwystępowaniem negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.

Na obszarze gminy Siechnice zdiagnozowano następujące negatywne zjawiska środowiskowe:

Hałas komunikacyjny

Badanie klimatu akustycznego w gminie Siechnice, podobnie jak w całym województwie dolnośląskim, prowadzone jest cyklicznie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Na terenie gminy ostatni pomiar został zrealizowany w 2015

roku, a punkty pomiarowe znajdowały się w 3 lokalizacjach: w Siechnicach, Świętej Katarzynie i Żernikach Wrocławskich:

- Punkt pomiarowy w Siechnicach znajdował się na ul. Opolskiej 3, przy drodze krajowej nr 94 na trasie Wrocław-Opole, o nawierzchni asfaltowej w bardzo dobrym stanie technicznym. Występuje tam zabudowa luźna, jednorodzinna, obustronna, usytuowana ok. 8,0-10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 40 budynków jednorodzinnych. W 2015 roku średni poziom równoważny dźwięku odpowiadał 74,1 dB przy natężeniu ruchu 1162 poj/h i udziale pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu sięgającym 9,0%.
- Punkt pomiarowy w Świętej Katarzynie znajdował się na ul. Głównej 40, przy drodze wylotowej w kierunku Siechnic, z ruchem dwukierunkowym, o bardzo dobrym stanie nawierzchni. Występuje tam zabudowa mieszana, wielokondygnacyjna, zlokalizowana 8,0-10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajdują się 53 budynki jedno- i wielorodzinne. Stwierdzony poziom dźwięku odpowiadał 64,7 dB przy natężeniu ruchu 302 poj/h i 4,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu.
- Punkt pomiarowy w Żernikach Wrocławskich znajdował się na ul. Strzelińskiej 20, przy drodze wojewódzkiej nr 395, na drodze o nawierzchni asfaltowej w dobrym stanie technicznym. Występuje tam zabudowa obustronna luźna, zlokalizowana 16,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 16 budynków jednorodzinnych. Stwierdzony poziom dźwięku odpowiadał 69,8 dB przy natężeniu ruchu 728 poj/h i 10,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu.

Oznacza to, że niedotrzymana była wartość dopuszczalna hałasu dla pory dnia (61,0-65,0 dB) w punkcie w Siechnicach (najwyższe przekroczenie wśród wszystkich 57 przebadanych przez WIOŚ w 2015 roku odcinków dróg w powiecie wrocławskim, milickim, złotoryjskim, strzelińskim, wałbrzyskim i ząbkowickim) oraz w punkcie w Żernikach Wrocławskich. Wartość w punkcie w Świętej Katarzynie była na granicy normy[42].

Występowanie problemu: Siechnice, Żerniki Wrocławskie oraz z dużym prawdopodobieństwem Radwanice (ciąg drogi krajowej nr 94, natężenie ruchu zbliżone do występującego w Siechnicach, zabudowa mieszkaniowa wzdłuż drogi).

Sąsiedztwo zdegradowanych i wymagających rekultywacji terenów i obiektów poprzemysłowych

Jako obszar wymagający *rehabilitacji* zidentyfikowano mocno zdegradowany teren przemysłowy po byłej hucie „Czechnica" w Siechnicach. Przestrzeń, na której zlokalizowana była huta to obszar ruin i gruzowisk po obiektach przemysłowych zagrażających życiu osób,

[42] Za: *Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w 2015 roku*, http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/halas/stan-klimatu-akustycznego/ (15.05.2016)

które potencjalnie mogą na tym terenie przebywać. Z uwagi na lokalizację terenu, przy linii kolejowej 277 Wrocław – Brochów – Jelcz-Laskowice, planowaną w pobliżu drogę wojewódzką Bielany – Łany – Długołęka, niedalekie sąsiedztwo drogi krajowej nr 94 oraz istniejące uzbrojenie terenu, na tym obszarze powinna być prowadzona działalność produkcyjna, produkcyjno-usługowa lub usługowa. Rehabilitacja tego terenu powinna skutkować jego uporządkowaniem, uporządkowaniem jego struktury i stworzeniem nowej tkanki urbanistycznej z przeznaczeniem pod działalność gospodarczą, a także nadaniem temu obszarowi zupełnie nowej, wysokiej jakości przestrzennej.

Obszarami wymagającymi *rekultywacji* w gminie są obszar hałdy pohutniczej po produkcji prowadzonej w byłej hucie „Czechnica" w Siechnicach oraz teren byłego gminnego składowiska odpadów w Sulęcinie. Rekultywacja hałdy żużli powinna polegać na przekształceniu obszaru zajętego przez hałdę w teren przyszłej lokalizacji działalności gospodarczej poprzez jej usunięcie i odzyskanie zawartego w żużlach surowca oraz wykorzystanie pozostałego materiału skalnego. Prace powinny być prowadzone w sposób uniemożliwiający przedostawanie się powstających w procesie rekultywacji zanieczyszczeń poza obszar objęty rekultywacją. Dopuszczono przyrodniczy kierunek rekultywacji, tj. przykrycie hałdy warstwą ziemi i wprowadzenie nasadzeń zieleni. W przypadku rekultywacji terenu gminnego składowiska odpadów w Sulęcinie przewidziano przyrodniczy kierunek rekultywacji poprzez przykrycie odpadów warstwą ziemi i wprowadzenie nasadzeń zieleni.

Występowanie problemu: Siechnice, Radwanice, Żerniki Wrocławskie (ze względu na sąsiedztwo i niedużą odległość od obszaru po hucie „Czechnia" oraz hałdy pohutniczej).

Na obszarze gminy Siechnice zdiagnozowano następujące negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne:

Niedostosowanie rozwiązań komunikacyjnych do potrzeb i zmieniającej się funkcji gminy Siechnice:

Wyniki badań z mieszkańcami gminy Siechnice[43] wskazują, że najpilniejsze potrzeby rewitalizacyjne w ocenie mieszkańców dotyczą sfery przestrzenno-funkcjonalnej, w tym odnoszą się do kwestii poprawy oferty komunikacyjnej. Na pierwszym miejscu pożądanych efektów rewitalizacji mieszkańcy gminy wskazują poprawę stanu dróg i chodników oraz budowę ścieżek rowerowych (48,1% ankietowanych), a następnie polepszenie komunikacji zarówno miejskiej, jak też regionalnej (20,7%).
Głównym dokumentem strategicznym gminy jest **Strategia Rozwoju Gminy Siechnice 2030+**. Zgodnie w przedstawioną w nim wizją rozwoju, gmina Siechnice to obszar unikalnej symbiozy z Wrocławiem realizowanej poprzez rozwój oparty o zróżnicowaną gospodarkę, dogodne warunki mieszkaniowe oraz rekreację i kulturę.

[43] Raport z badania ilościowego na temat rewitalizacji terenów gminy Siechnice

Powiązania komunikacyjne z przestrzenią miasta Wrocław odrywają istotną rolę kształtowania jakości życia na obszarze gminy Siechnice. Większość miejscowości gminy Siechnice doświadcza dynamicznych zmian demograficznych. Na obszar gminy napływają nowi mieszkańcy. Bliskość Wrocławia sprawia, że obszar gminy Siechnice jest atrakcyjną przestrzenią do życia. Wrocław jest miejscem docelowym codziennych dojazdów dla wielu mieszkańców gminy Siechnic. Sprawna komunikacja na obszarze gminy to kluczowy aspekt jakości życia i oferty zamieszkania.

Wyniki badań jakościowych z liderami gminy Siechnice potwierdzają, że komunikacja jest istotnym problemem. Rozmówcy stwierdzili, że jest część gminy, która jest dobrze skomunikowana z Wrocławiem, natomiast jest również część małych wiosek, gdzie problem z dostaniem się do miasta jest duży. Problem komunikacyjny powoduje wykluczenie mieszkańców mniejszych wsi, oddalonych od głównych miejscowości: Siechnic czy Radwanic. Brak komunikacji to również problem dla ludzi starszych, którzy korzystali powszechnie z roweru, natomiast brak rozwiązań przestrzenno-funkcjonalnych oraz znaczny przyrost liczby pojazdów na drogach, powoduje że ten środek komunikacji nie jest możliwy do wykorzystania, głównie ze względu na aspekty bezpieczeństwa przemieszczania się.

Ponadto badani, w trakcie wywiadów jakościowych, wspomnieli również o takich problemach gminy Siechnice jak: brak miejsc parkingowych – szczególnie to utrudnienie dotyczy nowych inwestycji, gdzie deweloperzy nie zapewnili tylu miejsc, ilu mieszkańców.

Występowanie problemu: obszar całej gminy, szczególnie uciążliwy i widoczny na obszar znaczącego przyrostu liczby mieszkańców (Siechnice, Święta Katarzyna).

Niedostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb i zmieniającej się funkcji gminy Siechnice

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego stan liczbowy gminy Siechnice na 31.12.2014 roku wynosił 19 045 mieszkańców. W mieście Siechnice zamieszkiwało 33,5% ludności gminy (6 381 osób), natomiast na obszarze wiejskim – pozostałe 66,5% mieszkańców (12 664 osoby). Dane długookresowe wskazują, iż gmina Siechnice jest jednostką dynamicznie rozwijającą się pod względem demograficznym. Na przestrzeni lat 2004-2014 liczba mieszkańców gminy zwiększyła się niemal o 44%, przy czym w mieście Siechnice wzrost liczby mieszkańców wyniósł ponad 64%, zaś na obszarze wiejskim gminy – ponad 35%.

Znaczący przyrost liczby ludności w tak krótkim czasie spowodował, że rozwiązania przestrzenno-funkcjonalne, w tym infrastruktura społeczna nie były w stanie w tak krótkim czasie dostosować się do tych zmian.

Jako obszary wymagające *przekształceń* w gminie wskazano m. in. centrum miasta Siechnice i centrum miejscowości Święta Katarzyna. W obydwu przypadkach przekształceń wymagają struktury funkcjonalno-przestrzenne centralnych obszarów tych jednostek w celu wytworzenia ich centrów strukturalnych i funkcjonalnych, centrów administracyjno-

usługowo-mieszkaniowych. Obecny brak czytelnego wyodrębnienia centrów powoduje, że struktura tych obszarów jest nieczytelna oraz nie pozwala na jasną i czytelną identyfikację hierarchii zarówno miasta Siechnice, jak i miejscowości Święta Katarzyna.[44]

Jak pokazują badania jakościowe z liderami społeczności gminy Siechnice problemem jest również niska aktywność społeczeństwa. Część nowych mieszkańców gminy nie integruje się ze społecznością lokalną, ponieważ miejsce zamieszkania traktują jako „sypialnię" – pracują, uczą się i spędzają swój wolny czas we Wrocławiu. **Integracja jest znacznie utrudniona poprzez brak miejsc, w których mogą być organizowane jakieś wydarzenia**: „*Dorastająca młodzież powinna mieć miejsce do spotkań. Nie muszą korzystać z tego na przystankach czy na wałach tylko mogli by się wtedy spotkać oficjalnie w jakiejś świetlicy i inaczej ten czas spędzić niż do tej pory".*

Ponadto badani, w trakcie wywiadów jakościowych, wskazali również na przepełnione żłobki i przedszkola, a także na zabytkowe obiekty, które niszczeją, a są w rękach prywatnych osób.

Występowanie problemu: obszar całej gminy, szczególnie uciążliwy i widoczny na obszar znaczącego przyrostu liczby mieszkańców (Siechnice, Święta Katarzyna).

Niedostateczne wyposażenie obszarów zurbanizowanych w tereny rekreacji i wypoczynku

Tereny rekreacji i wypoczynku w gminie Siechnice znajdują się niemal po połowie w mieście (18 ha) i na obszarze wiejskim (19 ha). Łącznie zajmowały one w 2014 roku powierzchnię 37 ha, tj. o 5,7% więcej niż w 2012 roku. Analizowane tereny stanowiły zatem 2,2% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Siechnice, co oznacza, że było ich statystycznie mniej niż w kraju (4%), województwie (5,7%) i powiecie (3,7%). We wszystkich jednostkach udział terenów rekreacji i wypoczynku w ogólnej powierzchni był zróżnicowany w zależności od typu obszaru – w miastach ich odsetek był wyższy niż na obszarach wiejskich. W mieście Siechnice grunty rekreacji i wypoczynku stanowiły 5,3% powierzchni, natomiast na obszarze wiejskim gminy – jedynie 1,5%. W obu przypadkach były to wartości niższe niż dla analogicznych terenów w powiecie, województwie i kraju.

Wyniki badań z mieszkańcami gminy Siechnice potwierdzają, że wśród oczekiwanych efektów rewitalizacji na trzecim miejscu jest tworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji (16,9% ankietowanych).[45]

Występowanie problemu: obszar całej gminy, szczególnie uciążliwy i widoczny na obszar znaczącego przyrostu liczby mieszkańców (Siechnice, Święta Katarzyna).

Na obszarze gminy Siechnice zdiagnozowano następujące negatywne zjawiska techniczne:

[44] *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siechnice* przyjęte Uchwałą Nr XXXIX/291/10 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 19 sierpnia 2010 r

[45] Raport z badania ilościowego na temat rewitalizacji terenów gminy Siechnice

Nierozwinięty system kanalizacji sanitarnej

Na terenie gminy Siechnice funkcjonuje system zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych za pośrednictwem systemu **kanalizacji sanitarnej**, jednak stopień skanalizowania poszczególnych obszarów jest zróżnicowany. Dostęp do sieci kanalizacyjnej posiadają mieszkańcy większości ulic Siechnic[46], a także miejscowości: Groblice, Iwiny, Mokry Dwór, Radomierzyce, Radwanice, Sokolniki, Święta Katarzyna, Zacharzyce, Zębice i Żerniki Wrocławskie.

Na terenach gminy nieobjętych systemem kanalizacji sanitarnej ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szambach), ale wykorzystywane są również przydomowe oczyszczalnie ścieków. W 2014 roku na terenie gminy znajdowało się 1 780 zbiorników bezodpływowych i 59 przydomowych oczyszczalni oraz 1 stacja zlewna.

Sieć kanalizacyjną na terenie gminy Siechnice w 2014 roku tworzyło 93,6 km czynnej sieci i 2 494 przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Na przestrzeni lat 2010-2014 dostęp do kanalizacji w gminie znacznie się poprawił. Długość czynnej sieci wzrosła o 57,8% (w tym jedynie o 2,7% w mieście i aż o 90,3% na obszarze wiejskim), a liczba przyłączy kanalizacyjnych o 30,2% (w tym o 8,9% w mieście i o 37,3% na obszarze wiejskim). W tym samym okresie liczba ludności korzystającej w gminie z sieci kanalizacyjnej wzrosła z 9 309 do 14 004 osób, tj. o połowę (50,4%). W przypadku miasta Siechnice wzrost liczby mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014 wyniósł 22,4%, natomiast na obszarze wiejskim – aż 81%.

Występowanie problemu: Kotowice, Biestrzyków, Sulimów, Ozorzyce, Blizanowice-Trestno, Łukaszowice, Smardzów, Bogusławice, Sulęcin, Grodziszów.

[46] Brak kanalizacji występuje w Siechnicach na ulicach: Chabrowa, Cmentarna, Czeremchowa, Grabskiego, Jaśminowa, Jesionowa, Klonowa, Ogrodnicza, Polna, Prawocińska, Stawowa i Traugutta.

3.2. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący **całość lub część obszaru zdegradowanego**, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na **istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego**, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji

- nie może obejmować terenów większych niż **20% powierzchni** gminy,
- oraz zamieszkanych przez więcej niż **30% mieszkańców.**

Po przeprowadzeniu analiz prowadzących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, niezbędne jest wyznaczenie (w ramach tego obszaru) **obszaru rewitalizacji**. Obszar rewitalizacji jest obszarem, na którym prowadzona będzie rewitalizacja.

Określenie, która część obszaru zdegradowanego stanowić będzie obszar rewitalizacji następuje w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich jest stwierdzenie, że na obszarze tym koncentracja negatywnych zjawisk jest szczególna. Do wniosku tego można dojść za pomocą metod badawczych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (porównanie wartości mierników, ich koncentracji terytorialnej np.).

Drugą z przesłanek jest uznanie, że obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. To bardzo szeroka przesłanka, która pozwala gminie na zachowanie marginesu uznaniowości we wskazaniu, która część obszaru zdegradowanego poddana ma zostać rewitalizacji. Znaczenie dla rozwoju gminy oceniać można na różne sposoby, przede wszystkim istotność danego obszaru powinna jednak wynikać z gminnych dokumentów strategicznych, być w nich wskazana jako obszar szczególnej troski władz publicznych, obszar na którym skupiać się będzie życie społeczno-gospodarcze w gminie. Do oceny istotności obszaru można posłużyć się przykładowo analizami urbanistycznymi, które wskażą obszar wpisujący się w zasady ogólne planowania przestrzennego, takie jak np. zasada miasta zwartego, zasada niskoemisyjności.[47]

Bazując na wynikach analizy danych zastanych, wskaźnikach opisujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego, a także na wynikach badań z mieszkańcami, biorąc pod uwagę znaczenie wybranych obszarów dla rozwoju gminy, zdecydowano się wskazać do rewitalizacji: **5 podobszarów wytyczonych w miejscowościach uznanych za zdegradowane, tj. stanowiących część obszaru zdegradowanego miejscowości: Siechnice, Święta Katarzyna, Radwanice oraz Żerniki Wrocławskie.**

[47] Źródło: Ustawa o rewitalizacji - praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016

Łączna liczba mieszkańców: 5654 osoby (29,26% mieszkańców gminy)
Łączna powierzchnia: 246,33 ha (2,50% powierzchni gminy)

1. Podobszar rewitalizacji: Siechnice – centrum miasta, o pow. ok. 153,32 ha.

Zakres ulic:

MIEJSCOWOŚĆ	NUMER DOMU/CAŁA ULICA	LICZBA OSÓB ZAMELDOWANYCH 2015
SIECHNICE		**3 410**
Henryka III	1-27d	7
Opolska	1-29a	156
Polna	2	17
1 Maja	cała	193
Cicha	cała	18
Energetyczna	cała	399
Fabryczna	cała	252
Gimnazjalna	cała	142
Jesienna	cała	2
Jesionowa	cała	0
JP II	cała	168
Kochanowskiego	cała	11
Kolejowa	cała	73
Kościelna	cała	33
Kraszewskiego	cała	3
ks.Popiełuszki	cała	29
Kwiatowa	cała	208
Lwowska	cała	0
Mickiewicza	cała	24
Norwida	cała	3
Osiedlowa	cała	223
Piłsudskiego	cała	426
Prusa	cała	11
Reja	cała	16
Słoneczna	cała	52
Słowackiego	cała	4
Sportowa	cała	0
Szkolna	cała	197
Św. Floriana	cała	18
Świerczewskiego	cała	352
Wiosenna	cała	95
Zacisze	cała	262
Lema	cała	6
Sienkiewicza	cała	10

Mapa 6. Podobszar rewitalizacji Siechnice – centrum miasta

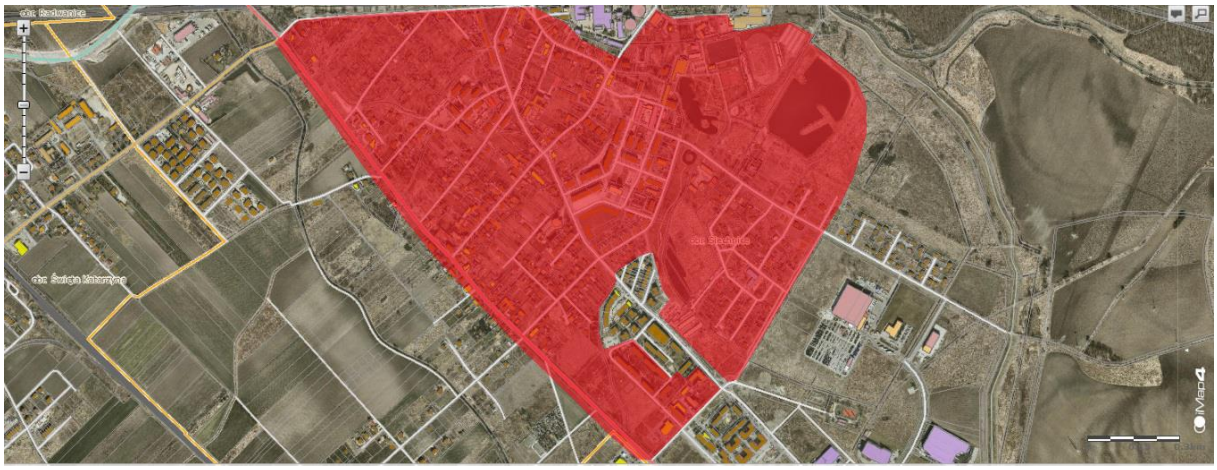

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie:

Podobszar wskazany do rewitalizacji odznaczają się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami środowiskowymi oraz przestrzenno-funkcjonalnymi.

Jako obszary wymagające *przekształceń* w gminie wskazano centrum miasta Siechnice i centrum miejscowości Święta Katarzyna. W obydwu przypadkach przekształceń wymagają struktury funkcjonalno-przestrzenne centralnych obszarów tych jednostek w celu wytworzenia ich centrów strukturalnych i funkcjonalnych, centrów administracyjno-usługowo-mieszkaniowych. Obecny brak czytelnego wyodrębnienia centrów powoduje, że struktura tych obszarów jest nieczytelna oraz nie pozwala na jasną i czytelną identyfikację hierarchii zarówno miasta Siechnice, jak i miejscowości Święta Katarzyna.[48]

Obszar miasta Siechnice pełni istotną rolę rozwoju gminy. W mieście skupia się szereg funkcji administracyjno-usługowych, kulturalnych oraz społecznych. Głównym problemem obszaru wskazanego do rewitalizacji, oprócz występujących problemów społecznych, są problemy przestrzenno-funkcjonalne. Zmiany demograficzne w mieście Siechnice następowały zdecydowanie szybciej od rozwiązań przestrzenno-funkcjonalnych. Główne problemy to: niedostosowanie rozwiązań komunikacyjnych do potrzeb mieszkańców, niedostatek miejsc do wypoczynku i rekreacji, niedostosowanie infrastruktury i oferty usług społecznych do zmieniającej się funkcji i potrzeb mieszkańców. Ponadto Siechnice pełnią istotną rolę w integrowaniu komunikacji publicznej dla obszaru gminy (potencjalny węzeł przesiadkowy). W Siechnicach zdiagnozowano także wybrane problemy sfery środowiskowej (hałas komunikacyjny, sąsiedztwo obszarów poprzemysłowych).

[48] *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siechnice* przyjęte Uchwałą Nr XXXIX/291/10 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 19 sierpnia 2010 r

2. Podobszar rewitalizacji Święta Katarzyna – centrum miejscowości, o pow. ok. 31,37 ha.

Zakres ulic:

MIEJSCOWOŚĆ	NUMER DOMU/CAŁA ULICA	LICZBA OSÓB ZAMELDOWANYCH 2015
ŚWIĘTA KATARZYNA		**918**
Główna	cała bez numerów 1a-1f, 2, 4, 8, 10, 12, 14, 16, 112, 114	370
Kolejowa	1	7
Powstańców Śląskich	cała	139
Różana	1	4
Sadowa	1	3
Sienkiewicza	cała	73
Żernicka	cała bez numeru 58	236
Bukowa	20	86

Mapa 7. Podobszar rewitalizacji Święta Katarzyna – centrum miejscowości

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie:

Podobszar wskazany do rewitalizacji odznacza się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami środowiskowymi oraz przestrzenno-funkcjonalnymi.

Podobszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem kontenerowe budynki na końcu ulicy Żernickiej (numery 30-46 parzyste) powstałe dla powodzian po powodzi w 1997 roku, do dzisiaj zamieszkałe (wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej i bezrobotnych)

oraz budynek socjalny przy ul. Bukowej 20 (wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej i bezrobotnych).

Podobszar rewitalizacji posiada istotne znacznie dla rozwoju miejscowości. Na obszarze tym znajduje się park wraz ze szkołą podstawową (ul. Głowna 94) oraz terenami przemysłowymi. W parku występuje zdewastowana infrastruktura rekreacji oraz wypoczynku. Częstym obrazem są osoby spożywające alkohol.

Podobszar rewitalizacji to „starsza część" miejscowości, zdominowana przez zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową przy ulicach: Żernickiej, Głównej, Powstańców Śląskich i Sienkiewicza. Jest to najstarsza zabudowa w miejscowości, częściowo o złym stanie technicznym (szczególnie skrzyżowanie ulic Głównej i Żernickiej).

Na obszarze znajduje się dawny budynek Urzędu Gminy przy Żernickiej 17, obecnie siedziba m.in. Zakładu Gospodarki Komunalnej, Straży Miejskiej, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wydziału Edukacji, a także tereny zielone za kościołem (planuje się zagospodarowanie terenu), Centrum Kultury wraz z biblioteką, Zespół Opieki Zdrowotnej (Żeromskiego 1) i Poczta przy ul. Głównej. Obraz przestrzeni obszaru rewitalizacji uzupełnia zniszczony dworzec kolejowy wraz z niezagospodarowanym terenem przylegającym przy ul. Kolejowej (przygotowywany jest projekt polegający na modernizacji budynku dworca oraz odrębny projekt dotyczący budowy multimodalnego centrum przesiadkowego).

Miejscowość Święta Katarzyna została wskazana jako obszar wymagający *przekształceń*. Przekształceń wymaga struktura funkcjonalno-przestrzenna centralnych obszarów miejscowości, w celu wytworzenia centrów strukturalnych i funkcjonalnych, centrów administracyjno-usługowo-mieszkaniowych. Obecny brak czytelnego wyodrębnienia centrów powoduje, że struktura tego obszaru jest nieczytelna oraz nie pozwala na jasną i czytelną identyfikację hierarchii miejscowości Święta Katarzyna.[49]

[49] *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siechnice* przyjęte Uchwałą Nr XXXIX/291/10 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 19 sierpnia 2010 r

3. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Kolejowa, o pow. 4,12 ha.

Zakres ulic:

MIEJSCOWOŚĆ	NUMER DOMU/CAŁA ULICA	LICZBA OSÓB ZAMELDOWANYCH 2015
RADWANICE		**35**
Kolejowa	cała (1-23 nieparzyste)	35

Mapa 8. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Kolejowa

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie:

Podobszar wskazany do rewitalizacji stanowi część obszaru zdegradowanego, w którym zdiagnozowano występowanie negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami środowiskowymi oraz przestrzenno-funkcjonalnymi.

Podobszar wskazany do rewitalizacji w miejscowości Radwanicy posiada istotne znacznie dla rozwoju tej miejscowości i wykazywać się będzie istotnym oddziaływaniem na cały obszar zdegradowany (miejscowość Radwanice). Na obszarze zlokalizowana jest świetlica, boiska sportowe, tereny zielone oraz zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Kolejowej.

4. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Reja, Spokojna, Szkolna, Wrocławska, o pow. 12,32 ha.

Zakres ulic:

MIEJSCOWOŚĆ	NUMER DOMU/CAŁA ULICA	LICZBA OSÓB ZAMELDOWANYCH 2015
RADWANICE		**252**
Reja	cała (1-14)	26
Spokojna	cała (2-12 parzyste)	13
Szkolna	2-32a parzyste	77
Szkolna	1-19 nieparzyste	115
Wrocławska	60, 62, 64, 66, 66a	21

Mapa 9. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Reja, Spokojna, Szkolna, Wrocławska

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie:

Podobszar wskazany do rewitalizacji stanowi część obszaru zdegradowanego, w którym zdiagnozowano występowanie negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami środowiskowymi oraz przestrzenno-funkcjonalnymi.

Podobszar wskazany do rewitalizacji w miejscowości Radawnicy posiada istotne znacznie dla rozwoju tej miejscowości i wykazywać się będzie istotnym oddziaływaniem na cały obszar zdegradowany (miejscowość Radwanice). Na obszarze tym znajduje się park, szkoła (ul. Szkolna 14a), stara zabudowa mieszkaniową o złym stanie technicznym otoczoną terenami rolnymi. Teren został wyznaczone ze względu na zdegradowaną tkankę i często spotykane tam osoby spożywające alkohol.

5. Podobszar rewitalizacji Żerniki Wrocławskie – centrum miejscowości, o pow. ok. 45,2 ha.

Zakres ulic:

MIEJSCOWOŚĆ	NUMER DOMU/CAŁA ULICA	LICZBA OSÓB ZAMELDOWANYCH 2015
ŻERNIKI WROCŁAWSKIE		**1 039**
Akacjowa	cała	2
Błotna	2, 4	10
Błotna	1, 3, 5, 7, 7a	13
Jana Długosza	cała	124
Kanarkowa	cała	30
Kasztanowa	6, 8, 10, 12	13
Kolejowa wew.	cała bez 1, 2/1, 2/2 oraz Kolejowej zew	221
Kolejowa zew.	17, 17a, 19, 19a, 21, 21a	52
Krótka	cała	34
Miodowa	cała	35
Parkowa wew.	1-4	15
Parkowa zew.	5a, 8, 10	9
Polna	cała	23
Skowronkowa	cała	141
Słoneczna	cała	13
Strzelińska	8, 10, 12	13
Wiosenna wew.	1, 1a, 7, 9, 11	14
Wiosenna zew.	2, 2a, 4, 4a, 6	16
Wrocławska zew.	2, 4, 4a, 4b, 6, 6a, 8, 8a, 8b, 17, 17a, 19, 19a, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 36a, 37, 37a, 39, 41, 43	124
Wrocławska wew.	3, 5, 7, 9, 10, 10a, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 16a, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 28a, 30, 30a, 30b, 32, 32a, 34, 34a	131
Zacisze wew.	4	3
Zacisze zew.	1, 3	3

Mapa 10. Podobszar rewitalizacji Żerniki Wrocławskie – centrum miejscowości.

Uzasadnienie:

Podobszar wskazany do rewitalizacji odznacza się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami środowiskowymi oraz przestrzenno-funkcjonalnymi.
Podobszar wskazany do rewitalizacji posiada istotne znacznie dla rozwoju tej miejscowości. Na obszarze znajduje się zdegradowany park pałacowy (ul. Kasztanowa, Zacisze, Polna), gdzie spotykane są negatywne zjawiska społeczne, takie jak: wandalizm, spożywanie alkoholu. Park charakteryzuje się zniszczoną infrastrukturą rekreacyjno-wypoczynkową. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowana jest szkoła podstawowa i przedszkole przy ul. Kolejowej. Podobszar rewitalizacji charakteryzuje stara zabudowa mieszkaniowa, głownie wzdłuż ulicy Kolejowej i Wrocławskiej. Problemy społeczne występują w szczególnym nasileniu przy skrzyżowaniu ul. Kolejowej i Wrocławskiej (wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej i udział bezrobotnych). Na obszarze znajduje się także boisko sportowe przy ul. Jana Długosza.

4. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Gmina Siechnice jest dynamicznie rozwijającą się wspólnotą lokalną, w podmiejskiej przestrzeni Wrocławia. Przestrzeń gminy, sąsiadująca z dużym ośrodkiem miejskim, charakteryzuje się bardzo dynamicznymi przemianami. Wyrazem tych przemian jest bardzo duży przyrost liczby mieszkańców. Swoista symbioza terenów podmiejskich gminy Siechnice z Wrocławiem była i jest szansą na szeroko rozumiany rozwój społeczno-gospodarczy gminy. Za tym rozwojem próbują nadążać zmiany funkcjonalno-przestrzenne oraz techniczne. Aby w pełni wykorzystać efekt symbiozy konieczne jest inwestowanie w szczególności w sprawny i efektywny system komunikacji, będący swoistym krwiobiegiem dynamicznie rozwijającego się obszaru gminy oraz infrastrukturę społeczną i usługi publiczne, która zapewnią wysoką jakość życia mieszkańców. Związki funkcjonalne gminy Siechnice z Wrocławiem są bardzo silne na całym jej obszarze.
Związki gminy Siechnice z Wrocławiem uwypuklone zostały w wizji rozwoju gminy, zdefiniowanej w przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Siechnice 2030+.

Działania rewitalizacyjne powinny stanowić istotny element Strategii Rozwoju Gminy, wzmacniając jej mocne strony oraz pozwalając lepiej wykorzystać szanse pojawiające się w otoczeniu. Oznacza to, że kształtując wizję rozwoju obszaru rewitalizacji, w tym poszczególnych podobszarów, należy mieć na uwadze dążenia i aspiracje gminy ujęte w wizji rozwoju całej gminy.

Wizja rozwoju gminy Siechnice, która zdefiniowana została w **Strategii Rozwoju Gminy Siechnice 2030+ brzmi:**

GMINA SIECHNICE – OBSZAR UNIKALNEJ SYMBIOZY Z WROCŁAWIEM REALIZOWANEJ POPRZEZ ROZWÓJ OPARTY O ZRÓŻNICOWANĄ GOSPODARKĘ, DOGODNE WARUNKI MIESZKANIOWE ORAZ REKREACJĘ I KULTURĘ

Istotne elementy tej wizji to:

- Symbioza z Wrocławiem
- Zróżnicowana gospodarka
- Dogodne warunki mieszkaniowe
- Rekreacja i kultura

Mając na uwadze powyższe, zdefiniowano wizje dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji w gminie Siechnice. Prace na zdefiniowaniem wizji miały charakter uspołeczniony, tj. ostateczne brzmienie wizji zostało wypracowane i uzgodnione w trakcie spotkań warsztatowych z przedstawicielami mieszkańców i interesariuszy poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

W trakcie prac nad brzmieniem wizji poszczególnych podobszarów, wypracowano również dla poszczególnych podobszarów schemat celów i kierunków zadań, który stanowił rozwinięcie wizji oraz było odpowiedzią na rozwiązywanie występujących na tych terenach problemów.

Bardzo ważną częścią prac na strukturą wizji, celów i kierunków zadań – była analiza SWOT, która stanowi podsumowanie części diagnostycznej. Ponadto w analizie SWOT ujęte zostały problemy specyficzne dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji, a ich wskazanie na tym etapie tworzenia programu rewitalizacji, możliwe było dzięki zaangażowaniu reprezentantów lokalnych społeczności i interesariuszy rewitalizacji – w trakcie moderowanych prac warsztatowych.

W strukturze dokumentu postanowiono analizę SWOT umieścić bezpośrednio pod wizją poszczególnych podobszarów. Taka logika tworzenia dokumentu wynika z tego, że poszczególne cechy rzeczywistości, w tym cechy wewnętrzne (mocne i słabe strony) oraz cechy zewnętrzne (szanse i zagrożenia wynikające z otoczenia) skonfrontowano bezpośrednio z aspiracjami i dążeniami – ujętymi w wizji. Pozwoliło to lepiej wskazać kluczowe mocne strony i szanse, na bazie których można zbudować pomysł na rewitalizację oraz wskazać najistotniejsze problemy i zagrożenia, które należy eliminować – aby zrealizować nadrzędny cel rewitalizacji, związany z wychodzeniem ze stanów kryzysowych.

1. Podobszar rewitalizacji: Siechnice – centrum miasta, o pow. ok. 153,32 ha.

WIZJA
OBSZAR REWITALIZACJI WAŻNYM WĘZŁEM KOMUNIKACYJNYM ORAZ CENTRUM ŻYCIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO DLA GMIN OŚCIENNYCH.
MIEJSCE CHARAKTERYZUJĄCE SIĘ BOGATĄ OFERTĄ USŁUG SPOŁECZNYCH ORAZ SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

Uzasadnienie:
Centrum Siechnic to dynamicznie rozwijający się obszar. Obserwuje się tu znaczny przyrost liczby mieszkańców. W tej przestrzeni zlokalizowanych jest również szereg istotnych dla rozwoju lokalnego usług. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane będą na podnoszenie

jakości życia mieszkańców oraz włączenie społeczne. Jakość życia kształtowana jest w przestrzeni podmiejskiej Wrocławia m. in. jakością i dostępnością usług komunikacji publicznej. Istotne jest również wzmacnianie jakości i dostępności usług publicznych na miejscu, mając na uwadze m. in. zachodzące dynamiczne zmiany demograficzne.

Mocne strony obszaru rewitalizacji	Słabe strony obszaru rewitalizacji
1. Pełnieni roli centrum gminy. 2. Rozwinięta infrastruktura edukacyjna i sportowo-rekreacyjna (szkoła podstawowa, gimnazjum, hala sportowa, stadion, zbiornik „Laguna”). 3. Dobra komunikacja (kolej, PKS, autobus podmiejski DLA). 4. Przez obszar przechodzi droga krajowa (główny węzeł komunikacyjny z Wrocławiem). 5. Jeden z najstarszych obszarów gminy. 6. Obszar koncentracji przemysłu w gminie. 7. Aktywne organizacje pozarządowe i społeczne (OSP, CK, ZEiON, koła wędkarskie, kluby sportowe, Caritas). 8. Tereny atrakcyjne turystycznie i rekreacyjnie (zbiornik „Laguna”, lasy Siechnicko-Kotowickie, trasy rowerowe i piesze turystyczne).	1. Różnice w rozwoju „starych” Siechnic i „nowych” Siechnic (nowe Siechnice lepiej rozwinięte społecznie i infrastrukturalnie). 2. Niski poziom integracji mieszkańców (zwłaszcza w podziale na „stare” i „nowe” Siechnice). 3. Negatywne oddziaływanie przemysłu (zanieczyszczenie środowiska, ruch drogowy, hałas, niska emisja). 4. Zmniejszające się zaangażowanie mieszkańców w życie miasta. 5. Generowanie kosztów – większe zaangażowanie budżetu gminy w związku z szybkim rozwojem tego obszaru.
Szanse dla obszaru rewitalizacji	**Zagrożenia dla obszaru rewitalizacji**
1. Dostępność środków finansowych na działania rewitalizacyjne. 2. Dalszy rozwój obszaru – napływ nowych mieszkańców, wzrost integracji społeczności lokalnej. 3. Bliskość Wrocławia – rozwój, podatki. 4. Napływ ludności, szansą na rozwój infrastruktury komunikacyjnej i połączeń komunikacyjnych (DLA, PKP).	1. Brak wystarczających środków finansowych na udział własny w projektach rewitalizacyjnych. 2. Niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. 3. Kończące się dopłaty z funduszy europejskich. 4. Bliskość Wrocławia – napływ nowych mieszkańców – Siechnice sypialnią Wrocławia i nic poza tym. 5. Siechnice jako nowa siedziba Gminy – przesunięcie rangi i środków w stronę Siechnic (konflikt Siechnice – inne miejscowości gminy). 6. Duży napływ nowych mieszkańców,

	a obecna infrastruktura – sieci energetyczna i wodno–kanalizacyjna zbyt mocno obciążone; niewystarczająca liczba szkół oraz ograniczony dostęp do palcówek służby zdrowia.

2. Podobszar rewitalizacji Święta Katarzyna – centrum miejscowości, o pow. ok. 31,37 ha.

WIZJA
CENTRUM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ OPARTE NA TRADYCJI I HISTORII

Uzasadnienie:
Święta Katarzyna jest jedną z większych miejscowości gminy Siechnice. W tej miejscowości obszarem, na którym prowadzona będzie rewitalizacja – jest jej centrum. Na obszarze centrum koncentruje się życie społeczno-gospodarcze miejscowości. Podobnie jak Siechnice, kluczowym problemem w podmiejskim życiu mieszkańców Świętej Katarzyny jest kwestia przemieszczania się. Ponadto działania rewitalizacyjne powinny ukierunkować się na włączenie społeczne i rozwiązywanie problemów społecznych. Należy również podkreślić niedostosowanie istniejącej infrastruktury społecznej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Wyróżnikiem miejscowości jest także dziedzictwo kulturowe, które może być elementem wzmacniającym lokalny potencjał usług oraz wspierającym budowanie lokalnej tożsamości, a tym samy wnoszącym wkład w budowanie kapitału społecznego.

Mocne strony obszaru rewitalizacji	Słabe strony obszaru rewitalizacji
1. Infrastruktura komunikacyjna (autobusowa i kolejowa). 2. Atrakcje turystyczne (historyczne centrum, parki). 3. Sieć dobrze rozwiniętego drobnego handlu. 4. Infrastruktura oświatowo-edukacyjna i sportowa. 5. Infrastruktura ochrony zdrowia (m.in. ośrodek zdrowia)	1. Brak infrastruktury turystycznej. 2. Braki i degradacja istniejącej infrastruktury rekreacyjno-sportowej. 3. Zdegradowana infrastruktura mieszkaniowa. 4. Niski poziom integracji mieszkańców. 5. Obszar koncentracji zjawisk patologicznych (alkoholizm, drobne kradzieże). 6. Duży odsetek osób starszych (60+) mało aktywnych społecznie. 7. Brak szerszej ogólnodostępnej oferty kulturalnej (szczególnie dla osób starszych)
Szanse dla obszaru rewitalizacji	**Zagrożenia dla obszaru rewitalizacji**
1. Możliwość pozyskania środków finansowych na działania rewitalizacyjne.	1. Niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

2. Bliskość dużych ośrodków miejskich (Wrocław, Siechnice). 3. Dalszy napływ nowych mieszkańców.	2. Atrakcyjniejsza oferta oświatowo-kulturalna ze strony Wrocławia. 3. Brak integracji nowych mieszkańców z lokalną ludnością oraz z samą miejscowością. 4. Słaby poziom współpracy z sąsiednimi miejscowościami

3. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Kolejowa, o pow. 4,12 ha.

WIZJA
CENTRUM SPOŁECZNO-KULTURALNE RADWANIC

Uzasadnienie:
W Radawnicach wyznaczone zostały dwa podobszary rewitalizacji. Jednym z nich jest obszar, na którym położone są obiekty kulturalne oraz sportowe. Odgrywają one dużą rolę w życiu społecznym mieszkańców Radwanic. Aby ich oferta była dopasowana do oczekiwań mieszkańców, konieczna jest modernizacja infrastruktury społecznej oraz rozwój usług publicznych świadczonych przez instytucje kultury i rekreacji na tym obszarze.

4. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Reja, Spokojna, Szkolna, Wrocławska, o pow. 12,32 ha.

WIZJA
CENTRUM EDUKACYJNO-SPORTOWE RADWANIC.

Uzasadnienie:
Drugi podobszar rewitalizacji w Radwanicach, to obszar, na którym zlokalizowane są istotne dla rozwoju Radwanic obiekty, tj. szkoła oraz park. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane będą na lepsze wykorzystanie tych zasobów przestrzeni i infrastruktury. Mają one wzmocnić jakość usług społecznych, w tym związanych z edukacją oraz aktywnym spędzaniem wolnego czasu i integracją społeczną.

Mocne strony obszaru rewitalizacji	Słabe strony obszaru rewitalizacji
Podobszar I (centrum kultury) 1. Centrum życia społeczno-kulturalnego Radwanic, ze względu na lokalizację instytucji kultury oraz infrastruktury rekreacyjnej. 2. Aktywność społeczna oraz sportowa mieszkańców.	1. Przestarzała infrastruktura centrum kultury, w tym zły stan obiektu centrum kultury (podobszar I) 2. Niepełna oferta centrum kultury, w tym brak oferty dla młodzieży, dorosłych – m. in. ze względu na ograniczone możliwości lokalowe centrem kultury (podobszar I).

3. Duża gęstość zaludnienia (obszar wielorodzinnej zabudowy). 4. Młodzi ludzie zamieszkujący na obszarze. 5. Duża aktywność centrum kultury oraz animatorów kultury. Podobszar II (szkoła) 1. Obszar edukacji i rekreacji (szkoła i park). 2. Potencjał kapitału ludzkiego (ludzi), który można wykorzystać, i który oczekuje oferty.	3. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym, spowodowane dużym natężeniem ruchu komunikacyjnego, co stwarza barierę w dostępności do oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz edukacyjnej (zarówno podobszar I, jak i II). 4. Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (zarówno podobszar I, jak i II). 5. Zanieczyszczenie powietrza (niska emisja, spalanie śmieci, dot. całych Radwanic). 6. Niedostateczna infrastruktura oświatowa (podobszar II), niedostosowanie wielkości szkoły do liczby uczniów. 7. Niedostateczne wyposażenie podobszaru II w ofertę rekreacyjną (brak boiska przy szkole, brak odpowiedniej infrastruktury w parku).
Szanse dla obszaru rewitalizacji	Zagrożenia dla obszaru rewitalizacji
1. Dalszy wzrost populacji obszarów, przyciąganie nowych mieszkańców. Powiązania z Wrocławiem (bliskość miasta). 2. Aktywność społeczna. 3. Aktywność gospodarcza. 4. Spadek problemów społecznych. 5. Przychylność dla inicjatyw lokalnych władz lokalnych. 6. Organizacja ruchu komunikacyjnego (przejścia dla pieszych, światła).	1. Nadmierny rozrost populacji Radwanic, niedostosowanie infrastruktury i usług publicznych do liczby mieszkańców. 2. Konkurencja Wrocławia – wyciąganie np. młodych osób. 3. Pozostawanie na marginesie zainteresowania przez władze gminne. 4. Priorytety rozwoju gminy skupione na Siechnicach. 5. Słaba komunikacja publiczna z Wrocławiem oraz wewnątrz gminy, np. ze Świętą Katarzyną. 6. Uciążliwa działalność PKP Cargo (transport kołowy przez Radwanice). 7. Hałda, która pyli – wpływając na stan powietrza atmosferycznego (dot. całych Radwanic). 8. Zły stan wielu dróg lokalnych (brak asfaltu). 9. Zmiana struktury przestrzennej gminy – rozrost blokowisk.

5. Podobszar rewitalizacji Żerniki Wrocławskie – centrum miejscowości, o pow. ok. 45,2 ha.

WIZJA
OBSZAR Z ROZWINIĘTĄ INFRASTRUKTURĄ SPOŁECZNĄ ORAZ OFERTĄ KULTURALNĄ UMOŻLIWIAJĄCĄ INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ.
OBSZAR POWIĄZANY FUNKCJONALNIE Z PRZESTRZENIĄ WROCŁAWIA I WEWNĄTRZ GMINY.

Uzasadnienie :
Obszar rewitalizacji jest miejscem centralnie położonym w Żernikach Wrocławskich. Obszar ten, będąc miejscem koncentracji wielu usług społecznych i gospodarczych, jest także miejscem koncentracji wielu problemów społecznych. Obszar nie jest dostatecznie powiązany komunikacyjnie z przestrzenią gminy. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane będą na włącznie społeczne i rozwiązywanie problemów społecznych oraz poprawkę uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, w tym w sferze komunikacyjnej oraz poprzez poprawę jakości i dostępności przestrzeni publicznych, co wspierać będzie integrację społeczną.

Mocne strony obszaru rewitalizacji	Słabe strony obszaru rewitalizacji
1. Centralne położenie obszaru rewitalizacji łączące „stare” Żerniki z „nowymi” Żernikami. 2. Dobrze rozwinięta techniczna (kanalizacja, gaz, wodociągi). 3. Występowanie terenów inwestycyjnych. 4. Koncentracja obiektów świadczących usługi publiczne dla mieszkańców.	1. Niski poziom bezpieczeństwa. 2. Niski poziom integracji społecznej. 3. Brak ścieżek rowerowych. 4. Słabo rozwinięta oferta spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych. 5. Słabo rozwinięta infrastruktura spędzania czasu wolnego (brak boisk, hal sportowych, kortów tenisowych, siłowni zewnętrznych)
Szanse dla obszaru rewitalizacji	**Zagrożenia dla obszaru rewitalizacji**
1. Dostępność środków finansowych na działania rewitalizacyjne. 2. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej okalającej obszar rewitalizacji. 3. Powstanie stref ekonomicznych	1. Niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. 2. Dostępne fundusze ukierunkowane na miasta z pominięciem potrzeb mniejszych jednostek terytorialnych. 3. Degradacja już istniejącej infrastruktury komunikacyjnej w skutek zwiększonego ruchu kołowego.

5. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

W oparciu o przeprowadzone analizy sytuacji społeczno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej gminy Siechnice, które przedstawiono w poprzednich rozdziałach, a także przy uwzględnieniu zapisów dokumentów strategicznych sporządzonych na wyższych szczeblach (krajowym i wojewódzkim) sformułowane zostały cele rewitalizacji gminy Siechnice. Zgodnie z logiką główne cele rewitalizacji odnoszą się do zidentyfikowanych obszarów problemowych, wyznaczonych na podstawie analiz oraz konsultacji społecznych.
Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celów głównych oraz podlegających im kierunków działań rewitalizacyjnych i przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych. Cele główne nawiązują bezpośrednio do wizji obszaru rewitalizacji, stanowiąc jej rozwinięcie. Hierarchiczna struktura celów porządkuje sposób działań związanych z rewitalizacją, wskazując poszczególnym kierunkom działań ich nadrzędny cel.

1. Podobszar rewitalizacji: Siechnice – centrum miasta, o pow. ok. 153,32 ha.

CELE GŁÓWNE REWITALIZACJI:

1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi.
2. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty pobudzającej rozwój gospodarczy.
3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych.
4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych
1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi.	1.1 Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego.
2. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty pobudzającej rozwój gospodarczy.	2.1. Rozwój infrastruktury gospodarczej. 2.2. Podejmowanie działań na rzecz pobudzania rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości.

3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych.	3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych.
4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej.	4.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wzrost jej dostępności. 4.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej.

2. Podobszar rewitalizacji Święta Katarzyna – centrum miejscowości, o pow. ok. 31,37 ha.

CELE GŁÓWNE REWITALIZACJI:

1. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej.
2. Podniesienie poziomu integracji mieszkańców.
3. Rozwój infrastruktury turystycznej.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych
1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi.	1.1. Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego.
2. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej.	2.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 2.2 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
3. Podniesienie poziomu integracji mieszkańców.	3.1. Podejmowanie działań na rzecz wzrostu świadomości historycznej mieszkańców. 3.2. Podejmowanie działań na rzecz wzrostu integracji społecznej i utożsamiania się mieszkańców z miejscowością.
4. Rozwój infrastruktury turystycznej.	4.1. Podejmowanie działań na rzecz stworzenia ogólnodostępnej infrastruktury publicznej. 4.2. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju bazy noclegowej.

3. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Kolejowa, o pow. 4,12 ha.

CELE GŁÓWNE REWITALIZACJI:

1. Modernizacja infrastruktury społecznej.
2. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych
1. Modernizacja infrastruktury społecznej.	1.1. Budowa obiektu centrum kultury. 1.2. Zagospodarowanie terenów przylegających do centrum kultury. 1.3. Modernizacja kortu tenisowego.
2. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej.	2.1. Udział mieszkańców Radwanic w kształtowaniu oferty kulturalnej i rekreacyjnej. 2.2. Pozyskanie animatorów oferty kulturalnej i rekreacyjnej. 2.3. Wyposażenie obiektu centrum kultury. 2.4. Promocja oferty kulturalnej i rekreacyjnej.

4. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Reja, Spokojna, Szkolna, Wrocławska, o pow. 12,32 ha.

CELE GŁÓWNE REWITALIZACJI:

1. Modernizacja infrastruktury oświatowej.
2. Rozwój miejsc do rekreacji i wypoczynku.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych
1. Modernizacja infrastruktury oświatowej.	1.1. Rozbudowa obiektu szkoły. 1.2. Utworzenie obiektu przedszkolnego. 1.3. Budowa boiska szkolnego.
2. Rozwój miejsc do rekreacji i wypoczynku.	2.1. Utworzenie „ścieżki zdrowia”, tj. ciągu komunikacji pieszo-rowerowej, łączącego szkołę z parkiem. 2.2. Utworzenie placu sportowego w parku. 2.3. Utworzenie miejsca do organizacji przedsięwzięć kulturalnych, np. Muszla koncertowa. 2.4. Rewitalizacja przyrodnicza parku. 2.5. Rewitalizacja stawu w parku. 2.6. Wyposażenie parku w małą infrastrukturę (ławki, kosze na śmieci).

5. Podobszar rewitalizacji Żerniki Wrocławskie – centrum miejscowości, o pow. ok. 45,2 ha.

CELE GŁÓWNE REWITALIZACJI:

1. Rozwój infrastruktury społecznej.
2. Podniesienie integracji i aktywności społecznej.
3. Poprawa jakości życia, w tym integracji funkcjonalno-przestrzennej.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych i zadania rewitalizacyjne
1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi.	1.1. Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego.
2. Rozwój infrastruktury społecznej.	2.1. Rewitalizacja i modernizacja infrastruktury oraz obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych. 2.2. Modernizacja istniejącej i powstanie nowej infrastruktury społecznej wspomagającej integrację społeczną.
3. Podniesienie integracji i aktywności społecznej.	3.1. Organizowanie wydarzeń integrujących mieszkańców. 3.2. Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej dla różnych grup wiekowych.

6. Lista podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lista planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmuje zdefiniowane na etapie tworzenia Programu rewitalizacji projekty i zadania, charakteryzujące się znacznym stopniem zaawansowania ich planów realizacji. Są to ponadto projekty, które co do zasady zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji oraz wykazują silną zbieżność z celami rewitalizacji.

Ponadto lista podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawiera projekty, które wykazują zbieżność z zakresem wsparcia przewidzianym dla Działania 6.3 „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020. Są to projekty ujęte na liście A.

Działanie 6.3 „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów" przewiduje wsparcie dla następujących projektów:

- 6.3.A Remont, przebudowa, rozbudowa, adaptacja, wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, obiektów, zagospodarowanie terenów i przestrzeni (np. monitoring miejski lub dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych) – w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych,
- 6.3.B Remont, odnowa części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych (nie ma możliwości budowy nowych obiektów),
- 6.3.C Inwestycje w tzw. drogi lokalne (gminne i powiatowe) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Wsparcie będzie możliwie jedynie wtedy, gdy inwestycje takie będą stanowiły element szerszej koncepcji związanej z rewitalizacją (fizyczną, gospodarczą i społeczną) i będą stanowiły element lokalnego programu rewitalizacji.

Na liście B ujęto pozostałe najważniejsze projekty, które realizowane są na obszarach rewitalizacji, które także charakteryzują się dużym oddziaływaniem na zdefiniowane cele rewitalizacji. Projekty te, ze względu na swoją charakterystykę, nie kwalifikują się natomiast do bezpośredniego wsparcia w ramach Działania 6.3.

Lista podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
Lista A							
1.	Gmina Siechnice	Promowanie strategii niskoemisyjnych na terenie gminy Siechnice – budowa multimodalnych centrów przesiadkowych.	Cele: Siechnice, Święta Katarzyna 1. Rozwój komunikacji z gminami ościenny 1.1 Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego. Opis problemu: Gmina Siechnice to obszar ściśle powiązany funkcjonalnie z Wrocławiem oraz gminami sąsiednimi. Powiązanie funkcjonalne (dojazdy do pracy, szkoły, korzystanie z usług publicznych, działalność gospodarcza), związane są z przemieszczaniem się ludności. Istotnym problemem obszarów podmiejskich gminy Siechnice jest nieodpowiednia jakość i dostępność komunikacji publicznej. Wpływa to negatywnie na takie zjawiska jak duże natężenie ruchu, emisja gazów i pyłów, hałas komunikacyjny, poziom bezpieczeństwa. Zakres realizowanych zadań: Projekt ma charakter projektu infrastrukturalnego polegającego na budowie (oraz przebudowie w przypadku istniejącej infrastruktury) multimodalnych węzłów przesiadkowych na obszarze gminy Siechnice w miejscowościach	ul. Kolejowa 3, Święta Katarzyna. Działki nr: 63/5 0,4872 ha, 63/4 0,1989 h, 63/7 0,0908 ha (część), łączna powierzchnia 07769 ha. ul. Kolejowa 4, Siechnice. Działki nr: 615/8 0,2158 ha, 615/9 0,0203 ha (część), 615/10 0,1193 ha, 615/11 0,0309 ha (część), 615/13 0,0515 ha (część), łączna powierzchnia 0,4378 ha.	2,0 mln	2017-2020	Efekt: Realizacja projektu przyczyni się do zmniejszenia zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach, poprawi płynność ruchu i ograniczy negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne na obszarze wchodzącym w skład ZIT WrOF ze szczególnym uwzględnieniem gminy Siechnice. Wskaźniki rezultatu: Uniknięta emisja CO2 w wyniku funkcjonowania – wzrost unikniętej emisji. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców. Poprawa jakości życia.

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			Siechnice oraz Święta Katarzyna (bez budowy tras rowerowych). Wskaźniki produktu: Liczba utworzonych zintegrowanych węzłów przesiadkowych – 2 szt.				
2.	Gmina Siechnice	Poprawa jakości środowiska miejskiego w Siechnicach.	Cele: 4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej. 4.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wzrost jej dostępności. 4.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej. Opis problemu: Gmina Siechnice, w tym miejscowość Siechnice doświadcza dynamicznego wzrostu liczby mieszkańców. Aby zachować oraz podnosić jakość życia istotne jest zachowanie równowagi pomiędzy przyrostem liczby mieszkań i mieszkańców oraz przestrzeni miejskich, które wpływają na jakość życia, w tym terenów zieleni, miejsc rekreacji i wypoczynku, miejsc integracji społecznej. Gmina Siechnice dysponuje potencjalnie taką przestrzenią, gdyż wymaga ona rewitalizacji, tj. uporządkowania i zagospodarowania. Konieczne jest również na wstępie zinwentaryzowanie tej przestrzeni. Zakres realizowanych zadań: Projekt ma charakter projektu infrastrukturalnego, którego elementem jest inwentaryzacja terenów zdegradowanych i terenów zanieczyszczonych oraz wsparcie ich rewitalizacji, a także rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach	Podobszar rewitalizacji Siechnice. Teren realizacji projektu będzie przedmiotem szczegółowej analizy w studium wykonalności projektu. Będzie on wpisywał się w wyznaczony obszar rewitalizacji.	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2019-2021	Efekt: Rezultatem projektu będzie zwiększenie powierzchni terenów zieleni w mieście Siechnice (w tym parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej), powstałych głównie dzięki rekultywacji bądź remediacji terenów zdegradowanych i zanieczyszczonych działalnością człowieka oraz zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni w mieście. Koncentracja ludności na obszarach miejskich sprawia, że kwestie ochrony środowiska są w ich przypadku szczególnie ważne, tym bardziej, że mają kluczowe znaczenie także dla

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			funkcjonalnych. Celom środowiskowym służyć będą m.in.: parki miejskie, zieleńce; komunalne całoroczne akweny z wodą nie konserwowaną chemicznie; przyrodnicze ścieżki edukacyjne. W przypadku kompleksowego projektu rekultywacji lub remediacji planuje się realizację następujących elementów dodatkowych: infrastruktury dla udostępniania zieleni oraz infrastruktury sportowej (np. ścieżek, ławeczek, koszy na śmieci, infrastruktury oświetleniowej, ciągów pieszo-rowerowych, komunalnych ogólnie dostępnych boisk pokrytych trawą, komunalnych siłowni plenerowych na gruncie nieuszczelnionym, ścieżek rowerowych) oraz działań wynikających z mocy prawa dla usunięcia lub naprawy innych cech lub elementów szkodliwych dla ludzi i środowiska. W ramach projektu planowane są działania bezpośrednio związane z rozwojem terenów zieleni w mieście i ich obszarach funkcjonalnych, w tym również tzw. zielonej infrastruktury (green infrastructure). Działania te będą przyczyniać się do promowania miejskich systemów regeneracji i wymiany powietrza, powstrzymania fragmentacji przestrzeni miast i będą pozytywnie wpływać na jakość życia mieszkańców (tereny zieleni pełnią istotne dla mieszkańców funkcje zdrowotne i rekreacyjne). Wskaźniki produktu: Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych podobszarów rewitalizacji – 1				zdrowia ludzkiego. Do zagrożeń z jakimi borykają się mieszkańcy obszarów zurbanizowanych, zalicza się występowanie obszarów zdegradowanych oraz niewystarczający udział obszarów zieleni w ogólnej powierzchni miasta Siechnice. Dzięki wdrożeniu projektu nastąpi minimalizacja negatywnego oddziaływania ww. negatywnych zjawisk na terenie miasta. Wskaźniki rezultatu: Weryfikacja efektów projektu zostanie przeprowadzona na podstawie wskaźników programowych: - Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów - Liczba obiektów, na których przeprowadzono rekultywację - Liczba ośrodków miejskich, w których

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
							realizowane są projekty (w zakresie zieleni miejskiej)
3.	PKP S.A. - Lider Gmina Siechnice - Partner	Przebudowa dworców kolejowych Święta Katarzyna, Siechnice oraz Żerniki Wrocławskie – Smardzów w szczególności na potrzeby kolei aglomeracyjnej w ramach ZIT WrOF	Cele: Siechnice, Święta Katarzyna, Żerniki Wrocławskie 1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi. 1.1 Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego. Opis problemu: Gmina Siechnice to obszar ściśle powiązany funkcjonalnie z Wrocławiem oraz gminami sąsiednimi. Powiązanie funkcjonalne (dojazdy do pracy, szkoły, korzystanie z usług publicznych, działalność gospodarcza), związane są z przemieszczaniem się ludności. Istotnym problemem obszarów podmiejskich gminy Siechnice jest nieodpowiednia jakość i dostępność komunikacji publicznej. Wpływa to negatywnie na takie zjawiska jak duże natężenie ruchu, emisja gazów i pyłów, hałas komunikacyjny, poziom bezpieczeństwa. Zakres realizowanych zadań: Projekt będzie realizowany przez lidera PKP S.A oraz partnera Gminę Siechnice. W ramach projektu dokonana zostanie przebudowa 3 budynków dworców kolejowych znajdujących się na terenie gminy Siechnice. Dworce zlokalizowane są w Świętej Katarzynie ul. Kolejowa 3, w Siechnicach ul. Kolejowa 4 oraz w Żernikach Wrocławskich – Smardzowie ul. Kolejowa 1.	Dworce są zlokalizowane kolejno w: - Świętej Katarzynie przy ul. Kolejowej 3 na działce nr 63/6, obręb Święta Katarzyna (450,55 m2 powierzchnia budynku), - Siechnicach przy ul. Kolejowej 4 na działce nr 615/12, obręb Siechnice (380,09 m2 powierzchnia budynku), - Żernikach Wrocławskich – Smardzowie przy ul. Kolejowej 1 na działce 185/5, obręb Żerniki	7,162 mln	2017-2020	Efekt: W wyniku realizacji projektu powstaną pomieszczenia do obsługi podróżnych wraz z sanitariatami (we wszystkich dworcach) oraz powierzchnie, które będą użytkowane przez Gminę Siechnice (w Siechnicach oraz w budynku w Św. Katarzynie). Celem projektu jest m.in.: stworzenie wysokiej jakości przestrzeni obsługi podróżnych, dostosowanej w pełni do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne, zagospodarowanie terenu wokół dworców, stworzenie przestrzeni w ramach której partner projektu będzie mógł realizować założone funkcje. Wskaźniki rezultatu: Wskaźniki rezultatu i

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			W wyniku realizacji projektu powstaną pomieszczenia do obsługi podróżnych wraz z sanitariatami (we wszystkich dworcach) oraz powierzchnie, które będą użytkowane przez Gminę Siechnice (w Siechnicach oraz w budynku w Św. Katarzynie). Celem projektu jest m.in.: stworzenie wysokiej jakości przestrzeni obsługi podróżnych, dostosowanej w pełni do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne, zagospodarowanie terenu wokół dworców, stworzenie przestrzeni w ramach której partner projektu będzie mógł realizować założone funkcje. Projekt ten jest powiązany z projektem pn. „Promowanie strategii niskoemisyjnych na terenie gminy Siechnice-budowa mulitilmodalnych centrów przesiadkowych" współfinansowanym ze środków PO IiŚ 2014-2020. Wskaźniki produktu: Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury komunikacyjnej – 3 szt.	Wrocławskie (260,72 m2 powierzchnia budynku).			produktu wynikające ze Szczegółowego opisu osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Wskaźnik rezultatu bezpośredniego: „Liczba przewozów pasażerskich na przebudowanych lub zmodernizowanych liniach kolejowych" lub „Liczba osób korzystających z zakupionego taboru pasażerskiego komunikacji pozamiejskiej w ciągu roku".
4.	Gmina Siechnice	Rewitalizacja w miejscowości Radwanice.	Cele: Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Kolejowa 1. Modernizacja infrastruktury społecznej. 2. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Reja, Spokojna, Szkolna, Wrocławska 1. Modernizacja infrastruktury oświatowej. 2. Rozwój miejsc do rekreacji i wypoczynku Opis problemu: Podobszary rewitalizacji w Radwanicach charakteryzują się degradacją przestrzenno-	Wyznaczone obszary rewitalizacji w miejscowości Radwanice, Gmina Siechnice, powiat wrocławski.	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2017-2023	Efekt: Zahamowanie degradacji tkanki wiejskiej, ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego, poprawa życia mieszkańców miejscowości, ożywienie gospodarcze i społeczne, utworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku.

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			funkcjonalną, występowaniem negatywnych zjawisk środowiskowych oraz problemami technicznymi. Jak wykazała diagnoza Radwanice jest jedną z miejscowości, gdzie koncentrują się problemy społeczne gminy Siechnice. Zakres realizowanych zadań: Projekt polega na kompleksowej rewitalizacji dwóch obszarów wyznaczonych w miejscowości Radwanice charakteryzujących się koncentracją negatywnych zjawisk wskazanych w przeprowadzonej diagnozie (obszar rewitalizacji). Zakres projektu obejmuje zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, takie jak: - inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz zwiększenie oferty kulturalnej, - rewitalizacja terenów zielonych i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, - ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego, - wsparcie integracji mieszkańców, - budowa i przebudowa dróg i ulic oraz ciągów pieszo-rowerowych, - rozwój komunikacji publicznej, - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwój i modernizacja oświetlenia, - rozwój infrastruktury społecznej i edukacyjnej, - wspieranie aktywności gospodarczej, - rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej, - zachowanie i kształtowanie walorów środowiska naturalnego. Wskaźniki produktu:				Wskaźniki rezultatu: Zwiększenie dostępności i jakości usług publicznych, Zwiększenie integracji społecznej Poprawa bezpieczeństwa publicznego

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			- liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych podobszarów rewitalizacji – 1				
5.	Gmina Siechnice	Rewitalizacja w miejscowości Siechnice.	Cele: 3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych. 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych. 4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej. 4.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wzrost jej dostępności. 4.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej. Opis problemu: Podobszar rewitalizacji w Siechnicach charakteryzuje się degradacją przestrzenno-funkcjonalną, występowaniem negatywnych zjawisk środowiskowych oraz problemami technicznymi. Jak wykazała diagnoza Siechnice jest jedną z miejscowości, gdzie koncentrują się problemy społeczne gminy Siechnice. Zakres realizowanych zadań: Projekt polega na kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w miejscowości Siechnice charakteryzującego się koncentracją negatywnych zjawisk wskazanych w przeprowadzonej diagnozie (obszar rewitalizacji). Zakres projektu obejmuje zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, takie jak: - budowa i przebudowa dróg i ulic oraz ciągów pieszo-rowerowych, - rozwój komunikacji publicznej,	Wyznaczony obszar rewitalizacji w miejscowości Siechnice, Gmina Siechnice, powiat wrocławski.	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2017-2023	Efekt: Zahamowanie degradacji tkanki miejskiej, ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego, poprawa życia mieszkańców miejscowości, ożywienie gospodarcze i społeczne. Wskaźniki rezultatu: Zwiększenie dostępności i jakości usług publicznych, Zwiększenie integracji społecznej Poprawa bezpieczeństwa publicznego

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			- wspieranie aktywności gospodarczej, - zwiększenie oferty kulturalnej, - rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej, - wsparcie integracji mieszkańców, - rozwój infrastruktury społecznej i edukacyjnej, - rewitalizacja terenów zielonych i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, - rozwój i modernizacja oświetlenia, - zachowanie i kształtowanie walorów środowiska naturalnego. Wskaźniki produktu: - liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych podobszarów rewitalizacji – 1				
6.	Gmina Siechnice	Rewitalizacja w miejscowości Święta Katarzyna.	Cele: 2. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej. 2.1 Rozwój infrastruktury społecznej. 2.2 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. 3. Podniesienie poziomu integracji mieszkańców. 3.1. Podejmowanie działań na rzecz wzrostu świadomości historycznej mieszkańców. 3.2 Podejmowanie działań na rzecz wzrostu integracji społecznej i utożsamiania się mieszkańców z miejscowością. 4. Rozwój infrastruktury turystycznej. 4.1. Podejmowanie działań na rzecz stworzenia ogólnodostępnej infrastruktury publicznej. 4.2. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju bazy noclegowej.	Wyznaczony obszar rewitalizacji w miejscowości Święta Katarzyna, Gmina Siechnice, powiat wrocławski.	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2017-2023	Efekt: Zahamowanie degradacji tkanki wiejskiej, ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego, poprawa życia mieszkańców miejscowości, ożywienie gospodarcze i społeczne, utworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku. Wskaźniki rezultatu: Zwiększenie dostępności i jakości usług publicznych,

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			Opis problemu: Podobszar rewitalizacji w Świętej Katarzynie charakteryzuje się degradacją przestrzenno-funkcjonalną, występowaniem negatywnych zjawisk środowiskowych oraz problemami technicznymi. Jak wykazała diagnoza Święta Katarzyna jest jedną z miejscowości, gdzie koncentrują się problemy społeczne gminy Siechnice. Zakres realizowanych zadań: Projekt polega na kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w miejscowości Święta Katarzyna charakteryzującego się koncentracją negatywnych zjawisk wskazanych w przeprowadzonej diagnozie (obszar rewitalizacji). Zakres projektu obejmuje zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, takie jak: - inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz zwiększenie oferty kulturalnej, - rewitalizacja terenów zielonych i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, - ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego, - wsparcie integracji mieszkańców, - budowa i przebudowa dróg i ulic oraz ciągów pieszo-rowerowych, - rozwój komunikacji publicznej, - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwój i modernizacja oświetlenia, - rozwój infrastruktury społecznej i edukacyjnej, - wspieranie aktywności gospodarczej, - rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej,				Zwiększenie integracji społecznej Poprawa bezpieczeństwa publicznego

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			- zachowanie i kształtowanie walorów środowiska naturalnego. Wskaźniki produktu: - liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych podobszarów rewitalizacji – 1				
7.	Gmina Siechnice	Rewitalizacja w miejscowości Żerniki Wrocławskie.	Cele: 2. Rozwój infrastruktury społecznej. 2.1. Rewitalizacja i modernizacja infrastruktury oraz obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych. 2.2. Modernizacja istniejącej i powstanie nowej infrastruktury społecznej wspomagającej integrację społeczną. 3. Podniesienie integracji i aktywności społecznej. 3.1. Organizowanie wydarzeń integrujących mieszkańców. 3.2. Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej dla różnych grup wiekowych. Opis problemu: Podobszar rewitalizacji w Żernikach Wrocławskich charakteryzuje się degradacją przestrzenno-funkcjonalną, występowaniem negatywnych zjawisk środowiskowych oraz problemami technicznymi. Jak wykazała diagnoza Żerniki Wrocławskiej jest jedną z miejscowości, gdzie koncentrują się problemy społeczne gminy Siechnice. Zakres realizowanych zadań: Projekt polega na kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w miejscowości Żerniki Wrocławskie charakteryzującego się koncentracją	Wyznaczony obszar rewitalizacji w miejscowości Żerniki Wrocławskie, Gmina Siechnice, powiat wrocławski.	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2017-2023	Efekt: Zahamowanie degradacji tkanki wiejskiej, ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego, poprawa życia mieszkańców miejscowości, ożywienie gospodarcze i społeczne, utworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku. Wskaźniki rezultatu: Zwiększenie dostępności i jakości usług publicznych, Zwiększenie integracji społecznej Poprawa bezpieczeństwa publicznego

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			negatywnych zjawisk wskazanych w przeprowadzonej diagnozie (obszar rewitalizacji). Zakres projektu obejmuje zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, takie jak: - inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz zwiększenie oferty kulturalnej, - rewitalizacja terenów zielonych i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, - ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego, - wsparcie integracji mieszkańców, - budowa i przebudowa dróg i ulic oraz ciągów pieszo-rowerowych, - rozwój komunikacji publicznej, - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwój i modernizacja oświetlenia, - rozwój infrastruktury społecznej i edukacyjnej, - wspieranie aktywności gospodarczej, - rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej, - zachowanie i kształtowanie walorów środowiska naturalnego. Wskaźniki produktu: Wskaźniki produktu: - liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych podobszarów rewitalizacji – 1				
Lista B							
1.	Siechnicka Inwestycyjna	Budowa Gminnego	Cele: 3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej	Siechnice, ul. Kościelna, ul.	17 mln	2017-2020	Efekt: Najważniejszym

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
	Spółka Komunalna sp. z o.o.	Ośrodka Zdrowia w Siechnicach	infrastruktury oraz oferty usług społecznych. 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych. Opis problemu: Gmina Siechnice zgodnie ze swoimi ustawowymi zadaniami zapewnia mieszkańcom dostęp do służby zdrowia. Na terenie gminy funkcjonuje samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej prowadzący przedsiębiorstwo lecznicze pod nazwą Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie dla którego gmina jest podmiotem tworzącym, zgodnie z ustawą o działalności leczniczej. ZOZ w Świętej Katarzynie prowadzi działalność w dwóch placówkach, jednej w Świętej Katarzynie i jednej w Siechnicach. SISK sp. z o.o. ma za zadanie zaprojektowanie modelu nowej organizacji opieki zdrowotnej w gminie, w oparciu o rozwiązania organizacyjno-prawne oraz lokalowe, stworzone poprzez wolę władz gminy do realizacji nowej inwestycji, tj. wybudowanie nowego budynku przychodni w Siechnicach. W związku z rozwojem budownictwa mieszkaniowego oraz strategią rozwoju gminy, proponowany teren jest idealny do utworzenia centrum medycznego obejmującego swym zasięgiem zarówno gminę Siechnice, gminę Czernica, jak i południowo-wschodnią część Wrocławia. Zgodnie z prognozami, społeczeństwo województwa dolnośląskiego do 2035 roku doświadczy przemian podobnych do tych, które mają nastąpić w skali całego kraju. Największy udział w społeczeństwie będą wówczas miały osoby pomiędzy 45 a 60 rokiem życia. Przewiduje się, że w okresie	Jana Pawła II			efektem projektu jest wybudowanie nowego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Siechnicach z całkowitym przeniesieniem aktualnie działającej przychodni w Siechnicach. Aktualnie funkcjonująca przychodnia zlokalizowana jest w niewielkim, ponad stuletnim budynku bez możliwości rozbudowy i dostosowania do aktualnych potrzeb służby zdrowia w gminie. Stąd też konieczność wybudowania nowego obiektu z przeznaczeniem na medycynę. Uwzględniając kluczowy charakter Siechnic, konieczna jest koncentracja usług specjalistycznych i ponadpodstawowych w głównej miejscowości, co wynika z dynamiki rozwoju i realnych potrzeb zdrowotnych

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			najbliższych 20 lat populacja zamieszkująca gminę Siechnice zwiększy się przynajmniej o połowę. Obecna sytuacja przychodni jest nieadekwatna do zapotrzebowania ze strony pacjentów i nierównomiernie alokowana terytorialnie między Siechnicami a Świętą Katarzyną. Głównym problemem jest przychodnia przy ulicy Kolejowej w Siechnicach, która uwzględniając stan i architekturę budynku, nie odpowiada wymogom stawianym przed rozwojem nowoczesnego ośrodka medycznego, a przede wszystkim nie ma wielkich możliwości na poszerzenie swoich powierzchni, a poprzez to na rozwój usług. Tworzy to taką sytuację, iż główny ośrodek, z największą liczbą mieszkańców, posiada w zabezpieczeniu mniejszy potencjał medyczny, niż Święta Katarzyna, która, z racji historycznych, posiada dużo szersze zabezpieczenie. Stwarza to ryzyko konieczności jeżdżenia mieszkańców Siechnic do Świętej Katarzyny lub do Wrocławia, co w tym przypadku jest dość podobną odległością. Dodatkowo główna aglomeracja, stale powiększająca swój potencjał mieszkańców, nie posiada placówki, która zapewniłaby na miejscu wszystkie konieczne usługi, co także generuje ryzyko wejścia innych podmiotów, które stworzą konkurencyjne dla ZOZ w Świętej Katarzynie placówki medyczne. Wynika to z dużej atrakcyjności Siechnic jako miejsca rozwojowego. Ewidentnym jest zatem, iż istnieje duża potrzeba wybudowania nowego budynku przychodni w Siechnicach, posiadającego potencjał na stworzenie podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej oraz posiadające zasoby pozwalające				większej populacji. Uwzględnienie potrzeb mieszkańców pod kątem zabezpieczenia medycznego – cały plan nowej organizacji i struktury realizowanych usług opiera się na realnych potrzebach mieszkańców z uwzględnieniem epidemiologii występowania zachorowań na dane jednostki chorobowe (w tym choroby cywilizacyjne) oraz potrzeb wynikających z prawidłowego funkcjonowania miejscowości o takiej wielkości. Oznacza to wieloprofilową medycynę w Siechnicach (POZ, poradnie specjalistyczne, rehabilitacja, stomatologia, diagnostyka) jako centralny ośrodek medyczny w gminie oraz podstawowe zabezpieczenie w

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			na dalszy rozwój w przyszłości. Projekt utworzenia nowego ośrodka w mieście będącym siedzibą gminy ma swoje uzasadnienie w głównej mierze ze względu na plan rozwoju gminy w którym miasto Siechnice pełni rolę głównego ośrodka inwestycyjnego i mieszkaniowego w gminie. Rozwijająca się infrastruktura mieszkaniowa w mieście narzuca konieczność tworzenia pełnej dostępności obecnym i przyszłym mieszkańcom do wszystkich usług w tym między innymi do służby zdrowia. Tworzące się nowe osiedla mieszkaniowe spowodują napływ ludzi młodych i dzieci, a co za tym idzie kierunki rozwoju medycyny powinny uwzględniać ich potrzeby. Zakres realizowanych zadań: Budowa Gminnego Ośrodka Zdrowia w Siechnicach. Nowy budynek byłby zlokalizowany na terenie przeznaczonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na usługi opieki zdrowotnej w Centrum Siechnic pomiędzy ulicą Kościelną, a Jana Pawła II. Wskaźniki produktu: Liczba nowoutworzonych obiektów świadczących usługi społeczne – 1				Świętej Katarzynie. Uwzględnienie położenia gminy - bliskość miasta Wrocławia – ma bezpośredni wpływ na rozwój gminy Siechnice oraz podejmowane decyzje systemowe dotyczące systemu opieki zdrowotnej. Oznacza to w praktyce, że z poziomu patrzenia wojewódzkiego, powiaty przyległe do dużych aglomeracji są z reguły mało wysycane usługami medycznymi, bo w założeniu to duże miasto ma ich obsługiwać. Z drugiej strony, tendencje demograficzne, głównie migracja mieszkańców miasta do gmin podmiejskich, stwarza konieczność zapewnienia mieszkańcom dostępu do rozszerzonego zakresu usług medycznych na miejscu, bez konieczności przemieszczania się.

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
							Również fakt słabego zabezpieczenia w usługi medyczne części Wrocławia bezpośrednio przylegającej do gminy Siechnice daje duże możliwości rozwojowe dla medycyny w gminie. Budowa nowego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Siechnicach zabezpieczy dostęp do wszelkich usług medycznych nie tylko mieszkańców Siechnic ale całej gminy a także gmin ościennych, w których brak takich ośrodków. Wskaźniki rezultatu: Poprawa jakości usług służby zdrowia Zwiększenie dostępności usług służby zdrowia Pozytywne oddziaływania na zdrowie mieszkańców
2.	Gmina Siechnice	Budowa szkoły podstawowej w Siechnicach jako	Cele: 3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych.	ul. Osiedlowa, 55-011 Siechnice,	24,89 mln	2017-2019	Efekt: Rozwój infrastruktury edukacyjnej,

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
		demonstracyjnego budynku pasywnego.	3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych. Opis problemu: Gmina Siechnice, w tym miasto Siechnice doświadcza bardzo dynamicznego przyrostu liczby mieszkańców. Za tym zjawiskiem nie nadąża dostosowanie obecnie dostępnej infrastruktury do ilości osób, którym ma służyć. Dotyczy to również infrastruktury edukacyjne. Jej niedostosowanie do liczby uczniów może negatywnie wpływać na jakość nauczania, a tym samym negatywnie na zdobywaną wiedzę i umiejętności przez dzieci. Zakres realizowanych zadań: Projekt polega na budowie szkoły podstawowej w Siechnicach jako demonstracyjnego budynku pasywnego w celu prowadzenia działalności edukacyjnej. Zakres prac obejmuje budowę budynku szkoły podstawowej, budynku gospodarczego, sali sportowej i toalety kontenerowej, zagospodarowanie terenu z boiskiem sportowym, bieżnią do skoku w dal, przyszkolnymi placami zabaw, placem zabaw zewnętrznym, parkingiem, ścieżką rowerową oraz układem chodników i utwardzeń, dwa zjazdy publiczne z drogi gminnej, przebudowę odcinka sieci gazowej g150 kolidującego z zamierzeniem budowlanym, przebudowę (zarurowanie) odcinka rowu melioracyjnego Koci rów, budowę gruntowego powietrznego wymiennika ciepła i układu wymienników głębinowych gruntowych dla pomp ciepła, a także wykonanie niezbędnych przyłączy, układu zieleni i elementów małej	Gmina Siechnice, powiat wrocławski. Działki nr: 86/1, 85/6, 85/4, 590/4, obręb Siechnice.			zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej. Dodatkowo budynek spełnia kryteria budynku pasywnego, a jego niektóre parametry nawet przewyższają parametry wymagane dla budynków pasywnych. Dla uzyskania tzw. efektu ekologicznego, na który składa się między innymi redukcja wytwarzania CO2 i innych szkodliwych substancji oraz uzyskanie zwiększenia udziału energii odnawialnej OZE, przyjęto rozwiązania redukujące zużycie energii pochodzącej ze źródeł nieodnawialnych, takich jak węgiel i jego pochodne oraz gaz ziemny. W zamian skoncentrowano się na wykorzystaniu energii odnawialnych, bazujących na energii słonecznej akumulowanej w ziemi i

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			architektury (stojaki na rowery, ławki, kosze na odpady itp.). Wskaźniki produktu: Liczba nowoutworzonych obiektów świadczących usługi społeczne – 1				w powietrzu atmosferycznym. Wskaźniki rezultatu: Poprawa jakości usług edukacyjnych Podniesienie poziomu nauczania
3.	SISK sp. z o.o. I/lub SP ZOZ w Św. Katarzynie	Doposażenie nowobudowanego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Siechnicach	Cele: 3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych. 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych. Opis problemu: Wybudowanie nowego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Siechnicach z całkowitym przeniesieniem aktualnie działającej – aktualnie funkcjonująca przychodnia zlokalizowana jest w niewielkim, ponad stuletnim, budynku bez możliwości rozbudowy i dostosowania do aktualnych potrzeb służby zdrowia w gminie sprawi, iż powstanie konieczność rozszerzenia prowadzonej działalności medycznej o rodzaje i zakresy świadczeń wynikające z potrzeb mieszkańców oraz zachorowalności na terenie gminy z uwzględnieniem zmian demograficznych. Zaproponowane do utworzenia usługi zostały przeanalizowane pod kątem epidemiologii, dostępności świadczeń w otoczeniu gminy, a także potencjalnej możliwości pozyskania kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Wzięto również pod uwagę możliwości lokalowe nowego obiektu	Siechnice, ul. Kościelna, ul. Jana Pawła II	8 mln	2017-2020	Efekt: Budowa i doposażenie nowego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Siechnicach zabezpieczy dostęp do wszelkich usług medycznych nie tylko mieszkańców Siechnic ale całej gminy a także gmin ościennych, w których brak takich ośrodków. Doposażenie Gminnego Ośrodka Zdrowia w nowe sprzęty poprawi dostępność do usług medycznych a także zwiększy poziom zdrowia pacjentów. Wskaźniki rezultatu: Poprawa jakości usług służby zdrowia Zwiększenie dostępności usług

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			bazując na analizie przedprojektowej realizacji inwestycji. Zakres realizowanych zadań: Do nowo powstałego ośrodka przewidziano przeniesienie wszystkich poradni funkcjonujących aktualnie w przychodni przy ul. Kolejowej 15 w Siechnicach. Przeniesione zostaną następujące usługi: a) podstawowa opieka zdrowotna b) stomatologia Przeniesienie usług medycznych z przychodni w Świętej Katarzynie do nowego ośrodka w Siechnicach: a) ambulatoryjna opieka specjalistyczna - z ośrodka zdrowia w Świętej Katarzynie zaplanowano przeniesienie wszystkich poradni specjalistycznych : - neurologia, - ortopedia, - laryngologia, - okulistyka, - chirurgia ogólna. b) medycyna pracy – jest to zakres medycyny nie opłacany przez płatnika publicznego. c) pracowania rentgenodiagnostyki d) pracownia USG e) rehabilitacja - zespół Opieki Zdrowotnej jest jedynym ośrodkiem w okolicy posiadającym w swojej ofercie świadczenia rehabilitacyjne. Jak wynika z analizy konkurencji tylko Wrocław i Oława posiadają tego typu świadczenia co powoduje, że oferta Zespołu Opieki Zdrowotnej jest skierowana				służby zdrowia Pozytywne oddziaływania na zdrowie mieszkańców

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			nie tylko do mieszkańców macierzystej gminy, ale również dla gmin ościennych. Oznacza to, że Siechnice będą lepszym miejscem docelowym, a uwzględniając potrzebę rozwoju, konieczne jest powiększenie bazy lokalowej, co można zapewnić w nowym budynku. W związku z powyższym, zgodnie Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz wymaganiach Narodowego Funduszu Zdrowia, aby móc realizaować usługi medyczne na mieszkańców Gminy Siechnice i gmin ościennych, niezbędne jest doposażenie przenoszonych poradni jak i nowych proponowanych usług medycznych: - dla poradni POZ przewidziano aparat EKG w każdej lokalizacji, RTG, USG, badania laboratoryjne: - dla poradni neurologicznej przewidziano dostęp do USGz opcją Dopplera, oftalmoskop, elektroencefalograf, elektromiograf, oraz zabezpieczenie dostępu do RTG, USG, badania laboratoryjne, TK, MR; - dla poradni ginekologiczno - położniczej przewidziano detektor tętna płodu, kolposkop, USG typu III, aparat do krioterapii, aparat do elektrokoagulacji, kardiotokograf oraz zabezpieczenie dostępu do RTG, badania laboratoryjne, TK, MR, mammografia, cytologia, PET, scyntygrafia narządowa, amniopunkcja diagnostyczna z badaniem płynu owodniowego; - dla poradni laryngologicznej przewidziano audiometr oraz zabezpieczenie dostępu do RTG,				

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			USG, badania laboratoryjne, TK, MR, PET; - dla poradni okulistycznej przewidziano tablice do oceny ostrości wzroku, kaseta szkieł okularowych, oprawki okularowe próbne, lampa szczelinowa, oftalmoskop bezpośredni, tonometr impresyjny lub aplanacyjny, tablice Ishihary, trójlustro Goldmanna, perymetr (co najmniej kinetyczny), keratometr ręczny lub autorefraktometr, zestaw do iniekcji podspojówkowych i okołogałkowych, zestaw do płukania i zgłębnikowania dróg łzowych, autorefraktometr lub autokeratorefraktometr, tonometr aplanacyjny, gonioskop typu czwórlustro, soczewka volka, perymetr statyczny, rt lub gdx lub oct, pachymetr, laser okulistyczny oraz zabezpieczenie dostępu do RTG, USG, badania laboratoryjne, TK, MR, PET; - dla poradni ortopedycznej przewidziano RTG oraz zabezpieczenie dostępu do USG, badania laboratoryjne, densytometria; - dla poradni gruźlicy i chorób płuc przewidziano spirometr, pickflometr, nebulizator oraz zabezpieczenie dostępu do RTG, USG, badania laboratoryjne, TK, MR, PET, bronchoskopia; - dla poradni alergologicznej przewidziano zestaw do testów punktowych i płatkowych, spirometr, pickflometr oraz zabezpieczenie dostępu do RTG, USG, badania laboratoryjne; - dla poradni chirurgii ogólnej przewidziano USG, RTG, rektoskop oraz zabezpieczenie dostępu dobadania laboratoryjne, mammografia, TK, MR, PET, badania endoskopowe, scyntygrafia narządowa; - dla poradni kardiologicznej przewidziano elektrokardiograf z możliwością wykonywania				

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			badań wysiłkowych serca, echokardiograf z opcją Dopplera, holter EKG, holter RR (ABPM) oraz zabezpieczenie dostępu do badania laboratoryjne, RTG, echokardiografia przezprzełykowa lub echokardiografia obciążeniowa; - dla poradni onkologicznej przewidziano USG typu III oraz zabezpieczenie dostępu do badania laboratoryjne, RTG, holter EKG, mammografia, dermatoskop, TK, MR, PET, badania endoskopowe, scyntygrafia narządowa; - dla stomatologii przewidziano unit stomatologiczny, lampa polimeryzacyjna, skaler, mieszalnik do amalgamatu. Wskaźniki produktu: Liczba nowoutworzonych obiektów świadczących usługi społeczne – 1 Ze wszystkich wymienionych sprzętów będą korzystać mieszkańcy Gminy Siechnice i gmin ościennych (Wrocław Krzyki - Śródmieście, Żórawina, Czernica, gmina wiejska Oława) w dobowej liczbie około 550 osób.				
4.	Gmina Siechnice	Doposażenie Zespołu Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie.	Cele: 1. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej. 1.1. Rozwój infrastruktury społecznej. Opis problemu: Gmina Siechnice charakteryzuje się dynamicznym przyrostem liczby mieszkańców, co wiąże się również z koniecznością rozwoju oraz poprawy dostępności i jakości usług służby zdrowia.	ul. Żeromskiego 1, Święta Katarzyna, Gmina Siechnice, powiat wrocławski.	1,336 mln	2017-2020	Efekt: Rozwój opieki koordynowanej z uwzględnieniem środowiskowych form opieki, ograniczenie hospitalizacji oraz poprawa jakości, sprawności i kompleksowości oferowanych usług

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			Zakres realizowanych zadań: Projekt obejmuje zakup stacjonarnych oraz mobilnych urządzeń medycznych wraz z platformą zarządzania informacją diagnostyczną. W ramach projektu zaplanowano zakup nowoczesnego sprzętu RTG oraz USG a także wyposażenie gabinetów zabiegowych chirurgii ogólnej. Przewiduje się zakup: - wyposażenia gabinetu zabiegowo-diagnostycznego przygotowanego do przeprowadzenia zabiegów z zakresu otolaryngologii, ortopedii, chirurgii, okulistyki czy neurologii; - mobilnych zestawów lekarskich i pielęgniarskich; - urządzeń do diagnostyki ultrasonograficznej; - cyfrowego aparatu RTG wraz ze stacją diagnostyczną oraz systemem archiwizacji, - cyfrowej platformy zarządzania i przekazywania danych dotyczących diagnostyki medycznej w ramach opieki koordynowanej. Wskaźniki produktu: Liczba poprawionych usług społecznych – 1				medycznych. Wskaźniki rezultatu: Poprawa jakości usług służby zdrowia Zwiększenie dostępności usług służby zdrowia Pozytywne oddziaływania na zdrowie mieszkańców
5.	Gmina Siechnice	Rozbudowa szkoły podstawowej w Świętej Katarzynie.	Cele: 2. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej. 2.1 Rozwój infrastruktury społecznej. 2.2 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Opis problemu: Gmina Siechnice charakteryzuje się dynamicznym przyrostem liczby mieszkańców, co wiąże się	ul. Główna 94, Święta Katarzyna, Gmina Siechnice, powiat wrocławski. Działka nr 566/4, obręb	5,03 mln	2016-2019	Efekt: Rozwój infrastruktury edukacyjnej, zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej. Wskaźniki rezultatu: Poprawa jakości usług

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			również z koniecznością rozwoju oraz poprawy dostępności i jakości usług publicznych związanych z edukacją i wychowaniem. Zakres realizowanych zadań: Inwestycja polega na dwuetapowej rozbudowie istniejącego budynku szkoły podstawowej w Świętej Katarzynie o 2 nowe bloki szkolne zawierające sale lekcyjne oraz inne niezbędne dla funkcjonowania szkoły pomieszczenia dydaktyczne i pomocnicze. W I etapie rozbudowy planuje się dobudowanie nowego bloku szkolnego od strony zachodniej istniejącego budynku szkoły podstawowej. II etap rozbudowy obejmuje budowę nowego bloku w miejscu istniejącego budynku wykorzystywanego na potrzeby gimnazjum, który zostanie wyburzony po zakończeniu I etapu rozbudowy. Zakres prac obejmie również zagospodarowanie terenu łącznie z ogrodzeniem terenu, wewnętrznym układem komunikacyjnym, monitoringiem wewnętrznym i zewnętrznym, elementami małej architektury oraz zielenią niską i wysoką (odpowiednio dla każdego z etapów realizacji inwestycji), przebudową przyłączy mediów a także wykonanie węzła cieplnego oraz przyłącza do sieci ciepłowniczej firmy KOGENERACJA S.A. Wskaźniki produktu: Liczba zmodernizowanych obiektów świadczących usługi społeczne – 1 Liczba poprawionych usług społecznych – 1	Święta Katarzyna.			edukacyjnych Podniesienie poziomu nauczania
6.	Gmina	Rozbudowa	Cele:	ul. Kolejowa	5,155 mln	2016-2018	Efekt:

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
	Siechnice	Zespołu Oświatowego w Żernikach Wrocławskich.	2. Rozwój infrastruktury społecznej. 2.2. Modernizacja istniejącej i powstanie nowej infrastruktury społecznej wspomagającej integrację społeczną. Opis problemu: Gmina Siechnice charakteryzuje się dynamicznym przyrostem liczby mieszkańców, co wiąże się również z koniecznością rozwoju oraz poprawy dostępności i jakości usług publicznych związanych z edukacją i wychowaniem. Zakres realizowanych zadań: Inwestycja polega na wykonaniu robót budowlanych związanych z budową Zespołu Oświatowego w Żernikach Wrocławskich wraz z zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą techniczną w trzech etapach: Etap I – rozbudowa o skrzydło budynku mieszczące 7 klas dla dzieci młodszych, aulę, jadalnię i kuchnię opartą o catering; Etap II – nadbudowa istniejącego budynku w części centralnej o 4 sale lekcyjne i pracownię plastyczno-muzyczną oraz nadbudowa istniejących skrzydeł budynku o 6 sal lekcyjnych; Etap III – rozbudowa o następne skrzydło klas dla dzieci młodszych (6 sal lekcyjnych i sala audio). W ramach rozbudowy i nadbudowy budynku szkoły planuje się zorganizowanie zespołu świetlic połączonych z czytelnią i biblioteką, aktualnie zlokalizowanego na parterze istniejącego budynku szkoły, a salę audio przenieść na poddasze w rozbudowywanych skrzydłach szkoły. Dodatkowo przewiduje się zwiększenie liczby miejsc	7A, Żerniki Wrocławskie, Gmina Siechnice, powiat wrocławski. Działka nr 209/2, obręb Żerniki Wrocławskie.			Rozwój infrastruktury edukacyjnej, zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej. Wskaźniki rezultatu: Poprawa jakości usług edukacyjnych Podniesienie poziomu nauczania

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			parkingowych. Projektowana rozbudowa szkoły przewidziana jest dla 575 uczniów. Wskaźniki produktu: Liczba wybudowanych obiektów świadczących usługi społeczne – 1 Liczba poprawionych usług społecznych – 1				
7.	Gmina Siechnice	Zbiornik retencyjny z terenem rekreacyjnym w Siechnicach w rejonie ul. Henryka III.	Cele: 4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej. 4.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wzrost jej dostępności. 4.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej. Opis problemu: Gmina Siechnice, w tym miejscowość Siechnice doświadcza dynamicznego wzrostu liczby mieszkańców. Aby zachować oraz podnosić jakość życia istotne jest zachowanie równowagi pomiędzy przyrostem liczby mieszkań i mieszkańców oraz przestrzeni miejskich, które wpływają na jakość życia, w tym terenów zielenie, miejsc rekreacji i wypoczynku, miejsc integracji społecznej. Gmina Siechnice dysponuje potencjalnie taką przestrzenią, gdyż wymaga ona rewitalizacji, tj. uporządkowania i zagospodarowania. Konieczne jest również na wstępie zinwentaryzowanie tej przestrzeni. Zakres realizowanych zadań: Planuje się realizację inwestycji w podziale na dwa etapy: Etap I – zbiornik retencyjny wraz z ujęciami, spustem oraz zmodernizowanymi rowami i	Okolice ul. Henryka III, 55-011 Siechnice, Gmina Siechnice, powiat wrocławski. Działki nr 549/77, 579/2, 549/80, 542/57, 578, 542/138, 542/163, obręb Siechnice.	414,6 tys.	2017-2020	Efekt: Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz turystycznej, podniesienie poziomu integracji mieszkańców, utworzenie miejsc do wypoczynku. Wskaźniki rezultatu: Podniesienie jakości życia

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu	Cele, Opis problemu, zakres realizowanych zadań, wskaźniki produktu	Lokalizacja	Planowane nakłady (zł)	Termin realizacji	Planowany efekt rewitalizacji, kluczowe wskaźniki rezultatu
			przepustami stanowiący technologiczną całość wraz z istniejącą zielenią w tym nowo nasadzoną zielenią kompensacyjną; Etap II – rekreacyjne zagospodarowanie terenu wokół zbiornika z układem komunikacyjnym powiązanym z drogami publicznymi, małą architekturą, pomostami wędkarskimi i przystanią kajakową. W etap ten wchodzi również urządzona zieleń parkowa uwzględniająca istniejącą zieleń z I etapu oraz instalacja oświetlenia typu parkowego wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Projektowane rozwiązania zapewniają spełnienie następujących elementów funkcjonalnych: rekreacja dzieci (plac zabaw, boisko, stół do ping-ponga), rekreacja dorosłych (siłownia zewnętrzna, pomosty wędkarskie, miejsce do rozpalenia ogniska, altany parkowe, plaża, stoły i ławki biwakowe) oraz obsługę komunikacyjną w zakresie ciągów pieszych i pieszo-jezdnych. Wskaźniki produktu: Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych – 1				

7. Pozostałe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W tym rozdziale ujęte zostały pozostałe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne, tj. takie, których na etapie tworzenia programu rewitalizacji nie udało się szczegółowo zdefiniować, natomiast ich przyszła realizacja wykazuje zbieżność z celami rewitalizacji lub może wnosić wkład w rozwiązywanie problemów społecznych, koncentrujących się na obszarze rewitalizacji. Projekty te zostały przypisane do zdefiniowanych celów i kierunków rewitalizacji w poszczególnych podobszarach.

Pozostałe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

1. Podobszar rewitalizacji: Siechnice – centrum miasta, o pow. ok. 153,32 ha.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych i zadania rewitalizacyjne
1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi.	Kierunki działań: 1.1. Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. Zadania: • Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych (komunikacyjnych). • Rozwój komunikacji podmiejskiej (więcej połączeń). 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego Zadania: • Montaż lamp i innego oświetlenia ciągów komunikacyjnych. • Wprowadzenie właściwego oznakowania. • Instalacja sygnalizacji świetlnej.
2. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty pobudzającej rozwój gospodarczy.	Kierunki działań: 2.1. Rozwój infrastruktury gospodarczej. Zadania: • Powstanie stref aktywności gospodarczej. • Powstanie centrum obsługi inwestora oraz pomocy MŚP. • Organizacja ruchu tranzytowego (dla firm przewozowych z obszaru rewitalizacji). 2.2. Podejmowanie działań na rzecz pobudzania rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości.

	Zadania: • Tworzenie funduszy dopłat dla MŚP. • Rozszerzenie programów ulg podatkowych. • Organizowanie „networkingu" lokalnych przedsiębiorstw.
3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych.	Kierunki działań: 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. Zadania: • Rozwój obiektów zaopiekowania dziećmi w wieku 0-3 oraz w wieku przedszkolnym. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych Zadania: • Realizacja działań integrujących społeczność lokalną.
4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej.	Kierunki działań: 4.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wzrost jej dostępności. Zadania: • Utworzenie basenu krytego. • Budowa ścieżek rowerowych (rekreacyjnych). • Zagospodarowanie „błękitnej laguny" 4.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej. Zadania: • Realizacja założeń wykorzystania stadionu lekkoatletycznego – klasy sportowe, zawody, klub sportowy.

2. Podobszar rewitalizacji Święta Katarzyna – centrum miejscowości, o pow. ok. 31,37 ha.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych i zadania rewitalizacyjne
1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi.	Kierunki działań: 1.1. Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego.
2. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej.	Kierunki działań: 2.1 Rozwój infrastruktury społecznej. Zadania: • Poprawa stanu technicznego

	(odgrzybienie) centrum kultury. • Powstanie miejsca spotkań dla młodzieży dostępnego nieodpłatnie. 2.2. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Zadania: • Powstanie parku „kolejowego” z elementami infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. • Odnowienie elementów infrastruktury rekreacyjnej w parku „zaszkolnym”.
3. Podniesienie poziomu integracji mieszkańców.	Kierunki działań: 3.1. Podejmowanie działań na rzecz wzrostu świadomości historycznej mieszkańców. Zadania: • Powstanie edukacyjnych ścieżek historycznych w parkach. 3.2 Podejmowanie działań na rzecz wzrostu integracji społecznej i utożsamiania się mieszkańców z miejscowością.
4. Rozwój infrastruktury turystycznej.	Kierunki działań: 4.1. Podejmowanie działań na rzecz stworzenia ogólnodostępnej infrastruktury publicznej. Zadania: • Powstanie publicznej toalety w okolicach centrum. • Uzupełnienie i modernizacja oświetlenia obszarów centrum. 4.2. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju bazy noclegowej. Zadania: • Zabezpieczenie starych miejsc noclegowych w ramach szlaku św. Jakuba.

3. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Kolejowa, o pow. 4,12 ha.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych i zadania rewitalizacyjne
1. Modernizacja infrastruktury społecznej.	Kierunki działań: 1.1. Budowa obiektu centrum kultury. 1.2. Zagospodarowanie terenów przylegających do centrum kultury. 1.3. Modernizacja kortu tenisowego.
2. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej.	Kierunki działań: 2.1. Udział mieszkańców Radwanic w kształtowaniu oferty kulturalnej i rekreacyjnej. 2.2. Pozyskanie animatorów oferty kulturalnej i rekreacyjnej. 2.3. Wyposażenie obiektu centrum kultury. 2.4. Promocja oferty kulturalnej i rekreacyjnej.

4. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Reja, Spokojna, Szkolna, Wrocławska, o pow. 12,32 ha.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych i zadania rewitalizacyjne
1. Modernizacja infrastruktury oświatowej.	Kierunki działań: 1.1. Rozbudowa obiektu szkoły. 1.2. Utworzenie obiektu przedszkolnego. 1.3. Budowa boiska szkolnego.
2. Rozwój miejsc do rekreacji i wypoczynku.	Kierunki działań: 2.1. Utworzenie „ścieżki zdrowia”, tj. ciągu komunikacji pieszo-rowerowej, łączącego szkoła z parkiem. 2.2. Utworzenie placu sportowego w parku. 2.3. Utworzenie miejsca do organizacji przedsięwzięć kulturalnych, np. Muszla koncertowa. 2.4. Rewitalizacja przyrodnicza parku. 2.5. Rewitalizacja stawu w parku. 2.6. Wyposażenie parku w małą infrastrukturę (ławki, kosze na śmieci).

5. Podobszar rewitalizacji Żerniki Wrocławskie – centrum miejscowości, o pow. ok. 45,2 ha.

Cele główne	Kierunki działań rewitalizacyjnych i zadania rewitalizacyjne
1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi.	Kierunki działań: 1.1 Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego.
2. Rozwój infrastruktury społecznej.	Kierunki działań: 2.1. Rewitalizacja i modernizacja infrastruktury oraz obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych. Zadania: • Rewitalizacja parku, w tym budowa/modernizacja ścieżek pieszych oraz małej infrastruktury (ławki). • Instalacja oświetlenia w parku. • Instalacja monitoringu w parku. • Utworzenie miejsc parkingowych przy parku. 2.2. Modernizacja istniejącej i powstanie nowej infrastruktury społecznej wspomagającej integrację społeczną. Zadania: • Powstanie amfiteatru w parku. • Tworzenie miejsc integracji społecznej typu: wiaty z grillem, ławeczki ze stolikami, świetlice. • Modernizacja placów zabaw i boisk. • Tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży.
3. Podniesienie integracji i aktywności społecznej.	Kierunki działań: 3.1. Organizowanie wydarzeń integrujących mieszkańców. Zadania: • Cykliczne organizowanie festynu z okazji dnia matki. • Cykliczne organizowanie parafialnego pikniku sportowego. • Cykliczne organizowanie „dnia ziemniaka” na przełomie września i października. 3.2. Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej dla różnych grup wiekowych. Zadania:

	• Organizacja biegu na 5 km im. Adama Mickiewicza (patrona parku). • Zorganizowanie kina plenerowego. • Zorganizowanie lokalnego teatrzyku.
4. Poprawa jakości życia, w tym integracji funkcjonalno-przestrzennej	Kierunki działań: 4.1. Rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej. Zadania: • Rozbudowa dróg rowerowych łączących obszar rewitalizacji z innymi miejscowościami w gminie oraz z jej otoczeniem. • Modernizacja chodnika pomiędzy ulicą strzelińską a stacją PKP. • Poprawa skomunikowania obszaru rewitalizacji z południem i centrum Wrocławia. 4.2. Poprawa bezpieczeństwa ciągów komunikacyjnych. Zadania: • Poprawa bezpieczeństwa na drodze wojewódzkiej dw395 (Wrocław – Strzelin) poprzez montaż fotoradaru na skrzyżowaniu drogi w kierunku św. Katarzyny. • Montaż progów zwalniających.

8. Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych, które mogą być współfinansowane ze środków EFRR, EFS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego, lub technicznego, lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to w każdym przypadku obowiązku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wskazują na następujące rodzaje komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami, przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji:

- komplementarność przestrzenna,
- komplementarność problemowa,
- komplementarność proceduralno-instytucjonalna,
- komplementarność międzyokresowa,
- komplementarność źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna *oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami, przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii. Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie*

skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla skuteczności programu rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna polegać będzie na:

- Wykorzystaniu atutów położenia gminy oraz szans, jakie związane są z sąsiedztwem Wrocławia. Oczekiwane uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne zostały zdefiniowane w wizji rozwoju Gminy Siechnice, a działania rewitalizacyjne bezpośrednio nawiązują do wizji i celów nadrzędnych polityki rozwoju Gminy Siechnice. Ma to swój wyraz także w brzmieniu celów oraz w zaplanowanych projektach rewitalizacyjnych. Obszary wskazane do rewitalizacji, oprócz tego, że są miejscem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, to także istotne miejsca dla jakości życia całej społeczności gminy. Komplementarność przestrzenna programu rewitalizacji polega między innymi na wzmacnianiu powiązań funkcjonalnych z Wrocławiem (głównie sfera infrastruktury oraz usług publicznych związanych z komunikacją publiczną). Poza tym, mając na uwadze dynamiczny rozwój gminy, jako obszaru podmiejskiego, w tym dużą dynamikę zmian liczby mieszkańców, program rewitalizacji zakłada wzmocnienie jakości i dostępności usług publicznych świadczonych na miejscu. Za takie usługi uznano: służbę zdrowia i edukację. Ponadto, mając na uwadze dynamiczne zmiany struktury przestrzennej oraz dopasowanie jej do dynamiki przemian społecznych, dążenia do zapewnienia właściwych proporcji pomiędzy terenami zajętymi przez obiekty mieszkalne oraz przestrzeni otaczającej te tereny, konieczne jest także kształtowanie przestrzeni publicznych, związanych z wypoczynkiem, rekreacją, integracją społeczną oraz ochroną środowiska.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa *oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzennofunkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).*

Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej", „rewitalizacji społecznej" – określeń błędnie stosowanych, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy

na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

Komplementarność problemowa polegać będzie na:

- Sposobie wyboru celów rewitalizacji, skupiających się przede wszystkim na podnoszeniu jakości życia mieszkańców.
- Realizacji oprócz projektów o charakterze infrastrukturalnym, także przedsięwzięć o charakterze organizacyjnym oraz miękkim.
- Uspołecznieniu procesu tworzenia i realizacji programu rewitalizacji (m. in. Komitet Rewitalizacji), co pozytywnie wpływa na efekt „włączenia" i „współdecydowania" mieszkańców w odniesieniu do działań rewitalizacyjnych,
- Należy podkreślić, iż w komplementarność zapewniana będzie także poprzez działania realizowane w ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy (spójność na poziomie wizji oraz celów, wybranych zadań), Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych czy też Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Działania rewitalizacyjne nie będą realizowane bowiem w próżni, będąc oderwane do polityki rozwoju oraz szeregu działań własnych Gminy oraz jednostek i instytucji publicznych działających na obszarze gminy, takich jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy czy Ośrodek Kultury.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna *oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle.*

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna polegać będzie na:

- Włączeniu społeczności lokalnej, w tym interesariuszy programu rewitalizacji w proces tworzenia i realizację programu rewitalizacji, m. in. poprzez działalność Komitetu Rewitalizacji oraz działania Public Relations,
- Koordynacji Komitetu rewitalizacji przez Gminę (zapewnienie obsługi),
- Prowadzeniu działań monitorujących oraz ewaluacji wdrażania programu rewitalizacji przez Gminę, z udziałem interesariuszy, reprezentowanych w Komitecie. Rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa IZ RPO

W celu zapewnienia komplementarności międzyokresowej IZ RPO *opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007-2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020.*

W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.

Komplementarność międzyokresowa polegać będzie na:

- Kontynuacji działań rewitalizacyjnych na obszarze gminy Siechnice, w tym w odniesieniu do działań podejmowanych w ramach poprzedniego Programu rewitalizacji, jak też działań realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania*, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.*

Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE. Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finasowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian.

Komplementarność źródeł finansowania polegać będzie na:

- Finasowaniu działań rewitalizacyjnych ze środków prywatnych (organizacje pozarządowe, wspólnoty), publicznych (Gmina, inne podmioty publiczne) oraz środków UE,
- Finansowaniu działań rewitalizacyjny z różnych Programów UE lub/i źródeł krajowych, w tym w szczególności RPO.

Budowa i realizacja programu rewitalizacji jest zabiegiem złożonym. Wymaga bowiem przeprowadzenia wielu działań o charakterze diagnostycznym, konsultacyjnym, negocjacyjnym, planistycznym, prawnym, wdrożeniowym i monitoringowym – korygowania projektów i działań w trakcie ich realizacji oraz kompleksowej oceny po zakończeniu. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu rewitalizacji wymaga utworzenia lub wyznaczenia przez podmiot rewitalizacji organu, któremu czynność ta zostanie powierzona.

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji – wskazuje, że jednym z najważniejszych narzędzi realizacji programu rewitalizacji – zapewniających jego uspołecznienie oraz komplementarność jest Komitet Rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą burmistrza.

- Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu. rewitalizacji ustala się uwzględniając jego funkcję oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zasady określi, w drodze uchwały, rada gminy przed uchwaleniem programu rewitalizacji albo w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia jego uchwalenia. Podjęcie uchwały powinno być poprzedzone konsultacjami społecznymi.
- Burmistrz niezwłocznie po podjęciu przez radę gminy uchwały powołuje Komitet. Rewitalizacji.
- W przypadku gdy Komitet Rewitalizacji został powołany przed uchwaleniem programu rewitalizacji, w programie tym określa się niezbędne zmiany w uchwale dot. zasad wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji, w tym dotyczące powołania Komitetu Rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji objętego tym programem.

- Zmiana uchwały, w sposób zgodny z programem rewitalizacji, następuje niezwłocznie po uchwaleniu tego programu. Po zmianie uchwały Burmistrz zmienia zarządzenie powołujące Komitet Rewitalizacji.
- Obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji zapewnia urząd obsługujący Burmistrza.
- W przypadku gdy Komitet Rewitalizacji zajmuje stanowisko w drodze głosowania, przedstawiciele gminy, gminnych jednostek organizacyjnych, w tym gminnych osób prawnych, nie biorą udziału w głosowaniu, jeżeli dotyczy ono projektów dokumentów, których opracowanie jest zadaniem Burmistrza.

Mając na uwadze powyższe, proponuje się powołać, w oparciu o wyżej wymienione zasady, KOMITET REWITALIZACJI, który pełnić będzie wskazaną wyżej rolę.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy. Ustawa, jak również analiza zakresu realizacji programu rewitalizacji, wskazuje, że największy ciężar organizacyjny, zarządczy i finansowy – będzie udziałem samorządu lokalnego i jego jednostek podległych. Dla zapewnienia „dobrego zarządzania" procesem rewitalizacji, a tym samym komplementarności realizowanych działań – istotne wydaje się być stworzenie lub dostosowanie istniejących struktur administracyjno-zarządczych do specyfiki i potrzeb realizacji programu rewitalizacji – także w kontekście właściwego funkcjonowania Komitetu rewitalizacji (obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji zapewnia urząd obsługujący Burmistrza).

Proponuje się zatem powołanie przez Burmistrza **Komitetu Rewitalizacji**, który realizować może wiele różnorodnych działań koncepcyjnych, organizacyjnych, koordynacyjnych, ewaluacyjnych i informacyjnych związanych z programem. Zespół realizować powinien także działania monitoringowe, w obszarze których mieści się pomiar efektów rewitalizacji. Nie jest konieczne sytuowanie Zespołu w strukturze organizacyjnej urzędu gminy jako odrębnej komórki organizacyjnej, bowiem w jego skład wchodzić będą przede wszystkim osoby z różnych istniejących już komórek, np. Zastępca Burmistrza (jako przewodniczący), członek rady gminy, skarbnik gminy, kierownicy wybranych wydziałów urzędu.[50]

[50] Na podstawie: Andrzej Sztando – Pomiar rezultatów programu rewitalizacji miasta, Samorząd Terytorialny, 2008 rok.

9. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji

Zabezpieczenie finansowe działań związanych z realizacją Programu Rewitalizacji stanowią przede wszystkim środki budżetowe gminy. Jednakże środki własne gminy wspomagane będą środkami zewnętrznymi pochodzącymi m. in. ze środków Unii Europejskiej.

Podstawowe źródła pozabudżetowe wykorzystywane do realizacji strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki organizacji pozarządowych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

Indykatywne ramy finansowe związane z realizacją podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Cel	Nazwa wnioskodawcy	Szacowana wartość projektu (zł)	Termin realizacji	Źródła finansowania
LISTA A						
1.	Promowanie strategii niskoemisyjnych na terenie gminy Siechnice – budowa multimodalnych centrów przesiadkowych	Siechnice, Święta Katarzyna 1. Rozwój komunikacji z gminami ościenny 1.1 Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego.	Gmina Siechnice	2,0 mln	2017-2020	UE, Gmina
2.	Poprawa jakości środowiska miejskiego w Siechnicach.	Siechnice 4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej. 4.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wzrost jej dostępności. 4.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej.	Gmina Siechnice	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2019-2021	UE, Gmina
3.	Przebudowa dworców kolejowych Święta Katarzyna, Siechnice oraz Żerniki Wrocławskie – Smardzów w szczególności na potrzeby kolei aglomeracyjnej w ramach ZIT WrOF	Siechnice, Święta Katarzyna, Żerniki Wrocławskie 1. Rozwój komunikacji z gminami ościennymi. 1.1 Modernizacja istniejącej	PKP S.A. - Lider Gmina Siechnice - Partner	7,162 mln	2017-2020	UE, inne środki publiczne, Gmina

Lp.	Nazwa projektu	Cel	Nazwa wnioskodawcy	Szacowana wartość projektu (zł)	Termin realizacji	Źródła finansowania
		infrastruktury komunikacyjnej oraz budowa nowej. 1.2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego.				
4.	Rewitalizacja w miejscowości Radwanice.	Radwanice Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Kolejowa 1. Modernizacja infrastruktury społecznej. 2. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Reja, Spokojna, Szkolna, Wrocławska 1. Modernizacja infrastruktury oświatowej. 2. Rozwój miejsc do rekreacji i wypoczynku	Gmina Siechnice	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2017-2023	UE, Gmina
5.	Rewitalizacja w miejscowości Siechnice.	Siechnice 3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych. 3.1. Rozwój infrastruktury	Gmina Siechnice	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2017-2023	UE, Gmina

Lp.	Nazwa projektu	Cel	Nazwa wnioskodawcy	Szacowana wartość projektu (zł)	Termin realizacji	Źródła finansowania
		społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych. 4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej. 4.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wzrost jej dostępności. 4.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej.				
6.	Rewitalizacja w miejscowości Święta Katarzyna.	2. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej 2.1 Rozwój infrastruktury społecznej. 2.2 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. 3. Podniesienie poziomu integracji mieszkańców. 3.1. Podejmowanie działań na rzecz wzrostu świadomości historycznej mieszkańców. 3.2 podejmowanie działań na rzecz wzrostu integracji społecznej i utożsamiania się mieszkańców z miejscowością.	Gmina Siechnice	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2017-2023	UE, Gmina

Lp.	Nazwa projektu	Cel	Nazwa wnioskodawcy	Szacowana wartość projektu (zł)	Termin realizacji	Źródła finansowania
		4. Rozwój infrastruktury turystycznej. 4.1. Podejmowanie działań na rzecz stworzenia ogólnodostępnej infrastruktury publicznej. 4.2. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju bazy noclegowej.				
7.	Rewitalizacja w miejscowości Żerniki Wrocławskie.	Żerniki Wrocławskie 2. Rozwój infrastruktury społeczne 2.1. Rewitalizacja i modernizacja infrastruktury oraz obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych. 2.2. Modernizacja istniejącej i powstanie nowej infrastruktury społecznej wspomagającej integrację społeczną. 3. Podniesienie integracji i aktywności społecznej. 3.1. Organizowanie wydarzeń integrujących mieszkańców. 3.2. Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej dla różnych grup wiekowych.	Gmina Siechnice	Wartość zadania zostanie oszacowana na dalszym etapie prac projektowych	2017-2023	UE, Gmina
LISTA B						

Lp.	Nazwa projektu	Cel	Nazwa wnioskodawcy	Szacowana wartość projektu (zł)	Termin realizacji	Źródła finansowania
1.	Budowa Gminnego Ośrodka Zdrowia w Siechnicach	Siechnice 3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych. 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych.	Siechnicka Inwestycyjna Spółka Komunalna sp. z o.o.	17 mln	2017-2020	UE, inne środki publiczne
2.	Budowa szkoły podstawowej w Siechnicach jako demonstracyjnego budynku pasywnego.	Siechnice 3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych. 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych.	Gmina Siechnice	24,89 mln	2017-2019	UE, Gmina
3.	Doposażenie nowobudowanego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Siechnicach	Siechnice 3. Poszerzenie istniejącej i utworzenie nowej infrastruktury oraz oferty usług społecznych. 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej. 3.2. Poszerzenie oferty usług społecznych.	SISK sp. z o.o. I/lub SP ZOZ w Św. Katarzynie	8 mln	2017-2020	UE, inne środki publiczne

Lp.	Nazwa projektu	Cel	Nazwa wnioskodawcy	Szacowana wartość projektu (zł)	Termin realizacji	Źródła finansowania
4.	Doposażenie Zespołu Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie.	Święta Katarzyna 1. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej. 1.1. Rozwój infrastruktury społecznej.	Gmina Siechnice	1,336 mln	2017-2020	UE, Gmina
5.	Rozbudowa szkoły podstawowej w Świętej Katarzynie.	Święta Katarzyna 2. Rozwój infrastruktury oraz oferty społecznej i sportowo-rekreacyjnej. 2.1 Rozwój infrastruktury społecznej. 2.2 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	Gmina Siechnice	5,03 mln	2016-2019	UE, Gmina
6.	Rozbudowa Zespołu Oświatowego w Żernikach Wrocławskich.	Żerniki Wrocławskie 2. Rozwój infrastruktury społecznej. 2.2. Modernizacja istniejącej i powstanie nowej infrastruktury społecznej wspomagającej integrację społeczną.	Gmina Siechnice	5,155 mln	2016-2018	UE, Gmina
7.	Zbiornik retencyjny z terenem rekreacyjnym w Siechnicach w rejonie ul. Henryka III.	Siechnice 4. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej. 4.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wzrost jej dostępności.	Gmina Siechnice	414,6 tys.	2017-2020	UE, Gmina

Lp.	Nazwa projektu	Cel	Nazwa wnioskodawcy	Szacowana wartość projektu (zł)	Termin realizacji	Źródła finansowania
		4.2. Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej.				

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji. Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.
Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu rewitalizacji.
Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.[51]

[51] Na podstawie: Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji

Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji.

Data	Forma	Opis
22. 07. 2016 r. godz. 17.30 – 20.00	Otwarte spotkanie konsultacyjne w formule warsztatów	Celem spotkania było wspólne wypracowanie założeń operacyjnych Programu, w tym wizji rozwoju obszaru rewitalizacji, celów głównych i szczegółowych programu rewitalizacji oraz formułowanie kluczowych przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych. Spotkania realizowane były w oparciu o partnerstwo lokalne przy zaangażowaniu przedstawicieli życia społecznego, gospodarczego oraz politycznego gminy. Na program spotkań składały się: • Wprowadzenie do tematyki rewitalizacji. • Przedstawienie wyników diagnozy. • Omówienie zasięgu przestrzennego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. • Prace nad opracowaniem analizy SWOT dla każdego obszaru rewitalizacji • Prace na opracowaniem wizji i celów rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji. • Prace nad opracowaniem kierunków działań rewitalizacyjnych dla obszaru rewitalizacji. Spotkanie konsultacyjne poprowadził moderator z firmy Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. z Wrocławia – dr Przemysław Wołczek.
1.08. 2016 r. godz. 17.30-20.00	Debata publiczna	Wizja, cele, kierunki i działania rewitalizacyjne Spotkania konsultacyjne w formule otwartej debaty miało na celu przedstawienie interesariuszom, w szczególności mieszkańcom obszarów, projektu Programu Rewitalizacji, a jednocześnie zebranie uwag, opinii i propozycji interesariuszy rewitalizacji odnośnie tego projektu PR. Debata poprzedzona była przedstawieniem uczestnikom ustaleń i wyników z poprzednich spotkań warsztatowych. Podczas tego etapu konsultacji zatwierdzono wizję, cele i kierunki rewitalizacji dla każdego z obszarów. Spotkanie to miało, po części, formę warsztatów, w trakcie których dopracowano analizę SWOT każdego z obszarów. Uczestnicy zgłaszali również swoje uwagi do kształtu PR, celów i kierunków rewitalizacji. Uwagi miały zarówno charakter ustny i były notowane przez moderatora.

		Spotkanie konsultacyjne poprowadził moderator z firmy Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. z Wrocławia – dr Przemysław Wołczek. Dodatkowo w ramach kontynuacji miały miejsce dodatkowe debaty cząstkowe spotkania z Radami Osiedla na obszarach rewitalizacji: Żerniki (26.07) i Radwanice (1.09.). Spotkanie konsultacyjne dodatkowe poprowadził moderator z firmy Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. z Wrocławia – mgr inż. Marek Karłowski . Wypracowane materiały po spotkaniach zostały ujęte w programie rewitalizacji.
Formularz kart /fiszek projektów dostępny na stronie internetowej miasta www.siechnice.gmina.pl w zakładce Rewitalizacja od połowy lipca do 19.08.2016 r.	Korespondencyjne zbieranie wniosków (tzw. karty/ fiszki projektowe) poprzez dedykowany formularz	Przeprowadzone zostało korespondencyjne zbieranie pomysłów i projektów rewitalizacyjnych w oparciu o przygotowany i uzgodniony formularz projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tzw. karta / fiszka projektowa). Jedno zgłoszenie mogło dotyczyć tylko jednego konkretnego, proponowanego przedsięwzięcia – np. miejsca, które wymaga zagospodarowania albo nieruchomości, która wymaga remontu, lub też powszechnego problemu społecznego do rozwiązania, itp. W razie potrzeby ta sama osoba mogła złożyć więcej niż jedną kartę. Zgłaszać można było zarówno projekty dotyczące przestrzeni publicznych czy remontowo-budowlane, jak i projekty o charakterze społecznym, środowiskowym czy gospodarczym – pomysły na zagospodarowanie czy poprawę wizerunku przestrzeni, przeprowadzenie akcji sąsiedzkich itp. Przedmiotem propozycji mogły być zarówno gotowe projekty, które zgłaszający chciałby zaproponować do ujęcia w Programie Rewitalizacji, jak i wstępne propozycje lub postulaty co do konkretnych przedsięwzięć, które powinny zostać podjęte na wybranym obszarze gminy. Zgłaszającymi mogły być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, zarówno podmioty publiczne, jak i prywatne – począwszy od mieszkańców gminy poprzez przedsiębiorców, właścicieli i zarządców nieruchomości czy też lokalnych liderów. Wypełnione formularze można było przekazywać w formie elektronicznej (edytowalnej) przesyłając na adres: kfudali@umsiechnice.pl lub złożyć osobiście w Biurze ds. Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Siechnicach przy ul. Jana Pawła II 12, pok. 104 (I piętro).

		Wszystkie zgłaszane projekty zostały zgromadzone i ocenione pod kątem możliwości ujęcia ich w dokumencie. Zgłoszone projekty i pomysły, które spełniły wymogi formalne zostały ujęte w programie rewitalizacji.
30 dni od 14.10.2016 r.	Wnoszenie opinii i uwag za pomocą formularza umieszczonego na stronie Internetowej Gminy	Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji został zaprezentowany na stronach Internetowych Gminy (w tym BIP), wraz z formularzem zgłaszania uwag.

Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji.

Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko Gmina, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji powinien informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szanse wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.
Poniżej prezentowane są zasady, którymi kierować się będzie Gmina w realizacji procesu konsultacji społecznych.
Zasady partycypacji w projekcie:

1. Dwustronny przepływ informacji.
2. Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji.
3. Angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych.
4. Wieloetapowość konsultacji społecznych.
5. Wieloaspektowość konsultacji społecznych.

W procesie rewitalizacji wykorzystywane zostaną bierne i czynne formy konsultacji społecznych:

1. Formy bierne, a więc takie, w których prowadzona komunikacja jest jednokierunkowa to m.in. artykuły w informatorach samorządowych oraz krótkie informacje na stronach internetowych Gminy, bądź też w lokalnych mediach. Komunikacja jednokierunkowa będzie miała głównie charakter informacyjny.
2. Formy czynne tzn. komunikacja dwukierunkowa będzie miała charakter informacyjno-konsultacyjny i prowadzona będzie w sposób dedykowany.

Założenia koncepcji procesu konsultacji społecznych:

1. Proces uspołecznienia realizacji programu rewitalizacji realizowany będzie wśród interesariuszy programu rewitalizacji, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na które rezultaty będą miały wpływ.

2. W ramach procesu następować będzie komunikacja jedno- i dwukierunkowa z zespołami i osobami zarówno biorącymi bezpośredni udział w projektach rewitalizacji, jak również z zespołami i osobami, powiązanymi pośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi.
3. Wstępnie zidentyfikowane w niniejszym opracowaniu grupy interesariuszy (przedsiębiorcy, organizacje społeczne, lokalni liderzy, jednostki organizacyjne gminy) będą szczegółowo zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych.
4. Uspołecznienie będzie prowadzone w sposób bezpośredni.
5. Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia zostaną szczegółowo zweryfikowane po zapoznaniu się z oczekiwaniami, potrzebami i możliwościami uczestników procesu.
6. Po każdym spotkaniu konsultacyjnym/warsztatowym dotyczących programu rewitalizacji zostanie sporządzony raport.

Istotnym narzędziem partycypacji społecznej jest działalność Komitetu rewitalizacji.

11. Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji

System realizacji

Opracowanie i przyjęcie programu rewitalizacji rozpoczyna pierwszy i najistotniejszy etap procesu wdrażania. Proces wdrażania zależny będzie od podejmowanych działań, a proces realizacji programu – od procedur gwarantujących jej realizację oraz od organizacji prac nad programem, czyli podziału obszarów odpowiedzialności za realizację pomiędzy struktury/jednostki organizacyjne Gminy.

Dla powodzenia wdrożenia programu rewitalizacji należy przyjąć tzw. zasadę partnerstwa, czyli współpracę poszczególnych aktorów rozwoju (instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców) oraz zasadę partycypacji społecznej, czyli prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie gminy, w zakresie wdrażania programu rewitalizacji.

Współpraca podmiotów powinna dotyczyć w szczególności:

- prowadzenia dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ich komplementarności,
- budowy trwałej sieci partnerstwa na rzecz rozwoju gminy, a tym samym zapewnienia kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów zdiagnozowanych w programie rewitalizacji,
- kojarzenia partnerów do wspólnych przedsięwzięć oraz projektów, poprzez tworzenie płaszczyzny i podstaw wymiany pomysłów, potencjału i potrzeb,
- poprawy skuteczności działania tych podmiotów poprzez wymianę doświadczeń i informacji o trendach/pomysłach rozwojowych,
- prowadzenia badań i analiz w zakresie zmian społeczno-gospodarczych w gminie, które są rezultatem prowadzonych działań rewitalizacyjnych,
- współdziałania w zakresie doboru rozwiązań zapobiegających sytuacjom kryzysowym o charakterze społeczno-gospodarczym,
- budowy warunków sprzyjających wdrażaniu programu rewitalizacji,
- wdrażania programu rewitalizacji.

Skuteczność realizacji programu rewitalizacji i jego celów zapewniać będzie sprawny system oceny skuteczności wdrażania obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,

- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Prace nad realizacją działań rewitalizacyjnych powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu programu rewitalizacji. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu rewitalizacji wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.
Proces tworzenia oraz realizacji programu rewitalizacji można podzielić na kilka istotnych etapów:

1) Przygotowanie do sporządzania programu rewitalizacji.
2) Sporządzenie projektu programu rewitalizacji.
3) Konsultacje społecznego programu rewitalizacji.
4) Opiniowanie projektu programu rewitalizacji.
5) Wprowadzenie zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych i uzyskanych opinii oraz uchwalenie programu rewitalizacji.
6) Realizacja programu rewitalizacji.

Kluczowe działania związane z realizacją programu rewitalizacji

L.p.	Działanie	Odpowiedzialność	Termin
1.	Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zawartych w programie rewitalizacji, niezwłocznie po uchwaleniu tego programu, do załącznika do wieloletniej prognozy finansowej gminy. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do wieloletniej prognozy finansowej, Rada Miasta wprowadza przedsięwzięcia do tej prognozy niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.	Rada Miejska	Po uchwaleniu programu rewitalizacji
2	Powołanie i działalność Komitetu Rewitalizacji. Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą. Zakłada się cykliczność spotkań Komitetu Rewitalizacji, w trakcie których omawiane będą poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacji, ich stan wdrażania oraz rezultaty programu rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji pełnić będzie funkcję multiplikatora, tj. jest zobowiązany do komunikowania się w sprawach istotnych dla	Komitet Rewitalizacji, Burmistrz	Lata 1 – n (okres realizacji programu)

	rewitalizacji z interesariuszami, których reprezentuje.		
3.	Opracowywanie dokumentacji technicznej dla projektów wpisanych do programu rewitalizacji, kosztorysów, uzyskiwanie wszelkich pozwoleń. Opracowanie studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych oraz niezbędnych załączników. Zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów na współfinansowanie zadań.	Podmioty realizujące zadania ujęte w programie rewitalizacji.	Lata 1 – n (okres realizacji programu)
4.	Ocena aktualności i stopnia realizacji programu rewitalizacji co najmniej raz na trzy lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Ocena sporządzona przez Burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Komitet oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej gminy. W przypadku stwierdzenia, że program rewitalizacji wymaga zmiany Burmistrz występuje do Rady Miasta z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię. Zmiana programu rewitalizacji nie wymaga uzyskania opinii, ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli: 1) nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, 2) nie wymaga zmiany uchwały.	Burmistrz, Komitet Rewitalizacji	Lata 1 – n (okres realizacji programu)
5.	Uzupełnienie i rozszerzanie programu rewitalizacji o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym programem rewitalizacji, w tym także o zadania miasta i gminy.	Burmistrz, Komitet Rewitalizacji, podmioty zamierzające realizować przedsięwzięcia rewitalizacyjne w oparciu o zaktualizowany program rewitalizacji	Lata 1 – n (okres realizacji programu)
6.	Działania Public Relations, bieżąca i stała	Burmistrz, Komitet	Lata 1 – n

	komunikacja z mieszkańcami miasta nt. założeń rewitalizacji, postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz efektów. Zbieranie i analizowanie zgłaszanych przez społeczność miasta uwag, opinii, wniosków. Działania komunikacyjne realizowane za pośrednictwem narzędzi komunikacyjnych miasta, lokalnych mediów, Komitetu Rewitalizacji oraz podmiotów realizujących przedsięwzięcia rewitalizacyjne.	Rewitalizacji, podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne.	(okres realizacji programu)
7.	Uchylenie uchwały w sprawie programu rewitalizacji w całości albo w części, w przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.	Rada Miejska	Lata 1 – n (okres realizacji programu)

Monitoring

Monitoring procesu wdrażania programu rewitalizacji i jego efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie procesem wdrażania programu. Proces realizacji będzie monitorowany i oceniany przez Komitet Rewitalizacji.
Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji programu rewitalizacji są:

- Cele główne i szczegółowe wytyczone w programie,
- Kierunki działań i poszczególne przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne.

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów wytyczonych w programie. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).
Monitoring programu będzie odbywał się w dwóch etapach:

- Roczne sprawozdania z realizacji celów, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
- Analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi gminy wg wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów.

Ewaluacja

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji programu rewitalizacji oraz jego wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu program rozwiązuje realne problemy gminy i jej społeczności.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów programu, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- wskaźniki realizacji celów,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w programie),
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób program, a w szczególności poszczególne działania i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpłyną na grupy docelowe, przyczynią się do poprawy sytuacji na terenie gminy,
- ocena w trakcie realizacji działań - odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań - ocena długoterminowego wpływu programu rewitalizacji na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania strategii są trwałe.

KLUCZOWE WSKAŹNIKI REZULTATU (w odniesieniu do obszaru rewitalizacji)

Wskaźnik	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2020 roku
Liczba bezrobotnych	Osoby	PUP	1 raz na rok	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Osoby	PUP	1 raz na rok	Zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Osoby	OPS	1 raz na rok	Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej
Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą	Osoby	GUS/BDL	1 raz na rok	Wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą
Liczba organizacji społecznych	Organizacje	Starostwo Powiatowe	1 raz na rok	Wzrost liczby organizacji

	pozarządowe			pozarządowych
Liczba osób korzystających z usług opieki zdrowotnej	Liczba osób	Placówki opieki zdrowotnej	1 raz na rok	Wzrost liczby osób korzystających z usług opieki zdrowotnej w gminie Siechnice
Liczba osób korzystających z usług komunikacji publicznej w gminie Siechnice	Liczba osób	Przewoźnicy	1 raz na rok	Wzrost liczby osób korzystających z usług komunikacji publicznej na obszarze gminy Siechnice
Liczba osób korzystających z oferty sportowo-rekreacyjnej oraz kulturalnej	Liczba osób	Ośrodek Sportu, Jednostki kultury	1 raz na rok	Wzrost liczby osób korzystających z usług oferty sportowo-rekreacyjnej oraz kulturalnej na obszarze gminy Siechnice
Wzrost poziomu życia mieszkańców	Ocena jakości poziomu życia	Badania ankietowe	1 raz na 3 lata	Wzrost oceny poszczególnych elementów jakości życia na obszarze gminy Siechnice

12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322)

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji nie wpływają na konieczność zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).

13. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji

Na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji nie podjęto uchwały Rady Miejskiej dot. zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

14. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania

Na obszarze rewitalizacji nie ustanowiono Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

15. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

15.1 Zakres niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji nie naruszają ustaleń obowiązujących studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

15.2 Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji nie naruszają ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Spis map, wykresów i tabel

Mapa 1. Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Siechnice 13
Mapa 2. Mapa gminy Siechnice 16
Mapa 3. Położenie gminy Siechnice w powiecie wrocławskim..... 17
Mapa 4. Układ transportowy w gminie Siechnice..... 138
Mapa 5. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy Siechnice. 160
Mapa 6. Podobszar rewitalizacji Siechnice – centrum miasta..... 168
Mapa 7. Podobszar rewitalizacji Święta Katarzyna – centrum miejscowości..... 169
Mapa 8. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Kolejowa 171
Mapa 9. Podobszar rewitalizacji Radwanice – ul. Reja, Spokojna, Szkolna, Wrocławska..... 172
Mapa 10. Podobszar rewitalizacji Żerniki Wrocławskie – centrum miejscowości. 174

Wykres 1. Ludność faktycznie zamieszkała w gminie Siechnice w latach 2004-2014..... 18
Wykres 2. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Siechnice w latach 2010-2014..... 27
Wykres 3. Małżeństwa zawarte w gminie Siechnice w latach 2010-2014..... 36
Wykres 4. Saldo migracji w gminie Siechnice w latach 2010-2014 38
Wykres 5. Bezrobotni ogółem w gminie Siechnice w latach 2010-2015..... 40
Wykres 6. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej według kryterium dochodowego w gminie Siechnice w latach 2010-2014..... 63
Wykres 7. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2014 roku..... 64
Wykres 8. Podmioty gospodarcze według podstawowych profili działalności – stan na 31.XII.2014. 76
Wykres 9. Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem w 2014 roku..... 103
Wykres 10. Lesistość obszarów w 2014 roku 105
Wykres 11. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych w gminie Siechnice w latach 2010-2014 115
Wykres 12. Uczniowie i absolwenci szkół gimnazjalnych w gminie Siechnice w latach 2010-2014 117

Tabela 1. Liczba osób zameldowanych w gminie Siechnice w latach 2010-2015..... 19
Tabela 2. Liczba osób zameldowanych wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010-2015..... 20
Tabela 3. Ludność na 1 km^2 w latach 2010-2014..... 22
Tabela 4. Odsetek kobiet w ludności faktycznie zamieszkałej w latach 2010-2014..... 22
Tabela 5. Liczba kobiet wśród mieszkańców gminy Siechnice w latach 2010 i 2015..... 23
Tabela 6. Liczba kobiet wśród mieszkańców wg ulic miasta Siechnice w latach 2010 i 2015..... 24
Tabela 7. Współczynnik feminizacji ogółem w latach 2010-2014 26
Tabela 8. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014..... 27
Tabela 9. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014..... 28
Tabela 10. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Siechnice w latach 2010-2015..... 29
Tabela 11. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010-2015 30
Tabela 12. Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2014 roku 33
Tabela 13. Ruch naturalny w gminie Siechnice w latach 2010-2014 33
Tabela 14. Urodzenia żywe na 1000 ludności w latach 2010-2014 34
Tabela 15. Zgony na 1000 ludności w latach 2010-2014..... 35
Tabela 16. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2014..... 36
Tabela 17. Małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014 37

Tabela 18. Saldo migracji na 1000 osób w latach 2010-2014 ... 38
Tabela 19. Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2010-2014 ... 39
Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w tym kobiet) i udział w ogóle mieszkańców w gminie Siechnice w latach 2010 i 2015 ... 41
Tabela 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w tym kobiet) i udział w ogóle mieszkańców wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010 i 2015 ... 42
Tabela 22. Charakterystyka bezrobotnych w gminie Siechnice w latach 2010 i 2015 ... 44
Tabela 23. Charakterystyka bezrobotnych wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010 i 2015 ... 45
Tabela 24. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 ... 47
Tabela 25. Powody przyznania świadczeń w gminie Siechnice w latach 2010 i 2015 ... 51
Tabela 26. Powody przyznania świadczeń wg ulic w mieście Siechnice w latach 2010 i 2015 ... 52
Tabela 27. Powody przyznania świadczeń w gminie Siechnice w latach 2010 – 2014 (alkoholizm i przemoc) ... 61
Tabela 28. „Niebieskie Karty" założone rodzinom w gminie Siechnice w latach 2014 – 2015 ... 62
Tabela 29. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w latach 2006, 2010 i 2014. ... 66
Tabela 30. Organizacje pozarządowe zarejestrowane w gminie Siechnice ... 66
Tabela 31. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014 ... 70
Tabela 32. Podmioty gospodarcze wg liczby pracowników w gminie Siechnice w latach 2010-2014 71
Tabela 33. Podmioty gospodarcze wg sektora własności w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 72
Tabela 34. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w miejscowościach gminy Siechnice w 2013 i 2016 roku ... 73
Tabela 35. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg ulic miasta Siechnice w 2013 i 2016 roku ... 74
Tabela 36. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 77
Tabela 37. Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w latach 2010-2014 ... 78
Tabela 38. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014 ... 82
Tabela 39. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014 ... 83
Tabela 40. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014 ... 84
Tabela 41. Saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014 ... 84
Tabela 42. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 ... 85
Tabela 43. Podmioty gospodarcze zatrudniające 0-9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 ... 86
Tabela 44. Podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 ... 87
Tabela 45. Podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 ... 87
Tabela 46. Podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 ... 88
Tabela 47. Liczba pracujących w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 89
Tabela 48. Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2014 ... 90
Tabela 49. Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem – udział w powierzchni ogółem w latach 2010-2014 ... 100
Tabela 50. Odsetek terenów mieszkaniowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014 ... 101
Tabela 51. Odsetek terenów przemysłowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014 ... 102

Tabela 52. Odsetek terenów rekreacji i wypoczynku – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014 ... 103
Tabela 53. Tereny zielone – stan na 31.12.2014 roku ... 104
Tabela 54. Odpady zmieszane na 1 mieszkańca w kg w latach 2010-2014 ... 105
Tabela 55. Liczba mieszkańców na 1 przychodnię w latach 2010-2014 ... 108
Tabela 56. Porady lekarskie na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014 ... 109
Tabela 57. Ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny w latach 2010-2014 ... 110
Tabela 58. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2010-2014 ... 111
Tabela 59. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010-2014 ... 113
Tabela 60. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014 ... 113
Tabela 61. Uczniowie szkoły podstawowej przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014 . 116
Tabela 62. Uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014 ... 117
Tabela 63. Liczba dzieci i dorosłych korzystających z usług oferowanych przez instytucje kultury w gminie Siechnice w latach 2010-2015 ... 119
Tabela 64. Liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę w latach 2011-2014 ... 119
Tabela 65. Zespoły artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014 ... 120
Tabela 66. Imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014 ... 121
Tabela 67. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2010-2014 ... 122
Tabela 68. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2010-2014 ... 123
Tabela 69. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2010-2014 ... 124
Tabela 70. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2010-2014 ... 124
Tabela 71. Kluby sportowe, członkowie oraz ćwiczący w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 127
Tabela 72. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014 ... 128
Tabela 73. Członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014 ... 128
Tabela 74. Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014 ... 129
Tabela 75. Obiekty noclegowe na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014 ... 131
Tabela 76. Miejsca noclegowe na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014 ... 132
Tabela 77. Turyści w okresie I-XII na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014 ... 132
Tabela 78. Noclegi udzielone w okresie I-XII na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014 ... 133
Tabela 79. Ścieżki rowerowe na 10 tys. km^2 w latach 2011-2014 ... 140
Tabela 80. Ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności w latach 2010-2014 ... 140
Tabela 81. Charakterystyka sieci wodociągowej w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 141
Tabela 82. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w latach 2010-2014 ... 142
Tabela 83. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 143
Tabela 84. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014 ... 144
Tabela 85. Oczyszczalnie ścieków w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 144
Tabela 86. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich w latach 2010-2014 ... 145
Tabela 87. Charakterystyka sieci gazowej w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 148
Tabela 88. Korzystanie z sieci gazowej w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 148
Tabela 89. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2010-2014 ... 149
Tabela 90. Zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca w latach 2010-2014 ... 150
Tabela 91. Budynki mieszkalne i zasoby mieszkaniowe w gminie Siechnice w latach 2010-2014 ... 151
Tabela 92. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014 ... 151
Tabela 93. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010-2014 ... 152
Tabela 94. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2010-2014 ... 153
Tabela 95. Wskaźniki użyte do oceny współwystępowania i natężenia negatywnych zjawisk społecznych w gminie Siechnice. ... 158
Tabela 96. Wystandaryzowane wskaźniki użyte do oceny koncentracji i współwystępowania negatywnych zjawisk społecznych w gminie Siechnice ... 159

Tabela 97. Wykaz zabytków w powiecie wrocławskim, stan marzec 2016 – gmina Siechnice 252

Załączniki

Załącznik nr 1. Raport z badania ilościowego na temat rewitalizacji terenów Gminy Siechnice
Załącznik nr 2. Raport z badania jakościowego w Gminie Siechnice
Załącznik nr 3. Wykaz zabytków w powiecie wrocławskim

Tabela 97. Wykaz zabytków w powiecie wrocławskim, stan marzec 2016 – gmina Siechnice

L.p.	miejscowość	obiekt	Adres	nr	rodzaj obiektu	rejestr zabytków	data rejestru
1.	**BIESTRZYKÓW**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	BIESTRZYKÓW	Wieża mieszkalna	ul. Lipowa	7	wieża mieszkalna	A/3915/421	1957-04-01
3.	BIESTRZYKÓW	Dom mieszkalny	ul. Lipowa	1	budynek mieszkalny		
4.	BIESTRZYKÓW	Oficyna	ul. Lipowa	2a	budynek gospodarczy		
5.	BIESTRZYKÓW	Zagroda:	ul. Lipowa	2	zespół		
a.	Biestrzyków	Dom mieszkalny	ul. Lipowa	2	budynek mieszkalny		
b.	Biestrzyków	Stajnia	ul. Lipowa	2b	budynek gospodarczy		
c.	Biestrzyków	Stodoła	ul. Lipowa	2b	budynek gospodarczy		
1.	**BLIZANOWICE**	Cmentarz wiejski	na pn.-zach. od wsi		cmentarz		
1.	**BOGUSŁAWICE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
1.	**DUROK**	Zespół folwarczny:			zespół folwarczny		
a.	Durok	Historyczny układ zabudowań			obszar		
b.	Durok	Rządcówka, ob. dom mieszkalny			rządcówka		
c.	Durok	Obora			budynek gospodarczy		
d.	Durok	Chlewnia			budynek gospodarczy		

e.	Durok	Stodoła			budynek gospodarczy		
1.	**GROBLICE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	GROBLICE	Cmentarz wiejski	na pn.-wsch. od wsi		cmentarz		
3.	GROBLICE	Dom mieszkalny		Nr 10	budynek mieszkalny		
4.	GROBLICE	Zespół folwarczny:			zespół folwarczny		
a.	Groblice	Rządcówka, ob. dom mieszkalny		Nr 15	rządcówka		
b.	Groblice	Dom mieszkalny		Nr 16	budynek mieszkalny		
c.	Groblice	Dom mieszkalny		Nr 17	budynek mieszkalny		
5.	GROBLICE	Dom mieszkalny		Nr 27	budynek mieszkalny		
6.	GROBLICE	Dom mieszkalny		Nr 36	budynek mieszkalny		
1.	**GRODZISZÓW**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	**GRODZISZÓW**	Cmentarz wiejski	na pn.-wsch. od wsi		cmentarz		
3.	GRODZISZÓW	Dom mieszkalny		Nr 8	budynek mieszkalny		
4.	GRODZISZÓW	Dom mieszkalny		Nr 10	budynek mieszkalny		
5.	GRODZISZÓW	Dom mieszkalny		Nr 13	budynek mieszkalny		
1.	**IWINY**	Dwór	ul. Kościuszki	40/42	dwór		
2.	IWINY	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	16/18/ 20/22	budynek mieszkalny		
3.	IWINY	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	17	budynek mieszkalny		
4.	IWINY	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	24/26/ 28	budynek mieszkalny		
5.	IWINY	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	30/32/ 34	budynek mieszkalny		
6.	IWINY	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	31	budynek mieszkalny		
7.	IWINY	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	36	budynek mieszkalny		
8.	IWINY	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	44	budynek mieszkalny		

9.	IWINY	Fort piechoty nr 21:	ul. Zaciszna, dz. 257/5		zespół fortu		
a.	Iwiny	Schron piechoty I	ul. Zaciszna, dz. 257/5		schron/fort		
b.	Iwiny	Schron piechoty II	ul. Zaciszna, dz. 257/5		schron/fort		
c.	Iwiny	Wartownia I	ul. Zaciszna, dz. 257/5		schron/fort		
d.	Iwiny	Wartownia II	ul. Zaciszna, dz. 257/5		schron/fort		
1.	**KOTOWICE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	KOTOWICE	Kościół par. Najświętszego Serca Pana Jezusa	ul. Główna	16	kościół	A/1261/733/W	1997-11-24
a.	Kotowice	Plebania	ul. Główna	16	plebania		
3.	KOTOWICE	Cmentarz wiejski	na wsch. od wsi		cmentarz		
4.	KOTOWICE	Dom mieszkalny	ul. Główna	1	budynek mieszkalny		
5.	KOTOWICE	Budynek Nadleśnictwa	ul. Główna	5	leśniczówka		
6.	KOTOWICE	Dom mieszkalny	ul. Główna	12	budynek mieszkalny		
7.	KOTOWICE	Dom mieszkalny	ul. Główna	17	budynek mieszkalny		
8.	KOTOWICE	Dom mieszkalny, d. zajazd	ul. Odrzańska	8	budynek mieszkalny		
9.	KOTOWICE	Dom mieszkalny	ul. Odrzańska	10	budynek mieszkalny		
10.	KOTOWICE	Dom mieszkalny	ul. Sławna	2	budynek mieszkalny		
11.	KOTOWICE	Dom mieszkalny	ul. Spacerowa	25	budynek mieszkalny		
12.	KOTOWICE	Dom mieszkalny	ul. Spacerowa	27	budynek mieszkalny		
13.	KOTOWICE	Dom mieszkalny	ul. Spacerowa	31	budynek mieszkalny		
1.	**ŁUKASZOWICE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	ŁUKASZOWICE	Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.	Łukaszowice	Pałac		Nr 31	pałac		
b.	Łukaszowice	Oficyna mieszkalna		Nr 27	budynek mieszkalny		
c.	Łukaszowice	Oficyna mieszkalna		Nr 28	budynek mieszkalny		

d.	Łukaszowice	Obora dworska			budynek gospodarczy		
e.	Łukaszowice	Park pałacowy			park		
3.	ŁUKASZOWICE	Dom mieszkalny		Nr 19	budynek mieszkalny		
a.	Łukaszowice	Budynek gospodarczy		Nr 19	budynek gospodarczy		
1.	**OZORZYCE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	3	budynek mieszkalny		
a.	Ozorzyce	Budynek gospodarczy	ul. Krasińskiego	3	budynek gospodarczy		
3.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	8	budynek mieszkalny		
4.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	14	budynek mieszkalny		
5.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	15	budynek mieszkalny		
6.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	16	budynek mieszkalny		
7.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	18	budynek mieszkalny		
8.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	20	budynek mieszkalny		
9.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	22	budynek mieszkalny		
10.	OZORZYCE	Dom mieszkalny	ul. Krasińskiego	24	budynek mieszkalny		
11.	OZORZYCE	Transformator			transformator		
1.	**RADOMIERZYCE**	Fort piechoty nr 18:	ul. Grota Roweckiego, dz. 49/78		zespół fortu		
a.	Radomierzyce	Schron piechoty I	ul. Grota Roweckiego, dz. 49/78		schron/fort		
b.	Radomierzyce	Schron piechoty II	ul. Grota Roweckiego, dz. 49/78		schron/fort		
c.	Radomierzyce	Wartownia I	ul. Grota Roweckiego, dz. 49/78		schron/fort		
d.	Radomierzyce	Wartownia II	ul. Grota Roweckiego, dz. 49/78		schron/fort		
2.	RADOMIERZYCE	Fort piechoty nr 18a:	ul. Żernicka, dz. 51/4		zespół fortu		
a.	Radomierzyce	Schron piechoty I	ul. Żernicka, dz. 51/4		schron/fort		

b.	Radomierzyce	Schron piechoty II	ul. Żernicka, dz. 51/4		schron/fort		
c.	Radomierzyce	Wartownia I	ul. Żernicka, dz. 51/4		schron/fort		
d.	Radomierzyce	Wartownia II	ul. Żernicka, dz. 51/4		schron/fort		
1.	**RADWANICE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	RADWANICE	Kościół par. MB Różańcowej	ul. Kościelna 8	8	kościół	A/1262/732/W	1997-11-24
3.	RADWANICE	Cmentarz wiejski	w centrum d. wsi Solniki		cmentarz		
4.	RADWANICE	Park dworski	ul. Parkowa		park		
5.	RADWANICE	Dom mieszkalny	ul. Katarzyńska, dz. 695/2		budynek mieszkalny		
6.	RADWANICE	Fort piechoty nr 23:	ul. Kościelna		zespół fortu		
a.	Radwanice	Schron piechoty I	ul. Kościelna, dz. 72/8		schron/fort		
b.	Radwanice	Schron piechoty II	ul. Kościelna, dz. 72/1		schron/fort		
c.	Radwanice	Wartownia	ul. Kościelna, dz. 72/8-10		schron/fort		
7.	RADWANICE	Dom mieszkalny	ul. Szkolna	1	budynek mieszkalny		
8.	RADWANICE	Dom mieszkalny	ul. Szkolna	2	budynek mieszkalny		
9.	RADWANICE	Dom mieszkalny	ul. Szkolna	4	budynek mieszkalny		
10.	RADWANICE	Dom mieszkalny	ul. Szkolna	7	budynek mieszkalny		
11.	RADWANICE	Szkoła	ul. Szkolna	16	szkoła		
1.	**SIECHNICE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	SIECHNICE	Cmentarz wiejski	za wsią		cmentarz		
a.	Siechnice	Kaplica cmentarna	za wsią		kaplica		
3.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Fabryczna	6	budynek mieszkalny		
4.	SIECHNICE	Zespół Elektrociepłowni „Czechnica”:	ul. Fabryczna	22	zespół		
a.	Siechnice	Budynek administracyjny główny	ul. Fabryczna	22a	budynek administracyjny		

b.	Siechnice	Budynek pompowni wody sieciowej	ul. Fabryczna	22a	przemysłowy		
c.	Siechnice	Budynek turbogeneratorów I i II	ul. Fabryczna	22a	przemysłowy		
d.	Siechnice	Budynek turbogeneratora III	ul. Fabryczna	22a	przemysłowy		
e.	Siechnice	Budynek kotłowni + szatnie	ul. Fabryczna	22a	przemysłowy		
f.	Siechnice	Budynek młynowni węgla surowego	ul. Fabryczna		przemysłowy		
g.	Siechnice	Budynek nastawni rozdzielni napowietrznej	ul. Fabryczna		przemysłowy		
h.	Siechnice	Budynek zmiękczalni wody	ul. Fabryczna	22a	przemysłowy		
i.	Siechnice	Budynek warsztatów	ul. Fabryczna	22	inny		
j.	Siechnice	Magazyny + laboratorium	ul. Fabryczna	22d	inny		
k.	Siechnice	Budynek przychodni i stołówki	ul. Fabryczna	22c	publiczny		
l.	Siechnice	Budynek straży pożarnej	ul. Fabryczna	22b	inny		
ł.	Siechnice	Budynek wartowni	ul. Fabryczna		inny		
m.	Siechnice	Komin (czynny)	ul. Fabryczna	22a	przemysłowy		
n.	Siechnice	Komin (nieczynny)	ul. Fabryczna	22a	przemysłowy		
o.	Siechnice	Chłodnia kominowa	ul. Fabryczna	22a	przemysłowy		
p.	Siechnice	Dom mieszkalno-pracowniczy	ul. Fabryczna	22/II	budynek mieszkalny		
r.	Siechnice	Dom mieszkalno-pracowniczy	ul. Fabryczna	22/2 IV	budynek mieszkalny		
s.	Siechnice	Dom mieszkalno-pracowniczy	ul. Fabryczna	22/3	budynek mieszkalny		
t.	Siechnice	Dom mieszkalno-pracowniczy	ul. Fabryczna	22/4	budynek mieszkalny		

u.	Siechnice	Dom mieszkalno-pracowniczy	ul. Fabryczna	22/9	budynek mieszkalny		
5.	SIECHNICE	Zespół stacji kolejowej:	ul. Kolejowa, dz. 615/1		zespół		
a.	Siechnice	budynek dworca wraz z częścią magazynową, pomocniczą i drewnianą wiatą	ul. Kolejowa		dworzec		
b.	Siechnice	budynek d. WC	ul. Kolejowa		inny		
c.	Siechnice	nastawnia Si	ul. Kolejowa		przemysłowy		
d.	Siechnice	nastawnia Si1	ul. Kolejowa		przemysłowy		
e.	Siechnice	d. budynek pracowników kolei	ul. Kolejowa		przemysłowy		
f.	Siechnice	budynek gospodarczy	ul. Kolejowa		budynek gospodarczy		
6.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	10	budynek mieszkalny		
7.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Opolska	5	budynek mieszkalny		
8.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Opolska	7	budynek mieszkalny		
9.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Opolska	14	budynek mieszkalny		
10.	SIECHNICE	Budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska	19	budynek mieszkalno-gospodarczy		
11.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Opolska	21	budynek mieszkalny		
12.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	2	budynek mieszkalny		
a.	Siechnice	Budynek gospodarczy	ul. Świerczewskiego	2	budynek gospodarczy		
13.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	3	budynek mieszkalny		
14.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	7	budynek mieszkalny		
15.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	16	budynek mieszkalny		
16.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	19	budynek mieszkalny		
17.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	37	budynek mieszkalny		
18.	SIECHNICE	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	39	budynek mieszkalny		

19.	SIECHNICE	Zespół budowlany dawnego Instytutu Hodowli Roślin:	ul. Świerczewskiego	40	zespół		
a.	Siechnice	Gimnazjum	ul. Świerczewskiego	40	szkoła		
b.	Siechnice	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	40/2	budynek mieszkalny		
c.	Siechnice	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	40/3	budynek mieszkalny		
d.	Siechnice	Oficyna mieszkalna	ul. Świerczewskiego	40/4	budynek mieszkalny		
e.	Siechnice	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	40/5/7	budynek mieszkalny		
f.	Siechnice	Dom mieszkalny	ul. Świerczewskiego	40/8	budynek mieszkalny		
g.	Siechnice	Cielętnik	ul. Świerczewskiego	40	budynek gospodarczy		
20.	SIECHNICE	Remiza OSP	ul. Świerczewskiego		inny		
1.	**SMARDZÓW**	Zespół folwarczny:	ul. Polna		zespół folwarczny		
a.	Smardzów	Rządcówka, ob. dom mieszkalny	ul. Polna	8	rządcówka		
b.	Smardzów	Obora	ul. Polna		budynek gospodarczy		
2.	SMARDZÓW	Zespół stacji kolejowej:	ul. Kolejowa		zespół		
a.	Smardzów	Budynek dworca wraz z częścią magazynową	ul. Kolejowa, dz. 185/5		dworzec		
b.	Smardzów	Dom mieszkalny I	ul. Kolejowa, dz. 185/5		budynek mieszkalny		
c.	Smardzów	Dom mieszkalny II	ul. Kolejowa, dz. 185/2		budynek mieszkalny		
1.	**SULĘCIN**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	SULĘCIN	Cmentarz wiejski	na zach. od wsi		cmentarz		
3.	SULĘCIN	Świetlica, d. szkoła		Nr 3	publiczny		
4.	SULĘCIN	Dom mieszkalny		Nr 6	budynek mieszkalny		
5.	SULĘCIN	Dom mieszkalny		Nr 9	budynek mieszkalny		
6.	SULĘCIN	Dom mieszkalny		Nr 14	budynek mieszkalny		
1.	**SULIMÓW**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		

2.	SULIMÓW	Kościół fil. św. Franciszka z Asyżu			kościół		
a.	Sulimów	Cmentarz par.			cmentarz		
3.	SULIMÓW	Zespół dworski:	ul. Kochanowskiego		zespół dworski		
a.	Sulimów	Dwór	ul. Kochanowskiego	24	dwór		
b.	Sulimów	Park dworski			park		
4.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	2	budynek mieszkalny		
5.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	15	budynek mieszkalny		
6.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	25	budynek mieszkalny		
7.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	26	budynek mieszkalny		
9.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	30	budynek mieszkalny		
10.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	31	budynek mieszkalny		
11.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	32	budynek mieszkalny		
12.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	34	budynek mieszkalny		
13.	SULIMÓW	Dom mieszkalny, d. pastorówka	ul. Kochanowskiego	35	budynek mieszkalny		
14.	SULIMÓW	Dom mieszkalny	ul. Kochanowskiego	37	budynek mieszkalny		
1.	**ŚWIĘTA KATARZYNA**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Zespół kościelny:			zespół kościelny		
a.	Święta Katarzyna	Kościół par. św. Katarzyny	ul. Sienkiewicza	21	kościół	A/1263/197	1950-05-31
b.	Święta Katarzyna	Cmentarz katolicki	ul. Sienkiewicza	21	cmentarz		
c.	Święta Katarzyna	Mur obronny cmentarza	ul. Sienkiewicza	21	ogrodzenie		
d.	Święta Katarzyna	Plebania	ul. Sienkiewicza	21	plebania		
e.	Święta Katarzyna	Budynek gospodarczy I	ul. Sienkiewicza	21	budynek gospodarczy		
f.	Święta Katarzyna	Budynek gospodarczy II	ul. Sienkiewicza	21	budynek gospodarczy		
3.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Cmentarz par.	na pn.-zach. od wsi		cmentarz		

4.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Zespół dworca kolejowego PKP:	ul. Kolejowa		zespół		
a.	Święta Katarzyna	Dworzec kolejowy z wiatą	ul. Kolejowa		dworzec		
b.	Święta Katarzyna	Budynek kolejowy	ul. Kolejowa		inny		
c.	Święta Katarzyna	Budynek kolejowy, ob. warsztat i schronisko	ul. Kolejowa, dz. 63/2		inny		
d.	Święta Katarzyna	Budynek WC	ul. Kolejowa		inny		
5.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Dąbrowskiego	1	budynek mieszkalny		
6.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Willa	ul. Dąbrowskiego	6	budynek mieszkalny		
7.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Zgrom. ss. Pasterek Opatrzności Bożej:	ul. Dąbrowskiego	8	zespół	A/1264/655/W	1991-07-05
a.	Święta Katarzyna	Dom Pomocy Społecznej	ul. Dąbrowskiego	8	publiczny	A/1264/655/W	1991-07-05
b.	Święta Katarzyna	Kaplica Chrystusa Dobrego Pasterza	ul. Dąbrowskiego	8	kaplica	A/1264/655/W	1991-07-05
c.	Święta Katarzyna	Dom mieszkalny ss. Pasterek	ul. Dąbrowskiego	8	budynek mieszkalny	A/1264/655/W	1991-07-05
d.	Święta Katarzyna	Obora	ul. Dąbrowskiego	8	budynek gospodarczy	A/1264/655/W	1991-07-05
e.	Święta Katarzyna	Budynki mieszkalno-gospodarcze	ul. Dąbrowskiego	8	budynek mieszkalno-gospodarczy	A/1264/655/W	1991-07-05
f.	Święta Katarzyna	Kaplica cmentarna na d. cmentarzu przyklasztornym	przy drodze na Żerniki		kaplica	A/1264/655/W	1991-07-05
8.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Park pałacowy	ul. Główna		park		
9.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	1	budynek mieszkalny		
10.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	3	budynek mieszkalny		
11.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	5	budynek mieszkalny		
12.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	8	budynek mieszkalny		
13.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	15	budynek mieszkalny		

14.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	21	budynek mieszkalny		
15.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	25	budynek mieszkalny		
16.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny, ob. poczta?	ul. Główna	32	budynek mieszkalny		
17.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	34	budynek mieszkalny		
18.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	56	budynek mieszkalny		
19.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	72	budynek mieszkalny		
20.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Klasztor ss. Elżbietanek, ob. Ośrodek Zdrowia	ul. Główna	74	klasztor		
21.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	76	budynek mieszkalny		
22.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	78	budynek mieszkalny		
23.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Urząd Gminy	ul. Główna	82	publiczny		
24.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	86	budynek mieszkalny		
25.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	88	budynek mieszkalny		
26.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	90	budynek mieszkalny		
27.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	96	budynek mieszkalny		
a.	Święta Katarzyna	Wozownia	ul. Główna	96	budynek gospodarczy		
28.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	102	budynek mieszkalny		
29.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	104	budynek mieszkalny		
30.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Główna	108	budynek mieszkalny		
a.	Święta Katarzyna	Budynek gospodarczy	ul. Główna	108	budynek gospodarczy		
b.	Święta Katarzyna	Budynek gospodarczy, ob. sklep	ul. Główna	108	budynek gospodarczy		
31.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	1	budynek mieszkalny		
32.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	3	budynek mieszkalny		
33.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Zespół dworski:	ul. Powstańców Śl.		zespół dworski		
a.	Święta Katarzyna	Dwór	ul. Powstańców Śl.	7	dwór		
b.	Święta Katarzyna	Park dworski	ul. Powstańców Śl.		park		

34.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom Ludowy, ob. klub i biblioteka	ul. Powstańców Śl.	8	publiczny		
35.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Powstańców Śl.	11	budynek mieszkalny		
36.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Powstańców Śl.	13	budynek mieszkalny		
37.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców Śl.	15	budynek mieszkalno-gospodarczy		
a.	Święta Katarzyna	Wozownia	ul. Powstańców Śl.	15	budynek gospodarczy		
38.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Powstańców Śl.	23	budynek mieszkalny		
39.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Dom mieszkalny	ul. Powstańców Śl.	27	budynek mieszkalny		
40.	ŚWIĘTA KATARZYNA	Willa	ul. Strażacka	1	budynek mieszkalny		
1.	**TRESTNO**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	TRESTNO	Kościół fil. Niepokalanego Poczęcia NMP			kościół	A/1265/731/W	1997-11-20
a.	Trestno	Cmentarz katolicki			cmentarz	A/1265/731/W	1997-11-20
3.	TRESTNO	Cmentarz wiejski	na pd.-wsch. od wsi		cmentarz		
a.	Trestno	Kaplica grobowa			kaplica		
4.	TRESTNO	Dom mieszkalny		Nr 21	budynek mieszkalny		
1.	**ZACHARZYCE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	ZACHARZYCE	Park krajobrazowy			park		
3.	ZACHARZYCE	Fort piechoty nr 22:			zespół fortu		
a.	Zacharzyce	Schron piechoty I	ul. Jabłeczna, dz. 3/12		schron/fort		
b.	Zacharzyce	Schron piechoty II	ul. Orzechowa, dz. 3/10		schron/fort		
c.	Zacharzyce	Wartownia I	ul. Jabłeczna, dz. 3/32		schron/fort		
d.	Zacharzyce	Wartownia II	ul. Orzechowa, dz. 3/54		schron/fort		
4.	ZACHARZYCE	Rządcówka, ob. dom mieszkalny	ul. Kościuszki	1	rządcówka		
5.	ZACHARZYCE	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	9	budynek mieszkalny		

1.	**ZĘBICE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	**ZĘBICE**	Dom mieszkalny	ul. Prusa	2	budynek mieszkalny		
3.	ZĘBICE	Dom mieszkalny	ul. Prusa	7	budynek mieszkalny		
4.	ZĘBICE	Dom mieszkalny	ul. Prusa	10	budynek mieszkalny		
5.	ZĘBICE	Dom mieszkalny	ul. Prusa	13	budynek mieszkalny		
6.	ZĘBICE	Dom mieszkalny	ul. Prusa	20	budynek mieszkalny		
7.	ZĘBICE	Dom mieszkalny	ul. Prusa	22	budynek mieszkalny		
8.	ZĘBICE	Budynek toalet na terenie stacji PKP	dz. 155		inny		
1.	**ŻERNIKI WROCŁAWSKIE**	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Kościół par. Najświętszego Serca Pana Jezusa			kościół		
a.	Żerniki Wrocławskie	Cmentarz wiejski			cmentarz		
3.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Park dworski, ob. osiedlowy			park	A/3916/690/W	1994-08-23
4.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Błotna	1	budynek mieszkalny		
5.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Długosza	4	budynek mieszkalny		
6.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Długosza	14	budynek mieszkalny		
7.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Przedszkole	ul. Kolejowa	2	publiczny		
8.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Szkoła	ul. Kolejowa	7	szkoła		
9.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	9	budynek mieszkalny		

10.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	14	budynek mieszkalny		
11.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	16	budynek mieszkalny		
12.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	18	budynek mieszkalny		
13.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	3	budynek mieszkalny		
14.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	6/8	budynek mieszkalny		
15.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	12	budynek mieszkalny		
16.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	17	budynek mieszkalny		
17.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	39	budynek mieszkalny		
18.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	41	budynek mieszkalny		
19.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Dom mieszkalny	dz. 185/5 AM-2		budynek mieszkalny		
20.	ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Fort piechoty nr 19:	ul. Strzelińska, dz. 406/2		zespół fortu		
a.	Żerniki Wrocławskie	Schron piechoty I	ul. Strzelińska, dz. 406/2		schron/fort		
b.	Żerniki Wrocławskie	Schron piechoty II	ul. Strzelińska, dz. 406/2		schron/fort		
c.	Żerniki Wrocławskie	Wartownia	ul. Strzelińska, dz. 406/2		schron/fort		

Źródło: *http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92697*